

ព្រះ
ព្រះបិតាបាទ
និង
សេចក្តីប្រែប្រួលនៃ
អតិថិភាពបិតា
យមក ទុតិយភាគ

៨៨

Scan by Mr. Huot kongheang, May 17, 2009 for thormatean.
Begin April 25,09-Finish July 09,09, Book 76-100.

រាជធានីភ្នំពេញ

ឆ.ស ២៥០៩

អភិធម្មបិដក

យមកស្ស ទុតិយោ អាណោ

បាតយមកំ

បណ្ឌិតិវារោ

[១] អដ្ឋាស ធាតុយោ ចក្ខុធាតុ សោតធាតុ
ឃានធាតុ ជីវ្ហធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សន្មធាតុ
ភន្ធិធាតុ រាសធាតុ ដោដ្ឋធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ
សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជីវ្ហវិញ្ញាណ-
ធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណ-
ធាតុ ធម្មធាតុ ។

ទិទ្ធសិវារោ

[២] ចក្ខុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ។ សោតំ
សោតធាតុ សោតធាតុ សោតំ ។ ឃេ ។ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណំ ។ ឃេ ។ មនោ មនោធាតុ មនោធាតុ មនោ ។
មនោវិញ្ញាណំ មនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ
មនោវិញ្ញាណំ ។ ធម្មោ ធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ធម្មោ ។

អភិធម្មបិដក

យមក ទុតិយភាគ

បាតយមកៈ

បណ្ឌិតិវារៈ

[១] ធាតុ ១៨ គឺ ចក្ខុធាតុ ១ សោតធាតុ ១ ឃានធាតុ ១ ជីវ្ហ-
ធាតុ ១ កាយធាតុ ១ រូបធាតុ ១ សន្មធាតុ ១ ភន្ធិធាតុ ១ រាសធាតុ ១
ដោដ្ឋធាតុ ១ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ១ សោតវិញ្ញាណធាតុ ១ ឃានវិញ្ញា-
ណធាតុ ១ ជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ ១ កាយវិញ្ញាណធាតុ ១ មនោធាតុ ១
មនោវិញ្ញាណធាតុ ១ ធម្មធាតុ ១ ។

ទិទ្ធសិវារៈ

[២] ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុ ។ សោតៈ
ហៅថាសោតធាតុ សោតធាតុ ហៅថាសោតៈ ។ ឃេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ
ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ ឃេ ។
មនៈ ហៅថាមនោធាតុ មនោធាតុ ហៅថាមនៈ ។ មនោវិញ្ញាណ
ហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។
ធម៌ ហៅថាធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ហៅថាធម៌ ។

[១] ឧ ចក្កំ ឧ ចក្កុណាតុ ឧ ចក្កុណាតុ ឧ ចក្កុ ។ ឧ សោតំ ឧ សោតនាតុ ឧ សោតនាតុ ឧ សោតំ ។ បេ ។ ឧ ចក្កវិញ្ញាណំ ឧ ចក្កវិញ្ញាណា-
 នាតុ ឧ ចក្កវិញ្ញាណាតុ ឧ ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ ឧ មនោ ឧ មនោនាតុ ឧ មនោនាតុ ឧ មនោ ។ ឧ មនោវិញ្ញាណំ ឧ មនោវិញ្ញាណាតុ ឧ មនោវិញ្ញា-
 ណាតុ ឧ មនោវិញ្ញាណំ ។ ឧ ធម្មោ ឧ ធម្មនាតុ ឧ ធម្មនាតុ ឧ ធម្មោ ។

[២] ចក្កំ ចក្កនាតុ នាតុ^(១) សោតនាតុ ។ បេ ។ ចក្កំ ចក្កនាតុ នាតុ ធម្មនាតុ ។ យថា អាយតន-
 យមកេ ចក្កំ ពង្ខិតំ^(២) ឯវមិទំ^(៣) ចក្កំ ពង្ខិតំ ។

[៥] ឧ ចក្កំ ឧ ចក្កនាតុ ឧ នាតុ ឧ សោ-
 តនាតុ ។ ឧ ចក្កំ ឧ ចក្កនាតុ ឧ នាតុ ឧ យាននាតុ ។ បេ ។ ឧ ចក្កំ ឧ ចក្កនាតុ ឧ នាតុ
 ឧ ធម្មនាតុ ។ បេ ។ ឧ ធម្មោ ឧ ធម្មនាតុ ឧ
 នាតុ ឧ ចក្កនាតុ ។ បេ ។ ឧ ធម្មោ ឧ ធម្មនាតុ
 ឧ នាតុ ឧ មនោវិញ្ញាណនាតុ ។ ចក្កំ ពង្ខិតំ ។

១ ម. នាតុ ។ ២ ម. ពង្ខិតំ ។ ៣ ម. និសលក្ខេ ខន្តិ ។

[៣] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កនាតុ មិនមែនចក្កនាតុ មិនហៅ
 ថាចក្ក ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាសោតនាតុ មិនមែនសោតនាតុ
 មិនហៅថាសោតៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ-
 នាតុ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណនាតុ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ មិន
 មែនមនៈ មិនហៅថាមនោនាតុ មិនមែនមនោនាតុ មិនហៅថាមនៈ ។
 មិនមែនមនោវិញ្ញាណ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណនាតុ មិនមែនមនោ-
 វិញ្ញាណនាតុ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថា
 ធម្មនាតុ មិនមែនធម្មនាតុ មិនហៅថាធម៌ ។

[៤] ចក្កំ ហៅថាចក្កនាតុ នាតុតាំងឡាយ ហៅថាសោតនាតុ
 ។ បេ ។ ចក្កំ ហៅថាចក្កនាតុ នាតុតាំងឡាយ ហៅថាធម្មនាតុ ។
 ចក្រ ដែលលោកចង ក្នុងអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា ចក្រ ដែល
 លោកចង ក្នុងនាតុយមកៈនេះ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥] មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កនាតុ មិនមែននាតុតាំងឡាយ
 មិនហៅថាសោតនាតុ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថាចក្កនាតុ មិនមែននាតុ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាយាននាតុ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថា
 ចក្កនាតុ មិនមែននាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មនាតុ ។ បេ ។ មិន
 មែនធម៌ មិនហៅថាធម្មនាតុ មិនមែននាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ក-
 នាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធម្មនាតុ មិនមែននាតុតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណនាតុ ។ ចក្រ បណ្តុំគតិយ៍ចង ។

(៦) ចក្ខុ ឆានុ ឆានុ ចក្ខុ ។ សោតំ ឆានុ
 ឆានុ សោតំ ។ ឃាធំ ជិត្តំ កាយោ រូបំ សង្ខារ
 កន្លា រសោ ដោដ្ឋត្វោ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ឆានុ ឆានុ
 ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ សោតវិញ្ញាណំ ឆានុ ឆានុ សោតវិញ្ញា-
 ណំ ។ ឃាធិវិញ្ញាណំ ជិត្តវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ ។
 មនោ ឆានុ ឆានុ មនោ ។ មនោវិញ្ញាណំ ឆានុ
 ឆានុ មនោវិញ្ញាណំ ។ ធម្មោ ឆានុ ឆានុ ធម្មោ ។

(៧) ន ចក្ខុ ន ឆានុ ន ឆានុ ន ចក្ខុ ។
 ន សោតំ ន ឆានុ ន ឆានុ ន សោតំ ។ ន
 ឃាធំ ន ជិត្តំ ន កាយោ ន រូបំ ន សង្ខារ ន កន្លា
 ន រសោ ន ដោដ្ឋត្វោ ។ ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ ន ឆានុ
 ន ឆានុ ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ ន សោតវិញ្ញាណំ
 ន ឃាធិវិញ្ញាណំ ន ជិត្តវិញ្ញាណំ ។ ន កាយ-
 វិញ្ញាណំ ន ឆានុ ន ឆានុ ន កាយវិញ្ញាណំ ។
 ន មនោ ន ឆានុ ន ឆានុ ន មនោ ។

(៦) ចក្ខុ ហៅថាឆានុ ឆានុ ហៅថាចក្ខុ ។ សោតៈ ហៅ
 ថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាសោតៈ ។ ច្រមុះ អណ្តាត កាយ
 រូប សំឡេង ក្លិន រស ដេដ្ឋព្វៈ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ហៅថាឆានុ
 ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ សោតវិញ្ញាណ ហៅថាឆានុ
 ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាសោតវិញ្ញាណ ។ ឃាធិវិញ្ញាណ ជិត្តវិញ្ញាណ
 កាយវិញ្ញាណ ។ មនៈ ហៅថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាមនៈ ។
 មនោវិញ្ញាណ ហៅថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។
 ធម៌ ហៅថាឆានុ ឆានុតាំងឡាយ ហៅថាធម៌ ។

(៧) មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំងឡាយ មិន
 ហៅថាចក្ខុ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាសោតៈ ។ មិនមែនច្រមុះ មិនមែនអណ្តាត មិនមែន
 កាយ មិនមែនរូប មិនមែនសំឡេង មិនមែនក្លិន មិនមែនរស មិន
 មែនដេដ្ឋព្វៈ ។ មិនមែនចក្ខុវិញ្ញាណ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាចក្ខុវិញ្ញាណ ។ មិនមែនសោតវិញ្ញាណ មិន
 មែនឃាធិវិញ្ញាណ មិនមែនជិត្តវិញ្ញាណ ។ មិនមែនកាយវិញ្ញាណ មិន
 ហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំងឡាយ មិនហៅថាកាយវិញ្ញាណ ។ មិន
 មែនមនៈ មិនហៅថាឆានុ មិនមែនឆានុតាំងឡាយ មិនហៅថាមនៈ ។

ន មនោវិញ្ញាណំ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ធម្មោ ។

[៨] ចក្កុ ធាតុ ធាតុ សោតំ ។ បេ ។ ចក្កុ ធាតុ ធាតុ ធម្មោ ។ បេ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ ចក្កុ ។ បេ ។ ធម្មោ ធាតុ ធាតុ មនោវិញ្ញាណំ ។ ចក្កំ តដ្ឋិតតំ ។

[៩] ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន សោតំ ។ ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ឃានំ^(១) ។ បេ ។ ន ចក្កុ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ធម្មោ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន ចក្កុ ។ បេ ។ ន ធម្មោ ន ធាតុ ន ធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ ។ ចក្កំ តដ្ឋិតតំ ។

ឧទេសភព្វ^(២) ។

និទ្ទេសវិវាទ^(៣)

[១០] ចក្កុ ចក្កុធាតុតិ ។ ធិត្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ។ ឧ ឧ. ឧ ធាតុ ឧ ធម្មោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ឧទេសភៈ ឧទ្ទិស្តំ ទិស្សតិ ។ ម. ឧទេសភព្វ ឧត្តិ ។ ៣ ឧ. បណ្ឌិតិវាទតិ ទិស្សតិ ។ ម. ឧទេសភព្វ ឧត្តិ ។

មិនមែនមនោវិញ្ញាណ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម៌ ។

[៨] ចក្កុ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោតៈ ។ បេ ។ ចក្កុ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម៌ ។ បេ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាចក្កុ ។ បេ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ចក្រ បណ្ឌិតឥប្បីចន្ត ។

[៩] មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតៈ ។ មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាឃានៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្កុ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម៌ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាចក្កុ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណ ។ ចក្រ បណ្ឌិតឥប្បីចន្ត ។

ចប់ឧទេសភៈ ។

និទ្ទេសវិវាទៈ

[១០] សូត្រៈ ចក្កុ ហៅថាធាតុ ។ ថ្វីយៈ ធិត្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ។

ចក្ខុ ធម៌ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ចក្ខុ ចក្ខុធាតុ
 ច ។ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ។ អាមន្តា ។ សោត្ត
 សោត្តធាតុតិ ។ ធិត្វសោត្ត ឥន្ទ្រាសោត្ត សោត្ត ធម៌
 សោត្តធាតុ សោត្តធាតុ សោត្តតោរ សោត្តធាតុ
 ច ។ សោត្តធាតុ សោត្តធិ ។ អាមន្តា ។ យាជ
 យាជធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ យាជធាតុ យាជធិ ។
 អាមន្តា ។ ជំន្រ្គិច យាជធាតុសធិសា ។ កាយោ
 កាយធាតុតិ ។ កាយធាតុ វេយ្យា អវសេសោ
 កាយោ កាយោ ធម៌ កាយធាតុ កាយធាតុ កា-
 យោ ចក្ខុ កាយធាតុ ច ។ កាយធាតុ កាយោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ រូបំ រូបធាតុតិ ។ រូបធាតុ វេយ្យា
 អវសេសំ រូបំ រូបំ ធម៌ រូបធាតុ រូបធាតុ រូបតោរ
 រូបធាតុ ច ។ រូបធាតុ រូបធិ ។ អាមន្តា ។ សន្តោ
 យាជសធិសោ ។ កន្តោ កន្តធាតុតិ ។ សីល-
 កន្តោ សមាធិកន្តោ បញ្ញាកន្តោ កន្តោ ធម៌ កន្តធាតុ
 កន្តធាតុ កន្តោ ចក្ខុ កន្តធាតុ ច ។ កន្តធាតុ កន្តោ-
 តិ ។ អាមន្តា ។ វសោ វសធាតុតិ ។ អត្តវសោ

ហៅថាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង ហៅថា
 ចក្ខុធាតុផង ។ ចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុធម៌ ។ អើ ។ សោត្តៈ ហៅថាសា-
 គធាតុធម៌ ។ ធិត្វៈសោត្តៈ ឥន្ទ្រៈសោត្តៈ ហៅថាសោត្តៈ មិនហៅថា
 សោត្តធាតុទេ ឯសោត្តធាតុ ហៅថាសោត្តៈផង ហៅថាសោត្តធាតុផង ។
 សោត្តធាតុ ហៅថាសោត្តៈធម៌ ។ អើ ។ យាជៈ ហៅថាយាជធាតុធម៌ ។
 អើ ។ យាជធាតុ ហៅថាយាជៈធម៌ ។ អើ ។ ជំន្រ្គិច ដូចគ្នានឹងយាជធាតុ ។
 កាយ ហៅថាកាយធាតុធម៌ ។ កាយដ៏សេស វៀរលង់កាយធាតុចេញ
 ហៅថាកាយ មិនហៅថាកាយធាតុទេ ឯកាយធាតុ ហៅថាកាយផង
 ហៅថាកាយធាតុផង ។ កាយធាតុ ហៅថាកាយធម៌ ។ អើ ។ រូប
 ហៅថារូបធាតុធម៌ ។ រូបដ៏សេស វៀរលង់រូបធាតុចេញ ហៅថារូប
 មិនហៅថារូបធាតុទេ ឯរូបធាតុ ហៅថារូបផង ហៅថារូបធាតុផង ។
 រូបធាតុ ហៅថារូបធម៌ ។ អើ ។ សន្តៈ ដូចគ្នានឹងយាជៈ ។ គន្ធា
 ហៅថាគន្ធាធាតុធម៌ ។ សីលគន្ធាៈ សមាធិគន្ធាៈ បញ្ញាគន្ធាៈ ហៅថា
 គន្ធាៈ មិនហៅគន្ធាធាតុទេ ឯគន្ធាធាតុ ហៅថាគន្ធាៈផង ហៅថាគន្ធាធាតុ
 ផង ។ គន្ធាធាតុ ហៅថាគន្ធាៈធម៌ ។ អើ ។ វសោ ហៅថាវសោធាតុធម៌ ។

ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ រសោ ន រសធាតុ រសធាតុ
 រសោ ថេវ រសធាតុ ច ។ រសធាតុ រសោតិ ។
 អាមន្តា ។ ដោដ្ឋញ្ចោ យាធនសនិសោ ។ ចតុវិញ្ញា-
 ណំ ចតុវិញ្ញាណាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ចតុវិញ្ញា-
 ណាធាតុ ចតុវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ សោតវិញ្ញា-
 ណំ ។ បេ ។ យាធនវិញ្ញាណំ ជីវ្ហវិញ្ញាណំ កាយ-
 វិញ្ញាណំ ។ មនោ មនោធាតុតិ ។ មនោធាតុ វេ-
 បេត្វា អវសេសោ មនោ មនោ ន មនោធាតុ ម-
 នោធាតុ មនោ ថេវ មនោធាតុ ច ។ មនោធាតុ
 មនោតិ ។ អាមន្តា ។ មនោវិញ្ញាណំ មនោ-
 វិញ្ញាណាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ មនោវិញ្ញាណាធាតុ
 មនោវិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មោ ធម្មធាតុតិ ។
 ធម្មធាតុ វេបេត្វា អវសេសោ ធម្មោ ធម្មោ ន
 ធម្មធាតុ ធម្មធាតុ ធម្មោ ថេវ ធម្មធាតុ ច ។
 ធម្មធាតុ ធម្មោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១] ន ចតុ ន ចតុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន

អត្ថរស ធម្មរស វិមុត្តិរស ហៅថាវស បិចចេវថាវសធាតុវេ ឯវស-
 ធាតុ ហៅថាវសផង ហៅថាវសធាតុផង ។ វសធាតុ ហៅថាវសឬ ។
 អើ ។ ដោដ្ឋត្វៈ ដូចគ្នានឹងយានៈ ។ ចតុវិញ្ញាណ ហៅថាចតុវិញ្ញាណ-
 ធាតុ ឬ ។ អើ ។ ចតុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាចតុវិញ្ញាណឬ ។ អើ ។
 សោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ យាធនវិញ្ញាណ ជីវ្ហវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។
 មនៈ ហៅថាមនោធាតុឬ ។ មនៈជីវសស វៀរលង់មនោធាតុចេញ
 ហៅថាមនៈ មិនហៅថាមនោធាតុវេ ឯមនោធាតុ ហៅថាមនៈផង ហៅ
 ថាមនោធាតុផង ។ មនោធាតុ ហៅថាមនៈឬ ។ អើ ។ មនោវិញ្ញាណ
 ហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុឬ ។ អើ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាមនោ-
 វិញ្ញាណឬ ។ អើ ។ ធម្មិ ហៅថាធម្មធាតុឬ ។ ធម្មិជីវសស វៀរ
 លង់ធម្មធាតុចេញ ហៅថាធម្មិ មិនហៅថាធម្មធាតុវេ ឯធម្មធាតុ ហៅ
 ថាធម្មិផង ហៅថាធម្មធាតុផង ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធម្មិឬ ។ អើ ។

[១១] មិនមែនចតុ មិនហៅថាចតុធាតុ ឬ ។ អើ ។ មិនមែន

ចក្ខុធាតុ ន ចក្ខុតិ ។ ធិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ន ចក្ខុ-
 ធាតុ ចក្ខុ ចក្ខុញ ចក្ខុធាតុញ វេយ្យា អវសេសំ ន
 ចេវ ចក្ខុ ន ច ចក្ខុធាតុ ។ ន សោតំ ន សោតធា-
 ត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ ន សោតធាតុ ន សោតន្តំ ។
 ធិព្វសោតំ តណ្ហាសោតំ ន សោតធាតុ សោតំ
 សោតញ សោតធាតុញ វេយ្យា អវសេសំ ន ចេវ
 សោតំ ន ច សោតធាតុ ។ ន យានំ ន យានធា-
 ត្ថតិ ។ អាមន្តា ។ ន យានធាតុ ន យានន្តំ ។ អា-
 មន្តា ។ យំ សន្តិភ័ក្តំ ឧបតោ អាមន្តា ។ ន ជីវ្ហំ
 ។ បេ ។ ន កាយោ ន កាយធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន កាយធាតុ ន កាយោតិ ។ កាយធាតុ
 វេយ្យា អវសេសោ កាយោ ន កាយធាតុ
 កាយោ កាយញ កាយធាតុញ វេយ្យា អវសេ-
 សោ ន ចេវ កាយោ ន ច កាយធាតុ ។ ន
 រូបំ ន រូបធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន រូបធាតុ ន
 រូបន្តំ ។ រូបធាតុ វេយ្យា អវសេសំ រូបំ ន រូបធាតុ

ចក្ខុធាតុ មិនហៅថាចក្ខុ ។ ធិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុ
 ហៅថាចក្ខុ ធម្មជាតិសេស រៀនលឺចក្ខុនិងចក្ខុធាតុចេញ មិនហៅថា
 ចក្ខុផង មិនហៅថាចក្ខុធាតុផង ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុ
 ឬ ។ អើ ។ មិនមែនសោតធាតុ មិនហៅថាសោតឬ ។ ធិព្វសោតៈ
 តណ្ហាសោតៈ មិនហៅថាសោតធាតុទេ ហៅថាសោតៈ ធម្មជាតិ សី
 សេស រៀនលឺសោតៈ និងសោតធាតុចេញ មិនហៅថាសោតៈផង
 មិនហៅថាសោតធាតុផង ។ មិនមែនយានៈ មិនហៅថាយានធាតុឬ ។
 អើ ។ មិនមែនយានធាតុ មិនហៅថាយានឬ ។ អើ ។ ពាក្យណា
 ដែលលោកបំប្លែងហើយ (ពាក្យនោះ) មានកមន្តា ពិរលឹក ។ មិនមែន
 ជីវ្ហំ ។ បេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថាកាយធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែន
 កាយធាតុ មិនហៅថាកាយឬ ។ កាយសីសេស រៀនលឺកាយធាតុ
 ចេញ មិនហៅថាកាយធាតុទេ ហៅថាកាយ ឯសភាវៈសីសេស រៀន
 លឺកាយនិងកាយធាតុចេញ មិនហៅថាកាយផង មិនហៅថាកាយធាតុ
 ផង ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបធាតុឬ ។ អើ ។ មិនមែនរូបធាតុ មិន
 ហៅថារូបឬ ។ រូបសីសេស រៀនលឺរូបធាតុចេញ មិនហៅថារូបធាតុទេ

រូបំ រូបត្ថំ រូបនាតុញ្ច វេយ្យោ អវសេសំ ន ចេវ រូបំ
 ន ច រូបនាតុ ។ ន សន្តោ ។ វេ ។ ន កន្តោ ន
 កន្ធនាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន កន្ធនាតុ ន កន្ធនាតិ ។
 សីលកន្តោ សមាធិកន្តោ បញ្ញាកន្តោ ន កន្ធនាតុ
 កន្តោ កន្ធាតុ កន្ធនាតុញ្ច វេយ្យោ អវសេសោ ន
 ចេវ កន្តោ ន ច កន្ធនាតុ ។ ន រសោ ន រសនា-
 តុតិ ។ អាមន្តា ។ ន រសនាតុ ន រសោតិ ។
 អនុរសោ ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ ន រសនាតុ រសោ
 រសត្ថំ រសនាតុញ្ច វេយ្យោ អវសេសោ ន ចេវ
 រសោ ន ច រសនាតុ ។ ន ដោដ្ឋន្តោ ។ វេ ។
 ន ចក្កវិញ្ញាណំ ន ចក្កវិញ្ញាណនាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ចក្កវិញ្ញាណនាតុ ន ចក្កវិញ្ញាណនិ ។ អាមន្តា ។
 ន សោតវិញ្ញាណំ ន យាធិវិញ្ញាណំ ន ជីវ្ហវិញ្ញាណំ
 ន កាយវិញ្ញាណំ ។ ន មនោ ន មនោនាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ន មនោនាតុ ន មនោតិ ។ មនោនា-
 តុ វេយ្យោ អវសេសោ មនោ ន មនោនាតុ មនោ
 មនញ្ច មនោនាតុញ្ច វេយ្យោ អវសេសោ ន ចេវ
 មនោ ន ច មនោនាតុ ។ ន មនោវិញ្ញាណំ

ហៅថារូប ឯធម្មជាតិ ដ៏សេស វៀរវែងរួម ពិស្សនាតុបេត្យ ពិ
 ហៅថារូបផង មិនហៅថារូបនាតុផង ។ មិនមែនស្ទុះ ។ វេ ។ មិន
 មែនគន្លុះ មិនហៅថាគន្លុះនាតុ ។ អើ ។ មិនមែនគន្លុះនាតុ មិនហៅថា
 គន្លុះ ។ សីលគន្លុះ សមាធិគន្លុះ បញ្ញាគន្លុះ មិនហៅថាគន្លុះនាតុទេ
 ហៅថាគន្លុះ ឯសភាវៈដ៏សេស វៀរវែងគន្លុះ នឹងគន្លុះនាតុចេញ មិន
 ហៅថាគន្លុះផង មិនហៅថាគន្លុះនាតុផង ។ មិនមែនសេ មិនហៅថាសេ-
 នាតុ ។ អើ ។ មិនមែនសេនាតុ មិនហៅថាសេ ។ អត្ថសេ ធម្មសេ
 វិមុត្តិសេ មិនហៅថាសេនាតុទេ ហៅថាសេ ឯសភាវៈដ៏សេស វៀរ
 វែងសេ នឹងសេនាតុចេញ មិនហៅថាសេផង មិនហៅថាសេនាតុផង
 មិនមែនជាដ្ឋានៈ ។ វេ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញា-
 នាតុ ។ អើ ។ មិនមែនចក្កវិញ្ញាណនាតុ មិនហៅថាចក្កវិញ្ញាណ
 ។ អើ ។ មិនមែនសោតវិញ្ញាណ មិនមែនយាធិវិញ្ញាណ មិនមែន
 ជីវ្ហវិញ្ញាណ មិនមែនកាយវិញ្ញាណ ។ មិនមែនមនៈ មិនហៅថាមនៈ
 នាតុ ។ អើ ។ មិនមែនមនៈនាតុ មិនហៅថាមនៈ ។ មនៈ
 ដ៏សេស វៀរវែងមនៈនាតុចេញ មិនហៅថាមនៈនាតុទេ ហៅថា
 មនៈ ឯសភាវៈដ៏សេស វៀរវែងមនៈ នឹងមនៈនាតុចេញ មិន
 ហៅថាមនៈផង មិនហៅថាមនៈនាតុផង ។ មិនមែនមនៈវិញ្ញាណ

ន មនោវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន មនោ-
វិញ្ញាណធាតុ ។ ន មនោវិញ្ញាណតិ ។ អាមន្តា ។ ន
ធម្មោ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មធាតុ
ន ធម្មាតិ ។ ធម្មធាតុ វេយ្យាករណ៍ អវសេសា ធម្មោ
ន ធម្មធាតុ ធម្មោ ធម្មត្ថ ធម្មធាតុត្ថ វេយ្យាករណ៍
អវសេសា ន ថេវ ធម្មោ ន ធម្មធាតុ ។

(១២) ចក្ខុ ចក្ខុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញា-
ចក្ខុ ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ថេវ
ចក្ខុធាតុ ច ។ ធាតុ សោភធាតុតិ ។ សោភធាតុ
ធាតុ ថេវ សោភធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ
ន សោភធាតុ ។ ចក្ខុ ចក្ខុធាតុតិ ។ ទិព្វចក្ខុ
បញ្ញាចក្ខុ ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ ចក្ខុធាតុ ចក្ខុ ថេវ
ចក្ខុធាតុ ច ។ ធាតុ ឃានធាតុ ។ បេ ។ ធាតុ
ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ ថេវ ធម្មធាតុ ច
អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន ធម្មធាតុ ។ យថា អាយ-
តនយមគោ បណ្ណតិ វិវា ធាតុយមគោបិ បណ្ណតិ ។
ចក្ខុ តន្ត្រីតត្ថ ។

មិនហៅថា មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ កើ ។ មិនមែនមនោវិញ្ញាណធាតុ
មិនហៅថា មនោវិញ្ញាណ ឬ ។ កើ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថា
ធម្មធាតុ ។ កើ ។ មិនមែនធម្មធាតុ មិនហៅថាធម៌ ។ ធម៌ដ៏សេស
រៀវលឹងធម្មធាតុចេញ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ហៅថាធម៌ ឯសភាវៈ
ដ៏សេស រៀវលឹងធម៌ ខឹងធម្មធាតុចេញ មិនហៅថាធម៌ផង មិនហៅ
ថាធម្មធាតុផង ។

(១២) ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ហៅថា
ចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង ហៅថាចក្ខុ-
ធាតុផង ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាសោភធាតុ ។ សោភធាតុ
ហៅថាធាតុផង ហៅថាសោភធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ
មិនហៅថាសោភធាតុទេ ។ ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុធាតុ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញា-
ចក្ខុ ហៅថាចក្ខុ មិនហៅថាចក្ខុធាតុទេ ឯចក្ខុធាតុ ហៅថាចក្ខុផង
ហៅថាចក្ខុធាតុផង ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាយានធាតុ ។ បេ ។
ធាតុទាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុ ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅ
ថាធម្មធាតុផង ពួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។
បណ្ណតិ ក្នុងអាយតនយមគៈ យ៉ាងណា បណ្ណតិ ក្នុងធាតុយមគៈ ក៏
យ៉ាងនោះ ។ ចក្រ បណ្ណិតតប្បិច្ឆន្ត ។

[១៣] ន ចត្តុ ន ចត្តុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ធាតុ ន សោតធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ចត្តុ ន
 ចត្តុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធាតុ ន ហេតុធាតុ
 ។ បេ ។ ន ធាតុ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ចត្តុ
 ធាតុតិ ។ សព្វ អាមន្តា ទុកតោមិ សេសេមិ ។

[១៤] ចត្តុ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ ចត្តុធា-
 តុតិ ។ ចត្តុធាតុ ធាតុ ថេវ ចត្តុធាតុ ច អវសេសា
 ធាតុ ធាតុ ន ចត្តុធាតុ ។ សោតិ ធាតុតិ ។ អាមន្តា
 ។ បេ ។ យាមំ ជីវ្ហំ កាយោ រូបំ សន្តោ កាយោ រសោ
 ដោដ្ឋន្តោ ។ ចត្តុវិញ្ញាណំ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ
 ចត្តុវិញ្ញាណធាតុតិ ។ ចត្តុវិញ្ញាណធាតុ ធាតុ ថេវ
 ចត្តុវិញ្ញាណធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន ចត្តុ-
 វិញ្ញាណធាតុ ។ សោតិវិញ្ញាណំ យាមិវិញ្ញាណំ
 ជីវ្ហិវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ ។ មនោ ធាតុតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ធាតុ មនោធាតុតិ ។ មនោធាតុ ធាតុ ថេវ
 មនោធាតុ ច អវសេសា ធាតុ ធាតុ ន មនោធាតុ ។

[១៥] មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាចត្តុធាតុ ។ អើ ។ មិនមែន
 ធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាសោតធាតុ ។ អើ ។ មិនមែនចត្តុ មិន
 ហៅថាចត្តុធាតុ ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាយាម-
 ធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មធាតុ ។ អើ ។
 ចក្រ បណ្ឌិតតប្បិចផ ។ អាមន្តា ទាំងអស់ មានភក្តីមាន មានសេស
 ក៏មាន ។

[១៦] ចត្តុ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថា
 ចត្តុធាតុ ។ ចត្តុធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាចត្តុធាតុផង តួធាតុ
 ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាចត្តុធាតុទេ ។ សោតៈ ហៅថា
 ធាតុ ។ អើ ។ បេ ។ យានៈ ជីវ្ហំ កាយ រូប សទ្ធៈ គន្ធៈ
 សេៈ ដោដ្ឋន្ធៈ ។ ចត្តុវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំង-
 ឡាយ ហៅថាចត្តុវិញ្ញាណធាតុ ។ ចត្តុវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាធាតុ
 ផង ហៅថាចត្តុវិញ្ញាណធាតុផង តួធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិន
 ហៅថាចត្តុវិញ្ញាណធាតុទេ ។ សោតវិញ្ញាណ យានវិញ្ញាណ ជីវ្ហ-
 វិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ ។ មនៈ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំង-
 ឡាយ ហៅថាមនោធាតុ ។ មនោធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាម-
 នោធាតុផង តួធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាមនោធាតុទេ ។

មនោវិញ្ញាណំ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុតិ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ធាតុ បេរ
 មនោវិញ្ញាណធាតុ ច អាសេសា ធាតុ ធាតុ ន
 មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ ធម្មា ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ធាតុ ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ បេរ ធម្មធាតុ
 ច អាសេសា ធាតុ ធាតុ ន ធម្មធាតុ ។

[០៥] ន ចត្តុ ន ធាតុតិ ។ ចត្តុ វេយ្យាក្ក
 អាសេសា ធាតុ ន ចត្តុធាតុ ចត្តុក្ក ធាតុក្ក
 វេយ្យាក្ក អាសេសា ន បេរ ចត្តុ ន ច ធាតុ ។ ន
 ធាតុ ន ចត្តុធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ន សោតំ ន
 ធាតុតិ ។ សោតំ វេយ្យាក្ក ។ បេ ។ យាធំ វេយ្យ-
 ក្កា ជ្ជំ វេយ្យាក្ក ។ បេ ។ ន កាយោ ន ធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ន ធាតុ ន កាយធាតុតិ ។ អាមន្តា ។
 ន រូបំ ន ធាតុតិ ។ រូបំ វេយ្យាក្ក ។ បេ ។ សង្ក-
 កង្កំ រសំ វេយ្យាក្ក ចត្តុវិញ្ញាណំ សោតវិញ្ញាណំ
 យាធនវិញ្ញាណំ ជ្ជិតវិញ្ញាណំ កាយវិញ្ញាណំ មធំ ម-
 នោវិញ្ញាណំ វេយ្យាក្ក ។ បេ ។ ន ធម្មា ន ធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ន ធាតុ ន ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។

មនោវិញ្ញាណ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ ហៅថា
 មនោវិញ្ញាណធាតុ ។ មនោវិញ្ញាណធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថា
 មនោវិញ្ញាណធាតុផង តួធាតុ ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថា
 មនោវិញ្ញាណធាតុទេ ។ ធម៌ ហៅថាធាតុ ។ អើ ។ ធាតុទាំងឡាយ
 ហៅថាធម្មធាតុ ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាធម្មធាតុផង
 តួធាតុ ដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធម្មធាតុទេ ។

[០៥] មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាធាតុ ។ តួធាតុដ៏សេស ព្រៀ
 លែងចត្តុចេញ មិនហៅថាចត្តុធាតុ ឯធម្មាវាគ៌ដ៏សេស ព្រៀលែងចត្តុ
 នឹងធាតុចេញ មិនហៅថាចត្តុផង មិនហៅថាធាតុផង ។ មិនមែនធាតុ
 ទាំងឡាយ មិនហៅថាចត្តុធាតុ ។ អើ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា
 ធាតុ ។ (តួធាតុដ៏សេស) ព្រៀលែងសោតៈចេញ ។ បេ ។ ព្រៀ
 លែងយានៈ ព្រៀលែងជ្ជិតចេញ ។ បេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា
 ធាតុ ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាកាយធាតុ ។
 អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថាធាតុ ។ (តួធាតុដ៏សេស) ព្រៀលែង
 រូបចេញ ។ បេ ។ ព្រៀលែង សង្កៈ គន្លៈ រសៈ វេយ្យាក្ក ចត្តុ-
 វិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ យាធនវិញ្ញាណ ជ្ជិតវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ
 មនៈ មនោវិញ្ញាណចេញ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុ
 ។ អើ ។ មិនមែនធាតុទាំងឡាយ មិនហៅថាធម្មធាតុ ។ អើ ។

[១២] ចត្តុ ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ
 សោតធាតុតិ ។ សោតធាតុ ធាតុ ចេវ សោតធាតុ
 ធម៌ អវសេសា ធាតុ ធាតុ ធម៌ សោតធាតុ ។ ចត្តុ
 ធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធាតុ ឃានធាតុ ។ បេ ។
 ធាតុ ធម្មធាតុតិ ។ ធម្មធាតុ ធាតុ ចេវ ធម្មធាតុ
 ធម៌ អវសេសា ធាតុ ធាតុ ធម៌ ធម្មធាតុ ។ ចត្តុ
 តទ្ធិតវ្វំ ។

[១៣] ធម៌ ចត្តុ ធម៌ ធាតុតិ ។ ចត្តុ វេយ្យា
 អវសេសា ធាតុ ធម៌ ចត្តុធាតុ ចត្តុញ្ញ ធាតុញ្ញ វេ-
 យ្យា អវសេសា ធម៌ ចេវ ចត្តុ ធម៌ ធាតុ ។ ធម៌
 ធាតុ ធម៌ សោតធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ធម៌ ចត្តុ ធម៌
 ធាតុតិ ។ ចត្តុ វេយ្យា អវសេសា ធម៌ ចត្តុ ធាតុ
 ចត្តុញ្ញ ធាតុញ្ញ វេយ្យា អវសេសា ធម៌ ចេវ ចត្តុ ធម៌
 ធាតុ ។ ធម៌ ធាតុ ធម៌ ឃានធាតុ ។ បេ ។ ធម៌ ធាតុ ធម៌
 ធម្មធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ធម៌ ធម្មា ធម៌ ធាតុតិ ។
 អាមន្តា ។ ធម៌ ធាតុ ធម៌ សោតធាតុ ។ បេ ។ ធម៌ ធាតុ
 ធម៌ មនោវិញ្ញាណធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ ចត្តុ តទ្ធិតវ្វំ ។

[១៤] ចត្តុ ហៅថាធាតុប្ប ។ អើ ។ ធាតុតាំងឡាយ ហៅថា
 សោតធាតុប្ប ។ សោតធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថាសោតធាតុផង
 តួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាសោតធាតុខេ ។ ចត្តុ ហៅ
 ថាធាតុប្ប ។ អើ ។ ធាតុតាំងឡាយ ហៅថាឃានធាតុ ។ បេ ។ ធាតុ
 តាំងឡាយ ហៅថាធម្មធាតុប្ប ។ ធម្មធាតុ ហៅថាធាតុផង ហៅថា
 ធម្មធាតុផង តួកធាតុដ៏សេស ហៅថាធាតុ មិនហៅថាធាតុខេ ។ ចត្តុ
 បណ្ឌិតគប្បីចង ។

[១៥] មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាធាតុប្ប ។ តួកធាតុដ៏សេស វៀរ
 វែងចត្តុចេញ មិនហៅថាចត្តុធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស វៀរវែងចត្តុ មិន
 ធាតុចេញ មិនហៅថាចត្តុផង មិនហៅថាធាតុផង ។ មិនមែនធាតុ មិន
 ហៅថាសោតធាតុប្ប ។ អើ ។ មិនមែនចត្តុ មិនហៅថាធាតុប្ប ។ តួកធាតុដ៏
 សេស វៀរវែងចត្តុចេញ មិនហៅថាចត្តុ ហៅថាធាតុ ឯធម្មជាតិដ៏សេស
 វៀរវែងចត្តុ មិនធាតុចេញ មិនហៅថាចត្តុផង មិនហៅថាធាតុផង ។
 មិនមែនធាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាឃានធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនតួកធាតុ
 មិនហៅថាធម្មធាតុប្ប ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនធម៌ មិនហៅថាធាតុប្ប ។ អើ ។
 មិនមែនធាតុតាំងឡាយ មិនហៅថាសោតធាតុ ។ បេ ។ មិនមែនធាតុតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមនោវិញ្ញាណធាតុប្ប ។ អើ ។ ចក្របណ្ឌិតគប្បីចង ។

យថា អាយតនយមកាស្ស បណ្ឌិតំ ឯវំ ធាតុយម-
កាស្ស បណ្ឌិតំ វិគ្គាវេតថា ។

បណ្ឌិតំវា ។

[១៨] យស្ស ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
តធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកាណំ អសោតកាណំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ សោតធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ សសោត-
កាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ
សោតធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា មន សោតធាតុ
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ សសោ-
តកាណំ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតធាតុ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សសោត-
កាណំ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតធាតុ
ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កធាតុ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៩] យស្ស ចក្កធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យាន-
ធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកាណំ អយានកាណំ

បណ្ឌិតំ នៃអាយតនយមកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតំ នៃធាតុយមកៈ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់បណ្ឌិតំវា ។

[១៨] ចក្កធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង សោតធាតុ
របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមានចក្ក មិនមាន
សោតៈ កាលកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង
នៃសោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មាន
ចក្ក មានសោតៈ កាលកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែង
កើតឡើងផង សោតធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។ ឬបើទៀត យាន
ធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង ចក្កធាតុ របស់សត្វនោះ រមែង
កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានសោតៈ មិនមានចក្ក កាលកើតឡើង
សោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើង ឯចក្កធាតុ របស់
សត្វទាំងនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានសោតៈ មានចក្ក
កាលកើតឡើង សោតធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ រមែងកើតឡើងផង
ចក្កធាតុ រមែងកើតឡើងផង ។

[១៩] ចក្កធាតុ របស់សត្វណា រមែងកើតឡើង យានធាតុ
របស់សត្វនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានចក្ក មិនមានយានៈ

ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ យោ ឧ
 តេសំ យានធាតុ ឧប្បជ្ជតិ សចត្តុកានំ សយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧ ឧប្បជ្ជតិ
 យានធាតុ ឧ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បទ យាន-
 ធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ ស-
 យានកានំ អចត្តុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យាន-
 ធាតុ ឧប្បជ្ជតិ យោ ឧ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ
 សយានកានំ សចត្តុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យា-
 នធាតុ ឧ ឧប្បជ្ជតិ ចត្តុធាតុ ឧ ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០) យស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស រូប-
 ធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 រូបធាតុ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ ។
 សរូបកានំ អចត្តុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបធា-
 តុ ឧប្បជ្ជតិ យោ ឧ តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ជតិ
 សរូបកានំ សចត្តុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបធា-
 តុ ឧ ឧប្បជ្ជតិ ចត្តុធាតុ ឧ ឧប្បជ្ជតិ ។

កាលកើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើង ឯឃ្លាត-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានចត្តុ-
 មានយានៈ កាលកើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើត
 ឡើងផង យានធាតុ វែងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត យានធាតុ
 របស់សត្វណា វែងកើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់សត្វនោះ វែងកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានយានៈ មិនមានចត្តុ កាលកើតឡើង យាន-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើង ឯចត្តុធាតុ របស់សត្វទាំង
 នោះ វែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានយានៈ មានចត្តុ កាលកើត
 ឡើង យានធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើងផង ចត្តុធាតុ
 វែងកើតឡើងផង ។

(២០) ចត្តុធាតុ របស់សត្វណា វែងកើតឡើង ឃ្លាតធាតុ
 របស់សត្វនោះ វែងកើតឡើងឬ ។ កើ ។ មួយទៀត ឃ្លាតធាតុ
 របស់សត្វណា វែងកើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់សត្វនោះ វែងកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វ មានរូប មិនមានចត្តុ កាលកើតឡើង រូបធាតុ
 របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើង ឯចត្តុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ
 វែងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានរូប មានចត្តុ កាលកើតឡើង រូប-
 ធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វែងកើតឡើងផង ចត្តុធាតុ វែងកើត
 ឡើងផង ។

(២០) យស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ម-
 នោវិញ្ញាណធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បទ មនោវិញ្ញាណធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចត្តុធាតុ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សច្ចុកកាធំ អចត្តុកកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ
 តេសំ មនោវិញ្ញាណធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ សច្ចុកកាធំ សចត្តុកកាធំ ឧប-
 បជ្ឈន្តាធំ តេសំ មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ឧប្បជ្ឈតិ
 ចត្តុធាតុ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២) យស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ធម្ម-
 ធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 ធម្មធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អចត្តុកកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ធម្មធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ ចត្តុធាតុ ឧប្បជ្ឈតិ សចត្តុកកាធំ
 ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ធម្មធាតុ ច ឧប្បជ្ឈតិ ចត្តុធាតុ
 ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យថា អាយតនយមកំ វិភត្តំ ឯវិ
 ធាតុយមកម្មំ វិភត្តន្តំ សនិសំ កាតត្ថំ ។

(២១) ចត្តុធាតុ របស់សត្វណា វេមនីកើតឡើង មនោវិញ្ញា-
 ណធាតុ របស់សត្វនោះ វេមនីកើតឡើង ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វណា វេមនីកើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់
 សត្វនោះ វេមនីកើតឡើង ។ ពួកសត្វ មានចិត្ត មិនមានចិត្ត កាលកើត
 ឡើង មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីកើតឡើង ឯចត្តុធាតុ
 របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ មានចិត្ត មានចិត្ត
 កាលកើតឡើង មនោវិញ្ញាណធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីកើត
 ឡើងផង ចត្តុធាតុ វេមនីកើតឡើងផង ។

(២២) ចត្តុធាតុ របស់សត្វណា វេមនីកើតឡើង ធម្មធាតុ
 របស់សត្វនោះ វេមនីកើតឡើង ។ អើ ។ មួយទៀត ធម្មធាតុ របស់
 សត្វណា វេមនីកើតឡើង ចត្តុធាតុ របស់សត្វនោះ វេមនីកើតឡើង ។
 ពួកសត្វ មិនមានចិត្ត កាលកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ
 វេមនីកើតឡើង ឯចត្តុធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនីមិនកើតឡើងទេ
 ពួកសត្វមានចិត្ត កាលកើតឡើង ធម្មធាតុ របស់សត្វទាំងនោះ វេមនី
 កើតឡើងផង ចត្តុធាតុ វេមនីកើតឡើងផង ។ អាយតនយមកៈ លោក
 ចែកហើយ យ៉ាងណា ឯធាតុយមកៈ បណ្តែតហើយចែកធ្វើឲ្យដូចៗ គ្នា
 យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៣] យោ មគ្គុត្តរំ មរិយាធាតុំ សោ សោ-
ត្តរំ មរិយាធាតុតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

ធាតុយមកំ បរិបូណ៌ំ បេយ្យលេខ ។

ធាតុយមកំ និដ្ឋិតំ(១) ។

សព្វយមកំ បណ្ឌិតិវារោ

ចត្តារិ សច្ចាធិ ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ មគ្គសច្ចំ ។

ទុទ្ទេសវារោ

[២៤] ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខំ ។
សមុទយោ សមុទយសច្ចំ សមុទយសច្ចំ សមុទយោ ។ និរោធ�ោ និរោធសច្ចំ និរោធសច្ចំ និរោធា ។ មគ្គោ មគ្គសច្ចំ មគ្គសច្ចំ មគ្គោ ។

[២៥] ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខសច្ចំ ន ទុក្ខំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ ន សមុទយសច្ចំ ន សមុទយោ ។ ន និរោធា ន និរោធសច្ចំ ន និរោធសច្ចំ ន និរោធា ។ ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចំ ន មគ្គសច្ចំ ន មគ្គោ ។

១ ទ. ចត្តរំ យមករំ និដ្ឋិតិ ទិស្សន្តិ ។ ម. ចត្តរោ យមករោ និដ្ឋិតោ ទិស្សន្តិ ។

[២៣] បុគ្គលោក កំណត់ដីនិរុត្តរកុ បុគ្គលោក កំណត់ដីនិរុត្តរសោតកុ ។ ភេ ។ បេ ។

ករំ ធាតុយមកំ បរិបូណ៌ំដោយបេយ្យលេខ ។

ករំ ធាតុយមកំ ។

សព្វយមកំ បណ្ឌិតិវារោ

សច្ចៈ ៤ គឺ ទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គសច្ច ១ ។

ទុទ្ទេសវារោ

[២៤] ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសច្ច ទុក្ខសច្ច ហៅថាទុក្ខៈ ។ សមុទយៈ ហៅថាសមុទយសច្ច សមុទយសច្ច ហៅថាសមុទយៈ ។ និរោធាៈ ហៅថានិរោធសច្ច និរោធសច្ច ហៅថានិរោធាៈ ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសច្ច មគ្គសច្ច ហៅថាមគ្គៈ ។

[២៥] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច មិនមែនទុក្ខសច្ច មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ច មិនមែនសមុទយសច្ច មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែននិរោធាៈ មិនហៅថានិរោធសច្ច មិនមែននិរោធសច្ច មិនហៅថានិរោធាៈ ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថា មគ្គសច្ច មិនមែនមគ្គសច្ច មិនហៅថាមគ្គៈ ។

(២២) ធុត្តំ ធុត្តសង្ខំ សច្ចា សមុទយសង្ខំ ។
 ធុត្តំ ធុត្តសង្ខំ សច្ចា និរោធសង្ខំ ។ ធុត្តំ ធុត្ត-
 សង្ខំ សច្ចា មគ្គសង្ខំ ។ សមុទយោ សមុទយសង្ខំ
 សច្ចា ធុត្តសង្ខំ ។ សមុទយោ សមុទយសង្ខំ សច្ចា
 និរោធសង្ខំ ។ សមុទយោ សមុទយសង្ខំ សច្ចា
 មគ្គសង្ខំ ។ និរោធា និរោធសង្ខំ សច្ចា ធុត្តសង្ខំ ។
 និរោធា និរោធសង្ខំ សច្ចា សមុទយសង្ខំ ។ និរោ-
 ធា និរោធសង្ខំ សច្ចា មគ្គសង្ខំ ។ មគ្គោ មគ្គសង្ខំ
 សច្ចា ធុត្តសង្ខំ ។ មគ្គោ មគ្គសង្ខំ សច្ចា សមុទ-
 យសង្ខំ ។ មគ្គោ មគ្គសង្ខំ សច្ចា និរោធសង្ខំ ។

(២៣) ន ធុត្តំ ន ធុត្តសង្ខំ ន សច្ចា ន
 សមុទយសង្ខំ ។ ន ធុត្តំ ន ធុត្តសង្ខំ ន សច្ចា ន
 និរោធសង្ខំ ។ ន ធុត្តំ ន ធុត្តសង្ខំ ន សច្ចា ន
 មគ្គសង្ខំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសង្ខំ ន សច្ចា
 ន ធុត្តសង្ខំ ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសង្ខំ ន

(២៤) ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទ-
 យសព្វ ។ ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសព្វ ។
 ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសព្វ ។ សមុទយៈ
 ហៅថា សមុទយសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសព្វ ។ សមុទយៈ
 ហៅថាសមុទយសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថានិរោធសព្វ ។ សមុទយៈ
 ហៅថាសមុទយសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសព្វ ។ មគ្គៈ
 ហៅថាមគ្គសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថា
 ទុក្ខសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថា
 មគ្គសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថាទុក្ខសព្វ
 សព្វៈទាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសព្វ ។ មគ្គៈ ហៅថាមគ្គសព្វ សព្វៈទាំងឡាយ
 ហៅថានិរោធសព្វ ។

(២៥) មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសព្វ មិនមែនសព្វៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថាសមុទយសព្វ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាទុក្ខសព្វ មិនមែន
 សព្វៈទាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធសព្វ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថា
 ទុក្ខសព្វ មិនមែនសព្វៈទាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសព្វ ។ មិនមែន
 សមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសព្វ មិនមែនសព្វៈទាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាទុក្ខសព្វ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសព្វ មិនមែន

សច្ចា ន និរោធសច្ចំ ។ ន សមុទយោ ន សមុ-
 ទយសច្ចំ ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។ ន និរោធា
 ន និរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ ។ ន និរោ-
 ធា ន និរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ ។
 ន និរោធា ន និរោធសច្ចំ ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។
 ន មគ្គា ន មគ្គសច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ ។ ន
 មគ្គា ន មគ្គសច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ ។
 ន មគ្គា ន មគ្គសច្ចំ ន សច្ចា ន និរោធសច្ចំ ។

(២៨) ទុក្ខំ សច្ចំ សច្ចា ទុក្ខំ ។ សមុទយោ
 សច្ចំ សច្ចា សមុទយោ ។ និរោធា សច្ចំ សច្ចា
 និរោធា ។ មគ្គា សច្ចំ សច្ចា មគ្គា ។

(២៩) ន ទុក្ខំ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន ទុក្ខំ ។ ន
 សមុទយោ ន សច្ចំ ន សច្ចា ន សមុទយោ ។ ន
 និរោធា ន សច្ចំ ន សច្ចា ន និរោធា ។ ន
 មគ្គា ន សច្ចំ ន សច្ចា ន មគ្គា ។

សច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ច ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅ
 ថាសមុទយសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ច ។ មិន
 មែននិរោធាៈ មិនហៅថានិរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាទុក្ខសច្ច ។ មិនមែននិរោធាៈ មិនហៅថានិរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ច ។ មិនមែននិរោធាៈ មិនហៅថា
 និរោធសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ច ។ មិនមែន
 មគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ច ។
 មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថា
 សមុទយសច្ច ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ច មិនមែនសច្ចៈតាំង
 ឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ច ។

(២៨) ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។
 សមុទយៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។
 និរោធាៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថានិរោធាៈ ។ មគ្គៈ
 ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។

(២៩) មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
 មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែននិរោធាៈ មិនហៅថាសច្ចៈ
 មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថានិរោធាៈ ។ មិនមែនមគ្គៈ មិនហៅ
 ថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។

[៣០] ធុត្ថំ សង្ខំ សង្ខា សមុទយោ ។

ធុត្ថំ សង្ខំ សង្ខា និរោធា ។ ធុត្ថំ សង្ខំ សង្ខា
មគ្គោ ។ សមុទយោ សង្ខំ សង្ខា ធុត្ថំ ។ បេ ។
សង្ខា មគ្គោ ។ និរោធា សង្ខំ សង្ខា ធុត្ថំ ។ បេ ។
សង្ខា មគ្គោ ។ មគ្គោ សង្ខំ សង្ខា ធុត្ថំ ។
មគ្គោ សង្ខំ សង្ខា សមុទយោ ។ មគ្គោ សង្ខំ
សង្ខា និរោធា ។

[៣១] ន ធុត្ថំ ន សង្ខំ ន សង្ខា ន សមុ-

ទយោ ។ ន ធុត្ថំ ន សង្ខំ ន សង្ខា ន និរោ-
ធា ។ ន ធុត្ថំ ន សង្ខំ ន សង្ខា ន មគ្គោ ។ ន
សមុទយោ ន សង្ខំ ន សង្ខា ន ធុត្ថំ ។ បេ ។
ន សង្ខា ន មគ្គោ ។ ន និរោធា ន សង្ខំ ន
សង្ខា ន ធុត្ថំ ។ បេ ។ ន សង្ខា ន មគ្គោ ។
ន មគ្គោ ន សង្ខំ ន សង្ខា ន ធុត្ថំ ។ ន
មគ្គោ ន សង្ខំ ន សង្ខា ន សមុទយោ ។

[៣២] ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។

ទុក្ខៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថានិរោធ�ៈ ។ ទុក្ខៈ ហៅថា
សច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។ សមុទយៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈ
តាំងឡាយ ហៅថា ទុក្ខៈ ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។
និរោធ�ៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ សច្ចៈតាំង-
ឡាយ ហៅថាមគ្គៈ ។ មគ្គៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខៈ ។
មគ្គៈ ហៅថាសច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាសមុទយៈ ។ មគ្គៈ ហៅថា
សច្ចៈ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថានិរោធ�ៈ ។

[៣៣] មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ

មិនហៅថាសមុទយៈ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំង-
ឡាយ មិនហៅថានិរោធ�ៈ ។ មិនមែនទុក្ខៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈ
តាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិន
មែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិន
ហៅថាមគ្គៈ ។ មិនមែននិរោធ�ៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គៈ ។ មិន
មែនមគ្គៈ មិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខៈ ។ មិន
មែនមគ្គៈមិនហៅថាសច្ចៈ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយៈ ។

ន មន្ត្រី ឧ សន្តិ ឧ សន្តិ ឧ និរោធនា ។

ឧទ្ទេសវិញ ។

និទ្ទេសវិញ

(៣២) ឧត្តិ ឧត្តិសន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឧត្តិ-
 សន្តិ ឧត្តិសន្តិ ។ កាយិកា ឧត្តិ ចេតសិកា ឧត្តិ
 វេយ្យាករណ៍ អាសេស ឧត្តិសន្តិ ឧត្តិសន្តិ ឧ ឧត្តិ
 កាយិកា ឧត្តិ ចេតសិកា ឧត្តិ ឧត្តិញ្ចាវ ឧត្តិ-
 សន្តិញ្ចាវ ។ សមុទយោ សមុទយសន្តិ ។ សមុទយ-
 សន្តិ វេយ្យាករណ៍ អាសេសោ សមុទយោ សមុទយោ
 ឧ សមុទយសន្តិ សមុទយសន្តិ សមុទយោ ចេត
 សមុទយសន្តិញ្ចាវ ។ សមុទយសន្តិ សមុទយោតិ ។
 អាមន្តា ។ និរោធនា និរោធនសន្តិ ។ និរោធនសន្តិ
 វេយ្យាករណ៍ អាសេសោ និរោធនា និរោធនា ឧ និរោធនសន្តិ
 និរោធនសន្តិ និរោធនា ចេត និរោធនសន្តិញ្ចាវ ។ និរោ-
 ធនសន្តិ និរោធនាតិ ។ អាមន្តា ។ មន្ត្រី មន្ត្រីសន្តិ ។
 មន្ត្រីសន្តិ វេយ្យាករណ៍ អាសេសោ មន្ត្រី មន្ត្រី ឧ
 មន្ត្រីសន្តិ មន្ត្រីសន្តិ មន្ត្រី ចេត មន្ត្រីសន្តិញ្ចាវ ។ មន្ត្រី-
 សន្តិ មន្ត្រីតិ ។ អាមន្តា ។

មិនមែនមន្ត្រី មិនហៅថាសន្តិ មិនមែនសន្តិ ចាំបាច់ប្រយោជន៍ មិនហៅថា
 និរោធនៈ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវិញ ។

និទ្ទេសវិញ

(៣២) ឧត្តិ ហៅថាឧត្តិសន្តិ ។ អើ ។ ឧត្តិសន្តិ ហៅថាឧត្តិ-
 ឬ ។ ឧត្តិសន្តិ ដ៏សេស វៀរវែងឧត្តិសន្តិទៅក្នុងកាយ ឧត្តិសន្តិ
 ទៅក្នុងចិត្ត ហៅថាឧត្តិសន្តិ មិនហៅថាឧត្តិ ឯឧត្តិសន្តិទៅក្នុងកាយ
 ឧត្តិសន្តិទៅក្នុងចិត្ត ហៅថាឧត្តិសន្តិ ហៅថាឧត្តិសន្តិសន្តិ ។ សមុទយៈ
 ហៅថាសមុទយសន្តិ ។ សមុទយៈ ដ៏សេស វៀរវែងសមុទយសន្តិ
 ហៅថាសមុទយៈ មិនហៅថា សមុទយសន្តិ ឯសមុទយសន្តិ ហៅថា
 សមុទយៈសន្តិ ហៅថាសមុទយសន្តិសន្តិ ។ សមុទយសន្តិ ហៅថាសមុ-
 ទយៈឬ ។ អើ ។ និរោធនៈ ហៅថានិរោធនសន្តិ ។ និរោធនៈ ដ៏សេស
 វៀរវែងនិរោធនសន្តិ ហៅថា និរោធនៈ មិនហៅថានិរោធនសន្តិ ឯនិរោធន-
 សន្តិ ហៅថានិរោធនៈសន្តិ ហៅថានិរោធនសន្តិសន្តិ ។ និរោធនសន្តិ ហៅ
 ថានិរោធនៈឬ ។ អើ ។ មន្ត្រី ហៅថាមន្ត្រីសន្តិ ។ មន្ត្រី ដ៏សេស វៀរ
 វែងមន្ត្រីសន្តិ ហៅថាមន្ត្រី មិនហៅថាមន្ត្រីសន្តិ ឯមន្ត្រីសន្តិ ហៅថាមន្ត្រីៈ
 សន្តិ ហៅថាមន្ត្រីសន្តិសន្តិ ។ មន្ត្រីសន្តិ ហៅថាមន្ត្រីឬ ។ អើ ។

[៣៣] ន ធុត្ថំ ន ធុត្ថុសេត្ថន្តិ ។ ឥវាយិគំ
 ធុត្ថំ ចេតសិគំ ធុត្ថំ វេយ្យា អវសេសំ ធុត្ថុសត្ថំ
 ន ធុត្ថំ ធុត្ថុសត្ថំ ធុត្ថុញ្ច ធុត្ថុសត្ថុញ្ច វេយ្យា
 អវសេសំ ន ចេវ ធុត្ថំ ន ច ធុត្ថុសត្ថំ ។ ន
 ធុត្ថុសត្ថំ ន ធុត្ថុន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទ-
 យោ ន សមុទយសត្ថន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមុទយ-
 សត្ថំ ន សមុទយោតិ ។ សមុទយសត្ថំ វេយ្យា
 អវសេសោ សមុទយោ ន សមុទយសត្ថំ សមុទយោ
 សមុទយញ្ច សមុទយសត្ថុញ្ច វេយ្យា អវសេសោ
 ន ចេវ សមុទយោ ន ច សមុទយសត្ថំ ។ ន
 ធិរោតោ ន ធិរោតសត្ថន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ធិរោ-
 តសត្ថំ ន ធិរោតោតិ ។ ធិរោតសត្ថំ វេយ្យា អវ-
 សេសោ ធិរោតោ ន ធិរោតសត្ថំ ធិរោតោ ធិរោត-
 ញ្ច ធិរោតសត្ថុញ្ច វេយ្យា អវសេសោ ន ចេវ ធិ-
 រោតោ ន ច ធិរោតសត្ថំ ។ ន មត្តោ ន មត្តុស-
 ត្ថន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មត្តុសត្ថំ ន មត្តោតិ ។
 មត្តុសត្ថំ វេយ្យា អវសេសោ មត្តោ ន មត្តុសត្ថំ
 មត្តោ មត្តុញ្ច មត្តុសត្ថុញ្ច វេយ្យា អវសេសោ ន
 ចេវ មត្តោ ន ច មត្តុសត្ថំ ។

[៣៣] បិម្ពេនធុត្ថុៈ បិម្ពេនវេយ្យាសត្ថុ ។ ធុត្ថុសត្ថំ បិម្ពេន
 វៀរវេនធុត្ថុវៀរវេយ្យាសត្ថុសត្ថុ ធុត្ថុវៀរវេយ្យាសត្ថុ បិម្ពេនវេយ្យា
 ចោវវេយ្យាសត្ថុ បិម្ពេនវេយ្យា បិម្ពេន វៀរវេនធុត្ថុៈ និងធុត្ថុសត្ថុចេញ
 មិនចោវវេយ្យាសត្ថុ បិម្ពេនវេយ្យាសត្ថុផង ។ មិនមែនធុត្ថុសត្ថុ មិន
 ចោវវេយ្យាសត្ថុ ។ តើ ។ បិម្ពេនសមុទយៈ មិនចោវវេយ្យាសមុទយសត្ថុ ។
 តើ ។ មិនមែនសមុទយសត្ថុ មិនចោវវេយ្យាសមុទយៈ ។ សមុទយៈ ដ៏
 សេស វៀរវេនសមុទយសត្ថុ មិនចោវវេយ្យាសមុទយសត្ថុ ចោវវេយ្យា
 សមុទយៈ ឯសភាវៈដ៏សេស វៀរវេនសមុទយៈនិងសមុទយសត្ថុចេញ មិន
 ចោវវេយ្យាសមុទយៈផង មិនចោវវេយ្យាសមុទយសត្ថុផង ។ មិនមែននិរោតៈ វេយ្យា
 ចោវវេយ្យានិរោតសត្ថុ ។ តើ ។ មិនមែននិរោតសត្ថុ បិម្ពេនវេយ្យានិរោតៈ ។
 និរោតៈ ដ៏សេស វៀរវេននិរោតសត្ថុ បិម្ពេនវេយ្យានិរោតសត្ថុ ចោវវេយ្យា
 និរោតៈ ឯសភាវៈដ៏សេស វៀរវេននិរោតៈ និងនិរោតសត្ថុចេញ មិន
 ចោវវេយ្យានិរោតៈផង មិនចោវវេយ្យានិរោតសត្ថុផង ។ មិនមែនមត្តុៈ មិនចោវ
 វេយ្យាមត្តុសត្ថុ ។ តើ ។ មិនមែនមត្តុសត្ថុ មិនចោវវេយ្យាមត្តុៈ ។ មត្តុៈ
 ដ៏សេស វៀរវេនមត្តុសត្ថុ មិនចោវវេយ្យាមត្តុសត្ថុ ចោវវេយ្យាមត្តុៈ ឯស-
 ភាវៈដ៏សេស វៀរវេនមត្តុៈ និងមត្តុសត្ថុចេញ មិនចោវវេយ្យាមត្តុៈផង
 មិនចោវវេយ្យាមត្តុសត្ថុផង ។

(៣៤) ទុក្ខំ ទុក្ខសមុទ្គន្តំ ។ អាមត្តា ។ ស-
 ច្ចា សមុទយសមុទ្គន្តំ ។ សមុទយសមុទ្គំ សមុទ្គោ ស-
 មុទយសមុទ្គំ អាសេសា សច្ចា សច្ចា ន សមុទ-
 យសមុទ្គំ ។ ទុក្ខំ ទុក្ខសមុទ្គន្តំ ។ អាមត្តា ។
 សច្ចា និរោធសមុទ្គន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា មគ្គសមុទ្គន្តំ ។
 មគ្គសមុទ្គំ សមុទ្គោ មគ្គសមុទ្គំ អាសេសា សច្ចា
 សច្ចា ន មគ្គសមុទ្គំ ។ សមុទយោ សមុទយសមុ-
 ទ្គន្តំ ។ សមុទយសមុទ្គំ វេយ្យា អាសេសា សមុទ-
 យោ សមុទយោ ន សមុទយសមុទ្គំ សមុទយសមុទ្គំ
 សមុទយោ ចេវ សមុទយសមុទ្គំ ។ សច្ចា ទុក្ខ-
 សមុទ្គន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា និរោធសមុទ្គន្តំ ។ បេ ។
 សច្ចា មគ្គសមុទ្គន្តំ ។ មគ្គសមុទ្គំ សមុទ្គោ មគ្គសមុទ្គំ
 អាសេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គសមុទ្គំ ។ និរោធនា
 និរោធសមុទ្គន្តំ ។ និរោធសមុទ្គំ វេយ្យា អាសេសា
 និរោធនា និរោធនា ន និរោធសមុទ្គំ និរោធសមុទ្គំ
 និរោធនា ចេវ និរោធសមុទ្គំ ។ សច្ចា ទុក្ខសមុទ្គន្តំ
 ។ បេ ។ សច្ចា សមុទយសមុទ្គន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា

(៣៥) ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ កើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅ
 ថា សមុទយសមុទ្គ ។ សមុទយសមុទ្គ ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាសមុ-
 ទយសមុទ្គផង សច្ចៈតាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាសមុ-
 ទយសមុទ្គទេ ។ ទុក្ខៈ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ កើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហៅថា និរោធសមុទ្គ ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសមុទ្គ ។
 មគ្គសមុទ្គ ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថា មគ្គសមុទ្គផង សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស
 ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសមុទ្គទេ ។ សមុទយៈ ហៅថាសមុទយ-
 សមុទ្គ ។ សមុទយៈដ៏សេស រឿងសមុទយសមុទ្គ ហៅថាស-
 មុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសមុទ្គ នសមុទយសមុទ្គ ហៅថាសមុទយៈផង
 ហៅថា សមុទយសមុទ្គផង ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ បេ ។
 សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថានិរោធសមុទ្គ ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថា
 មគ្គសមុទ្គ ។ មគ្គសមុទ្គ ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាមគ្គសមុទ្គផង សច្ចៈ
 តាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសមុទ្គទេ ។ និរោធនៈ
 ហៅថានិរោធសមុទ្គ ។ និរោធនៈ ដ៏សេស រឿងនិរោធសមុទ្គ ហៅថា
 និរោធនៈ មិនហៅថានិរោធសមុទ្គទេ ននិរោធសមុទ្គ ហៅថានិរោធនៈផង
 ហៅថានិរោធសមុទ្គផង ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាទុក្ខសមុទ្គ ។ បេ ។
 សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាសមុទយសមុទ្គ ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ

មគ្គសច្ចន្តំ ។ មគ្គសច្ចំ សច្ចញ្ចោវ មគ្គសច្ចញ្ច អវ-
 សេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។ មគ្គោ មគ្គ-
 សច្ចន្តំ ។ មគ្គសច្ចំ វេយ្យាក្កា អវសេសោ មគ្គោ មគ្គោ
 ន មគ្គសច្ចំ មគ្គសច្ចំ មគ្គោ លេវ មគ្គសច្ចញ្ច ។
 សច្ចា ធុត្តសច្ចន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា សមុទយសច្ច-
 ន្តំ ។ បេ ។ សច្ចា និរោធសច្ចន្តំ ។ និរោធសច្ចំ
 សច្ចញ្ចោវ និរោធសច្ចញ្ច អវសេសា សច្ចា សច្ចា
 ន និរោធសច្ចំ ។

(៣៥) ន ធុត្តំ ន ធុត្តសច្ចន្តំ ។ កាយិកំ
 ធុត្តំ លេខសិកំ ធុត្តំ វេយ្យាក្កា អវសេសំ ធុត្តសច្ចំ
 ន ធុត្តំ ធុត្តសច្ចំ ធុត្តញ្ច ធុត្តសច្ចញ្ច វេយ្យាក្កា
 អវសេសា ន លេវ ធុត្តំ ន ច ធុត្តសច្ចំ ។ ន
 សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន
 ធុត្តំ ន ធុត្តសច្ចន្តំ ។ កាយិកំ ធុត្តំ លេខសិ-
 កំ ធុត្តំ វេយ្យាក្កា អវសេសំ ធុត្តសច្ចំ ន ធុត្តំ
 ធុត្តសច្ចំ ធុត្តញ្ច ធុត្តសច្ចញ្ច វេយ្យាក្កា អវសេសា(១)
 ន លេវ ធុត្តំ ន ច ធុត្តសច្ចំ ។ ន សច្ចា ន
 និរោធសច្ចន្តំ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចន្តំ ។

១ ម. អវសេសំ ។

លោកមគ្គសច្ចញ្ច ។ មគ្គសច្ចំ លោកមគ្គសច្ចំ លោកមគ្គសច្ចញ្ច
 សច្ចៈតាំងឡាយ ដ៏សេស លោកមគ្គសច្ចៈ មិនលោកមគ្គសច្ចៈ ។ មគ្គៈ
 លោកមគ្គសច្ចញ្ច ។ មគ្គៈ ដ៏សេស វៀរលង់មគ្គសច្ច លោកមគ្គៈ មិន
 លោកមគ្គសច្ចៈ នមគ្គសច្ច លោកមគ្គៈផង លោកមគ្គសច្ចផង ។
 សច្ចៈតាំងឡាយ លោកមគ្គសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ លោកម
 សមុទយសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ លោកមិនរោធសច្ចញ្ច ។
 និរោធសច្ច លោកមគ្គសច្ចផង លោកមិនរោធសច្ចផង សច្ចៈតាំងឡាយ
 ដ៏សេស លោកមគ្គសច្ចៈ មិនលោកមិនរោធសច្ចៈ ។

(៣៦) មិនមែនធុត្តៈ មិនលោកមគ្គសច្ចញ្ច ។ ធុត្តសច្ច ដ៏
 សេស វៀរលង់ធុត្តប្រព្រឹត្តៈទៅក្នុងកាយ ធុត្តប្រព្រឹត្តៈទៅក្នុងចិត្តចេញ
 មិនលោកមគ្គៈ លោកមគ្គសច្ច ធម្មជាតិ ដ៏សេស វៀរលង់ធុត្តៈនិង
 ធុត្តសច្ចចេញ មិនលោកមគ្គៈផង មិនលោកមគ្គសច្ចផង ។ មិនមែន
 សច្ចៈតាំងឡាយ មិនលោកម សមុទយសច្ចញ្ច ។ អើ ។ មិនមែនធុត្តៈ
 មិនលោកមគ្គសច្ចញ្ច ។ ធុត្តសច្ច ដ៏សេស វៀរលង់ធុត្តប្រព្រឹត្តៈទៅ
 ក្នុងកាយ ធុត្តប្រព្រឹត្តៈទៅក្នុងចិត្តចេញ មិនលោកមគ្គៈ លោកមគ្គ-
 សច្ច ធម្មជាតិ ដ៏សេស វៀរលង់ធុត្តៈនិងធុត្តសច្ចចេញ មិនលោកម
 ធុត្តៈផង មិនលោកមគ្គសច្ចផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនលោកម
 និរោធសច្ចញ្ច ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនលោកមគ្គសច្ចញ្ច ។

អាមត្តា ។ ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន
 សមុទយោ ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សច្ចា
 ន និរោធសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន មគ្គ-
 សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន និរោធនា ន និរោធសច្ច-
 ន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ បេ ។
 ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន
 មគ្គសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។
 ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សច្ចា
 ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន សច្ចា ន និរោធស-
 ច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។

(៣៦) ទុក្ខំ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ សច្ចា
 ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ ទុក្ខសច្ចំ សច្ចោរោ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ ។ សមុទ-
 យោ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។ និរោធនា សច្ចន្តិ ។

ភី ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ ភី ។ មិន
 មែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ភី ។ មិនមែនសមុទយៈ
 មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ ភី ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិន
 ហៅថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គ-
 សច្ចប្ប ។ ភី ។ មិនមែននិរោធនា មិនហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ ភី ។
 មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ ភី ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាមគ្គ-
 សច្ចប្ប ។ ភី ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។
 ភី ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាមគ្គសច្ចប្ប ។ ភី ។ មិនមែនសច្ចៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចប្ប ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថានិរោធសច្ចប្ប ។ ភី ។

(៣៦) ទុក្ខំ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។ ភី ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហៅថាទុក្ខសច្ចប្ប ។ ទុក្ខសច្ចំ ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាទុក្ខសច្ចផង
 សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចខេ ។ សមុ-
 ទយៈ ហៅថាសច្ចៈប្ប ។ ភី ។ បេ ។ និរោធនា ហៅថាសច្ចៈប្ប ។

អាមន្តា ។ បេ ។ មន្តា សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សច្ចា មគ្គសច្ចន្តិ ។ មគ្គសច្ចំ សច្ចត្បោវ មគ្គសច្ចត្ប
 អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ ។

(៣៧) ន ធុត្តំ ន សច្ចន្តិ ។ ធុត្តំ វេយ្យា
 អវសេសា សច្ចា ន ធុត្តំ សច្ចា ធុត្តត្ប សច្ចត្ប
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ធុត្តំ ន ច សច្ចា ។
 ន សច្ចា ន ធុត្តសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សម្ម-
 ធម្មេ ន សច្ចន្តិ ។ សម្មធម្មេ វេយ្យា ។ បេ ។
 ន និរោធា ន សច្ចន្តិ ។ និរោធំ វេយ្យា ។ បេ ។
 ន មន្តា ន សច្ចន្តិ ។ មគ្គំ វេយ្យា អវសេសា
 សច្ចា ន មន្តា សច្ចា មគ្គត្ប សច្ចត្ប វេយ្យា
 អវសេសា ន ចេវ មន្តា ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា
 ន មគ្គសច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨) ធុត្តំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា ស-
 ម្មធម្មសច្ចន្តិ ។ សម្មធម្មសច្ចំ សច្ចត្បោវ សម្មធម្ម-
 សច្ចត្ប អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន សម្មធម្ម-
 សច្ចំ ។ ធុត្តំ សច្ចន្តិ ។ អាមន្តា ។ សច្ចា និរោ-
 សច្ចន្តិ ។ បេ ។ សច្ចា មគ្គសច្ចន្តិ ។ មគ្គសច្ចំ

អើ ។ បេ ។ មគ្គ ហៅថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហៅថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ មគ្គសច្ច ហៅថាសច្ចៈវេ ហៅថាមគ្គសច្ចផង
 សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចទេ ។

(៣៩) មិនមែនទុក្ខ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏
 សេស វៀរលឺនិទុក្ខ មិនហៅថាទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស
 វៀរលឺនិទុក្ខ និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាទុក្ខផង មិនហៅថាសច្ចៈ
 ផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាទុក្ខសច្ចៈឬ ។ អើ ។ មិន
 មែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈដ៏សេស) វៀរលឺនិសមុ-
 ទយៈ ។ បេ ។ មិនមែននិរោធ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈដ៏
 សេស) វៀរលឺនិរោធ ។ បេ ។ មិនមែនមគ្គ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។
 សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលឺនិមគ្គ មិនហៅថាមគ្គ ហៅថាសច្ចៈ
 ធម្មជាតិដ៏សេស វៀរលឺនិមគ្គ និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាមគ្គផង មិនហៅ
 ថាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ អើ ។

(៤០) ទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅ
 ថាសមុទយសច្ចៈឬ ។ សមុទយសច្ច ហៅថាសច្ចៈផង ហៅថាសមុ-
 ទយសច្ចផង សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថាសច្ចៈ មិនហៅថាសមុទ-
 យសច្ចទេ ។ ទុក្ខ ហៅថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅ
 ថានិរោធសច្ច ។ បេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហៅថាមគ្គសច្ចៈឬ ។ មគ្គសច្ច

សច្ចញ្ញោ មគ្គសច្ចញ្ញោ អវសេសា សច្ចា សច្ចា ន មគ្គ-
 សច្ចំ ។ សមុទយោ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ មេ ។ និរោ-
 ជោ សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ មេ ។ មគ្គោ សច្ចន្តិ ។
 អាមត្តា ។ សច្ចា ទុក្ខសច្ចន្តិ ។ មេ ។ សច្ចា សមុ-
 ទយសច្ចន្តិ ។ មេ ។ សច្ចា និរោជសច្ចន្តិ ។ និរោ-
 ជសច្ចំ សច្ចញ្ញោ និរោជសច្ចញ្ញោ អវសេសា សច្ចា
 សច្ចា ន និរោជសច្ចំ ។

(៣៩) ន ទុក្ខំ ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ វេយ្យា អវ-
 សេសា សច្ចា ន ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញ្ញ សច្ចញ្ញ
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។
 ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ទុក្ខំ
 ន សច្ចន្តិ ។ ទុក្ខំ វេយ្យា អវសេសា សច្ចា ន
 ទុក្ខំ សច្ចា ទុក្ខញ្ញ សច្ចញ្ញ វេយ្យា អវសេសា
 ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច សច្ចា ។ ន សច្ចា ន
 និរោជសច្ចន្តិ ។ មេ ។ ន សច្ចា ន មគ្គ-
 សច្ចន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សមុទយោ ន សច្ចន្តិ ។

ហោថាសច្ចៈផង ហោថាមគ្គសច្ចៈផង សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស ហោថា
 សច្ចៈ មិនហៅថាមគ្គសច្ចៈទេ ។ សមុទយៈ ហោថាសច្ចៈឬ ។ អើ
 ។ មេ ។ និរោជ ហោថាសច្ចៈឬ ។ អើ ។ មេ ។ មគ្គ ហោថាសច្ចៈឬ ។
 អើ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហោថាទុក្ខសច្ច ។ មេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ហោថាសមុទយសច្ច ។ មេ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ ហោថានិរោជសច្ច
 ឬ ។ និរោជសច្ច ហោថាសច្ចៈផង ហោថានិរោជសច្ចៈផង សច្ចៈ
 តាំងឡាយដ៏សេស ហោថាសច្ចៈ មិនហៅថានិរោជសច្ចៈទេ ។

(៣៩) មិនមែនទុក្ខ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយ
 ដ៏សេស វៀរលែងទុក្ខ មិនហៅថាទុក្ខ ហោថាសច្ចៈ ធម្មជាតដ៏សេស
 វៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាទុក្ខផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។
 មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាសមុទយសច្ចឬ ។ អើ ។ មិន
 មែនទុក្ខ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងទុក្ខ
 មិនហៅថាទុក្ខ ហោថាសច្ចៈ ធម្មជាតដ៏សេស វៀរលែងទុក្ខ និងសច្ចៈ
 ចេញ មិនហៅថាទុក្ខផង មិនហៅថាសច្ចៈផង មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ
 មិនហៅថានិរោជសច្ចឬ ។ មេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិន
 ហៅថាមគ្គសច្ចឬ ។ អើ ។ មិនមែនសមុទយៈ មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។

សាទ្ធិយោគ បរិច្ឆ័ទ្ធិវិញ្ញាណ

សមុទយំ វេយ្យាគា អវសេសា សាទ្ធា ន សមុទយោ
 សទ្ធា សមុទយញ្ច សទ្ធា វេយ្យាគា អវសេសា ន
 ចេវ សមុទយោ ន ច សទ្ធា ។ បេ ។ ន ជិរោចា
 ន សទ្ធាន្តិ ។ និរោធំ វេយ្យាគា ។ បេ ។ ន មត្តោ
 ន សទ្ធាន្តិ ។ មត្តំ វេយ្យាគា អវសេសា សទ្ធា ន
 មត្តោ សទ្ធា មត្តញ្ច សទ្ធា វេយ្យាគា អវសេសា
 ន ចេវ មត្តោ ន ច សទ្ធា ។ ន សទ្ធា ន ធុត្ត-
 សទ្ធាន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន មត្តោ ន សទ្ធាន្តិ ។ មត្តំ
 វេយ្យាគា អវសេសា សទ្ធា ន មត្តោ សទ្ធា មត្តញ្ច
 សទ្ធា វេយ្យាគា អវសេសា ន ចេវ មត្តោ ន ច
 សទ្ធា ។ ន សទ្ធា ន សមុទយសទ្ធាន្តិ ។ បេ ។
 ន សទ្ធា ន និរោធសទ្ធាន្តិ ។ អាមត្តា ។

បណ្ណត្តិវិញ្ញាណ ។

បរិច្ឆ័ទ្ធិវិញ្ញាណ

[២០] យស្ស ធុត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ

សាទ្ធិយោគ បរិច្ឆ័ទ្ធិវិញ្ញាណ

សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរវេលសមុទយៈ មិនហៅថាសមុទយៈ
 ហៅថាសច្ចៈ ពេញពេញដ៏សេស វៀរវេលសមុទយៈ និងសច្ចៈចេញ
 មិនហៅថាសមុទយៈវេល ហៅថាសច្ចៈផង ។ បេ ។ មិនមែននិរោធ
 មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ (សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស) វៀរវេលនិរោធ ។ បេ ។
 មិនមែនមត្ត មិនហៅថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរវេល
 មត្ត មិនហៅថាមត្ត ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស វៀរវេលមត្ត
 និងសច្ចៈចេញ មិនហៅថាមត្តផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ មិនមែន
 សច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាធុត្តសច្ចៈឬ ។ ភើ ។ មិនមែនមត្ត មិនហៅ
 ថាសច្ចៈឬ ។ សច្ចៈតាំងឡាយដ៏សេស វៀរវេលមត្ត មិនហៅថាមត្ត
 ហៅថាសច្ចៈ ធម្មជាតិដ៏សេស វៀរវេលមត្ត និងសច្ចៈចេញ មិនហៅ
 ថាមត្តផង មិនហៅថាសច្ចៈផង ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាសមុទយសច្ចៈឬ ។ បេ ។ មិនមែនសច្ចៈតាំងឡាយ មិនហៅថាមត្ត
 សច្ចៈឬ ។ ភើ ។

ចប់ បណ្ណត្តិវិញ្ញាណ ។

បរិច្ឆ័ទ្ធិវិញ្ញាណ

[២០] ធុត្តសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ វេលកើតឡើងឬ ។ ធុត្តសច្ចៈតាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ

បរវត្ត តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ
 ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខារ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ សមុទយសង្ខារ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ
 សមុទយសង្ខារ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខសង្ខំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។

(២០) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរវត្ត
 មគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ច-
 វេកាការ មគ្គស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខារ
 ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសង្ខារ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គ-
 សង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អរ-
 ហេ មគ្គស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេ-
 កាការ មគ្គស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ មគ្គសង្ខារ
 ឧប្បជ្ឈតិ ទុក្ខសង្ខារ ឧប្បជ្ឈតិ ។

ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍ ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តដែលប្រាសចេញពីក្នុងការបញ្ចូល ឯសមុទយសង្ខំ របស់
 សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍ ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ វេយ្យាករណ៍
 កើតឡើងដល់ សមុទយសង្ខំ វេយ្យាករណ៍ ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ នៃ
 តណ្ហា ។ ឬប្រសិន ឯសមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា វេយ្យាករណ៍ កើតឡើង ។ អើ ។

(២១) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសង្ខំ របស់សត្វ
 នោះ វេយ្យាករណ៍ កើតឡើង ។ ឬសត្វជាដើម កាលបាបបដិសន្ធិ ទុក្ខ-
 សង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍ កើតឡើង ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចេញពីក្នុងការបញ្ចូល ឯមគ្គសង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍
 កើតឡើង ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍ កើតឡើងដល់ មគ្គសង្ខំ
 វេយ្យាករណ៍ កើតឡើងដល់ ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេកាការ ។ ឬប្រ-
 សិន មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើង ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ
 វេយ្យាករណ៍ កើតឡើង ។ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍ កើតឡើង ក្នុង
 ទុក្ខទុក្ខណៈនៃមគ្គ ក្នុងអប្បភព ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍
 កើតឡើង មគ្គសង្ខំ របស់សត្វជាដើម វេយ្យាករណ៍ កើតឡើងដល់ ទុក្ខសង្ខំ
 វេយ្យាករណ៍ កើតឡើងដល់ ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈនៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេកាការ ។

(២២) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បទ
 មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 នោ ។

(២៣) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា
 បទ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ អាមត្តា ។

(២៤) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ អនាយ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អវិសេស ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា
 បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អាមត្តា ។

(២៥) សមុទយសច្ចំ បេសសត្វោ កើតឡើង មគ្គសច្ច
 បេសសត្វោ វេសីកើតឡើង ។ មិនកើតឡើងទេ ។ មួយទៀត
 មគ្គសច្ច បេសសត្វោ កើតឡើង សមុទយសច្ច បេសសត្វោនោះ
 វេសីកើតឡើង ។ មិនកើតឡើងទេ ។

(២៦) ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងវិណា សមុទយសច្ច វេសីកើត
 ឡើង ក្នុងជីនោះ ។ ទុក្ខសច្ច វេសីកើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វោះ
 ឯសមុទយសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងជីនោះទេ ទុក្ខសច្ច វេសីកើតឡើង
 ផង សមុទយសច្ច វេសីកើតឡើងផង ក្នុងចតុរោការេ និងបញ្ចរោ-
 ការេនោះ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច កើតឡើង ក្នុងវិណា
 ទុក្ខសច្ច វេសីកើតឡើង ក្នុងជីនោះ ។ រឺ ។

(២៧) ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងវិណា មគ្គសច្ច វេសីកើតឡើង
 ក្នុងជីនោះ ។ ទុក្ខសច្ច វេសីកើតឡើង ក្នុងធម្មាយសត្វ និងអសញ្ញា-
 សត្វោះ ឯមគ្គសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងជីនោះទេ ទុក្ខសច្ច វេសីកើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច វេសីកើតឡើងផង ក្នុងចតុរោការេ និងបញ្ចរោ-
 ការេនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច កើតឡើង ក្នុងវិណា
 ទុក្ខសច្ច វេសីកើតឡើង ក្នុងជីនោះ ។ រឺ ។

(៤៥) យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អនាមេ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ធម៌ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ អវសេសោ
 ធម្មាវេកាវេ ធម្មាវេកាវេ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ញា
 ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អាមន្តា ។

(៤៦) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្សតម្បិ
 យស្សយត្ថកម្មិ សទិសំ វិគ្គាហតង្គំ ។

(៤៧) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សមុទយ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សទ្ធសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយត្ថចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្វណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តត្វណោ អរូបេ មគ្គស្ស ធម៌
 ជលស្ស ច ឧប្បាទត្វណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ញា
 ឧប្បជ្ឈតិ ទុក្ខសច្ចញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤៨) សមុទយសច្ចំ កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ មគ្គសច្ចំ វេលា
 កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ សមុទយសច្ចំ វេលាកើតឡើង ក្នុងអបាយ-
 សត្វនោះ ឯមគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ សមុទយសច្ចំ វេលា
 កើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ វេលាកើតឡើងផង ក្នុងចក្កវេកាសត្វ និង
 ចក្កវេកាសត្វដ៏សេសនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ចំ កើតឡើង ក្នុង
 វិញ្ញាណ សមុទយសច្ចំ វេលាកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ អើ ។

(៤៩) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ វេលាកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ តាមៗថា របស់សត្វណា
 គឺ តាមៗថា របស់សត្វណា ក្នុងវិញ្ញាណ ក្នុងវិញ្ញាណ ក្នុងវិញ្ញាណ ក្នុងវិញ្ញាណ ។

(៥០) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរ ។ អើ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ។ ពួក
 សត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 វេលាមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុងវិញ្ញាណ ដែលប្រាសចាកកណ្តា ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឯទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ
 មិនកើតឡើងផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកន្លែងក្នុងវិញ្ញាណ ដែលប្រាសចាកកណ្តា
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងឧប្បាទក្នុងវិញ្ញាណ ដែលប្រាសចាកកណ្តា ក្នុងអរូបភពផង ។

[២៨] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ ។ អរូបេ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ធុត្តសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ
 ធុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវត្ថានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អរូបេ ផលស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ធុត្ត-
 សង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ មគ្គសង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 កំ បទ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស ធុត្តសង្ខំ ធុប្ប-
 ជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ធុត្តសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ច-
 វត្ថានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ ធុត្ត-
 សង្ខារា ធុប្បជ្ជតិ ។

[២៩] យស្ស សមុទយសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ ។ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ធុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ

[២៨] ឧត្តបច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧត្តបច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ខែមគ្គ ក្នុងអរូបភពនៃ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលព្យាគ
 ឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងនោះ ខែមគ្គ ក្នុងអរូបភពនៃ ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ
 ខែផល ក្នុងអរូបភពនៃ ។ ឧប្បាទក្ខណោ មគ្គស្ស របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសត្វទាំង
 អស់ កាលចាប់ចំណង់ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ខែមគ្គ ក្នុងអរូបភពនៃ ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ឯមគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ព្យាគ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧត្តសច្ច មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងនោះ ខែមគ្គ ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ
 ខែផល ក្នុងអរូបភពនៃ ។

[២៩] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងច្បាប់ក្នុងនោះ ខែមគ្គ ឯមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា

ឧប្បជ្ជតិ សក្ខេសំ ចិត្តស្ស កង្ក្រានលោ តន្ត្រីវិញ្ញា-
 យុត្តបក្កវិញ្ញយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គលោ ជិវេនសមា-
 បន្ទាធំ អសញ្ញាសន្តាធំ តេសំ សមុទយសច្ចកា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ មគ្គសច្ចកា ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ច-
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សមុទយសច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ តន្ត្រីវិ-
 យ ឧប្បនគ្គលោ តេសំ មគ្គសច្ច ឧប្បជ្ជតិ លោ-
 ច តេសំ សមុទយសច្ច ឧប្បជ្ជតិ សក្ខេសំ ចិត្តស្ស
 កង្ក្រានលោ បក្កវិញ្ញយុត្តតន្ត្រីវិញ្ញយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គលោ ជិវេនសមាបន្ទាធំ អសញ្ញាសន្តាធំ តេសំ
 មគ្គសច្ចកា ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចកា ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០) យត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ធន្តិ ។ យត្ថ វា បទ សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២១) យត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ធន្តិ ។ យត្ថ វា បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ
 តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

មិនកើតឡើងទេ សមុទយសច្ច របស់ក្នុងសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែល
 ចូលកាន់និរោធិ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 កង្ក្រានលោ ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បនគ្គលោ ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកកង្ក្រាន
 និងប្រាសចាកមគ្គ របស់ក្នុងសត្វទាំងអស់ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងដែរឬ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បនគ្គលោ ខែចិត្ត និងសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ក្នុងសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលចូល
 កាន់និរោធិ មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 កង្ក្រានលោ ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បនគ្គលោ ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ
 និងប្រាសចាកកង្ក្រាន របស់ក្នុងសត្វទាំងអស់ ។

(២០) ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា សមុទយសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងវិរោធិឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត សមុទយសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងវិណា ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងវិរោធិឬ ។ កើតឡើង ។

(២១) ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងវិរោធិឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច មិនកើត
 ឡើង ក្នុងវិណា ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងវិរោធិឬ ។ កើតឡើង ។

(៥២) យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វ បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។
 អចាយេ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ នោ ច តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ មគ្គសច្ចំ កា
 ទុប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។

(៥៣) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វ បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ទេសំ ទុបបដ្ឋានំ
 បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ទុប្បាទត្វៈណ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ សទ្ទេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណា អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ទុប្បា-
 ទត្តុណា តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។

(៥៤) សមុទយសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គសច្ចំ មិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។ ឬយទៀត មគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើង
 ក្នុងជីវិត សមុទយសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ មគ្គសច្ចំ មិន
 កើតឡើង ក្នុងអបាយនោះ ឯសមុទយសច្ចំ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងជីវិតនោះទេ មគ្គសច្ចំ មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងអសញ្ញាសត្តនោះ ។

(៥៥) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត សមុ-
 ទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។ ឬយ
 ទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ ដែលប្រាសចាកកណ្តា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងជីវិត
 ឯទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តុណៈ វិនិច្ឆ័យ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ក្នុងទុក្ខទុក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ មិនផល ក្នុងអរូបក ក្នុងជីវិត ។

[៥៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មត្តសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អរូបេ មត្តស្ស ទុប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ មត្តសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវត្តានំ
 បរវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស ទុប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ មត្តសង្ខំ ឬ
 ទុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មត្តសង្ខំ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈានំ បរវត្តេ មត្តវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ទុប្បានក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មត្តសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវត្តានំ បរវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តក្ខណោ អរូបេ ផលស្ស ទុប្បានក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មត្តសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ទុក្ខសង្ខំ ឬ
 ទុប្បជ្ឈតិ ។

[៥៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ មត្តសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។

[៥៦] ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ មគ្គ-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ ឯមគ្គ ក្នុងអរូបភពនោះ
 ឯមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បែក ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង មគ្គសង្ខំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តក្ខណៈ ឯចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 និងក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ ឯផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយទៀត
 មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ
 ឯចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងជីវិតនោះ ឯទុក្ខសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលច្បែក មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ទុក្ខសង្ខំ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តក្ខណៈ ឯចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងទម្រង់
 ក្នុងនោះ ឯផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងជីវិតនោះ ។

[៥៧] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ជីវិតនោះ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។

មគ្គសង្ឃ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តសង្ឃ កង្កត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តមគ្គ-
 វិប្បយុត្តចិត្តសង្ឃ ឧប្បាទត្តុណោ ចំរោធសមាបជ្ជានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ
 មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។
 តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តសង្ឃ កង្កត្តុណោ មគ្គវិប្បយុត្តតណ្ហា
 វិប្បយុត្តចិត្តសង្ឃ ឧប្បាទត្តុណោ ចំរោធសមាបជ្ជានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ
 សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

(៥៦) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បទ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទម្លាក់ទុក្ខនោះ
 នៃមគ្គ ក្នុងវិធាននេះ នៃមគ្គសង្ឃ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងវិធាននេះ សមុទយសច្ច របស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 ដែលចូលកាន់ចំរោធមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 កង្កត្តុណោះ នៃចិត្ត ក្នុងក្នុងទម្លាក់ទុក្ខនោះ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា
 និងប្រាសចាកមគ្គ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ។ មួយទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងវិធាននេះដែរ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទម្លាក់ទុក្ខនោះ នៃតណ្ហា ក្នុងទីនោះ ឯសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ចំរោធមិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តុណោះ នៃចិត្ត ក្នុងទម្លាក់ទុក្ខនោះ នៃចិត្ត ដែល
 ប្រាសចាកមគ្គ និងប្រាសចាកតណ្ហា របស់ពួកសត្វទាំងអស់ ក្នុងទីនោះ ។

(៥៦) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ អើ ។ មួយទៀត សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ។ អើ ។

(៥៧) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តេសំ ទុក្ខ-
 សង្ខំ ឧប្បន្និត្ត ឆោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត
 អភិសមេតាវីធំ តេសំ ទុក្ខសង្ខត្តា ឧប្បន្និត្ត មគ្គ-
 សង្ខត្តា ឧប្បន្និត្ត ។ យស្ស វា បទ មគ្គសង្ខំ
 ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៥៨) យស្ស សមុទយសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត ឆោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ
 ឧប្បន្និត្ត អភិសមេតាវីធំ តេសំ សមុទយសង្ខត្តា
 ឧប្បន្និត្ត មគ្គសង្ខត្តា ឧប្បន្និត្ត ។ យស្ស វា បទ
 មគ្គសង្ខំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៥៩) យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បន្និត្ត ។ បេ ។ យត្ថ-
 កម្យំ សព្វត្ថ សទិសំ តន្តិណនាគរណំ ហេដ្ឋាយត្ថ-
 កាសទិសំ ។

(៥៧) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយ ឯមគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គសង្ខំ
 កើតឡើងហើយផង ។ ឬយេវៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា (កើត
 ឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

(៥៨) សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយ ឯមគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គ-
 សង្ខំ កើតឡើងហើយផង ។ ឬយេវៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា
 (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

(៥៩) ទុក្ខសង្ខំ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា ។ បេ ។ ពាក្យ
 ថា ក្នុងវិណា ប្រហែល ។ ត្ថា ក្នុងវិចិត្រក្នុង ការធ្វើឲ្យប្រៀបផ្សេងៗ
 ក៏ប្រហែលត្នា រឹងពាក្យថា ក្នុងវិណា ខាងក្រោមដែរ ។

(៦០) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុត្តាន្តសាដំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមាទេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ វត្តេសំ ចតុរោគានាដំ បញ្ចកោតា-
 រាដំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ សមុទយ-
 សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុ-
 ទយសង្ខារំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៦១) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ តស្ស
 តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុត្តាន្តសាដំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមាទេ អនកិសមេតាវីដំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ នោ ច តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ អនកិសមេតាវីដំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ មគ្គសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិត្តំ ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ មគ្គសង្ខារំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៦០) ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វាណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 សមុទយសង្ខារំ យេសំសត្វានោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 ទុក្ខសង្ខារំ កើតឡើងហើយ ក្នុងចិត្តទី ២ (១) យេសំពួកសត្វពុទ្ធសាសនា
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងជីវិតនោះ ឯសមុទយ-
 សង្ខារំ យេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ទុក្ខសង្ខារំ
 យេសំសត្វទាំងនោះ ក្រៅនោះ ដែលរស់នៅក្នុង ចតុរោគានាគត និង
 បញ្ចកោតានាគត កើតឡើងហើយផង សមុទយសង្ខារំ កើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយទៀត សមុទយសង្ខារំ យេសំសត្វាណា (កើត
 ឡើងហើយ) ក្នុងជីវិតនោះ ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

(៦១) ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វាណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 មគ្គសង្ខារំ យេសំសត្វានោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ទុក្ខសង្ខារំ កើត
 ឡើង ក្នុងចិត្តទី ២ យេសំពួកសត្វពុទ្ធសាសនា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមិនចាត់ត្រាសំដីនៃសត្វៈ ២ ក្នុងជី-
 វិតនោះ ឯមគ្គសង្ខារំ យេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ
 ទុក្ខសង្ខារំ យេសំសត្វទាំងនោះ ដែលជាអ្នកត្រាសំដីនៃសត្វៈ ២ កើតឡើង
 ហើយផង មគ្គសង្ខារំ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយទៀត មគ្គ-
 សង្ខារំ យេសំសត្វាណា (កើតឡើងហើយ) ក្នុងជីវិតនោះ ។ បេ ។ ឬ ។ អើ ។

១ ចិត្តវត្ត ចិត្តទី ២ ជាប់ជាប់នឹងចិត្តវត្តមក ។ អដ្ឋកថា ។

(៦២) យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ ។ តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ នុត្តិ-
 យេ អគុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតាវីធំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ អភិសមេតាវីធំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ មគ្គសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ ។
 យស្ស វា មន យត្ថ មគ្គសង្ខំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(៦៣) យស្ស នុត្តសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ តស្ស សមុ-
 ទយសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា មន
 សមុទយសង្ខំ ។ បេ ។ នត្តិ ។

(៦៤) យស្ស នុត្តសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា មន មគ្គ-
 សង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ តស្ស នុត្តសង្ខំ ទុប្បន្និត្តាតិ ។
 ទុប្បន្និត្តាតិ ។

(៦២) សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា
 មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិន័យនោះ ។ សមុទយ
 សង្ខំ កើតឡើងហើយ ក្នុងមគ្គសង្ខំ(១)វិ ២ របស់សត្វសុទ្ធាវាសនា
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងសត្វសង្ខំនោះ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ក្រាស់ដឹងទេ
 សង្ខំ ៤ ក្នុងវិន័យនោះ ឯមគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិន័យនោះ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វនោះ ដែលជាអ្នក
 ក្រាស់ដឹងទេសង្ខំ ៤ កើតឡើងហើយផង មគ្គសង្ខំ កើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងវិន័យនោះ ។ មួយទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិណា ។ បេ ។ ឬ ។ តើ ។

(៦៣) ទុត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុ-
 ទយសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។
 មួយទៀត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា (មិនកើតឡើងហើយ)
 ។ បេ ។ ឬ ។ មិនមានទេ ។

(៦៤) ទុត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត
 មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុត្តសង្ខំ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ កើតឡើងហើយ ។

១ អានុសលក្ខណ៍នេះបានដល់វិនិច្ឆ័យ ២ ដែលនៅក្រោមអង្គនៃវិនិច្ឆ័យ ។ អង្គនោះ ។

(៦៥) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត តស្ស
 វិក្កសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បទ
 វិក្កសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតា-
 តិ ។ ទុច្ចដ្ឋិត ។

(៦៦) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត ។ បេ ។

(៦៧) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត តស្ស
 វិក្ក សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត តស្ស
 វិក្ក ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ សុទ្ធាវសានំ ទុតិ-
 យេ វិវត្ត វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត ធា ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត សុទ្ធាវសំ ទុច្ចដ្ឋិតានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចព្វ ទុច្ចដ្ឋិត ទុក្ខសច្ចព្វ ទុច្ចដ្ឋិត ។

(៦៨) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិត
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៦៩) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៦៦) ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

(៦៧) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតឬ ។ តើ ។
 មួយទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតឬ ។ សមុទយ-
 សច្ច មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងចិត្តទី២ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ខឹងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្នុងជីវិតនោះ ឯទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ពាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 ចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស សមុទយសច្ច របស់សត្វពាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះទេ ។

(៦៨) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតឬ ។ តើ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ
 ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាភិសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតាវីធំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ ហោ ច តេសំ តត្ថ ទុត្ត-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាភិសំ ទបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ ទុត្តសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ ។

(៦៩) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្ថា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាភិសានំ
 ទុតិយេ អត្តសាលេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនភិសមេតាវីធំ
 តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ ហោ ច តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាភិសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច
 ទុប្បជ្ជិតុ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ ។

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជា
 ទុត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះឬ ។ ចិត្តទី ២
 របស់ពួកសុទ្ធាភិសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលមិន
 បានត្រាស់ដឹងខ្លួនចុះ ២ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះ តែទុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាភិស មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ វត្តមាន មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងវិជ្ជានោះ ។

(៦៩) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
 ជ្ជា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះ ។ ហើយ
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះឬ ។
 អកុសលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាភិសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វ
 ដែលមិនបានត្រាស់ដឹងខ្លួនចុះ ២ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិជ្ជានោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាភិស-
 សត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងវិជ្ជានោះ ។

[illegible]

[៧០] យស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
មក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អក្ខមក្ខសមង្កីរំ អរ-
ហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មក្ខំ ន បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ មក្ខ-
សង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ
បដិលភិស្សន្តិ យេ ច ព្រា មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
ទុក្ខសង្ខារា ទុប្បជ្ឈិស្សតិ មក្ខសង្ខារា ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន មក្ខសង្ខារំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៧២) យស្ស សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ បុរ្តជ្ឈនា មត្តំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច

(៧០) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វលោក ខឹងកើតឡើង សមុទយសច្ច
របស់សត្វនោះ ខឹងកើតឡើងឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកប
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹងកើតសត្វ ខឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តលោក ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ខឹងកើតឡើង (ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ខឹងមិនកើតឡើង
ទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ខឹងកើតឡើងផង សមុ-
ទយសច្ច ខឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
សត្វលោក ខឹងកើតឡើងឬ ។ បេ ។ ភី ។

(៧១) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកសត្វណា ជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
ណា ឬក៏ សត្វដទៃណា នឹងបាន ទូរមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើងដែរ មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងដែរ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វណា (នឹងកើតឡើង) ឬ ។ បេ ។ តើ ។

(៧១) សម្បទេសស្ត របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មគ្គស្ត
របស់សត្វណា ក៏កើតឡើងប្តូរ ។ ពួកសត្វណា ជាបុព្វជន នឹងមិនបាន
ខ្ញុំវិញ សម្បទេសស្ត របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែមគ្គស្ត

តេសំ បទ្កសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ យេ បទ្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ សមុទយសទ្ធា ទុច្ចន្តិស្សតិ បទ្កសទ្ធា
 ទុច្ចន្តិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្ស-
 តិ តស្ស សមុទយសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កបក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មគ្គ-
 សទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ យោ ច តេសំ សមុទយសទ្ធិ ទុច្ចន្តិ-
 ស្សតិ យេ ចក្ខេ បទ្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ បទ្កសទ្ធា
 ទុច្ចន្តិស្សតិ សមុទយសទ្ធា ទុច្ចន្តិស្សតិ ។

(៧៣) យត្ថ ទុក្ខសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ ។ បេ ។

(៧៤) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ ។ អត្ថ-
 អត្ថសមន្តិធំ អាមាត្ថានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កបក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្ថានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសទ្ធិ ទុច្ចន្តិស្សតិ ឥតបេសំ ចតុរោគាការំ
 បញ្ចវេតាការំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសទ្ធា ទុច្ចន្តិ-
 ស្សតិ សមុទយសទ្ធា ទុច្ចន្តិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ យត្ថ សមុទយសទ្ធិ ។ បេ ។ អាមត្ថា ។

របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា ពឹងលើ ម្លូមគ្គ
 សមុទយសទ្ធិ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសទ្ធិ នឹងកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសទ្ធិ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 សមុទយសទ្ធិ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ពួកសត្វណា នឹងបាទ
 នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា មគ្គសទ្ធិ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើង (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសទ្ធិ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងទេ ឬក៏ សត្វវិទ្យាណា នឹងបាទ នូវមគ្គ មគ្គសទ្ធិ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសទ្ធិ នឹងកើតឡើងផង ។

(៧៥) ទុក្ខសទ្ធិ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៧៦) ទុក្ខសទ្ធិ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទ-
 យសទ្ធិ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។ ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកថាដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ នឹងបាទ នូវមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ ទុក្ខសទ្ធិ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែសមុទយសទ្ធិ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលមិននៅ ក្នុងចក្ខុវេទនាភព នឹងបញ្ចវេទនាភព
 ទុក្ខសទ្ធិ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសទ្ធិ នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសទ្ធិ របស់
 សត្វណា (នឹងកើតឡើង) ក្នុងទីណា ។ បេ ។ រោ ។

(៧៥) យស្ស យត្ថ មុច្ចុសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ មត្តមត្តស-
 មត្តំនំ អាហារន្តានំ យេ ច បុដ្ឋជ្ឈនា មត្តំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ អាចាយិកានំ មសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ធុត្តាសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ធុត្តាសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មត្តសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្តាសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។

(៧៦) យស្ស យត្ថ សមុទយសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុដ្ឋជ្ឈនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មត្តសត្ថញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មត្តសត្ថំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

(៧៧) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ បុគ្គល
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វណា ជាបុគ្គជន នឹងមិនបាន ទូរមគ្គ
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ វិនិច្ឆ័យណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទូរមគ្គ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងជី-
 នោះ (ក្នុងលំដាប់វិនិច្ឆ័យនោះ) ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ តើ ។

(៧៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជី-
 វនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកសត្វណា ជាបុគ្គជន នឹងមិន
 បាន ទូរមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជី-
 នោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ
 ទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទូរមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ

តស្ម តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ យេ ធម្មោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយ-
 សច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២៧] យស្ស ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម ទុត្តសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អត្តមត្តសមន្តីធំ អរហន្តាធំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ ទុត្តសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ បន្តិមចិត្តសមន្តីធំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុត្តសច្ចត្ថា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២៨] យស្ស ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម តត្ថ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ មត្ត-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ម ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ រឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែ
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួក ពួកសត្វនោះ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៩] ទុត្តសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុត្តសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែ
 ទុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិបិដុត^(១) សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ទុត្តសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៣០] ទុត្តសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ទុត្តសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។

១ បានដល់ចិត្តដែលប្រកបដោយវិបិដុត ជាពាក្យក្រោយនិងចិត្តទាំងអស់ ។ អន្តរា ។

អត្តមត្តសមន្តីធំ អរហន្តធំ យេ ច បុត្តុជ្ជនា មត្តំ ធម្មជីវិតស្សន្តិ តេសំ មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ តេសំ មត្តសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៣៩) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក អត្តមត្តំ ធម្មជីវិតស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អត្តមត្តសមន្តីធំ អរហន្តធំ តេសំ សមុទយសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ មត្តសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ បុត្តុជ្ជនា មត្តំ ធម្មជីវិតស្សន្តិ តេសំ មត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អត្តមត្តសមន្តីធំ អរហន្តធំ តេសំ មត្តសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចកា ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៤០) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

(៤១) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ

ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកសត្វណា ជាបុត្តុជ្ជនា ក៏ជាសត្វ មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៤២) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ចិត្តណា សមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ សមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុត្តុជ្ជនា នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៤៣) មគ្គសច្ច នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងចំណា ។ បេ ។

(៤៤) មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងចំណា

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អក្កមក្កសមន្តីនំ អរហន្តានំ យស្ស វិត្ថុស្ស អនន្តរា
 អត្ថបក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចកា ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៨២) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមន្តីនំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុព្វជ្ឈនា មក្កំ ច បដិលភិស្សន្តិ
 អាចាយិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ តត្ថ មក្កសច្ចកា
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចកា ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

សមុទយសច្ចំ អរហន្តានំ វិបិសិកេតិកឡើង ក្នុងវិចារេ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ អរហន្តានំ វិបិសិកេតិកឡើង ក្នុងវិ-
 ណា ទុក្ខសច្ចំ អរហន្តានំ វិបិសិកេតិកឡើង ក្នុងវិចារេ ។ ព្រះ
 ភោគទាន់ឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ នឹងបាន
 ខ្វែរមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វដែលក្លាយ និងពួកអសញ្ញាសត្វ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងឡាយ វិបិសិកេតិកឡើង ក្នុងវិចារេ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ)
 តែទុក្ខសច្ចំ អរហន្តានំវិចារេ មិនមែនជាវិចារេកើតឡើង ក្នុងវិចារេ
 ទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង មក្កសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ វិបិសិកេតិកឡើងផង ទុក្ខសច្ចំនឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិចារេ ។

(៨២) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ ទុក្ខសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ ។ ព្រះភោគទាន់ឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វណា ជាបុព្វជ្ឈន៍ នឹងមិនបាន ខ្វែរ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាវិចារេកើតឡើង ក្នុងវិចារេទេ ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង មគ្គសច្ចំ អរហន្តានំវិចារេ វិបិសិកេតិ-
 កឡើងផង ទុក្ខសច្ចំ វិបិសិកេតិកឡើងផង ក្នុងវិចារេ ។

[៨៣] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្នស្ស-
 តិ តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្នស្សតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បន្នស្សតិ ឈោ ច តេសំ តត្ថ
 អគ្គសច្ចំ ទុប្បន្នស្សតិ អគ្គមគ្គសមន្តីនំ អរហន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្ប-
 ន្នស្សតិ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បន្នស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បន្នស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បន្នស្សតិ ។ អាចារិកានំ យេ ច បុត្ត-
 ជ្ឈនា មគ្គំ ធម៌ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ទុប្បន្នស្សតិ ឈោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បន្នស្សតិ អគ្គមគ្គសមន្តីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បន្នស្សតិ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ទុប្បន្នស្សតិ ។

[៨៤] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បន្នតិ តស្ស សមុទ-
 យសច្ចំ ទុប្បន្នតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ ស-
 មុទយសច្ចំ ទុប្បន្នតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បន្នតិ ។

[៨៥] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិញ្ញា-
 នគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ពួកសត្វ នឹង
 បាត់ ទ្វារមគ្គប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ (ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនោះ) តែមគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាវិនិច្ឆ័យកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណទេ
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គប្រសើរ និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ នឹង
 ពួកសត្វណា ជាបុប្ផនៃ នឹងមិនបាត់ ទ្វារមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាវិនិច្ឆ័យកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណទេ ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គប្រសើរ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងវិញ្ញាណ ។

[៨៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងហើយ ។ បើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ។

សក្ខីសំ ចរ្តនាមំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ
 មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ស-
 មុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ធា ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ សក្ខីសំ ឧបបជ្ឈនាមំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្តុណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

[៨៥] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ តស្ស មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អភិសមេតាវំ ឧបបជ្ឈនាមំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ ធា ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត អភិ-
 សមេតាវំ ឧបបជ្ឈនាមំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ មគ្គសច្ចញ្ច ឧ-
 ប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា ពន មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ ។ អភិសមេតាវំ ចរ្តនាមំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផល-
 ស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 ធា ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ អភិសមេតាវំ

ពួកសត្វជាដើម ឈរក្នុង ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃយក្ខ និងផល ក្នុងអរូបភព សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា
 វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៦] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃចិត្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ។
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ កាលច្បក ក្នុងកង្កត្តុណា វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤

ឧបបដ្ឋន្តានំ បរេន្ត ធិត្ថស្ស ឧប្បាទត្ថណោ តេសំ
មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។

[៨២] យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស មគ្គ-
សច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
ទត្ថណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតំ ធា ច តេសំ
មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
ទត្ថណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតំ មគ្គសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ឈិតុ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
កង្កត្តណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិន្តោ វត្តមានេ ធិរោទស-
មាបដ្ឋានំ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ធា ច តេសំ
សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតំ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
ឧប្បាទត្ថណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ សមុទ-
យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។

[៨៣] យេត្ត ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ បេ ។
យេត្តកា សនិសា សព្វេ ។

[៨៤] យស្ស យេត្ត ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតំ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។

តាធម្មវេទិកា ក្នុងឧប្បាសនា វេទិកា ក្នុងឧប្បាសនា មគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៥] យស្ស យេត្ត របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនខាន់ត្រាស់ដឹងខ្លះៗសត្វៈ៤
ក្នុងឧប្បាសនា វេទិកា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជា
អ្នកត្រាស់ដឹងខ្លះៗសត្វៈ៤ ក្នុងឧប្បាសនា វេទិកា សមុទយសច្ច របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
នោះ កើតឡើង ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លះៗសត្វៈ៤ ក្នុងកង្ក-
ត្តណា វេទិកា មិនពួកសត្វ ដែលចូលកាន់វិរាទ ក្នុងចិត្តដែលប្រាស
ចាកកណ្តា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លះៗសត្វៈ៤ ក្នុងឧប្បាសនា វេទិកា មគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ច កើតឡើងផង ។

[៨៦] ទុក្ខសច្ច កើតឡើង ក្នុងវិណា ។ បេ ។ ក្នុងវិណា
ប្រហែលគ្នា ទាំងអស់ ។

[៨៧] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សុទ្ធាភិសាធំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អសញ្ញា-
 សត្តំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត
 លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ឥតតេសំ
 ចតុកោតារំ បញ្ចកោតារំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចញ្ច ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត តស្ស តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ។
 ចតុកោតារំ បញ្ចកោតារំ ចវន្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្ត-
 ត្តុណោ អប្បេ បក្កស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ
 ធុត្តុសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ចតុកោតារំ បញ្ចកោតារំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ធុត្តុសច្ចញ្ច ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ។

(៨៨) យស្ស យត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត តស្ស
 តត្ថ មក្កសច្ចំ ឧប្បន្តិច្ឆិត្តាតិ ។ សុទ្ធាភិសាធំ ឧប្បន្តិ-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អនិសមេតារីធំ ឧប-
 បជ្ឈន្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អសញ្ញា-
 សត្តំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ

ពួកសុទ្ធាភិសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត និងពួកសត្វ កាលចូល
 ទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ ពួកសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុកោតារក្សានិងបញ្ចកោតារក្សា ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណា ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង សមុទយសច្ចំ កើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុ-
 ទយសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុកោតារ-
 ក្សា និងបញ្ចកោតារក្សា ក្នុងកត្តត្តុណា ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណា ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត និងផល ក្នុងកម្រិតណា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់ចតុកោតារក្សានិងបញ្ច-
 កោតារក្សា ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ចំ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៨៩) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បក្កសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វក្រៅសសត្វ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនចាន់គ្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត និងពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញា-
 សត្វ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ឧប្បន្តិច្ឆិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វ

ឧប្បជ្ឈតិ ធា ធម៌ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ
 បរេត្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ធម៌
 យស្ស ធម៌ ឧប្បានត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធា ធម៌ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឧត្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៩០) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ឧប្បានត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធា ធម៌ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ អភិ-
 សមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បានត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់ដឹងហើយ ក្នុងឧប្បានត្តុណាៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកសត្វ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នក
 ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលឡើង ក្នុងកង្កត្តុណាៈខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនក្នុង
 ឧប្បានត្តុណាៈ តែមគ្គ មិនផល ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បានត្តុណាៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៩០) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជា
 អ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បានត្តុណាៈ ខែតណ្ហា សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បានត្តុណាៈ ខែតណ្ហា សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អំប៊ុយង់ស៊ី ប្រយោជន៍

យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ កង្កក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមាទេ
 តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ ទោ ម តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចំ(១) ទុប្បជ្ឈិតំ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 ទុប្បទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈិតំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈិតំ ។

(៧១) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ ។ ទុប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា
 បទ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈិតំ ។ ធម្មំ ។

(៧២) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ ។ អភិសមេតាវីធំ ចរណ្ឌំ បវត្តោ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ម ផលស្ស
 ច ទុប្បទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ ទោ
 ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ អនភិសមេតាវីធំ ចរ-
 ណ្ឌំ បវត្តោ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ទុប្បជ្ឈិតំ មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បទ

១ ទ.ម. សមុទយសច្ចំ ទិស្សនិយោ ។

អំប៊ុយង់ស៊ី ប្រយោជន៍

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាម
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាម ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់
 អ្នកគ្រាន់ដឹងស្រាប់តែ ៤ ក្នុងចក្ខុសព្វនោះ តែមួយ ក្នុងចក្ខុដែលគ្រាន់តែ
 គណ្តាត់គ្នាប្រៀបធៀប មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយក្នុងទី
 នោះតែមួយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាមទេ ពួកសត្វ
 ជាអ្នកគ្រាន់ដឹងស្រាប់តែ ៤ ក្នុងចក្ខុសព្វនោះ តែគណ្តា មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះកើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ចកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ។

(៧១) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

(៧២) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ
 ៤ កាលច្បុក ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ
 វៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបកត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយទេ
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ កាលច្បុក ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច

មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស មុច្ចសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ។
 អនភិសមេតាវីធំ ទុបបដ្ឋង្គាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
 ទត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ អនភិសមេតាវីធំ ចវត្តាធំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភង្គត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ
 ទុក្ខសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតិ ។

(៨៣) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតាតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 ភង្គត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ និរោធ-
 សមាបដ្ឋាធំ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ នោ
 ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតុ អនភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ភង្គត្តុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ
 អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ សមុទយសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតិ
 មគ្គសច្ចុញ្ច ទុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិតុ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិតិ ។ អនភិស-
 មេតាវីធំ តណ្ហាយ ទុប្បទត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ

របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុក្ខទត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ នៃទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ កាលច្បួត ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(៨៣) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃតណ្ហា និងពួកសត្វ ដែលពួក
 គាត់និរោធ ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា កំភុងប្រព្រឹត្តទៅ សម្ភវាយ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង នៃមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹង
 នូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងចិត្តដែល
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំភុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងទុក្ខទត្តុណាៈ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

ទុក្ខដ្ឋិត ទោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតិ
 អនតិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណោ តណ្ហាវិប្ប-
 យុត្តចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ទុក្ខដ្ឋិតុ សមុទយសច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋិតិ ។

(៩៤) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតិ ។ បេ ។

(៩៥) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតិ តស្ស តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតាតិ ។ ចតុរោកាភា បញ្ចារោ-
 កាភា ចវដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ
 មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្ក-
 ត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ ចវដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋិតិ សមុទយសច្ចញ្ច ទុក្ខដ្ឋិតុ ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្តុណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុក្ខដ្ឋិតុ ទោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

មិនកើតឡើងហើយ តែសមុទយសច្ច របស់វាទ្វេរជាដាច់ខាត មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកបិទចាប់ប្រាសដឹង ទូរសច្ចៈ ៤
 ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងចិត្តដែលប្រាសចាក
 តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(៩៤) ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៩៥) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលច្បុក ចាកចតុរោកាភេត និងបញ្ចារោកាភេត ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែចិត្ត
 ក្នុងបង្កប់ប្បន្ន និងក្នុងវិប្បាទក្នុងនោះ ខែបុគ្គ និងជល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែឧប្បត្តិចិត្ត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
 សត្វ ក្នុងវិប្បាទក្នុងនោះ ខែឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បន្ននិក្ខេប សុត្តន្តបិដក ឧប្បន្ននិក្ខេប កថាខណ្ឌ
 អសញ្ញាសត្តានំ បរិដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ញ
 ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧត្តសច្ចញ្ញ ឧប្បន្ននិក្ខេប ។

(៧៦) យស្ស យត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិក្ខេប តស្ស
 តត្ថ មត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិក្ខេប ។ អភិសៈមេតាវីធំ បរិដ្ឋា-
 នំ បរិដ្ឋេ ចិត្តស្ស កថាខណ្ឌ អរិយេ មត្តស្ស ច
 ជលស្ស ច ឧប្បន្ននិក្ខេប តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ
 ឧប្បន្ននិក្ខេប លោ ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិក្ខេប
 សុត្តន្តបិដក ឧប្បន្ននិក្ខេប កថាខណ្ឌ អនភិស-
 មេតាវីធំ បរិដ្ឋានំ បរិដ្ឋេ ចិត្តស្ស កថាខណ្ឌ អស-
 ញ្ញាសត្តានំ បរិដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ញ ឧប្ប-
 ន្ននិក្ខេប មត្តសច្ចញ្ញ ឧប្បន្ននិក្ខេប ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 មត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិក្ខេប តស្ស តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បន្ននិក្ខេប ។
 សុត្តន្តបិដក ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប អនភិស-
 មេតាវីធំ ឧបបដ្ឋានំ បរិដ្ឋេ ចិត្តស្ស ឧប្បន្ននិក្ខេប
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ

បិដកបិដកបិដកបិដក កថាខណ្ឌ ឧប្បន្ននិក្ខេប កថាខណ្ឌ
 សត្វ កាលច្យុត កថាខណ្ឌ ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផងគង់ទីនោះ ។

(៧៦) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត មត្ត-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងក្នុងក្នុង ឧប្បន្ននិក្ខេប
 ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប
 របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត តែមត្តសច្ច របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ ពួកសត្វពុទ្ធសាសនា
 សត្វ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុង
 ក្នុងក្នុង ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប
 ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប
 របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មត្តសច្ច មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិត ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្ត-
 សច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ ពួកសត្វពុទ្ធសាសនា ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកមិនខាន់គ្រាន់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កាលច្យុត ក្នុងក្នុងក្នុង ក្នុងក្នុងក្នុង
 ក្នុងក្នុងក្នុង ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប
 ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប
 ក្នុងក្នុងក្នុង ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប ឧប្បន្ននិក្ខេប

នុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ
 សុទ្ធាភស្តាធំ នុប្បជ្ជិតិស្ស កង្កត្តុណា អនភិស-
 មេតាវីធំ ចវត្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណា អសញ្ញា-
 សត្តាធំ ចវត្តាធំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធា ច តេសំ
 នុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធា ច តេសំ
 នុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធា ច តេសំ

(៧៧) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ ។ អនភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ កង្កត្តុណា តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ ធា ច តេសំ
 តត្ថ មត្តសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ សុទ្ធាភស្តាធំ នុប្បជ្ជិតិ
 វត្តមាទេ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណា
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាទេ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ មត្តសច្ចំ ធា ច តេសំ
 តត្ថ យស្ស ក បទ យត្ថ មត្តសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ នុប្បជ្ជិតិ ។ អនភិស-
 មេតាវីធំ តណ្ហាយ នុប្បជ្ជិតុណា តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សច្ចំ នុប្បជ្ជិតុ ធា ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ពុំដែល
 ជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វទាំងនោះ ពួកសត្វ ដែល
 អ្នកមិនបានត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កាលច្បាស់ ក្នុងកង្កត្តុណា នៃឧប្បត្តិ-
 ចិត្ត និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលច្បាស់ ក្នុងកង្កត្តុណា នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

(៧៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
 ជាអ្នកត្រាស់ដឹង ឲ្យសច្ចៈ ៤ ក្នុងកង្កត្តុណា នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាភស្តាធំសត្វ កំពុងប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនបានត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ ក្នុងកង្កត្តុណា
 នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួក
 អសញ្ញាសត្វ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយហឹង្សាទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនបានត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤
 ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន

ឧប្បជ្ឈិតិ សុទ្ធាវសានំ ឧត្តយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អនត្តិ-
 សមេតាវីធំ តណ្ហាយ ភន្តត្តណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តិ-
 ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

(៧៧) យស្ស ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្យតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្ត-
 ណោ អរោធានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិសេស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តណោ តេសំ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ
 នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្យតិ វត្តេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តណោ តេសំ
 ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្យ-
 តិ ។ យស្ស នំ បទ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្យតិ
 តស្ស ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ ។ សព្វេសំ បរត្ថានំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស ភន្តត្តណោ អរូបេ មត្តស្ស ប ដលស្ស
 ច ឧប្បាទត្តណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្យតិ
 នោ ច តេសំ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តណោ តេសំ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្យតិ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

កើតឡើង ក្នុងវិចារាទ ចិត្ត ចិត្ត យេសំ ឧត្តសច្ចញ្ច ក្នុងប្រត្រិត្ត
 ទៅ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកបិទចាប់ប្រាសបីដងទូល្អ ក្នុងកត្តត្តណៈ
 វៃចិត្ត ឆ្លងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា ក៏ត្រូវប្រត្រិត្តទៅ ឆ្លង
 ពួកអសញ្ញាសត្វ មត្តសច្ច យេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង
 សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៨) ឧត្តសច្ច យេសំសត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច យេសំ
 សត្វនោះ ឆ្លងកើតឡើងឬ ។ ឧត្តសច្ច យេសំព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
 ឧប្បាទត្តណៈ វៃមត្តដ៏ប្រសើរ ឆ្លងយេសំសត្វទាំងនោះ ដែលឆ្លងបាន ទូល្អ
 មត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តណៈ វៃចិត្ត ក្នុងឧប្ប-
 ាទត្តណៈ វៃចិត្តនោះ កើតឡើង តែសមុទយសច្ច យេសំសត្វទាំងនោះ ឆ្លង
 មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តណៈ
 វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឧត្តសច្ច យេសំសត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទ-
 យសច្ច ឆ្លងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច យេសំសត្វណា
 ឆ្លងកើតឡើង ឧត្តសច្ច យេសំសត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 កាលច្បូត ក្នុងកត្តត្តណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឆ្លងក្នុងឧប្បាទត្តណៈ វៃមត្ត
 ឆ្លងផល ក្នុងអប្បករណី សមុទយសច្ច យេសំសត្វទាំងនោះ ឆ្លងកើតឡើង
 តែឧត្តសច្ច យេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ច យេសំ
 សត្វទាំងនោះ ឆ្លងកើតឡើងផង ឧត្តសច្ច កើតឡើងផង ។

(៧៧) យស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស មគ្គ-
 សង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ទុប្បាទក្ខណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខណោ យេ ច បុព្វជ្ឈ-
 នា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុបបជ្ឈន្តានំ
 បរេត្តេ ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ
 ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខណោ យេ ចត្វា មគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស
 ទុប្បាទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គ-
 សង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសង្ខារំ
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ចត្វា មគ្គំ បដិលភិស្ស-
 ន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរុ-
 បេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ទុប្បាទក្ខណោ តេសំ
 មគ្គសង្ខារំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខារំ
 ទុប្បជ្ឈតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខណោ យេ

(៧៨) ទុក្ខសង្ខារំ បេសំសត្វណា កើតឡើង មគ្គសង្ខារំ បេសំ
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ទុក្ខសង្ខារំ បេសំព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុង
 ទុប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងបេសំសត្វនោះ ។ ដែលជាបុព្វជ្ឈន នឹង
 មិនបាន ឡើយ ក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង តែមគ្គសង្ខារំ បេសំសត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឡើយមគ្គ ក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសង្ខារំ បេសំសត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសង្ខារំ នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខារំ បេសំសត្វណា នឹងកើតឡើង
 ទុក្ខសង្ខារំ បេសំសត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឡើយមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឡើយ
 មគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ នឹងផល
 ក្នុងអរូបភព មគ្គសង្ខារំ បេសំសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែទុក្ខ-
 សង្ខារំ បេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន
 ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា

ចន្លោះ មក្ត បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បរវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ តេសំ មគ្គសច្ចត្ថា
 ឧប្បជ្ជិស្សនិ ឧត្តសច្ចត្ថា ឧប្បជ្ជនិ ។

(១០០) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជនិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សនិ ។ យេ បុគ្គជ្ជនា មក្ត ន
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តលោ
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជនិ នោ ធន តេសំ មគ្គ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សនិ យេ មក្ត បដិលកិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តលោ តេសំ សមុទយសច្ចត្ថា
 ឧប្បជ្ជនិ មគ្គសច្ចត្ថា ឧប្បជ្ជិស្សនិ ។ យស្ស វា បទ
 មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សនិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជនិ-
 និ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមក្ត បដិល-
 កិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យេ ចន្លោះ
 មក្ត បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កត្តត្តលោ
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមានេ ជំរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សនិ នោ ធន
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជនិ យេ មក្ត បដិល-
 កិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្តលោ តេសំ មគ្គ-
 សច្ចត្ថា ឧប្បជ្ជិស្សនិ សមុទយសច្ចត្ថា ឧប្បជ្ជនិ ។

នឹងបាទ ប្រាសាទ ក្នុងប្បវត្តន៍ វិចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ
 កាលបាទវិចិត្ត ក្នុងប្បវត្តន៍ វិចិត្ត ក្នុងប្បវត្តន៍ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឧត្តសច្ច កើតឡើងផង ។

(១០០) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ជនា នឹងមិនបាទ ឲ្យមគ្គ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងប្បវត្តន៍ វិចិត្តនោះ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាទ
 ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច កើតឡើង
 ឡើងផង ក្នុងប្បវត្តន៍ វិចិត្តនោះ ។ ប្រាសាទ ក្នុងប្បវត្តន៍ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងផង ។
 ពួកសត្វណា នឹងបាទ ឲ្យមគ្គជ័យស្រី ក្នុងលំដាប់ វិចិត្តនោះ ឬក៏ ពួក
 សត្វវិចិត្ត នឹងបាទ ឲ្យមគ្គ ក្នុងប្បវត្តន៍ វិចិត្តនោះ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ ក្នុងកត្តក្នុង វិចិត្តនោះ នឹងរបស់ពួកសត្វដែលប្រាសាទ
 វិចិត្ត ក្នុងកាលដែលវិចិត្តប្រាសាទកត្តក្នុង ក្នុងប្រាសាទ វិចិត្តរបស់ពួក
 អសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាទ ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹង
 កើតឡើងផង សមុទយសច្ច កើតឡើងផង ក្នុងប្បវត្តន៍ វិចិត្តនោះ ។

(៣០៣) យក ឫក្ខសាស្ត្រ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ខេ ។

ယုဒကမ္ဘာ့ ယေယျာ ယုဒကမ္ဘာ့သီလံ ကာကွံ ၇

(၁၀၆) ယဉ်၊ ယဉ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ စသဖြင့်

၈၈   ပထမဦးဆုံး   ခုနစ်နှစ်   ၁   အနောက်

ရတနာတော်အားလုံးကို နှစ်သက်စားသုံးနိုင်ရန် အားပေးပါ။

ယန္တရံ ဗိဇ္ဇန္တရံ ဓမ္မဉာဏံ ဓန္တရံ ဗုဒ္ဓိဗျူတိရံ

જા.નં.   ઉ.જા.નં.   રૂ.બા.કિ.ગ્રા.લ.   મ.સ.જા.નં.   રૂ.બ.

[illegible][illegible]

ចត្តវេ កាវៈ បញ្ចវេ កាវៈ ឧបច្ឆន្នាធំ បវត្ត ច័ត្ត

ಪು. ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದರೂ ಹೆಸರು ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಇಬ್ಬರು

ପ୍ରତି ସଂସଦ ସଭାକୁ ୩ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ

පළමු පරිච්ඡේදය

ឧត្តរស្ថិតិ ឧប្បជ្ឈតិក ។ ចតុរោគាភ បញ្ចរោគាភ

စာအုပ်စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုရန် အားပေးပါ။

ច ជលស្ម ច ឧប្បនិក្ខណោ តេស តត្ថ ភម្មនិ

យសច្ចៈ ឧប្បជ្ជស្សតិ នោ ច ភេស ភតិ ធិត្តិ

សង្គម ឧប្បជ្ឈត ចក្រភពកាវ បក្សភពកាវ ឧបជ្ឈត

$$(\partial \otimes \psi) \frac{\partial \mathcal{H}^{(0)}(t)}{\partial \mathbf{p}} = i \mathcal{H}^{(0)}(t) \frac{\partial \tilde{\mathcal{H}}^{(0)}(t)}{\partial \mathbf{p}} - i \tilde{\mathcal{H}}^{(0)}(t) \frac{\partial \mathcal{H}^{(0)}(t)}{\partial \mathbf{p}} + i \mathcal{H}^{(0)}(t) \frac{\partial \mathcal{H}^{(0)}(t)}{\partial \mathbf{p}} \tilde{\mathcal{H}}^{(0)}(t)$$

សង្ខតសត្វប្បិវត្តន៍តាមដំណាច់ គេសម្រេចបាន ក្នុងវិជ្ជាដែរ ។

(១២) ពួកវា រក្សាបុគ្គល កើតឡើង ក្នុងជំនា សម្ប.

ទេសសច្ចៈ រចនាបត្តនៈ នីតិកេតិកៈ ក្នុងវិធានប្តូរ ។ ទេសសច្ចៈ

លេសព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទគុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងលេស

សត្វជាតិដោះ ដែលនឹងបាន ទូទៅគ្នាប្រកាស ក៏ដូចជា ប្រកាស ក៏ដូចជា ប្រកាស

ឧប្បាទក្នុងៈ ខែចតុត្ថម្ភ តាងបូជនៈ តាងអស្សាសត្វ តាងឧប្បាទក្នុងៈ

၁။ အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး
 ၂။ အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး အစောဆုံး

[illegible]

សេចក្តី លេខ១៧២៧៖ គ្រូគ្រូជំនាញ អប់រំប្រារព្ធ ថ្ងៃព្រឹក្សា

៨៩ កងទ័ពនោះ ៗ មួយយ៉ាងទៀត សម្រេចសេចក្តីសង្ខេប

នឹងកើតឡើង ភស្តុតាង ទុកសព្វ បេសសត្វនោះ កើតឡើង ភស្តុ

ខោប្តូរ ៗ ពួកសត្វ កាលច្បាត ចាតចត្តក់តាភេត និងចត្តក់តាភេត

កងកម្មភណៈ ខែច្រើន កងបច្ចុប្បន្ន ទីកងទម្លាក់ភណៈ ខែមេត ទី៧

៨៧ កង្កែបក្របី សមុទ្រសមុទ្រ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងកើតឡើង

កងទ័ពនោះ តែទុកសព្វ របស់សត្វជាងនោះ មិនកើតឡើង កងទ័ពនោះ

ទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់ចំគូរក្នុងការតត ទាំងបញ្ចប់ការតត គង់

ទម្លាក់ក្នុង: វិសិដ្ឋ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទេយសច្ច របស់សត្វជាតិទាំងឡាយ

ပာ(ဇ္ဇ) ဝိဇ္ဇနိယျ ခုပ္ပဂ္ဂန္တုလော ဇေယျံ ခန္တု နာဗျ-
 ဝယေန ဝဏ္ဏ ခုပ္ပဉ္စိယျဓိ ခန္တုနာဗျဏ္ဏ ခုပ္ပဉ္စိ ၁

(០០៣) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អត្តមគ្គស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អារាម្ហានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យេ ច បុរ្តជ្ឈនា (១) ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ បរវត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អនាយំ(២)
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
 សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខារំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ
 ចញ្ចេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរវត្ថេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខារា
 ឧប្បជ្ឈតិ មគ្គសង្ខារា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មគ្គសង្ខារំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
 សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភវន្តក្ខណោ
 យេ ចញ្ចេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ បរវត្ថានំ

$$\frac{\partial \tilde{u}}{\partial t} + \tilde{u} \frac{\partial \tilde{u}}{\partial x} = \nu \frac{\partial^2 \tilde{u}}{\partial x^2} \quad \text{for } x \in \mathbb{R}, t \in [0, \infty)$$

(២០២) បុគ្គល របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មគ្គសត្វ
របស់សត្វនោះ ដឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ខុស របស់ព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ
ដែលជាបុគ្គល ដឹងបិទបាទ ខ្វះមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែចិត្ត កាលចាប់
បដិសន្ធិ ពិនិត្យក្នុងសត្វនោះ កាលចូលទៅកាន់មុខ ដឹងសស្សា-
សត្វ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
មគ្គសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងបិទកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
ណា នឹងបាទ ខ្វះមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដ-
ខែណា នឹងបាទ ខ្វះមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំង
នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខុស
សត្វ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសត្វ នឹងកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសត្វ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ខុសសត្វ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកសត្វណា នឹងបាទ ខ្វះមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា
ឬក៏ ពួកសត្វដខែណា នឹងបាទ ខ្វះមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែចិត្តនោះ

បវត្តេ ចិត្តស្ស គង្គត្ថុណោ អប្បមេ មគ្គសង្ខំ ច ជ-
 លស្ស ច ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ
 ឧប្បជ្ឈិតំ យោ ច តេសំ តត្ថ ឧត្តសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យេ ចេវា មក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 ឧត្តសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(១០២) យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ អាចារ្យ-
 កានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មក្កំ ច បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ
 ឧប្បជ្ឈិតំ យោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុ-
 ណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ មក្ក-
 សង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វិ បទ យត្ថ មគ្គសង្ខំ
 ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ ឧប្បជ្ឈិតំ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ

ត្ថុសត្វទាំងបារ ឈាត្យត ក្នុងចិត្តឈាត ដែលត្ថ ក្នុងចិត្តឈាត ក្នុងចិត្ត
 ឧប្បាទត្ថុណា ដែលត្ថក្នុងចិត្ត ក្នុងចិត្តឈាត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងចិត្តនោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងចិត្តនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទ្រុឌទ្រោមប្រសើរ ក្នុងលំ-
 ដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្រុឌទ្រោម ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុណា ខែចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុណា ខែចិត្ត ក្នុងចិត្តឈាត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង ឧត្តសង្ខំ កើតឡើងផង ក្នុងចិត្តនោះ ។

(១០២) សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងចិត្ត
 មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងចិត្តនោះឬ ។ សមុ-
 ទយសង្ខំ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអប្បាយ នឹងរបស់សត្វនោះ ។
 ដែលជាបុត្តជ្ឈន មិនមែនបាន ទ្រុឌទ្រោម កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា
 ខែតណ្ហា ក្នុងចិត្តនោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងចិត្តនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទ្រុឌទ្រោម សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ ។ កើតឡើងផង មគ្គសង្ខំ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទត្ថុណា ខែតណ្ហា ក្នុងចិត្តនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងចិត្តណា សមុទយសង្ខំ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងចិត្ត
 នោះឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទ្រុឌទ្រោមប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា

តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យេ ច ញោ មគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តាលោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាដេ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ដោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្វ-
 លោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១០៥) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ សទ្ទេសំ ពវន្តានំ
 បរិវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ អរូប មគ្គស្ស ច ដល-
 ស្ស ច ឧប្បាទត្វលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ
 ដោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ អត្ត-
 មគ្គស្ស កង្កត្តាលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តា-
 លោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ អរូប មគ្គស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទត្វលោ តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

ឬក៏ ក្នុងសព្វវិទ្យា បរិវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមាដេ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ដោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្វ-
 លោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១០៦) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វលោ មិនកើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វលោ ក៏មិនកើតឡើងឬ ។ ត្រូវសត្វទាំងអស់ កាលច្បង ក្នុង
 កង្កត្តាលោ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងប្រាថ្នាក្នុង វៃមគ្គនិងផល ក្នុង
 អរូបភព ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹងមិនកើតឡើងទេ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលដឹងបាន ឬមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តលោក ក្នុងកង្កត្តាលោ
 វៃចិត្ត ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃចិត្តនោះ និងក្នុងប្រាថ្នាក្នុង វៃមគ្គ និងផល
 ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ និងមិនកើតឡើងផង ។

យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ ។ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ
 អាហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្វលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ ឆោ ច
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ អត្ថមត្តស្ស ភន្តត្វលោ
 អាហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ
 អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទត្វលោ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ ។

(១០៦) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ តស្ស អត្ថ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថ-
 មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ យេ
 ចក្ខោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ បរិនិព្វានំ បរិនិព្វោ
 ចិត្តស្ស ភន្តត្វលោ អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស ច
 ឧប្បាទត្វលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតិ ឆោ ច

មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនមែនកើតឡើង មុន
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ចំ របស់ព្រះ
 អាហន្តានំ ឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹងរបស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទៅមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្ត ក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែចិត្តនោះ ខឹង
 មិនកើតឡើង តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ សមុទយសច្ចំ របស់ព្រះអាហន្តានំ ឡាយ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ខឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទៅមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត
 ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត
 នោះ ខឹងក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភាព មិនកើត
 ឡើងផង ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ។

(១០៦) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ ខឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទៅ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដែលបាន បរិនិ-
 ព្វាន ទៅមគ្គ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលពួក
 ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខឹងក្នុងឧប្បាទត្វលោ ខែមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភាព ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង

តេសំ មគ្គសង្ខំ ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ ច បុគ្គជ្ជនា
 មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្ត ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចរជ្ជតិ មគ្គសច្ចញ្ច
 ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មគ្គសង្ខំ ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសង្ខំ ទុច្ចរជ្ជតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បា-
 នត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យេ
 ច បុគ្គជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបដ្ឋន្តា-
 នំ បវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ មគ្គសង្ខំ
 ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ទោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុច្ចរជ្ជតិ
 អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ យេ ច បុគ្គជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ បវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុច្ចរជ្ជតិ ។

(១០៧) យស្ស សមុទយសង្ខំ ទុច្ចរជ្ជតិ តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ទុច្ចរជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា

តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ បិទមែនជាងបិទកើតឡើងទេ ឬក៏សង្ខំ
 របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់
 ពួកសត្វនោះៗ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃ
 ចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្តុណា៖
 នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកវា នឹងមិនកើតឡើងផង មគ្គសង្ខំ មិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសង្ខំ របស់ព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា៖ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ
 នោះៗ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា៖ នៃចិត្ត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា៖ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចប្បន្ន នឹងមិនកើត
 ឡើង តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ បិទមែនជាងបិទកើតឡើងទេ
 មគ្គសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
 របស់ពួកសត្វនោះៗ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិនបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណា៖
 នៃចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណា៖ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកវា នឹងមិនកើតឡើងផង ទុក្ខសង្ខំ
 មិនកើតឡើងផង ។

(១០៧) សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសង្ខំ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទ្វេមគ្គដ៏ប្រសើរ

អត្ថបត្ថំ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថា-
 ណោ (១) យេ ច តោ មត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ កង្កត្តាណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាណ
 ជំរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជ-
 ស្មតិ អត្ថមគ្គសមន្តីនំ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ជ-
 នា មត្តំ ធិ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តា-
 ណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាណ ជំរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ (២) តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ
 មគ្គសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជស្មតិ ។ យស្ស ភិ បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជស្មតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។
 យេ បុគ្គជ្ជនា មត្តំ ធិ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទត្ថាណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ជស្មតិ នោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ អត្ថមគ្គសមន្តីនំ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ជនា មត្តំ ធិ បដិលកិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តាណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត

១ ម. តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថោតិ ឧ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជំរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ បទ្បយំ ឧត្ថិ ។

ក្នុងសំដាប់ នៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឬវេទនា ក្នុងឧប្បា-
 ទត្ថណៈ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ក្នុងកង្កត្តណៈ នៃ
 តណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 ទាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើត
 ឡើង តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ជន និងមិនបាន ឡើង ក្នុងកង្កត្តណៈ
 នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ និងរបស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិន
 កើតឡើងផង មគ្គសច្ច និងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា និងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ជន និងមិនបាន ឡើង មគ្គសច្ច របស់
 ពួកសត្វនោះ ។ និងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ នៃតណ្ហា តែសមុទ-
 យសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ
 នោះ ដែលជាបុគ្គជ្ជន និងមិនបាន ឡើង ក្នុងកង្កត្តណៈ នៃតណ្ហា

វត្តមាន ជំនេចសមាប្បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 មគ្គសត្វញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ សមុទយសត្វញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។
 (១០៨) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

(១០៩) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ ចតុរោគារា
 បញ្ចរោគារា ចវត្តានំ ចវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណ
 អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណ
 តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អត្តមគ្គស្ស កង្ក-
 ត្តុណ អាហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តបត្តំ បដិលកិស្សន្តំ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស
 ច ឧប្បាទត្តុណ អសញ្ញាសត្តានំ ចវត្តានំ^(១) តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសត្វញ្ច ទុប្បជ្ជតិ សមុទយសត្វញ្ច
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។

១ ឧ. អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណ អសញ្ញាសត្តា ចវត្តានំ ទំស្សន្តិ ។
 ម. អសញ្ញាសត្តា ចវត្តានំ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទត្តុណ ទំស្សន្តិ ។

និវរេសត្ថកសត្វ ដែលចូលទៅនិវរេស និវរេសកសត្វទាំងនោះ
 ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកកណ្តា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ដឹងបរិកេតឡើង
 ផង សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(១០៨) ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា ។ បេ ។
 (១០៩) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ដឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ ទុក្ខសត្វ
 កាលច្បូក ចាកចក្ករោការភព និវរេសកសត្វ ក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃមគ្គ និងជល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេ នៃសមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេទេ ទុក្ខសច្ច របស់
 ព្រះអាហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន ខ្លឹមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុង
 កង្កត្តុណៈ នៃចិត្ត កាលច្បូក ក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃចិត្តនោះ ដឹងក្នុងឧប្បាទ
 ត្តុណៈ នៃមគ្គ និងជល ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ច ដឹង
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងវិណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។

អក្ខមក្ខស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អវហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អស-
 ញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ អក្ខមក្ខស្ស កង្កក្ខណោ អវហន្តានំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មក្ខ-
 ស្ស ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញសត្តា-
 នំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[១១០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ យេ ចញ្ញា មក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

សមុទយសច្ច របស់ព្រះអវហន្តានំឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិបត្តិ
 ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឆ្លៀតផ្គូផ្គងប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់
 អសញ្ញសត្វ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 សមុទយសច្ច របស់ព្រះអវហន្តានំឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឆ្លៀតផ្គូផ្គងប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 វៃចិត្តនោះ នឹងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គ និងដល ក្នុងអរូបភព នឹងមិន
 កើតឡើងផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 សត្វណា នឹងបាន ឆ្លៀតផ្គូផ្គងប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏
 ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឆ្លៀតផ្គូផ្គង ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្តនោះ ពួក
 សត្វនោះ កាលច្បុក ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ វៃមគ្គ និងដល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ
 តិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អារហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្ក-
 ត្តុណោ យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ
 មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្កុណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខារា ទុប្បជ្ឈតិ
 មគ្គសង្ខារា ទុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្កុណោ អារហន្តានំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មក្កំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កុណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ
 ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អារហន្តានំ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មក្កំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ

មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វព្រំព័ទ្ធជាង វិហរជាដើម
 មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ទុក្ខសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តព្រំព័ទ្ធជាង ក្នុង
 កង្កត្តុណោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈន និង
 បាន ទ្វារមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កាលច្បុក ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែ
 មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងផង មគ្គសង្ខំ និងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា និងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវនោះ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ។
 មគ្គសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តព្រំព័ទ្ធជាង ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្តដ៏ប្រ-
 សើរ និងរបស់សត្វព្រំព័ទ្ធជាង ដែលជាបុគ្គជ្ឈន វិហរជាដើម ក្នុងមគ្គ ក្នុង
 ឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្ត កាលពេលបដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វព្រំព័ទ្ធជាងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ និងមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ។ តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វព្រំព័ទ្ធជាង មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ មគ្គសង្ខំ របស់ព្រះអរហន្តព្រំព័ទ្ធជាង ក្នុងកង្ក-
 ត្តុណោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈន និងមិនបាន
 ទ្វារមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែចិត្ត កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

អរូប បក្កស្ស ច ដលេស្ស ច ឧប្បាទេយ្យលោ អសញ្ញា-
សត្តានំ ចវត្តានំ តេសំ ឥត្ត មក្កសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ
ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

(១១១) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ
តស្ស ឥត្ត មក្កសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទេយ្យលោ យេ ចញ្ញា មត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហា-
យ ភន្តក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ
ឥត្ត សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ឥត្ត មក្ក-
សច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ អក្កមត្តសមត្ថិនំ អរហន្តានំ យេ
ច បុត្តជ្ជនា មត្តំ ធម៌ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
ភន្តក្ខណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ ឥត្ត សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ មក្ក-
សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មក្កសច្ចំ
ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្ត សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជតិ ។
អាចាយិកានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មត្តំ ធម៌ បដិលកិស្សន្តិ
តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទេយ្យលោ តេសំ ឥត្ត មក្កសច្ចំ

និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កាលបើពួក ពុទ្ធប្បាទចូលរយៈ វៃបក្ក
និងដល ក្នុងអប្បករា នឹងមិនកើតឡើងផង ពុទ្ធសព្វ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

[១១១] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មក្កសព្វ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
ណា នឹងបាន ទ្វេមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃ
ណា នឹងបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងប្បាទចូលរយៈ វៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់
ពួកសត្វនោះ ។ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃតណ្ហា នឹងក្នុងកាល
ដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែមក្កសព្វ របស់
ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច
របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់
ពួកសត្វនោះ ដែលជាច្បុប្បដ្ឋន នឹងមិនបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
វៃតណ្ហា នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើតឡើងផង មក្កសព្វ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្កសព្វ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បក្កសព្វ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងអប្បាយ វិនិច្ឆ័យរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាច្បុប្បដ្ឋន នឹងមិនបាន
ទ្វេមគ្គ ក្នុងប្បាទចូលរយៈ វៃតណ្ហា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ឧប្បជ្ឈិត ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិត អត្តមត្តសមន្តិធំ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ឈ-
 នា មត្តំ ឈ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថាយ កត្តត្ថ-
 ឆោ តត្ថាយ បុគ្គសច្ចំ តត្ថាយ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិត ។

[១១២] យស្ស ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ អត្តមត្តសមន្តិធំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត ឆោ ច តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត ឥតរេសំ តេសំ ឧត្ត-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បឈ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
 ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ អាមត្តា ។

[១១៣] យស្ស ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
 មត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ អត្តមត្តសមន្តិធំ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មត្តំ ឈ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត ឆោ ច តេសំ មត្តសច្ចំ

តេសមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ បិទបិទបិទបិទបិទបិទ ក្នុងទី
 នោះទេ មត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមត្ត
 ដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈន និងមិនបាន ឲ្យមត្ត
 ក្នុងកត្តនោះ ខែតត្ថា និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ ក្នុងកាលដែល
 ចិត្តប្រាសចាកតត្ថា កំពុងប្រព្រឹត្តិការ និងមិនកើតឡើងផង សមុទយ-
 សច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៤] ឧត្តសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ និងកើតឡើងឬ ។ ឧត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្ត
 តាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមត្តដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែល
 ជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ខែតត្ថា កើតឡើងហើយ
 តេសមុទយសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឧត្តសច្ចំ
 របស់ពួកសត្វនោះក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ចំ នឹងកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ឧត្តសច្ចំ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៥] ឧត្តសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មត្តសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឧត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមត្តដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ឈន
 និងមិនបាន ឲ្យមត្ត កើតឡើងហើយ តែមត្តសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វណោ យេ ចញ្ញា
 មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ នុត្តរសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត
 មត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មត្ត-
 សច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(១០៤) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អត្តមត្តសមន្នីធំ អរហ-
 ត្តាធំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ធំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ណោ ច តេសំ មត្តសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត មត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ មត្តសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(១០៥) យត្ថ នុត្តរសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(១០៦) យស្ស យត្ថ នុត្តរសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា មិនបាន ឲ្យមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន
 ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្វណា ខែចិត្តនោះ ទុក្ខសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ
 កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ។ បេ ។ អើ ។

(១០៧) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ជាបុត្តជ្ឈន នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ កើតឡើងហើយ តែមគ្គសច្ច របស់
 ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា កើត
 ឡើងហើយ ។ បេ ។ អើ ។

(១០៨) ទុក្ខសច្ច កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១០៩) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អត្តមត្តសមន្តិកំ អរហន្តានំ យេស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ លោ ធម៌ តេសំ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ច-
 រោគារាជំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ
 សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា ធម៌
 យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ សុត្វាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ធម៌ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោ-
 គារាជំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។

[១១៧] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 តត្ថ បត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តសមន្តិកំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុប្ផន្តា មត្តំ ធម៌ បដិលភិស្សន្តិ
 អនាឃិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ

ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វខឹងបាទ ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ
 តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ និងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ
 ទុក្ខសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចតុរោគារាជ និង
 បញ្ចរោគារាជ កើតឡើងហើយផង សមុទយសច្ចំ និងកើតឡើងផង
 ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា និង
 កើតឡើង ក្នុងជីវណា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវនោះឬ ។ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅកាន់
 សុខាភិស្ស និងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ សមុទយសច្ចំ របស់ពួកសត្វនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលនៅក្នុងចតុរោគារាជ និងបញ្ចរោគារាជ និងកើតឡើង
 ផង ទុក្ខសច្ចំ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

[១១៧] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវណា មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ និងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលជាបុប្ផន្ត និងមិនបាទ ខ្ញុំមគ្គ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងអបាយផង និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ
 ។

ឧប្បជ្ឈិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យេ ចត្វា មគ្គំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ មគ្គសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិតុ ។ យស្ស ភំ បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈ-
 ិតុ តស្ស តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ សុច្ឆារឹសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អត្តមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទត្តលោ យេ ចត្វា មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។

(១១៨) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ ។ អត្តមគ្គសមន្តិទំ
 អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ជតា មគ្គំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ អាចារិយិកានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ឈិតុ

តៃមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ ពួក
 សត្វណា ទើបបាន ទ្វេមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វ
 ដទៃណា ទើបបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងទម្រង់ទុក្ខណៈ ខែចិត្តនោះ ទុក្ខសច្ច
 របស់សត្វតាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច ទើបកើតឡើងផង
 ក្នុងវិន័យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ទើបកើតឡើង
 ក្នុងវិញ្ញាណ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិន័យនោះឬ ។
 មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ ដែលចូលរទៅកាន់សុច្ឆារឹស ទើបកើត
 ឡើង ក្នុងវិន័យនោះ តៃមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងវិន័យនោះ ពួកសត្វណា ទើបបាន ទ្វេមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែ
 ចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា ទើបបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងទម្រង់ទុក្ខណៈ
 ខែចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងវិញ្ញាណ ។

(១១៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងវិញ្ញាណ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងវិន័យនោះ
 ឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ទើបរបស់ពួកសត្វ ដែលជាច្រើនផ្សេង ទើបមិនបាន ទ្វេ
 មគ្គ ទើបរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងអបាយ កើតឡើងហើយ
 តៃមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ ទើបមិនកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យេ ពញោ មត្ថំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មត្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មត្ត-
 សច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ សុត្តារាសាចំ ទុតិយេ ជិត្ត វត្តមារេ តេសំ
 តត្ថ មត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ យោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ត យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្ថំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យេ
 ពញោ មត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១១៩] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស សមុ-
 ទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ ទត្ថិ ។ យស្ស វា
 បទ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២០] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស មត្ត-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ ទត្ថិ ។ យស្ស វា បទ មត្តសច្ចំ
 ទុប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ពួកសត្វណា នឹងបាទ ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងសំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួក
 សត្វវៃខណៈ នឹងបាទ ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ វៃចិត្តនោះ សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មគ្គសច្ច នឹងកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ទោះបី ។ មគ្គសច្ច របស់ពួកសត្វទាំងសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកាល
 ចិត្តទី២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ នៃសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វណា នឹងបាទ ឲ្យមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងសំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វវៃខណៈ នឹងបាទឲ្យមគ្គ
 ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ វៃចិត្តនោះ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
 ឡើងផង សមុទយសច្ច កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៩] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២០] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២១] យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ ធន្តិ ។ យស្ស វា
 បទ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

[១២២] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

[១២៣] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ ទុប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។
 ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

[១២៤] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទុប្បជ្ឈិត្ត ។

[១២៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

[១២៦] សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ ឬយោបល់
 ទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនកើតឡើងហើយ ។

[១២៧] ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

[១២៨] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 នឹងកើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២៩] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ នឹង
 កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវិត ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិតនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១៣០] សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវិត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

សុត្តន្តបិដក មុតិយេ ចិន្តា វត្តមាន តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ធូប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ
 ធូប្បជ្ជិតុ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ញា ធូប្បជ្ជិតុ មត្តសច្ចញ្ញា ធូប្បជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ មត្តសច្ចំ ធូប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធូប្បជ្ជិតុ ។ អត្តមត្តសម្ព័ន្ធំ
 អវចានំ យេ ច បុព្វជ្ជនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 អាចារិកានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធូប្បជ្ជិតុ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធូប្បជ្ជិតុ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចញ្ញា ធូប្បជ្ជិតុ សមុ-
 ទយសច្ចញ្ញា ធូប្បជ្ជិតុ ។

ប្រាសាទ ធីត្តិក ។

(១២២) យស្ស ធូត្តសច្ចំ ធូរជ្ជិតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ជិតិ ។ សទ្ទេសំ ចវត្តានំ
 ចវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កត្តក្ខណោ តេសំ
 ធូត្តសច្ចំ ធូរជ្ជិតិ នោ ច តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ ធូរជ្ជិតិ តណ្ហាយ កត្តក្ខណោ តេសំ ធូត្ត-
 សច្ចញ្ញា ធូរជ្ជិតិ សមុទយសច្ចញ្ញា ធូរជ្ជិតិ ។

សមុទយសច្ចំ របស់ត្ថកសុត្តានសព្វធម្មៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 កាលចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិធានៗ សមុទយសច្ចំ របស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ចំ ទីនឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងវិ-
 ធាន ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា ទីនឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
 ធានៗ ។ មគ្គសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ទីនឹងរបស់ត្ថកសត្វ ដែលជាបុព្វជ្ជន ទីនឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ
 ទីនឹងរបស់ត្ថកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងអបាយ ទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ធាន តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងវិធានៗ មគ្គសច្ចំ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ទីនឹងមិន
 កើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងវិធាន ។

ចប់ ប្រាសាទ ។

(១២៦) ធូត្តសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ លេចទៅ ។ ធូត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
 លេចទៅ ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែ
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ធូត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ លេចទៅផង សមុទយសច្ចំ លេចទៅផង ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែតណ្ហា ។

យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខ-
សច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ អាមច្ឆា ។

(១២៧) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ តស្ស
មក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ សង្ខេសំ ចរន្តានំ ចរត្តេ មក្ខ-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ធូរជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ បញ្ចវេកាវ
មក្ខស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ធូរជ្ឈតិ មក្ខ-
សច្ចញ្ច ធូរជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ មក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ
តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ អរូបេ មក្ខស្ស កង្កក្ខ-
ណោ តេសំ មក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ
ធូរជ្ឈតិ បញ្ចវេកាវ មក្ខស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
មក្ខសច្ចញ្ច ធូរជ្ឈតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ធូរជ្ឈតិ ។

(១២៨) យស្ស សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ តស្ស
មក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បទ មក្ខសច្ចំ
ធូរជ្ឈតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ នោ ។

(១២៩) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ
តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ បេ ។

មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ បើ ។

(១២៧) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា លេចទៅ មក្ខសច្ច របស់សត្វ
នោះ លេចទៅ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បូក លេច
ទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែមគ្គសច្ច
របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេច
ទៅផង មគ្គសច្ច លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេកាវ-
ភព ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា លេចទៅ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងអរូបភព តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
មិនលេចទៅទេ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង ទុក្ខសច្ច
លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងបញ្ចវេកាវភព ។

(១២៨) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា លេចទៅ មគ្គសច្ច
របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ ទេ ។ មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
លេចទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ លេចទៅ ។ ទេ ។

(១២៩) ទុក្ខសច្ច លេចទៅ ក្នុងចំណា សមុទយសច្ច លេច
ទៅ ក្នុងទីនោះ ។ ទុក្ខសច្ច លេចទៅ ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ បេ ។

យត្ថុតំ ឧប្បាទេមិ និរោទេមិ ឧប្បាទនិរោទេមិ
សនិសំ ។ នត្ថិ នាណាគារណំ ។

(១៣០) យស្ស យត្ថុ ទុក្ខសង្ខំ និរុដ្ឋានិ
។ មេ ។ យស្ស យត្ថុកម្មំ សនិសំ វិជ្ជាវេទនំ ។

(១៣១) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ តស្ស
សមុទយសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ ។ អាមត្តំ ។ យស្ស
កំ បទ សមុទយសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ តស្ស ទុក្ខសង្ខំ
ន និរុដ្ឋានិ ។ សុទ្ធសំ បដ្ឋានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សមុទយសង្ខំ
ន និរុដ្ឋានិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ
សុទ្ធសំ ឧបបដ្ឋានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស ច កង្កក្ខណោ តេសំ
សមុទយសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ ទុក្ខសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ ។

(១៣២) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ តស្ស
មត្តសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ ។ អរូបេ មត្តស្ស កង្កក្ខណោ
តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ន និរុដ្ឋានិ នោ ច តេសំ មត្តសង្ខំ

ពាក្យថា ក្នុងជីវិត ប្រព្រឹត្តិការណ៍ ក្នុងកាលជាវិភិក្ខុផង ក្នុងកាលជា
វិលត៍ទៅផង ក្នុងកាលជាវិភិក្ខុ និងកាលជាវិលត៍ទៅផង ។ ការធ្វើ
ឲ្យផ្សេងៗ គ្នា មិនមានឡើយ ។

(១៣៣) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងជីវិត ។ មេ ។
ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងជីវិត បណ្ឌិតឧប្បវិទូពិស្តារម៉្លេះ ។

(១៣៤) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ សមុទយសង្ខំ
របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
សង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនលេច
ទៅ ។ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុក មិនលេចទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកកង្កក្ខណៈ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែទុក្ខសង្ខំ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ សមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
ទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនលេចទៅផង ទុក្ខសង្ខំ មិនលេច
ទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្ខណៈ
ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបកភ ។

(១៣៥) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មត្តសង្ខំ របស់
សត្វនោះ មិនលេចទៅ ។ ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
ក្នុងកង្កក្ខណៈ ខែមគ្គ ក្នុងអរូបកភ តែមត្តសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្ត ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ ផលស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។
 យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ
 ន ធិរុដ្ឋតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្ត មគ្គវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 ណោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ឧប-
 បដ្ឋន្តានំ បវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ
 ផលស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។

[១៣៣] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ មគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ណោ ច តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តមគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 ជិវេនសមាបញ្ញានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។

មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ ទុក្ខសច្ចំ របស់សព្វតាំងអស់នោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ចំ បីរបស់ទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ
 មិនលេចទៅ ។ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វតាំងអស់នោះ កាលច្បុត
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ មគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វតាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ចំ
 មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ នៃផល ក្នុងអរូបភព ។

[១៣៣] សមុទយសច្ចំ របស់សព្វណា មិនលេចទៅ មគ្គសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅទេ ។ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំង
 នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ចំ របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់និរោធ និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ មិនលេច
 ទៅផង មគ្គសច្ចំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកតណ្ហា និងប្រាសចាកកង្កត្តុណា ។

យស្ស ក បទ មគ្គសង្ខំ ទ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស សមុ-
 ទយសង្ខំ ទ ជិវុជ្ឈតិ ។ តស្សាយ កង្កត្តុណ
 តេសំ មគ្គសង្ខំ ទ ជិវុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ សមុទ-
 យសង្ខំ ទ ជិវុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណ
 មគ្គវិប្បយុត្តតស្សាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណ ជិកេ-
 ទសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ មគ្គសង្ខំក្ខ
 ទ ជិវុជ្ឈតិ សមុទយសង្ខំក្ខ ទ ជិវុជ្ឈតិ ។

[១៣២] យត្ថ ធុត្តសង្ខំ ទ ជិវុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[១៣៣] យស្ស យត្ថ ធុត្តសង្ខំ ទ ជិវុជ្ឈតិ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មំ យត្ថកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ
 សទិសំ ។ យស្សយត្ថតេសិ ជិកេទសមាបន្នាទត្ថិ
 ចេតំ ទ កាតត្បំ ។

[១៣៤] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ជិវុជ្ឈត្ត តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យថា
 ឧប្បាទក្ខណ អតីតា បុត្តា អនុលោមម្បិ បច្ចុប្បន្នម្បិ
 វិភត្តំ(១) ឯវំ ជិកេទេសិ វិភជិតត្បំ ។ នត្ថិ ជាតា-
 ករណំ ។

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណៈ ខែកណ្តា តែសមុទយសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូលកាន់ទិវេទ ទិវេរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង
 សមុទយសង្ខំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត ទិវេក្នុង
 កង្កត្តុណៈ ខែចិត្ត ដែលប្រាសចាកមគ្គ ទិវេប្រាសចាកកណ្តា ។

[១៣៥] ឧត្តសង្ខំ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៣៦] ឧត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។
 ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា ក្នុងទីណា ពាក្យថា របស់សត្វ
 ណា ក្នុងទីណា ដូចៗគ្នា ។ មួយយ៉ាងទៀត ពាក្យថា ឧត្តសង្ខំ
 ដែលចូលកាន់ទិវេទ ដូច្នេះនេះ បណ្ឌិតមិនគប្បីធ្វើ ក្នុងពាក្យថា របស់
 សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

[១៣៧] ឧត្តសង្ខំ របស់សត្វណា លេចហើយ សមុទយសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ បុត្តា ជាអតីត ទិវេពាក្យ
 បណ្ឌិត ពាក្យប្រាសក្តី ដែលលោកចែកហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីចែក ក្នុងទិវេទក្ខណៈ យ៉ាងនោះដែរ ។ ពាក្យ
 ឲ្យផ្សេងៗគ្នា មិនហាមទេ ។

(១៣៩) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អត្ថបក្ខសម្ព័ន្ធំ
 អាហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិ-
 លកិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ថោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ទុក្ខសច្ចក្ខំ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចក្ខំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(១៣៩) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 អត្ថសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អត្ថមត្តស្ស កត្តក្ខណោ
 អាហន្តានំ យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ធន បដិលកិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ថោ ច តេសំ បក្ខសច្ចំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលកិស្សន្តិ យេ
 ចញ្ចេ មត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចក្ខំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ មត្តសច្ចក្ខំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ មត្តសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(១៣៩) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយបុគ្គលីប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងមិន
 បាន ខ្ញុំបុគ្គលីប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែ
 ចិត្តនោះ នឹងលេត់ទៅ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 លេត់ទៅទេ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងលេត់ទៅផង
 សមុទយសច្ចំ នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(១៣៩) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ មត្តសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែមត្តលីប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល
 នឹងមិនបាន ខ្ញុំមត្ត នឹងលេត់ទៅ តែមត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនលេត់ទៅទេ សត្វទាំងឡាយ នឹងបាន ខ្ញុំមត្តលីប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែមត្តលីប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វ
 ដទៃណា នឹងបាន ខ្ញុំមត្ត ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់
 ទៅផង មត្តសច្ចំ នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ចំ របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(១៣៩) យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មគ្គសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ បុថុជ្ឈនា
 មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ មគ្គសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វិ
 បន មគ្គសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ទុច្ចាទត្វលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មគ្គ-
 សច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(១៤០) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

(១៤១) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អគ្គមគ្គស-
 មន្តីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ

(១៣៩) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា ទើបលេចទៅ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ ទើបលេចទៅ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គល្ន មិនមែនជា អ្នក
 មគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ទើបលេចទៅ តែមគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ ទើបមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វណា ទើបបាន ឲ្យមគ្គ សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ទើបលេចទៅផង មគ្គសច្ច ទើបលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ទើបលេចទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ ទើបលេចទៅ ។ ពួកសត្វណា ទើបបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទម្រង់ចិត្តណា ទើបមគ្គដ៏ប្រសើរ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ ទើបលេចទៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 ទើបមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វណា ទើបបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ទើបលេចទៅផង សមុទយសច្ច ទើបលេចទៅផង ។

(១៤០) ទុក្ខសច្ច ទើបលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៤១) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា ទើបលេចទៅ ក្នុងទីណា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ទើបលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច
 របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ទើបរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វទើបបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ទើបលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ

និរុដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ
 តេសំ ឥត្ត ទុក្ខសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច
 និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្សកាម្យំ យត្ថកាម្យំ យស្សយត្ថ-
 កាម្យំ សនិសំ ។

(១៤២) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និ-
 រុដ្ឋិស្សតិ ។ អត្តមត្តសមដ្ឋីធំ អរហន្តាធំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ខោ ច តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បដិមចិត្តស្ស គង្គត្តុលោ
 តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

(១៤៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស មក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ មក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងបោះ ក្រៅបោះ
 ដែលនៅក្នុងចតុរោគារាជ បីឬបញ្ចរោគារាជ បើរបស់ទៅផង សមុទ-
 យសច្ច នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យ
 ថា ក្នុងទីណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ដូចគ្នា ។

(១៤៤) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលេចទៅទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា
 នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ។ សមុទ-
 យសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ បិណ្ឌ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ពូជសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងពិការភាព បិណ្ឌ
 ចិត្តណា នឹងមិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនលេចទៅទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង
 ទុក្ខសច្ច នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្តជាទីបំផុត ។

(១៤៥) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ មក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ច របស់
 សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ។

អត្តមត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា
 មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 ធា ច តេសំ ធុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បដិមចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ តេសំ មត្តសច្ចញ្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 ធុត្តសច្ចញ្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[១២២] យស្ស សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បិ-
 នត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធា ច
 តេសំ មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 អរហន្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 មត្តសច្ចញ្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធា ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ តេសំ មត្តសច្ចញ្ចំ ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

មត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ឯមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុត្តជ្ឈន ទាំងមិនបាន ឲ្យមគ្គ នឹងមិន
 លេចទៅ តែមត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទាំងមិនលេចទៅ
 ទេ មត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង មត្តសច្ចំ នឹង
 មិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ទៃចិត្តជាដំបូង ។

[១២២] សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ មត្តសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ត្អូកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ ឯកត្តណា ក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ ឯមគ្គដ៏ប្រសើរ សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ តែមត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាទាំងមិនលេចទៅទេ សមុទយសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង មត្តសច្ចំ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ
 ឯមគ្គដ៏ប្រសើរ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនលេច
 ទៅ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ត្អូកសត្វណា
 ជាបុត្តជ្ឈន នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ មត្តសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 លេចទៅ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទាំងមិនលេច
 ទៅទេ មត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយនោះ នឹងមិនលេចទៅផង
 សមុទយសច្ចំ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ឯមគ្គដ៏ប្រសើរ ។

(១៤៥) យេតុ មុត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ មេ ។

(១៤៦) យស្ស យេតុ ទុក្ខសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បទ យេតុ សមុទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អត្តមត្តស-
មង្គីនំ អាហារាទំ យស្ស វិក្កស្ស អនន្តរា អត្តបក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទ-
យសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខ-
សង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ
តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខ-
សង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។

(១៤៧) យស្ស យេតុ មុត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ មត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បទ យេតុ មត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អត្ត-
មត្តស្ស កង្កក្កុណ អាហារាទំ យេ ច បុព្វជ្ជនា
មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ អាហាយិកានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ

(១៤៨) ទុក្ខសច្ច នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវណ ។ មេ ។

(១៤៩) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវណ
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
ជីវណ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏
ប្រសើរ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឡូមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះ តែ
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅទេ សមុទ-
យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិន
លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងជីវនោះ ។

(១៥០) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវណ
មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវណ ទុក្ខសច្ច
របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះ
អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្កុណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកសត្វ
ដែលជាបុព្វជ្ជន នឹងមិនបាន ឡូមគ្គ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងអបាយ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះ
។

នោ ច តេសំ តត្ថ មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ តេសំ តត្ថ មុត្តសច្ចញ្ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ មុត្តសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

[១៤៨] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 មុត្តមុត្តស្ស ឧប្បាទត្តុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 មុត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មុត្តសច្ចំ ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ មុត្តមុត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរហន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ មុត្តសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាចារ្យកាចំ យេ
 ច បុគ្គជ្ជនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 មុត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ មុត្តមុត្តស្ស កង្កក្កុលោ
 អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មុត្តសច្ចញ្ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

តៃទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ បើបែបនោះនឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ
 ទេ មុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹង
 មិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ នៃចិត្តជាប់ជុំជុត ក្នុងជីវនោះ ។

[១៤៨] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវណា
 មុត្តសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ឲ្យមុត្តជីវនោះ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងទម្រង់ក្នុងនោះ នៃមុត្ត
 ជីវនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ
 តៃមុត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ
 ទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលក់ទៅផង មុត្តសច្ច នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ
 នៃមុត្តជីវនោះ ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មុត្តសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ មុត្តសច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 អបាយ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ជនា នឹងមិនបាន ឲ្យមុត្ត
 នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះ តៃសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ មុត្តសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅផង សមុទយ-
 សច្ច នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ នៃមុត្តជីវនោះ ក្នុងជីវនោះ ។

(១២៩) យស្ស ឧក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 ក បទ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ឧក្ខសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ ។ សទ្ធីសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស ច ផស្ស ច កង្កត្ត-
 ណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ោ ច តេសំ
 ឧក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ សទ្ធីសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តណោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ឧក្ខ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៣០) យស្ស ឧក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស មក្ខ-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តណោ តេសំ ឧក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ោ
 ច តេសំ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ អភិសមេតាវីធំ ចវន្តា-
 នំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តណោ តេសំ ឧក្ខសច្ចញ្ច
 ធិរុជ្ឈតិ មក្ខសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ក
 បទ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ឧក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈ-
 តិ ។ អភិសមេតាវីធំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មក្ខស្ស ច ផស្ស ច

(១២៩) ឧក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វណា លេចហើយ ឧក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ តួកសត្វ
 តាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ លេច
 ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តណៈ វៃបត្ត
 និងផល ក្នុងអប្បេកក កែឧក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅទេ
 តួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក សមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ លេច
 ហើយផង ឧក្ខសច្ចំ លេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(១៣០) ឧក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេចទៅ មក្ខសច្ចំ របស់សត្វ
 នោះ លេចហើយឬ ។ តួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនខាន់ត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤
 កាលច្បុក ឧក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តណៈ វៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កែមក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចហើយទេ តួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ កាលច្បុក ឧក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ
 លេចទៅផង មក្ខសច្ចំ លេចហើយផង ក្នុងកង្កត្តណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុ-
 ប្បន្ន ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេចហើយ ឧក្ខសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ តួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តណៈ វៃមក្ខនិងផល ក្នុងអប្បេកក

កង្កក្កុលោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ឆោ ច តេសំ
 ធុត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ អភិសមេតាវីធំ ចវច្ឆាធំ មគ្គ
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិតំ
 ធុត្តសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិតំ ។

[១៥១] យស្ស សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ។ អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 កង្កក្កុលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ឆោ ច
 តេសំ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ
 កង្កក្កុលោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិតំ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ។ អភិសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្កុលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្ថុ-
 មារេធ ឯរោទសមាបច្ឆាធំ តេសំ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ
 ឆោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ អភិសមេតា-
 វីធំ តណ្ហាយ កង្កក្កុលោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិតំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិតំ ។

[១៥២] យត្ថ ធុត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិតំ ។ បេ ។

កែត្ថុត្ថសច្ចំ លេខៈសត្វតាំងនោះ បិដលេខៈសត្វ ដែលជា
 អ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ កាលច្បាស់ មគ្គសច្ចំ លេខៈសត្វតាំងនោះ
 លេខៈហើយផង ទុក្ខសច្ចំ លេខៈទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត ក្នុង
 មគ្គសច្ចំ ។

[១៥១] សមុទយសច្ចំ លេខៈសត្វណា លេខៈទៅ មគ្គសច្ចំ លេខៈ
 សត្វនោះ លេខៈហើយម្ត ។ ត្ថុត្ថសត្វ ដែលជាអ្នកនិទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួន
 សច្ចៈ ៤ សមុទយសច្ចំ លេខៈសត្វតាំងនោះ លេខៈទៅ ក្នុងកង្កក្កុលោ
 ខែតណ្ហា កែមគ្គសច្ចំ លេខៈសត្វតាំងនោះ មិនលេខៈហើយទេ ត្ថុត្ថ
 សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ សមុទយសច្ចំ លេខៈសត្វតាំង
 នោះ លេខៈទៅផង មគ្គសច្ចំ លេខៈហើយផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែ
 តណ្ហា ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ លេខៈសត្វណា លេខៈហើយ
 សមុទយសច្ចំ លេខៈសត្វនោះ លេខៈទៅម្ត ។ ត្ថុត្ថសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់
 ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤ ឆឹងត្ថុត្ថសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធ ក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែ
 តណ្ហា ឆឹងកង្កក្កុលោដែលចិត្តត្រាស់ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គ-
 សច្ចំ លេខៈសត្វតាំងនោះ លេខៈហើយ កែសមុទយសច្ចំ លេខៈសត្វ
 តាំងនោះ មិនលេខៈទៅទេ ត្ថុត្ថសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនសច្ចៈ ៤
 មគ្គសច្ចំ លេខៈសត្វតាំងនោះ លេខៈហើយផង សមុទយសច្ចំ លេខៈ
 ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែតណ្ហា ។

[១៥២] ទុក្ខសច្ចំ លេខៈទៅ ក្នុងតណ្ហា ។ បេ ។

(១៥៣) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ

តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ សុត្តា-
 រាសាធំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញសត្តា
 បវត្តាធំ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ទោ ច
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ឥតរេសំ
 ចតុរោគារាម បញ្ចរោគារាម បវត្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ
 សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ ។ ចតុរោគារាម បញ្ចរោគារាម ឧបបដ្ឋតាធំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បនត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ផលស្ស ច កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ ធុត្ត-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ចតុរោគារាម បញ្ចរោគារាម បវត្តាធំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ធុត្តសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៥៤) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ

(១៥៣) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា

សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ
 របស់ពួកសត្វពុំសស្វា និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ចាករ-
 សញ្ញសត្វ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែទប្បត្តិចិត្ត រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វក្រៅនេះ កាលច្បុក ចាកចតុរោគារកត និងបញ្ចរោគារកត ទុក្ខ-
 សច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សមុទយសច្ចំ រលត់ហើយផង
 ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
 ចតុរោគារកត និងបញ្ចរោគារកត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ហើយ ក្នុងទប្បទុក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កត្តុណា
 ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកត ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុរោ-
 គារកត និងបញ្ចរោគារកត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយផង ទុក្ខសច្ចំ រលត់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ ។

(១៥៤) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា

តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។ សុទ្ធាភសាធំ
 ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អនភិសៈមេតាវីធំ ចវន្តាធំ
 ចវន្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តាធំ
 តេសំ តត្ថ ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ អភិសៈមេតាវីធំ ចវន្តាធំ
 ចវន្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ធិរុដ្ឋតិ
 ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វិ បទ
 យត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស តត្ថ ធិរុដ្ឋតិ
 ធិរុដ្ឋតិ ។ អភិសៈមេតាវីធំ ឧបច្ឆន្ទាធំ ចវន្តេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ធា
 ច តេសំ តត្ថ ធិរុដ្ឋតិ ធិរុដ្ឋតិ អភិសៈមេតា-
 វីធំ ចវន្តាធំ ចវន្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ធិរុដ្ឋតិ ធិរុដ្ឋតិ ។

[១៥៥] យស្ស យត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ ។ អនភិសៈមេតាវីធំ
 តស្ស យ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុដ្ឋតិ

មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងវិចារៈ ។ មគ្គសង្ខំ របស់ត្រក
 សុទ្ធាភសត្វ និងរបស់ត្រកសត្វ ដែលជាអ្នកបិទព្រាស់ដឹងទូរស្វ័យៈ ៤
 កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែទ្បត្តិចិត្ត និងរបស់ត្រកសត្វទាំងនោះ កាល
 ច្បុក ពាក្យសញ្ញាសត្វ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លេត់ទៅ ក្នុងវិ
 នោះ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ហើយ ក្នុងវិចារៈ ។ ត្រក
 សត្វ ដែលជាអ្នកបិទព្រាស់ដឹងទូរស្វ័យៈ ៤ កាលច្បុក មគ្គសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ លេត់ទៅដង មគ្គសង្ខំ លេត់ហើយដង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់
 ហើយ ក្នុងវិចារៈ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងវិចារៈ ។ ត្រក
 សត្វ ដែលជាអ្នកបិទព្រាស់ដឹងទូរស្វ័យៈ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ មគ្គសង្ខំ របស់
 សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកតា ក្នុងវិចារៈ តែមគ្គសង្ខំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងវិចារៈ ។ ត្រកសត្វ ដែលជាអ្នកបិទព្រាស់ដឹងទូរ
 ស្វ័យៈ ៤ កាលច្បុក មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយដង មគ្គ-
 សង្ខំ លេត់ទៅដង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងវិចារៈ ។

[១៥៦] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងវិចារៈ
 មគ្គសង្ខំ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងវិចារៈ ។ ត្រក
 សត្វ ដែលជាអ្នកបិទព្រាស់ដឹងទូរស្វ័យៈ ៤ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែ
 តណ្ហា សមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ ក្នុងវិចារៈ

នោ ច តេសំ តត្ថ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ អភិសមេតា-
 វីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តាលោ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ មក្ខសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បា-
 នត្តាលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តន្តេ វត្តមានន តេសំ តត្ថ
 មក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ អភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ កង្កត្តាលោ តេសំ
 តត្ថ មក្ខសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៤៦) យស្ស ឧក្ខសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បន សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ឧក្ខ-
 សច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

(១៤៧) យស្ស ឧក្ខសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 មក្ខសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ អភិសមេតាវីធំ ឧបបដ្ឋន្តានំ

តែបគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ ក្នុងគន្លងនោះ ខែតណ្ហា សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង មក្ខសច្ច លេចហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ច របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុង
 ទីណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ លេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទនោះ ខែតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលចិត្តត្រាស់ចាកកណ្តា ក៏ក្នុងប្រជ្រឹត្តៈទៅ មក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹង
 ឲ្យសច្ចៈ ៤ ក្នុងគន្លងនោះ ខែតណ្ហា មក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 លេចហើយផង សមុទយសច្ច លេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៤៦) ឧក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ឧក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

(១៤៧) ឧក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មក្ខសច្ច របស់
 សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងឲ្យសច្ចៈ ៤

បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ច ជលស្ស ច ភដ្ឋត្វលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ធន
 ធម្មជ្ឈិតំ លោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ធន ធម្មជ្ឈិតុ
 អនភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្វលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ធន ធម្មជ្ឈិតំ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ធន ធម្មជ្ឈិតុ ។ យស្ស ភិ បទ មគ្គសច្ចំ
 ធន ធម្មជ្ឈិតុ ភស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធន ធម្មជ្ឈិតតំ ។ អន-
 ភិសមេតាវីធំ ចវ្វានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋត្វលោ
 តេសំ មគ្គសច្ចំ ធន ធម្មជ្ឈិតុ លោ ច តេសំ ទុក្ខ-
 សច្ចំ ធន ធម្មជ្ឈិតំ អនភិសមេតាវីធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច
 ធន ធម្មជ្ឈិតុ ទុក្ខសច្ចញ្ច ធន ធម្មជ្ឈិតំ ។

(១៥៨) យស្ស សម្មទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស មគ្គសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ មគ្គសមេតាវីធំ
 តណ្ហាយ ធិប្បនគ្គុលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្ត
 វត្តមានេ ធិរោងសមាបដ្ឋានំ តេសំ សម្មទ-
 យសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋតិ យោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ

[illegible]

(១៥៨) សមុទេយសព្វ របស់សត្វណា មិនលេច់ទៅ បុគ្គសព្វ
របស់សត្វនោះ មិនលេច់ហើយឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងខ្លួន
សព្វៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ ខែកណ្តា និងពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ខែកេត
ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកកណ្តា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទេយសព្វ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច់ទៅ តែបុគ្គសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ធិរុជ្ឈិត អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុ
 ណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមាណ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិត មគ្គសច្ចញ្ច ន
 ធិរុជ្ឈិត ។ យស្ស វ បន មគ្គសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិត
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិតតិ ។ អនភិសមេ
 តាវីធំ តណ្ហាយ កង្កក្កណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ ន
 ធិរុជ្ឈិត ធា ធន តេសំ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិត
 អនភិសមេតាវីធំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ តណ្ហា
 វិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមាណ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មគ្គ
 សច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិត សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិត ។

(១៥៩) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិត ។ បេ ។

(១៦០) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិតតិ ។ កត្តកោ
 ការំ បញ្ចកោការំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តោ ចិត្តស្ស ឧប្បា
 ទត្ថុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ធន ផលស្ស ធន កង្កក្កណោ

មិនមែនជាមិនលេចហើយទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លះ
 សច្ចៈ ៤ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ ខែតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកាល
 ដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ច មិនលេចហើយផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចហើយ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់
 ដឹងខ្លះសច្ចៈ ៤ ក្នុងកង្កក្កណៈ ខែតណ្ហា មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចហើយ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 លេចទៅទេ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លះសច្ចៈ ៤ ក្នុង
 ឧប្បាទក្នុងនោះ ខែតណ្ហា និងពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
 ចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ហើយផង សមុទយសច្ច មិនលេចទៅផង ។

(១៥៩) ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៦០) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ស
 មុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅ កាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចកោការភព ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកង្កក្កណៈ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព

តេស៍ តត្ថ ធុត្ថសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ លោ ច
 តេស៍ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ សុទ្ធា-
 សាធិ ឧប្បត្តិចិត្តសង្ខំ ឧប្បាទត្ថលោ អសញ្ញា-
 សង្ខំ ឧបបដ្ឋន្តាធិ តេស៍ តត្ថ ធុត្ថសង្ខំ
 ឯ ធុត្ថសង្ខំ សមុទយសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ ។
 យស្ស វា បឯ យត្ថ សមុទយសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ
 តស្ស តត្ថ ធុត្ថសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ ។ សុទ្ធា-
 វាសាធិ ឧប្បត្តិចិត្តសង្ខំ កង្កត្តលោ អសញ្ញាសង្ខំ
 ចរណាធិ តេស៍ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ លោ
 ច តេស៍ តត្ថ ធុត្ថសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ សុទ្ធា-
 សាធិ ឧប្បត្តិចិត្តសង្ខំ ឧប្បាទត្ថលោ អសញ្ញាសង្ខំ
 ឧបបដ្ឋន្តាធិ តេស៍ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ឯ
 ធុត្ថសង្ខំ ធុត្ថសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ ។

(១៦១) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ
 តស្ស តត្ថ មត្តសង្ខំ ឯ ធុត្ថសង្ខំ ។ អភិសម-
 ភារីធិ ឧបបដ្ឋន្តាធិ បរត្ថេ ចិត្តសង្ខំ ឧប្បាទត្ថលោ
 អរូបេ មត្តសង្ខំ ច ជលសង្ខំ ច កង្កត្តលោ

ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វជាតិទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ តែ
 សមុទយសង្ខំ របស់សត្វជាតិទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុង
 នោះទេ ពួកសត្វជាតិសស្ស និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
 សង្ខំ ក្នុងឧប្បាទត្ថលោ វៃឧប្បត្តិចិត្ត ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វជាតិទាំងនោះ
 មិនលេចទៅផង សមុទយសង្ខំ មិនលេចទៅផង ក្នុងវិញ្ញាណ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុង
 ជីវិត ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ពួក
 សត្វជាតិសស្ស និងពួកសត្វ កាលចូល ចាកអសញ្ញាសង្ខំ ក្នុងកង្កត្តលោ
 វៃឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វជាតិទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុង
 វិញ្ញាណ តែទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វជាតិទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុង
 វិញ្ញាណទេ ពួកសត្វជាតិសស្ស និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញា-
 សង្ខំ ក្នុងឧប្បាទត្ថលោ វៃឧប្បត្តិចិត្ត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វជាតិ
 នោះ មិនលេចទៅផង ទុក្ខសង្ខំ មិនលេចទៅផង ក្នុងវិញ្ញាណ ។

(១៦២) ទុក្ខសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងជីវិត
 មត្តសង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្ថលោ
 វៃចិត្ត ក្នុងបទប្បវត្ត និងក្នុងកង្កត្តលោ វៃមត្តនិងជល ក្នុងអរូបកព

តេស តត ឧត្តសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ ឆោ ឆ តេស តត
 មគ្គសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ សុទ្ធាវាសាឯ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គណោ អនក្ខសមេតាវីឯ ឧបបដ្ឋន្តាឯ បវត្ត
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តាឯ
 តេស តត ឧត្តសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ មគ្គសច្ច ឯ
 ឯ ធិរុជ្ជតិ ។ យស្ស វា បឯ យត្ថ មគ្គសច្ច ឯ
 ធិរុជ្ជតិ តស្ស តត ឧត្តសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ ។
 សុទ្ធាវាសាឯ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស កង្កត្តណោ អនក្ខស-
 មេតាវីឯ ចវន្តាឯ បវត្ត ចិត្តស្ស កង្កត្តណោ
 អសញ្ញាសត្តា ចវន្តាឯ តេស តត មគ្គសច្ច ឯ
 ធិរុជ្ជតិ ឆោ ឆ តេស តត ឧត្តសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ
 សុទ្ធាវាសាឯ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គណោ អនក្ខ-
 សមេតាវីឯ ឧបបដ្ឋន្តាឯ បវត្ត ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបដ្ឋន្តាឯ តេស តត
 មគ្គសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ ឧត្តសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ ។

(១៦៦) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ច ឯ ធិរុជ្ជតិ

ឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ បិទលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ តែមគ្គសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ បិទលក់ជាបិទលក់ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ ឧត្តសច្ច
 របស់តួសត្វពុទ្ធសាសនា ក្នុងឧប្បនគ្គណោ វៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់តួសត្វ
 សត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បនគ្គណោ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូល
 ទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ មិនលក់ទៅផង មគ្គសច្ច មិនលក់ហើយផង
 ក្នុងវិញ្ញាណ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា មិនលក់
 ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ ឧត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ
 នោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់តួសត្វពុទ្ធសាសនា ក្នុងកង្កត្តណោ វៃឧប្បត្តិ
 ចិត្ត និងរបស់តួសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាល
 ច្បុក និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកង្កត្តណោ
 វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនលក់ហើយ ក្នុងវិញ្ញាណ តែមគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាបិទលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ មគ្គសច្ច របស់
 តួសត្វពុទ្ធសាសនា ក្នុងឧប្បនគ្គណោ វៃឧប្បត្តិចិត្ត និងរបស់តួសត្វ
 ដែលជាអ្នកមិនទាន់ត្រាស់ដឹងខ្លួនស្ទើរ ៤ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្ប-
 នគ្គណោ វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងរបស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់
 អសញ្ញាសត្វ មិនលក់ហើយផង ឧត្តសច្ច មិនលក់ទៅផង ក្នុងវិញ្ញាណ ។

(១៦៦) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនលក់ទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ

តស្ម តត្ថ មត្តសច្ចំ ឬ ធិរុដ្ឋតិ ។ មតិ-
 សមេតាវីធំ តត្ថាយ ឧប្បាទត្ថុណា តត្ថា-
 វិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាន តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឬ ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ឬ
 ធិរុដ្ឋតិ សុទ្ធាវាសាធំ ធុតិយេ ចិត្ត វត្តមាន
 អនភិសមេតាវីធំ តត្ថាយ ឧប្បាទត្ថុណា តត្ថា-
 វិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាន អសញ្ញសត្តាធំ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចក្ស ឬ ធិរុដ្ឋតិ មត្តសច្ចក្ស ឬ ធិ-
 រុដ្ឋតិ ។ យស្ម វា បទ យត្ថ មត្តសច្ចំ ឬ ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ម តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឬ ធិរុដ្ឋតិ ។ អនភិស-
 មេតាវីធំ តត្ថាយ កត្តត្ថុណា តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សច្ចំ ឬ ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ឬ ធិរុដ្ឋតិ សុទ្ធាវាសាធំ ធុតិយេ ចិត្ត វត្ត-
 មាន អនភិសមេតាវីធំ តត្ថាយ ឧប្បាទត្ថុណា
 តត្ថាវិប្បយុត្តចិត្ត វត្តមាន អសញ្ញសត្តាធំ តេសំ
 តត្ថ មត្តសច្ចក្ស ឬ ធិរុដ្ឋតិ សមុទយសច្ចក្ស
 ឬ ធិរុដ្ឋតិ ។

មត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងជីវិតវិញ ។ ពួកសត្វ
 ដែលជាអ្នកគ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងច្បាប់កូណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុង
 កាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតនោះ នៃមត្តសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួក
 សុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់
 គ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងច្បាប់កូណៈ នៃតណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងពួកអសញ្ញសត្វ សមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង មត្តសច្ច មិនលេចហើយផង
 ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ច របស់សត្វណា មិនលេច
 ហើយ ក្នុងជីវិត សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងជី-
 វិតនោះឬ ។ ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងកត្ត-
 កូណៈ នៃតណ្ហា មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុង
 ជីវិតនោះ នៃសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ
 ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និង
 ពួកសត្វ ដែលជាអ្នកមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ ក្នុងច្បាប់កូណៈ នៃ
 តណ្ហា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និង
 ពួកអសញ្ញសត្វ មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយផង
 សមុទយសច្ច មិនលេចទៅផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

(១២៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជិនុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមគ្គស្ស កង្ក-
 ត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមគ្គំ បដិសភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ជិនុជ្ឈិស្សតិ ឥត-
 រេសំ បរិន្ទានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតិ សមុទយសច្ចំ ជិនុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ជិនុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតីតិ ។ សទ្ធវេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ ចិត្តស្ស វ
 ផលស្ស វ កង្កត្តុណោ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ជិនុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតិ
 សទ្ធវេសំ បរិន្ទានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ជិនុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតិ ។

(១២៤) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ជិនុជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ជិនុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អក្កមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ ច បុប្ផដ្ឋនា

(១២៥) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអហោន្តតាំងឡាយ
 ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹង
 បាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែ
 ចិត្ត ក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែចិត្តនោះ លេត់ទៅ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វ
 តាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលច្បុក ក្នុងកង្ក-
 ត្តុណាៈ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ លេត់ទៅ
 ផង សមុទយសច្ចំ នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយ-
 សច្ចំ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ
 ឬ ។ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ ខែចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងកង្កត្តុណាៈ ខែមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបកា សមុទយ-
 សច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ តែទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វតាំង
 នោះ មិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ
 ផង ទុក្ខសច្ចំ លេត់ទៅផង ។

(១២៦) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វ
 នោះ នឹងលេត់ទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអហោន្តតាំងឡាយ ក្នុង
 កង្កត្តុណាៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វតាំងនោះ ។ ដែលជាបុប្ផដ្ឋន

មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ តេសំ ធុត្តសត្វំ ជិវុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ មគ្គសត្វំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ
 តេសំ ធុត្តសត្វញ្ច ជិវុជ្ឈតិ មគ្គសត្វញ្ច ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស ភិ បទ មគ្គសត្វំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ធុត្តសត្វំ ជិវុជ្ឈតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បា-
 នត្តាលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យេ
 ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ច ជលស្ស ច កង្កត្តាលោ តេសំ មគ្គសត្វំ ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ធុត្តសត្វំ ជិវុជ្ឈតិ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តាលោ តេសំ
 មគ្គសត្វញ្ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ធុត្តសត្វញ្ច ជិវុជ្ឈតិ ។

នឹងបាន ឲ្យបង្ក ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃចិត្ត កាលច្បែក ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លេត់ទៅ តែបង្កសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 លេត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្ត
 ណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បែក ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ទុកសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹង
 លេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ
 ទុកសច្ច របស់សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តាលោ វៃមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តាលោ
 វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តាលោ វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងកង្កត្តាលោ វៃមគ្គ នឹងជល ក្នុងរូបរាង
 មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ តែទុកសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ វៃចិត្តណា ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុង
 កង្កត្តាលោ វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បែក ក្នុងកង្កត្តាលោ វៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅផង ទុក-
 សច្ច លេត់ទៅផង ។

(១៦៥) យស្ស សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ធូរជ្ឈិស្សតិ ។ យេ បុគ្គជ្ឈនា មគ្គំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កក្កលោ តេសំ
 សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ លោ ច តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ធូរជ្ឈិស្សតិ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 កង្កក្កលោ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ធូរជ្ឈតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ធូរជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មគ្គសច្ចំ
 ធូរជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។
 អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្កលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ក-
 លោ យេ ចញ្ច មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្កលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្ថុ-
 មារេ និរោធសមាប្បាជំ អសញ្ញាសត្តាជំ តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ធូរជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ធូរជ្ឈតិ យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 កង្កក្កលោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច ធូរជ្ឈិស្សតិ សមុទ-
 យសច្ចញ្ច ធូរជ្ឈតិ ។

(១៦៦) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ធូរជ្ឈតិ ។ បេ ។

(១៦៥) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា លេត់ទៅ មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ឈន នឹងមិនបាន
 ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ លេត់ទៅ ក្នុងកង្កក្កលោ ។ នៃ
 តណ្ហា តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វ
 ណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ ។ លេត់ទៅ
 ផង មគ្គសច្ច នឹងលេត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កលោ ។ នៃតណ្ហា ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្កលោ ។ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
 សត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្កលោ ។ នៃចិត្តនោះ មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទក្កលោ ។ នៃតណ្ហា នឹងលេត់ពួក
 សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងលេត់ផង សមុទយសច្ច លេត់ទៅ
 ផង ក្នុងកង្កក្កលោ ។ នៃតណ្ហា ។

(១៦៦) ទុក្ខសច្ច លេត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៦៧) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ធូរជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ ។ អត្ត-
 មត្តស្ស កង្កត្តុណោ អហត្តាធិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តា
 ចរន្តាធិ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ធូរជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ ឥត-
 វេសំ ចតុភោគារា បញ្ចភោគារា ចរន្តាធិ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ធូរ-
 ជ្ឈតិស្សតិ សមុទយសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ ។ យស្ស
 កំ បទ យត្ថ សមុទយសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ ។ ចតុភោគារំ បញ្ច-
 ភោគារំ ឧបបដ្ឋន្តាធិ បវត្តេ ចិត្តស្ស ទច្ច្យាទត្តុណោ
 អរូបេ មត្តស្ស ច វេលស្ស ច កង្កត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ធូរជ្ឈតិ ចតុភោគារា បញ្ចភោគារា
 ចរន្តាធិ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសង្ខំ ធូរជ្ឈតិស្សតិ ទុក្ខសង្ខំ ធូរជ្ឈតិ ។

(១៦៧) ទុក្ខសង្ខំ យសំសត្វហោ លេតំវេ ក្នុងវិណា សមុ-
 ទយសង្ខំ យសំសត្វហោ លេតំវេ ក្នុងវិណា ។ ទុក្ខសង្ខំ
 យសំព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងយសំ
 សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត កាលច្បុក ចាកអសក្ខសត្វ ក្នុងកង្ក-
 ត្តុណាៈ នៃចិត្តនោះ លេតំវេ ក្នុងវិណា តែសមុទយសង្ខំ យសំសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនលេតំវេ ក្នុងវិណាទេ ពួកសត្វច្រកនេះ កាល
 ច្បុក ចាកចតុភោគារភព និងបញ្ចភោគារភព ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសង្ខំ យសំសត្វទាំងនោះ លេតំវេផង សមុទយ-
 សង្ខំ នឹងលេតំវេផង ក្នុងវិណា ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខំ
 យសំសត្វណា នឹងលេតំវេ ក្នុងវិណា ទុក្ខសង្ខំ យសំសត្វនោះ
 លេតំវេ ក្នុងវិណា ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅតាន់ចតុភោគារភព
 និងបញ្ចភោគារភព ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងកង្ក-
 ត្តុណាៈ នៃមគ្គនឹងវេល ក្នុងអរូបភព សមុទយសង្ខំ យសំសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងលេតំវេ ក្នុងវិណា តែទុក្ខសង្ខំ យសំសត្វទាំងនោះ
 មិនលេតំវេ ក្នុងវិណាទេ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុភោគារភព
 និងបញ្ចភោគារភព ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទយសង្ខំ
 យសំសត្វទាំងនោះ នឹងលេតំវេផង ទុក្ខសង្ខំ លេតំវេផង ក្នុងវិណា ។

(១៦៨) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុរុជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ មត្តសច្ចំ ធុរុជ្ឈិត្ថិតិ ។ អត្តមត្តស្ស ភត្ត-
 ត្តាលោ អហោត្ថានំ ចិត្តស្ស ភត្តត្តាលោ យេ ច
 បុរុជ្ឈេយា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរុត្ថានំ
 បរុត្ថេ ចិត្តស្ស ភត្តត្តាលោ អហាយា អសញ្ញាសត្តា
 ចរុត្ថានំ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុរុជ្ឈិតំ ហេ
 ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធុរុជ្ឈិត្ថិតិ បញ្ចវេត្តា-
 រេ មត្តស្ស ភត្តត្តាលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភត្តត្តាលោ
 យេ ចញ្ចេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចរុត្ថានំ បរុត្ថេ
 ចិត្តស្ស ភត្តត្តាលោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចេវ ធុរុជ្ឈិតំ
 មត្តសច្ចេវ ធុរុជ្ឈិត្ថិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មត្តសច្ចំ ធុរុជ្ឈិត្ថិតិ តស្ស តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ធុរុជ្ឈិ-
 តិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តាលោ យេ ចញ្ចេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាលោ
 អរូបេ មត្តស្ស ច ដលស្ស ច ភត្តត្តាលោ

(១៧) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ លេចទៅ ក្នុងវិណា មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងវិន័យនេះ ។ ទុក្ខសច្ច របស់
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វ
ទាំងនោះ ដែលជាបុព្វដ្ឋន នឹងមិនបាន ទ្វេបត្ត ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃ
ចិត្ត កាលច្បុក នឹងរបស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុក បាតដោយ នឹង
បាតសសារសត្វ ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លេចទៅ ក្នុងវិ-
ន័យនោះ នៃមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងវិន័យនេះទេ ពួក
សត្វ នឹងបាន ទ្វេបត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងក្នុងគុណៈ
នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ចកោតកោត ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វេបត្ត
ក្នុងក្នុងគុណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ក្នុងក្នុងគុណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង
មគ្គសច្ច នឹងលេចទៅផង ក្នុងវិន័យនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ក្នុងវិណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
នោះ លេចទៅ ក្នុងវិន័យនេះ ។ ពួកសត្វណា នឹងបាន ទ្វេបត្តដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទគុណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វេបត្ត ក្នុងឧប្បាទគុណៈ នៃចិត្ត
នោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទគុណៈ នៃចិត្ត
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងក្នុងគុណៈ នៃមគ្គ នឹងផល ក្នុងអប្បកត

តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ មញ្ញុកេតាវេ មគ្គស្ស ភង្គត្ថ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ភង្គត្ថណោ យេ ពញោ មគ្គំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភង្គត្ថ-
 ណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធុត្ថ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ ។

(១៦៩) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាចាយិកានំ
 យេ ច បុព្វជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ភង្គត្ថណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ភង្គត្ថ-
 ណោ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ធិរុជ្ឈតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទត្ថណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ

មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ រឹងរលត់ទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ បិទរលត់ទៅ ក្នុងវិធានទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងក្បួនណា នៃមគ្គ ក្នុងបញ្ច-
 កោតកា ឬក៏ ពួកសត្វនៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្បួនណា
 នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលច្បាស់ ក្នុងក្បួនណា នៃចិត្ត ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន មគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ទុកសច្ច
 រលត់ទៅផង ក្នុងវិធាន ។

(១៦៩) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងវិធាន
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងវិធានឬ ។ សមុទយ-
 សច្ច របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ នឹងរបស់សត្វនោះ ។ ដែល
 ជាបុព្វជ្ជន នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងក្បួនណា នៃតណ្ហា រលត់
 ទៅ ក្នុងវិធាន តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងបិទរលត់ទៅ
 ក្នុងវិធានទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វនោះ ។ រលត់ទៅផង មគ្គសច្ច នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងក្បួនណា
 នៃតណ្ហា ក្នុងវិធាន ។ ប្បយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងវិធាន សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងវិធានឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងប្បាទត្ថណា នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

၈၂၂
 ၈၂၃
 ၈၂၄
 ၈၂၅
 ၈၂၆
 ၈၂၇
 ၈၂၈
 ၈၂၉
 ၈၃၀
 ၈၃၁
 ၈၃၂
 ၈၃၃
 ၈၃၄
 ၈၃၅
 ၈၃၆
 ၈၃၇
 ၈၃၈
 ၈၃၉
 ၈၄၀
 ၈၄၁
 ၈၄၂
 ၈၄၃
 ၈၄၄
 ၈၄၅
 ၈၄၆
 ၈၄၇
 ၈၄၈
 ၈၄၉
 ၈၅၀
 ၈၅၁
 ၈၅၂
 ၈၅၃
 ၈၅၄
 ၈၅၅
 ၈၅၆
 ၈၅၇
 ၈၅၈
 ၈၅၉
 ၈၆၀
 ၈၆၁
 ၈၆၂
 ၈၆၃
 ၈၆၄
 ၈၆၅
 ၈၆၆
 ၈၆၇
 ၈၆၈
 ၈၆၉
 ၈၇၀
 ၈၇၁
 ၈၇၂
 ၈၇၃
 ၈၇၄
 ၈၇၅
 ၈၇၆
 ၈၇၇
 ၈၇၈
 ၈၇၉
 ၈၈၀
 ၈၈၁
 ၈၈၂
 ၈၈၃
 ၈၈၄
 ၈၈၅
 ၈၈၆
 ၈၈၇
 ၈၈၈
 ၈၈၉
 ၈၉၀
 ၈၉၁
 ၈၉၂
 ၈၉၃
 ၈၉၄
 ၈၉၅
 ၈၉၆
 ၈၉၇
 ၈၉၈
 ၈၉၉
 ၉၀၀
 ၉၀၁
 ၉၀၂
 ၉၀၃
 ၉၀၄
 ၉၀၅
 ၉၀၆
 ၉၀၇
 ၉၀၈
 ၉၀၉
 ၉၁၀
 ၉၁၁
 ၉၁၂
 ၉၁၃
 ၉၁၄
 ၉၁၅
 ၉၁၆
 ၉၁၇
 ၉၁၈
 ၉၁၉
 ၉၂၀
 ၉၂၁
 ၉၂၂
 ၉၂၃
 ၉၂၄
 ၉၂၅
 ၉၂၆
 ၉၂၇
 ၉၂၈
 ၉၂၉
 ၉၃၀
 ၉၃၁
 ၉၃၂
 ၉၃၃
 ၉၃၄
 ၉၃၅
 ၉၃၆
 ၉၃၇
 ၉၃၈
 ၉၃၉
 ၉၄၀
 ၉၄၁
 ၉၄၂
 ၉၄၃
 ၉၄၄
 ၉၄၅
 ၉၄၆
 ၉၄၇
 ၉၄၈
 ၉၄၉
 ၉၅၀
 ၉၅၁
 ၉၅၂
 ၉၅၃
 ၉၅၄
 ၉၅၅
 ၉၅၆
 ၉၅၇
 ၉၅၈
 ၉၅၉
 ၉၆၀
 ၉၆၁
 ၉၆၂
 ၉၆၃
 ၉၆၄
 ၉၆၅
 ၉၆၆
 ၉၆၇
 ၉၆၈
 ၉၆၉
 ၉၇၀
 ၉၇၁
 ၉၇၂
 ၉၇၃
 ၉၇၄
 ၉၇၅
 ၉၇၆
 ၉၇၇
 ၉၇၈
 ၉၇၉
 ၉၈၀
 ၉၈၁
 ၉၈၂
 ၉၈၃
 ၉၈၄
 ၉၈၅
 ၉၈၆
 ၉၈၇
 ၉၈၈
 ၉၈၉
 ၉၉၀
 ၉၉၁
 ၉၉၂
 ၉၉၃
 ၉၉၄
 ၉၉၅
 ၉၉၆
 ၉၉၇
 ၉၉၈
 ၉၉၉
 ၁၀၀၀

[illegible][illegible]

(១៧០) ទុក្ខសព្វ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សមុទយសព្វ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ក្នុងសត្វទាំងអស់ កាលបាច់
បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃ
មគ្គ និងផល ក្នុងអប្បេក្ខា ទុក្ខសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
តែសមុទយសព្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខ-
សព្វ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាត់ នូវមគ្គ ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ
និងក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអប្បេក្ខា មិនរលត់ទៅផង សមុ-
ទយសព្វ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសព្វ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសព្វ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឬ ។

សមុទយសច្ច លេខព្រះអាហារន្តតាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងលេខសត្វតាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងក្នុងត្ថណៈ វៃចិត្ត ក្នុងក្នុងត្ថណៈ វៃចិត្តនោះ
នឹងមិនលេចនៅ តែខុសសច្ច លេខសត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេច
នៅទេ សមុទយសច្ច លេខព្រះអាហារន្តតាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ វៃ
មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងលេខសត្វតាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ វៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ
វៃចិត្តនោះ នឹងក្នុងក្នុងត្ថណៈ វៃមគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបកភព នឹងមិន
លេចនៅផង ខុសសច្ច មិនលេចនៅផង ។

(១៧១) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មគ្គសច្ច របស់
សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឡើយ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
សត្វណា នឹងបាន ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វ
នោះ កាលចាប់ផ្តើមនិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុង
ក្នុងក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអប្បភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិន
លេចទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅទេ

អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យេ ច
 បុគ្គជ្ជនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តា-
 នំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មត្តស្ស
 ច ជលស្ស ច ភន្តត្តុណោ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន ជិវុជ្ឈតិ មត្តសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ មត្តសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន ជិវុជ្ឈតិ ។ អត្តមត្តស្ស ភន្តត្តុណោ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ភន្តត្តុណោ យេ ច បុគ្គជ្ជ-
 នា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស ភន្តត្តុណោ តេសំ មត្តសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈតិ
 អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យេ ច បុគ្គជ្ជ-
 នា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មត្តស្ស ច
 ជលស្ស ច ភន្តត្តុណោ តេសំ មត្តសច្ចញ្ច ន
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ឈតិ ។

(១៧២) យស្ស សមុទយសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈតិ
 តស្ស មត្តសច្ចំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ

ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែល
 ជាបុគ្គជ្ជន និងមិនបាន នូវមត្ត ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកន្លងកាលៈ នៃមត្ត
 និងផល ក្នុងអរូបភព មិនលេចទៅផង មត្តសច្ចំ និងមិនលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ចំ របស់សត្វណា និងមិនលេចទៅ ទុក្ខ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ មត្តសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្ត
 តាំងឡាយ ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វនោះ ។
 ដែលជាបុគ្គជ្ជន និងមិនបាន នូវមត្ត ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃចិត្ត កាលច្បុក
 ក្នុងកន្លងកាលៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងមិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ចំ
 របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ មត្តសច្ចំ របស់ព្រះ
 អរហន្តតាំងឡាយ និងរបស់សត្វនោះ ។ ដែលជាបុគ្គជ្ជន និងមិនបាន
 នូវមត្ត ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងកន្លងកាលៈ នៃមត្តនិងផល ក្នុងអរូបភព
 និងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ចំ មិនលេចទៅផង ។

(១៧២) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ មត្ត-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ និងមិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន នូវ
 មត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តុណៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ

បដិលកិស្សន្តិ តស្ស ចិន្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យេ
 ចញ្ញោ មត្តំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទត្ថុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិន្ត វត្តមានេ ឯកេ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយសង្ខំ
 ន ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មត្តសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 អត្តមត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គ-
 ជ្ជនា មត្តំ ន បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទត្ថុណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិន្ត វត្តមានេ ឯកេ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយ-
 សង្ខំ ន ធិរុជ្ឈតិ មត្តសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ មត្តសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ បុគ្គជ្ជ-
 នា មត្តំ ន បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 កង្កត្តុណោ តេសំ មត្តសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ សមុទយសង្ខំ ន ធិរុជ្ឈតិ អត្តមត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គជ្ជនា មត្តំ ន
 បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ
 តណ្ហាវិប្បយុត្តចិន្ត វត្តមានេ ឯកេធសមាបន្នានំ

ឬក៏ ពួកសត្វដទៃទៀត ដឹងបាន ឬមេត្ត ក្នុងទម្រង់ពូជនោះ នៃចិត្ត
 នោះ សម្រុះយស្ស របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងទម្រង់ពូជនោះ នៃ
 តណ្ហា ដឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្ត
 ប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 មិនលេចទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 លេចទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា
 នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ជន ដឹងមិនបាន
 នូវមគ្គ ក្នុងទម្រង់ពូជនោះ នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
 និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ច នឹងមិនលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ជន នឹង
 មិនបាន នូវមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុ-
 ណា នៃតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 លេចទៅទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា
 នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុគ្គជ្ជន នឹងមិន
 បាន នូវមគ្គ ក្នុងទម្រង់ពូជនោះ នៃតណ្ហា និងរបស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូលកាន់និរោធិ ក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ

អសញ្ញាសត្តំ តេសំ មគ្គុបស្សនំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
សមុទយសច្ចត្តំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។

[១៧៣] យត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ បេ ។

[១៧៤] យស្ស យត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ ចត្ថ-
វេត្ថាវំ មក្ខវេត្ថាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច កង្កក្ខ-
ណោ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ យោ ច
តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ អត្ត-
មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្ថំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ
មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចត្តំ ន ធិរុដ្ឋតិ
សមុទយសច្ចត្តំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។

នីតិរបស់ អសញ្ញាសត្តតាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង សមុទយសច្ច
មិនលេចទៅផង ។

[១៧៣] ធុត្តុសច្ចំ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៧៤] ធុត្តុសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ តួកសត្វ
កាលចូលទៅកាន់ចក្ខុវេទនាភព នឹងបញ្ចេញវេទនាភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព ធុត្តុសច្ចំ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វ
តាំងនោះ មិនមែនជាអ្វីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ធុត្តុសច្ចំ របស់ព្រះ
អរហន្តតាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ព្រះ
តាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឬមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ ក្នុងឧប្បាទ-
ក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ និងក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
មិនលេចទៅផង សមុទយសច្ចំ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
ទីណា ធុត្តុសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរ ។

អត្តមត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តា ចរន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធូរ្យ្យស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធូរ្យ្យតិ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មត្តស្ស ច ដលស្ស ច
 កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធូរ្យ្យស្សតិ ទុក្ខាសច្ចញ្ច
 ន ធូរ្យ្យតិ ។

(១៧៥) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធូរ្យ្យតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ ន ធូរ្យ្យស្សតិ ។ បញ្ច-
 វេកានេ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យេ ចញ្ចា មត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវេត្ត ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ អរូបេ មត្តស្ស ច ដលស្ស ច
 កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ន ធូរ្យ្យតិ

សមុទយសច្ចំ របស់ប្រាសាទស្តង់ដ័រ ក្នុងកង្កត្តុណោ ដែលដើម្បីប្រ-
 សើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទូទៅដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណោ នៃចិត្ត កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ
 ក្នុងកង្កត្តុណោ នៃចិត្តនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ នៃទុក្ខសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ សមុទយសច្ច
 របស់គ្រូអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទូទៅដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្ត កាលច្បុតទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្តនោះ នឹងក្នុងកង្កត្តុណោ នៃមគ្គនឹងផល ក្នុង
 អរូបភព នឹងលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៥) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ នឹង
 បាន ទូទៅដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងបញ្ចវេកានេ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទូទៅ
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុង
 ឧប្បាទត្តុណោ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងកង្កត្តុណោ នៃមគ្គនឹងផល
 ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ ។

នោះ ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អរ-
ហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យេ ច បុថុជ្ជនា
មត្តំ ធន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស
ច កត្តត្តលោ អនាយំ (១) អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្តសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
មត្តសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ក បន យត្ថ
មត្តសច្ចំ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ធន
ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ មត្តមត្តស្ស កត្តត្តលោ អរហន្តានំ
ចិត្តស្ស កត្តត្តលោ យេ ច បុថុជ្ជនា មត្តំ ធន បដិ-
លភិស្សន្តិ តេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្តត្តលោ
អនាយា (២) អសញ្ញាសត្តា បវត្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ
ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោះ ច តេសំ តត្ថ ធុត្តសច្ចំ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យេ ច បុថុជ្ជនា
មត្តំ ធន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្ត-
ស្ស ឧប្បាទត្តលោ អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស ច កត្ត-
ត្តលោ អនាយំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
មត្តសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធុត្តសច្ចញ្ច ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

តែមត្តស្ស របស់បុព្វជីវិតនោះ មិនមែនជាដំណើរការទេ ។ ក្នុងជីវិតនោះ
ទុក្ខសច្ច របស់ប្រាសាទក្នុងចំណោម និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជា
បុព្វជ្ជន មិនមែនបាន ឬមត្ត ក្នុងទម្រង់ទុក្ខនោះ ខែចិត្ត កាលចាប់
បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វតាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អបាយ និងអ-
សញ្ញាសត្វ ក្នុងទម្រង់ទុក្ខនោះ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងកត្តកត្តនោះ
ខែមត្តនិងផល ក្នុងអបេកក មិនលេចទៅផង មត្តសច្ច មិនមែនលេច
ទៅផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ច របស់សត្វណា
នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវិត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ
ក្នុងជីវិតឬ ។ មត្តសច្ច របស់ប្រាសាទក្នុងចំណោម ក្នុងកត្តកត្តនោះ
ខែមត្តដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុព្វជ្ជន និងមិនបាន
ឬមត្ត ក្នុងកត្តកត្តនោះ ខែចិត្ត កាលច្បុក និងរបស់ពួកសត្វ កាលច្បុក
លាភអបាយនិងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកត្តកត្តនោះ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និង
មិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជា
មិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ មត្តសច្ច របស់ប្រាសាទក្នុងចំណោម និង
របស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុព្វជ្ជន និងមិនបាន ឬមត្ត ក្នុងទម្រង់-
ទុក្ខនោះ ខែចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វតាំងនោះ កាល
ចូលទៅ កាន់អបាយ និងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទម្រង់ទុក្ខនោះ ខែចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន និងកត្តកត្តនោះ ខែមត្តនិងផល ក្នុងអបេកក និងមិនលេច
ទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនលេចទៅផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

[១៧៦] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតីតិ ។ អគ្គមគ្គ-
 ស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គ-
 មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យេ ច ញោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ
 ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិម្បយុត្តចិន្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណោ
 អាហាន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណោ តណ្ហារិម្បយុត្តចិន្តេ
 វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំញ
 ន ធិរុដ្ឋតិ មគ្គសច្ចំញ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតី ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតី តស្ស តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតីតិ ។ អាចាយិកានំ យេ
 ច បុត្តជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហា-
 យ កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិស្សតី
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ

[១៧៧] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ
 ណា បន្តសច្ចំ បេសំសត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ពួកសត្វ នឹងបាន ខ្ញុំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន
 ខ្ញុំមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ចំ បេសំសត្វ
 នោះ ។ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃគណ្ណា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាស
 ចាកគណ្ណា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ចំ
 បេសំសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ សមុ-
 ទយសច្ចំ បេសំព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងបេសំពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាបុត្តជ្ជន មិនមែនបាន ខ្ញុំមគ្គ ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ វៃគណ្ណា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកគណ្ណា កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ និងបេសំពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង មគ្គសច្ចំ
 នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ បេសំ
 សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវណា សមុទយសច្ចំ បេសំសត្វនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។ មគ្គសច្ចំ បេសំពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 អបាយ នឹងបេសំសត្វនោះ ។ ដែលជាបុត្តជ្ជន នឹងមិនបាន ខ្ញុំមគ្គ
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃគណ្ណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះ តែសមុ-
 ទយសច្ចំ បេសំសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនោះទេ ។

អភិធម្មបិដក លាង

អត្ថបទស្ម័គ្រ ក្នុងត្រៃធម៌ អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គលោ
មក្ខំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថ-
ណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ មត្តបទុក្ខំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយ-
សច្ចក្ខំ ន ធិរុជ្ឈតិ ។

[១៧៧] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្ថមត្តសមន្តិធំ
អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្ខំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈិត្ថ ឆោ ច
តេសំ សមុទយសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ វត្តេសំ តេសំ
ទុក្ខសច្ចក្ខំ ធិរុជ្ឈិត្ថ សមុទយសច្ចក្ខំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[១៧៨] យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈិត្ថ តស្ស មត្ត-
សច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្ថមត្តស្ស ក្នុងត្រៃធម៌
អរហន្តានំ យេ ច បុគ្គលោ មក្ខំ ន បដិលភិ-
ស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ធិរុជ្ឈិត្ថ ឆោ ច តេសំ
មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បាទត្ថណោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក លាង

មត្តសច្ចំ លេតព្រហ្មរាហ្មតាំងឡាយ ក្នុងក្នុងត្រៃធម៌
នឹងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល ដឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត ក្នុង
ឧប្បាទត្ថណោ វៃឆណ្ហា នឹងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ នឹងរបស់តួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនលេតទៅផង សមុទ-
យសច្ចំ មិនលេតទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៩] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេតហើយ សមុទយ-
សច្ចំ របស់សត្វនោះ នឹងលេតទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្ត
តាំងឡាយ ដែលប្រកាសដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វតាំងនោះ
ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា លេត
ហើយ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេតទៅទេ ទុក្ខ-
សច្ចំ របស់តួកសត្វតាំងនោះ ក្រៅនេះ លេតហើយផង សមុទយ-
សច្ចំ នឹងលេតទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វ
ណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៨០] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា លេតហើយ មត្តសច្ចំ
របស់សត្វនោះ នឹងលេតទៅដែរឬ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្ត
តាំងឡាយ ក្នុងក្នុងត្រៃធម៌ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់តួកសត្វតាំងនោះ
ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឲ្យមត្ត លេតហើយ តែមត្តសច្ចំ
របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេតទៅទេ តួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្ថណោ វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

យេ ចកោ បត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
និរុជ្ឈិត មគ្គសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
មគ្គសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៧៩] យស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត តស្ស
មគ្គសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណ
អាហត្ថានំ យេ ច បុត្តជ្ជនា បត្ថំ ទ បដិលភិស្សន្តិ
តេសំ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ មគ្គ-
សច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទត្តៈណ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គបត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចកោ
បត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិត
មគ្គសច្ចញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គ-
សច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[១៨០] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត ។ បេ ។

[១៨១] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ
សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គសមម្ពីរំ អរ-
ហត្ថានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គបត្ថំ បដិលភិស្សន្តិ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈិត នោ
ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈិស្សតិ វត្ថវេសំ

បូកំ តួសត្វវិទណា នីតិបារា បូមគ្គ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំង
នោះ លេត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងលេត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៧៩] សមុទយសច្ច របស់សត្វណា លេត់ហើយ មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅដែរ ។ សមុទយសច្ច របស់
ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ក្នុងគន្លងក្លានៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វ
តាំងនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ឡើយ លេត់ហើយ តែ
មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅទេ តួសត្វ នឹងបាន
ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទម្រង់ក្លានៈ នៃមគ្គដ៏
ប្រសើរ បូកំ តួសត្វវិទណា នឹងបាន ឡើយ មគ្គ សមុទយសច្ច
របស់សត្វតាំងនោះ លេត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងលេត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[១៨០] ទុក្ខសច្ច លេត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងទីណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខ-
សច្ច របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
របស់តួកអសញ្ញាសត្វ តាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឡើយមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច
របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ តួសត្វក្រៅនេះ

ចតុរោគាភិវាទំ បញ្ចរោគាភិវាទំ តេសំ ឥត្ត ធុត្តសច្ចញ្ញ
 ជំរុជ្ឈិត្ត សមុទយសច្ចញ្ញ ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ ។ យស្ស
 វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ ឥស្ស
 ឥត្ត ធុត្តសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ ។ សុទ្ធាភិវាទំ ឧបបដ្ឋត្ថានំ
 តេសំ ឥត្ត សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ យោ ច តេសំ
 ឥត្ត ធុត្តសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្ត សតេសំ ចតុរោគាភិវាទំ
 បញ្ចរោគាភិវាទំ តេសំ ឥត្ត សមុទយសច្ចញ្ញ ជំរុជ្ឈិត្ត-
 ស្មតិ ធុត្តសច្ចញ្ញ ជំរុជ្ឈិត្ត ។

[១៨២] យស្ស យត្ថ ធុត្តសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្ត ឥស្ស
 ឥត្ត មត្តសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ ។ អត្តមត្តស្ស កត្ត-
 ត្ថុណោ អរហន្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា មត្តំ ធន
 បដិលភិស្សន្តិ អាហាយិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ឥត្ត ធុត្តសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្ត យោ ច តេសំ ឥត្ត មត្តសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស
 តិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ យេ
 ចញ្ញា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ត ធុត្តសច្ចញ្ញ
 ជំរុជ្ឈិត្ត មត្តសច្ចញ្ញ ជំរុជ្ឈិត្តស្មតិ ។ យស្ស វា បទ

ដែលនៅ ក្នុងចតុរោគាភិវាទំ និងបញ្ចរោគាភិវាទំ ទុក្ខសច្ច លេងសត្វ
 ទាំងនោះ លេងហើយផង សមុទយសច្ច ជំរុលេងទៅផង ក្នុងវិ
 ទោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច លេងសត្វណា ជំរុលេង
 ទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច លេងសត្វនោះ លេងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាភិវាទំ សមុទយសច្ច លេង
 សត្វទាំងនោះ ជំរុលេងទៅ ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច លេងសត្វទាំង
 នោះ មិនលេងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វគ្រាន់នេះ ដែលនៅ ក្នុង
 ចតុរោគាភិវាទំ និងបញ្ចរោគាភិវាទំ សមុទយសច្ច លេងសត្វទាំងនោះ
 ជំរុលេងទៅផង ទុក្ខសច្ច លេងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨២] ទុក្ខសច្ច លេងសត្វណា លេងហើយ ក្នុងទីណា មត្តសច្ច
 លេងសត្វនោះ ជំរុលេងទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច លេងព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ក្នុងកត្តក្ខណៈ តែមត្តដ៏ប្រសើរ ជំរុលេងសត្វសត្វ ដែលជា
 បុត្តជ្ឈន ជំរុមិនបាន នូវមត្ត ជំរុលេងសត្វសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ ជំរុ
 លេងពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមត្តសច្ច លេង
 សត្វទាំងនោះ ជំរុមិនលេងទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជំរុមិនបាន នូវមត្ត
 ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ តែចិត្តណា ក្នុងទុក្ខក្ខណៈ តែមត្តដ៏ប្រសើរ
 ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា ជំរុមិនបាន នូវមត្ត ទុក្ខសច្ច លេងសត្វទាំងនោះ
 លេងហើយផង មត្តសច្ច ជំរុលេងទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

យត្ថ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុព្វសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិស្តាតិ ។ សុទ្ធាភិសំ ទុបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ខេ ច តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិត្ថ អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចកា ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចកា ជំរុជ្ឈិត្ថ ។

(១៨៣) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្ថ
 តស្ស តត្ថ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ អគ្គមគ្គស្ស កត្ថ-
 ក្ខណោ អរហន្តានំ យេ ច បុព្វជ្ឈនា មគ្គំ ធម៌ បដិ-
 លភិស្សន្តិ រាហាយិកានំ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិត្ថ ខេ ច តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 អគ្គមគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ យេ ចញ្ញោ មគ្គំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចកា ជំរុជ្ឈិត្ថ មគ្គ-
 សច្ចកា ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈិត្ថាតិ ។

មគ្គសច្ចំ លេត៍សេត្វហោ នីវរេត៍វេ ក្នុងវិណោ មគ្គសច្ចំ លេត៍
 សត្វនោះ លេត៍ហើយ ក្នុងវិណោ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់
 សុទ្ធាភិស មគ្គសច្ចំ លេត៍សត្វទាំងនោះ នឹងលេត៍ទៅ ក្នុងវិណោ តែ
 ទុក្ខសច្ចំ លេត៍សត្វទាំងនោះ មិនលេត៍ហើយ ក្នុងវិណោទេ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ទ្រាំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្រាំមគ្គ មគ្គសច្ចំ លេត៍
 សត្វទាំងនោះ នឹងលេត៍ទៅផង ទុក្ខសច្ចំ លេត៍ហើយផង ក្នុងវិណោ ។

(១៨៤) សមុទយសច្ចំ លេត៍សត្វណា លេត៍ហើយ ក្នុងវិ-
 ណោ មគ្គសច្ចំ លេត៍សត្វនោះ នឹងលេត៍ទៅ ក្នុងវិណោ ។ សមុ-
 ទយសច្ចំ លេត៍ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងលេត៍ពួកសត្វ ដែលជាបុព្វជ្ឈន នឹងមិនបាន ទ្រាំមគ្គ នឹងលេត៍ពួក
 សត្វ ដែលកើតកង្វេងទាំងនោះ លេត៍ហើយ ក្នុងវិណោ តែមគ្គ-
 សច្ចំ លេត៍សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេត៍ទៅ ក្នុងវិណោទេ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ទ្រាំមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្រាំមគ្គ សមុទយសច្ចំ
 លេត៍សត្វទាំងនោះ លេត៍ហើយផង មគ្គសច្ចំ នឹងលេត៍ទៅផង ក្នុងវិ-
 នោ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចំ លេត៍សត្វណា នឹងលេត៍ទៅ ក្នុង
 វិណោ សមុទយសច្ចំ លេត៍សត្វនោះ លេត៍ហើយ ក្នុងវិណោ ។

អភិធម្មបិដក យមកំ

សុត្តន្តកថាសំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ មគ្គសង្ខំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ នោ ធម៌ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសង្ខំ ជិវុជ្ឈិត្ត មគ្គមគ្គស្ស ទុប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
 យេ ចក្ខោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សង្ខារា ជិវុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសង្ខារា ជិវុជ្ឈិត្ត ។

[១៧៤] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិត្ត តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា ធម៌ សមុទយសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ធុត្ត-
 សង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិត្តាតិ ។ ជិវុជ្ឈិត្ត ។

[១៧៥] យស្ស ធុត្តសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិត្ត តស្ស
 មគ្គសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 ធម៌ មគ្គសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ធុត្តសង្ខំ
 ន ជិវុជ្ឈិត្តាតិ ។ ន ជិវុជ្ឈិត្ត ។

[១៧៦] យស្ស សមុទយសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិត្ត
 តស្ស មគ្គសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា ធម៌ មគ្គសង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយ-
 សង្ខំ ន ជិវុជ្ឈិត្តាតិ ។ ជិវុជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកំ

មគ្គសង្ខំ របស់ពួកសត្វណាសត្វនោះដែរ ក្នុងក្បួន ៧២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ នឹងលេខ៧ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ទ្វារមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
 សត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វារមគ្គ មគ្គសង្ខំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 លេចទៅផង សមុទយសង្ខំ លេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៤] ធុត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ សមុទយ-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ធុត្ត-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[១៧៥] ធុត្តសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ មគ្គសង្ខំ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ធុត្តសង្ខំ របស់សត្វនោះ
 មិនលេចហើយឬ ។ មិនលេចហើយ ។

[១៧៦] សមុទយសង្ខំ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ មគ្គ-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មគ្គសង្ខំ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ សមុទយ-
 សង្ខំ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

(១៧៧) យេត្ត មុត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិត ។ បេ ។

(១៧៨) យស្ស យេត្ត ធុត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ ។
ធិរុដ្ឋិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន យេត្ត សមុទយ-
សង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ តស្ស តត្ថ ធុត្តសង្ខំ ន
ធិរុដ្ឋិតតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិត ។

(១៧៩) យស្ស យេត្ត ធុត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ មត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ ។ ធិរុដ្ឋិតស្ស-
តិ ។ យស្ស វា បន យេត្ត មត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ
តស្ស តត្ថ ធុត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិតតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិត ។

(១៨០) យស្ស យេត្ត សមុទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ មត្តសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ ។ សុទ្ធាវា-
សាធំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ សមុ-
ទយសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិត នោ ច តេសំ តត្ថ មត្តសង្ខំ
ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ មសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
សត្តញ្ញ ន ធិរុដ្ឋិត មត្តសត្តញ្ញ ន ធិរុដ្ឋិតស្សតិ ។

(១៨១) ទុក្ខសច្ច មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវណា ។ បេ ។

(១៨២) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវណា
សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះវិញ ។
នឹងលេត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ច របស់សត្វណា
នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេត់
ហើយ ក្នុងជីវនោះវិញ ។ លេត់ហើយ ។

(១៨៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវណា
មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះវិញ ។ នឹង
លេត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន
លេត់ទៅ ក្នុងជីវណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយ
ក្នុងជីវនោះវិញ ។ លេត់ហើយ ។

(១៨៤) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ក្នុង
ជីវណា មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះវិញ ។
សមុទយសច្ច របស់សត្វពុំសស្សតាំងនោះ ក្នុងចិត្ត ទី២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ មិនលេត់ហើយ ក្នុងជីវនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វពុំសស្សតាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ សមុទយសច្ច របស់សត្វសញ្ញាសត្វ
ពុំសស្សតាំងនោះ មិនលេត់ហើយផង មគ្គសច្ច នឹងមិនលេត់ទៅផង ក្នុងជីវនោះ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ មគ្គសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិស្មតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិស្មតិ ។ អត្ថ-
 មគ្គស្ស កត្តត្ថុណោ អាមាត្តានំ យេ ច បុត្តជ្ឈនា
 មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ អាចាយិកានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គស្ស ន ជំរុជ្ឈិស្មតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិត្ថ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 មគ្គសច្ចក្ស ន ជំរុជ្ឈិស្មតិ សមុទយសច្ចក្ស ន
 ជំរុជ្ឈិត្ថ ។

និពោធិវ ឧទ្ទិសំ ។

(១៧០) យស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បទ
 សមុទយសច្ចំ ជំរុជ្ឈតិ តស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 នោ ។ យស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស មគ្គសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ
 ជំរុជ្ឈតិ តស្ស ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ នោ ។ យស្ស
 សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស មគ្គសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈ-
 តិ ។ នោ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសច្ចំ ជំរុជ្ឈតិ
 តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ នោ ។

មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រើសរេត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរេត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងគ្រោះ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់តួកសត្វ ដែលដាច់ដូចនឹងមិនបាទ ទូទៅ និងរបស់តួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយតាំងនោះ នឹងមិនរេត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរេត់ហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ មគ្គសច្ច របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរេត់ទៅផង
 សមុទយសច្ច មិនរេត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 ២១ និពោធិវ ។

(១៧១) ធុត្ថសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច
 របស់សត្វនោះ រេត់ទៅឬ ។ មិនរេត់ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា រេត់ទៅ ធុត្ថសច្ច របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ ធុត្ថសច្ច របស់សត្វណា កើត
 ឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ រេត់ទៅឬ ។ មិនរេត់ទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រេត់ទៅ ធុត្ថសច្ច របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។ សមុទយសច្ច របស់
 សត្វណា កើតឡើង មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ មិនរេត់ទៅឬ ។
 មិនរេត់ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា រេត់ទៅ
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ-
 តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ ។ យត្ថកំ ទុប្បាទកំរោមិ
 ធិរោទកំរោមិ ទុប្បាទធិរោទកំរោមិ សទិសំ ។ នត្ថ
 ធានាការណំ^(១) ។ យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ ។ នោ ។
 យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទិសំ ។

(១៧២) យស្ស ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ ។ តណ្ហាយ កង្កក្ក-
 ណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តាធំ បវត្ត
 តណ្ហារិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្កណោ អរូបេ មគ្គស្ស
 ធិរុជ្ឈតិ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 កំ បទ សមុទយសង្ខំ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស ទុក្ខ-
 សង្ខំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧបបន្តន្តាធំ បវត្ត
 ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្កណោ តេសំ សមុទយសង្ខំ

ទុក្ខសង្ខំ កើតឡើង ក្នុងវិណា សមុទយសង្ខំ លេត៍ទៅ ក្នុងវិណា ។
 ទុក្ខសង្ខំ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្តនោះ តែសមុទយសង្ខំ មិនលេត៍ទៅ
 ក្នុងវិណាទេ ។ ពាក្យថា ក្នុងវិណា គឺក្នុងទុប្បាទកំរោមិ និរោធារ-
 ក្ខិ ទុប្បាទនិរោធារក្ខិ ប្រវេលា ១ គ្នា ។ ការកើតឡើងផ្សេងៗគ្នា បើ
 មានឡើយ ។ ទុក្ខសង្ខំ លេត៍សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិណា សមុ-
 ទយសង្ខំ លេត៍សត្វនោះ លេត៍ទៅ ក្នុងវិណា ។ មិនលេត៍ទេ ។
 ពាក្យថា លេត៍សត្វណាក្តី ពាក្យថា លេត៍សត្វណា ក្នុងវិណាក្តី
 ប្រវេលា ១ គ្នា ។

(១៧២) ទុក្ខសង្ខំ លេត៍សត្វណា មិនកើតឡើង សមុទយ-
 សង្ខំ លេត៍សត្វនោះ មិនលេត៍ទៅទេ ។ ទុក្ខសង្ខំ លេត៍សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្កណា ខែតណ្ហា តែសមុទយសង្ខំ លេត៍សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេត៍ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បូត ក្នុង
 កង្កក្កណា ខែចិត្តវេលាប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងបទុប្បន្ន និងក្នុងទុប្បាទក-
 ណា ខែមគ្គនិងវេលា ក្នុងអរូបកា ទុក្ខសង្ខំ លេត៍សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង សមុទយសង្ខំ មិនលេត៍ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសង្ខំ លេត៍សត្វណា មិនលេត៍ទៅ ទុក្ខសង្ខំ លេត៍សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទុប្ប-
 ន្តណា ខែចិត្ត ក្នុងបទុប្បន្ន សមុទយសង្ខំ លេត៍សត្វទាំងនោះ

ន ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ ធុត្តសច្ចំ ធុប្បដ្ឋតិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ សប្បទយសច្ចកា ន ធិរុដ្ឋតិ ធុត្ត-
 សច្ចកា ធុប្បដ្ឋតិ ។

(១៩៣) យស្ស ធុត្តសច្ចំ ធុប្បដ្ឋតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ។ មគ្គស្ស កង្កត្តុណោ
 តេសំ ធុត្តសច្ចំ ធុប្បដ្ឋតិ ធា ច តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ន ធិរុដ្ឋតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បានក្ខណោ តេសំ ធុត្តសច្ចកា ធុប្បដ្ឋតិ
 មគ្គសច្ចកា ន ធិរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គ-
 សច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ តស្ស ធុត្តសច្ចំ ធុប្បដ្ឋតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ
 តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋតិ ធា ច តេសំ ធុត្ត-
 សច្ចំ ធុប្បដ្ឋតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ មគ្គវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បានក្ខណោ តេសំ មគ្គសច្ចកា ន ធិរុដ្ឋតិ
 ធុត្តសច្ចកា ធុប្បដ្ឋតិ ។

មិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកណ្តា ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បានក្ខណាៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុង
 អរូបភព សមុទយសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅផង ទុក្ខ-
 សច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(១៩៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមគ្គ នៃមគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណាៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បានក្ខណាៈ នៃមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 មគ្គសច្ច លេចទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា
 មិនលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ
 តាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បានក្ខណាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វតាំងអស់ កាលច្បុក
 ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បា-
 នក្ខណាៈ នៃមគ្គនិងផល ក្នុងអរូបភព មគ្គសច្ច របស់សត្វតាំង
 នោះ មិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ។

(១៩៤) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ។ មគ្គស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មគ្គ-
 សច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ក-
 ណោ មគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឬ
 ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វ
 បន មគ្គសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ
 ទុប្បជ្ឈតិ ។ តណ្ហាយ ទុប្បាទក្កណោ តេសំ
 មគ្គសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ទុប្បាទក្កណោ
 មគ្គវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចំ ន និរុដ្ឋតិ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។

(១៩៥) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

(១៩៦) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។
 យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សនិសំ ។ យស្សយត្ថ-
 កេមិ និរោធសមាបដ្ឋានន្តិ^(១) ន កាកាត្យំ ។

១ ឃ. នន្តរា ចេតន្តិ ទិស្សតិ ។

(១៩៤) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គ-
 សច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនលេចនៅឬ ។ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គ តែមគ្គសច្ចំ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចនៅទេ សមុទយសច្ចំ របស់ពួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់និរោធន៍ មិនរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ផង មគ្គសច្ចំ មិនលេចនៅផង ក្នុងឧប្បាទក្កណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកណ្តា មិនក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ។ ប្លយយ៉ាង
 ទៀត មគ្គសច្ចំ របស់សត្វណា មិនលេចនៅ សមុទយសច្ចំ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មគ្គសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 នៅ ក្នុងឧប្បាទក្កណៈ នៃកណ្តា តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ចំ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់និរោធន៍ មិនរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចនៅផង សមុ-
 ទយសច្ចំ មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្កណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កណ្តា មិនក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកមគ្គ ។

(១៩៥) ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៩៦) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទី
 ណា ក្តី ប្រហែលៗគ្នា ។ ឯពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
 បណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ គ្រងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

(១៩៧) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិតាតំ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។ អាមត្តា ។ អតីតា
 បុត្តា យថា ទុប្បាទវារេ វិភត្តា ឯវំ ទុប្បាទនិរោធេ-
 បិ អនុលាមម្យំ បច្ចនិយម្យំ វិភជិតតំ ។

(១៩៨) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិតាតំ ។ អត្តមត្តសបដ្ឋិទំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ យោ ច
 តេសំ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិតំ ឥតរេសំ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចកំ ទុប្បជ្ឈិតំ សមុទយសច្ចកំ ជិវុជ្ឈិ-
 តំ ។ យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ។ បេ ។
 អាមត្តា ។

(១៩៩) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ជិវុជ្ឈិតាតំ ។ អត្តមត្តស្ស កង្កក្កុលា
 អរហន្តានំ យោ ច បុព្វជ្ឈតា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិតំ យោ ច តេសំ
 មត្តសច្ចំ ជិវុជ្ឈិតំ អត្តមត្តស្ស ទុប្បាទក្កុលា
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ

(១៩៧) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា បិបត្តិឡើងហើយ សមុ-
 ទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ លេចហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។ បុត្តា ជាអតីត ដែល
 លោកចែកហើយ ក្នុងទុប្បាទវារេ យ៉ាងណា អនុលាមត្តិ បច្ចនិយម្តិ
 លោកតប្រើចែក ក្នុងទុប្បាទនិរោធ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១៩៨) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ជាសត្វនឹងបាទ ខ្លាចមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា នឹងកើត
 ឡើង តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ទុក្ខ-
 សច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ ព្រោះនេះ នឹងកើតឡើងដង សមុទយសច្ចំ
 នឹងលេចទៅដង ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា
 ។ បេ ។ អើ ។

(១៩៩) ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មត្តសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំង
 ឡាយ ក្នុងកង្កក្កុលា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលជាបុព្វជ្ឈន នឹងមិនបាទ ខ្លាចមគ្គ នឹងកើតឡើង តែមត្តសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វ នឹងបាទ ខ្លាចមគ្គដ៏
 ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងទុប្បាទក្កុលា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ

យេ ចក្ខុ មក្ខំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ មក្ខសច្ចញ្ច ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 មក្ខសច្ចំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(២០០) យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស មក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុគ្គជ្ជនា
 មក្ខំ ១ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ មក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតិ យេ
 មក្ខំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ មក្ខសច្ចញ្ច ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 មក្ខសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ អក្កមក្ខស្ស ឧប្បាទត្ថលោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្ខំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ មក្ខសច្ចំ
 ជិវុជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ យេ មក្ខំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ មក្ខសច្ចញ្ច
 ជិវុជ្ជិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២០១) យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតិ ។

ឬតិ ត្ថកសត្វដទៃណា នឹងបាត ឬមេត្ត មក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង មក្ខសច្ច នឹងលេចនៅផង ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មក្ខសច្ច របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(២០៣) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅថ្ម ។ ត្ថកសត្វណា ជាបុគ្គជ្ជន នឹង
 មិនបាទ ឲ្យមក្ខ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
 តែមក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅទេ ត្ថកសត្វណា នឹង
 បាទ ឲ្យមក្ខ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
 មក្ខសច្ច នឹងលេចនៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ណា នឹងលេចនៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
 ថ្ម ។ ត្ថកសត្វ នឹងបាទ ឲ្យមក្ខដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័យណា
 ក្នុងឧប្បាទត្ថលោ វិនិច្ឆ័យប្រសើរ មក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 លេចនៅ តែសមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ត្ថកសត្វណា នឹងបាទ ឲ្យមក្ខ មក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 លេចនៅផង សមុទយសច្ច នឹងកើតឡើងផង ។

(២០៤) ទុក្ខសច្ច នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២០៥) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងទីនោះថ្ម ។

អត្តមត្តសមន្តីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សមុ-
 ទយសច្ចំ វិរុជ្ជិស្សតិ វេតេសំ ចតុកោតារាវនំ
 បញ្ចកោតារាវនំ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច វិរុជ្ជិស្សតិ ។ យស្សតាម្បិ
 យស្សយត្ថតាម្បិ សនិសំ ។

(២០៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ន វិរុជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ន វិរុជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អត្តមត្តសមន្តីនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តំ តេសំ សមុទយសច្ចំ ន វិរុជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បន្ថមចិត្ត-
 សមន្តីនំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ន វិរុជ្ជិស្សតិ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

ទុក្ខសច្ចំ របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់របេត្តាសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ច
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 ដែលនៅក្នុងចក្ខុវិស័យការភព និងបញ្ចកោតារភព ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង សមុទយសច្ច នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ក្នុង
 ប្រវេលា ។ គា ។

(២០៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សមុទយសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលនឹងបាន
 ទូរមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនលេចទៅ តែទុក្ខ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តវិបិដុត សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច នឹងមិនកើតឡើងផង ។

នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ អត្ត-
 មត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ តេសំ មត្តសច្ចញ្ច
 ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២០២] យត្ថ ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

[២០៣] យស្ស យត្ថ ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទ្ទិសំ ។ បេ ។

សមុទយសច្ចំ មត្តសច្ចំ ឆានាភារណំ ។ អត្តមត្តស្ស

កង្កត្តុណោ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ

តត្ថ មត្តសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច

ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២០៤] យស្ស ទុត្តសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស

សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា

មន ។ បេ ។ មច្ចុប្បន្នោចាតីតា បុច្ឆា ទុប្បាទវារមិ

ទុប្បាទនិរោធិវារមិ យស្សកម្មំ យត្ថកម្មំ យស្ស-

យត្ថកម្មំ អនុលោមម្មំ បច្ចុទិយម្មំ សទ្ទិសំ ។

អសម្មោហានុន វិភជិតតំ ។

តៃសមុទយសច្ចំ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាខឹងមិនកើតឡើងទេ
 មត្តសច្ច របស់ព្រះអរហន្តតាំងនោះ ខឹងមិនលេចទៅផង សមុទយសច្ច
 ខឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ ។

[១០៦] ទុត្តសច្ច ខឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២០៧] ទុត្តសច្ច របស់សត្វណា ខឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។

ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ក្នុង

ប្រពៃហល ។ ត្នា ។ បេ ។ សមុទយសច្ច មត្តសច្ច មានការធ្វើផ្សេង ។

ត្នា ។ មត្តសច្ច របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ខឹងរបស់អសញ្ញាសត្វ

តាំងនោះ ខឹងមិនលេចទៅផង សមុទយសច្ច ខឹងមិនកើតឡើងផង

ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃមត្តដ៏ប្រសើរ ។

[២០៨] ទុត្តសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង សមុទយសច្ច របស់

សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ ភេ ។ មួយយ៉ាងទៀត របស់សត្វណា

។ បេ ។ បុច្ឆា ជាអតីត (លោកចែកហើយ) ដោយបច្ចុប្បន្ន ពាក្យ

ថា របស់សត្វណា ពាក្យថា ក្នុងទីណា ពាក្យថា របស់សត្វណា

ក្នុងទីណា អនុលោមក្តី បច្ចុទិយក្តី តាំងអស់នេះ ក្នុងទុប្បាទវារៈ

ខឹងទុប្បាទនិរោធិវារៈ ប្រពៃហល ។ ត្នា ។ បណ្ឌិត ដែលមិនវិន្ទុផ្គ

គប្បីចែកផងចុះ ។

(២០៩) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្តលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស មនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 ឧបបជ្ឈនានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ តេសំ
 ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ធវេសំ ចរុត្តានំ បរេត្តេ
 ចិត្តស្ស កត្តត្តលោ អរូបេ មត្តស្ស ច ជលស្ស ច
 ឧប្បាទត្តលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធវេសំ ឧប-
 បជ្ឈនានំ បរេត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ តេសំ
 សមុទយសច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៩) ទុក្ខសច្ចំ រេសំសត្វនា កើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 រេសំសត្វនា រឹងរាល់សព្វ ។ ទុក្ខសច្ចំ រេសំត្រៃអរហន្តទាំង-
 ឡាយ ក្នុងឧប្បាទត្តលាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរេសំសត្វទាំងនោះ
 ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទត្តលាៈ នៃចិត្ត កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តលាៈ នៃចិត្តនោះ តែ
 សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរេសំទៅទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តលាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទុក្ខសច្ចំ
 រេសំសត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ នឹងរេសំទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វណា នឹងរេសំទៅ ទុក្ខ-
 សច្ចំ រេសំសត្វនោះ នឹងកើតឡើងវិញ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
 ច្បិត ក្នុងកត្តក្នុងនោះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បាទត្តលាៈ នៃ
 មគ្គនឹងផល ក្នុងអប្បេកត សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹងរេសំ
 ទៅ តែទុក្ខសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តលាៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វទាំងនោះ នឹងរេសំទៅផង ទុក្ខសច្ចំ កើត
 ឡើងផង ។

(២០០) យស្ស មុត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជតិ វាស្ស
 មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជស្សតិ ។ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តលោ យេ ច មុត្តសត្វំ មត្តំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្ត ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តលោ តេសំ ឧត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជតិ វោ
 ច តេសំ មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជស្សតិ អត្តមត្តស្ស ឧប្ប-
 ទត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មត្តមត្តំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ វាស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ យេ
 ច តេសំ មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជស្សតិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្ត
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តលោ តេសំ ឧត្តសត្វំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជស្សតិ វាស្ស ឧត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 អត្តមត្តស្ស កត្តត្តលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ វាស្ស ចិត្តស្ស កត្តត្តលោ
 យេ ច តេសំ មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជស្សតិ តេសំ បរុត្តានំ
 បរុត្ត ចិត្តស្ស កត្តត្តលោ អរុបេ មត្តស្ស ច
 ដលស្ស ច ឧប្បាទត្តលោ តេសំ មត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជ-
 ស្សតិ វោ ច តេសំ ឧត្តសត្វំ ឧប្បជ្ជតិ អត្តមត្តស្ស

(២០១) មុត្តសត្វំ លេខំ ឧប្បាទត្តលោ យេ ច មុត្តសត្វំ
 សត្វានោះ នឹងលេខំ ។ មុត្តសត្វំ លេខំ ឧប្បាទត្តលោ យេ ច
 ត្ថកសត្វានោះ ដែលជាមុត្តសត្វ នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្តលោ
 នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កើតឡើង កែមគ្គសត្វ លេខំសត្វនោះ នឹងមិនលេខំទេ ត្ថក
 សត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តលោ ក្នុងឧប្ប-
 ទត្តលោ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ត្ថកសត្វនៃលោ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ
 ក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃចិត្តនោះ ត្ថកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មុត្តសត្វ លេខំសត្វនោះ
 កើតឡើងផង មគ្គសត្វ នឹងលេខំទេផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មុត្តសត្វ
 លេខំសត្វលោ នឹងលេខំទេ មុត្តសត្វ លេខំសត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ត្ថកសត្វ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តលោ ក្នុងកត្ត-
 លោ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ត្ថកសត្វនៃលោ នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុង
 កត្តលោ នៃចិត្តនោះ ត្ថកសត្វនោះ កាលច្បុក ក្នុងកត្តលោ
 នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងឧប្បាទត្តលោ នៃមគ្គនឹងផល ក្នុងអរូបភព
 មគ្គសត្វ លេខំសត្វនោះ នឹងលេខំទេ កែមុត្តសត្វ លេខំសត្វ
 នោះ នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ

ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ត-
 មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ
 យេ ចញ្ញោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ទុច្ចរជ្ជន្តានំ
 បរុត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ បក្កសច្ចត្វា
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ទុក្ខសច្ចត្វា ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០០) យស្ស សមុទយេសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ មុត្តជ្ជនា មត្តំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ
 តេសំ សមុទយេសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ យេ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចត្វា ឧប្បជ្ជតិ មត្តសច្ចត្វា ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មត្តសច្ចំ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស សមុទយេសច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អត្តមត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យេ ចញ្ញោ មត្តំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តណោ តណ្ហាវិប្ប-
 យុត្តចិត្តេ វត្តមារេ ធិរេនសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ

កង្កត្តណោ វិបត្តិណោ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ វិបត្តិប្រសើរ ឬក៏ ពួក
 សត្វដទៃណា ដឹងបាន ខ្ញុំមក ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែចិត្តនោះ ពួកសត្វ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច កើតឡើង
 ផង ។

(២១១) សមុទយេសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង មត្តសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ។ ពួកសត្វណា ជាបុគ្គជន នឹងមិន
 បាន ខ្ញុំមក សមុទយេសច្ច របស់ពួកសត្វនោះ ។ កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុណោ ខែគណ្ណា តែមត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច
 ទៅទេ ពួកសត្វណា នឹងបាន ខ្ញុំមក សមុទយេសច្ច របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងផង មត្តសច្ច នឹងលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែ
 គណ្ណា ។ មួយយ៉ាងទៀត មត្តសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ
 សមុទយេសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ខ្ញុំ
 មកដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ ខែមគ្គី
 ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ខ្ញុំមក ក្នុងឧប្បាទត្ថុណោ
 ខែចិត្តនោះ មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅ កាន់
 និរោធន៍ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តណោ
 ខែគណ្ណា នឹងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកគណ្ណា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ

តេសំ មគ្គសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ធមោ ច តេសំ សមុទ-
យសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ធមោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តស្សាយ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០២) យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

(២០៣) យស្ស យត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសត្វាសន្តំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ធមោ
ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ ឥត-
រេសំ ចតុរោគារំ បញ្ចរោគារំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្ត
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ធុត្ថសច្ចញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
វា បទ យត្ថ សមុទយសច្ចំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ធុត្ថសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ចតុរោគារា បញ្ច-
រោគារា ចរន្តានំ បរេត្ត ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ

តេសមុទយសច្ចំ រេសំសត្វានំ វិចិត្តស្សនិវេ ពួកសត្វណា
នឹងបាប រូបរក្ខ មគ្គសច្ចំ រេសំសត្វានំនោះ នឹងលេចទៅផង សមុ-
ទយសច្ចំ រេសំសត្វានំ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែតណ្ហា ។

(២០៤) ធុត្ថសច្ចំ រេសំសត្វានំ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។ បេ ។

(២០៥) ធុត្ថសច្ចំ រេសំសត្វានំ រេសំសត្វានំ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។ បេ ។
សមុទយសច្ចំ រេសំសត្វានំ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ធុត្ថ-
សច្ចំ រេសំសត្វានំនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងរេសំសត្វានំនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាប រូបរក្ខដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត កាលចូលទៅ កាន់អសាសត្វ
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តនោះ រេសំសត្វានំ តេសមុទយសច្ចំ
រេសំសត្វានំនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
កាលចូលទៅ កាន់ចតុរោគារកត និងបញ្ចរោគារកត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធុត្ថសច្ចំ រេសំសត្វានំនោះ រេសំសត្វានំនឹង
សមុទយសច្ចំ នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សមុ-
ទយសច្ចំ រេសំសត្វានំ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា ធុត្ថសច្ចំ រេសំ
សត្វនោះ រេសំសត្វានំ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូល ចាក
ចតុរោគារកត និងបញ្ចរោគារកត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន នឹងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែមគ្គ នឹងផល ក្នុងអរូបកត

တပ်မတော် အစိုးရအဖွဲ့ အများဆုံးအသုံးပြု

តេស៍ ឥត សម្បទយសក្ខី ជំរុញស្បៀង លោ ច តេស៍
ឥត ឥត សក្ខី ឧប្បជ្ឈតិ ចតុរោគាវ បញ្ចរោគាវ ឧប-
បជ្ឈន្តាធំ បរតេ ឥតស្ប ឧប្បនក្ខណោ តេស៍ ឥត
សម្បទយសក្ខី ជំរុញស្បៀង ឥតសក្ខី ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មត្តសង្ខំ ជីវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អរហន្តោ ចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គុណោ យេ ច បុព្វជ្ឈនា មត្តំ ន បដិស-
 ភីស្សន្តំ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គុណោ អនាមិ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សង្ខំ ជីវុជ្ឈិស្សតិ អត្តមត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្តមត្តំ បដិសភីស្សន្តំ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ យេ ច ញោ មត្តំ បដិស-
 ភីស្សន្តំ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នគ្គុណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតិ មត្ត-
 សង្ខំ ជីវុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មត្តសង្ខំ
 ជីវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសង្ខំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

សម្ភារៈ វត្ថុតាម ទម្រង់វិស័យ

សមុទេយសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ រំពឹងរង់ចាំ ក្នុងទីនោះ តែ
 ទុកសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅ គាត់ចង់គ្រប់គ្រាន់ មិនបញ្ចប់គ្រាន់ ក្នុងប្បទេសនា
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សមុទេយសត្វ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
 ដឹង ទុកសត្វ កើតឡើងដឹង ក្នុងទីនោះ ។

(២១២) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងជីវិត មគ្គ-
សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលេចរំពៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ទុក្ខសច្ច របស់
ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតទាំងឡាយ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិន
បាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងទម្លាប់ទុក្ខណៈ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងរបស់ពួក
សត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់វេបាយ នឹងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទម្លាប់ទុក្ខណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនលេចរំពៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ ពួកសត្វ នឹងបាន ទ្វេមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងរូបរាង នៃចិត្តណា ក្នុងទម្លាប់ទុក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួក
សត្វដែលខ្លាច នឹងបាន ទ្វេមគ្គ ក្នុងទម្លាប់ទុក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ពួកសត្វ
ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទម្លាប់ទុក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងលេចរំពៅផង
ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងលេច
រំពៅ ក្នុងជីវិត ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

អត្ថបទស្ស កង្កែបក្រណា យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរ
 អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កែប-
 ក្រណា យេ ចញ្ជោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 បវត្ថានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កែបក្រណា អរូបេ មត្តស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្រណា តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អត្ថមត្តស្ស ឧប្បាទក្រណា យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរ
 អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្រណា
 យេ ចញ្ជោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្រណា តេសំ តត្ថ មត្ត-
 សច្ចញ្ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ឧត្តសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៥) យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាចារិយកានំ
 យេ ច បុគ្គជ្ឈនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ឧប្បាទក្រណា តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ

ពួកសត្វ មិនបាន ឬមិនដឹងប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុង
 កង្កែបក្រណា: វៃមត្តដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឬមត្ត
 ក្នុងកង្កែបក្រណា: វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ក្នុងកង្ក-
 ក្រណា: វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មិនក្នុងឧប្បាទក្រណា: វៃមត្ត មិនដល
 ក្នុងអរូបភព មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទេ ក្នុងទីនោះ
 តែឧត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 មិនបាន ឬមិនដឹងប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្រណា:
 វៃមត្តដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា មិនបាន ឬមត្ត ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្រណា: វៃចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្រណា: វៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន មត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទេផង ឧត្តសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៥) សមុទយសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មត្តសច្ច របស់សត្វនោះ មិនលេចទេ ក្នុងទីនោះឬ ។ សមុទយសច្ច
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ មិនរបស់ពួកសត្វនោះទេ ដែលជា
 បុគ្គជ្ឈន មិនមិនបាន ឬមត្ត ក្នុងឧប្បាទក្រណា: វៃឥណ្ឌា កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែមត្តសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមិនលេចទេ ក្នុងទីនោះទេ
 ។

យេ មក្តី បដិលក្ខណៈ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បន្ន-
 តណ្ហាយ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បន្នតិ មក្ត-
 សច្ចញ្ច ឧប្បន្នស្ម័តិ ។ យស្ម វា បន យត្ថ
 មក្តសច្ចំ ឧប្បន្នស្ម័តិ តស្ម តត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ឧប្បន្នតិ ។ អក្កមក្តស្ម ឧប្បន្នតណ្ហាយ យស្ម
 ចិត្តស្ម អនន្តរ អក្កមក្តំ បដិលក្ខណៈ តស្ម
 ចិត្តស្ម ឧប្បន្នតណ្ហាយ យេ ចញ្ញ មក្តំ បដិលក្ខ-
 ណៈ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តណ្ហាយ តណ្ហាយប្បយុត្ត-
 ចិត្តេ វត្តហនេ តេសំ តត្ថ មក្តសច្ចំ ឧប្បន្នស្ម័តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បន្នតិ យេ
 មក្តំ បដិលក្ខណៈ តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បន្នតណ្ហាយ
 តេសំ តត្ថ មក្តសច្ចញ្ច ឧប្បន្នស្ម័តិ សមុទយសច្ចញ្ច
 ឧប្បន្នតិ ។

(២០៦) យស្ម ឧក្កសច្ចំ ឧប្បន្នតិ តស្ម
 សមុទយសច្ចំ ន ឧប្បន្នស្ម័តិ ។ សព្វេសំ
 ចរណ្ឌំ បវត្តេ ចិត្តស្ម កង្កត្តណ្ហាយ អរុយេ មក្តស្ម
 ច ដលស្ម ច ឧប្បន្នតណ្ហាយ តេសំ ឧក្កសច្ចំ
 ឧប្បន្នតិ នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ន
 ឧប្បន្នស្ម័តិ អក្កមក្តស្ម កង្កត្តណ្ហាយ អរុយេ

តណ្ហាយ មិនបាន បក្សីព្រៃ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ ។ កើត
 ឡើងផង មក្តសច្ចំ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បន្នតណ្ហាយ ខែតណ្ហា ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មក្តសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ
 ក្នុងទីនោះ សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។
 តណ្ហា មិនបាន ឲ្យមកដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែតណ្ហា ក្នុង
 ឧប្បន្នតណ្ហាយ ខែមក្តដ៏ប្រសើរ ឬក៏ តណ្ហា មិនបាន ឲ្យ
 មក្ត ក្នុងឧប្បន្នតណ្ហាយ ខែតណ្ហានោះ មក្តសច្ចំ របស់តណ្ហានោះ ។ មិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តណ្ហាយ ខែតណ្ហា មិនក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាក
 តណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ តណ្ហា មិនបាន ឲ្យមក្ត
 មក្តសច្ចំ របស់តណ្ហានោះ ។ មិនលេចទៅផង សមុទយសច្ចំ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បន្នតណ្ហាយ ខែតណ្ហា ។

(២០៦) ឧក្កសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង សមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វនោះ មិនមិនលេចទៅ ។ តណ្ហាទាំងអស់ កាលច្បុក
 ក្នុងកង្កត្តណ្ហាយ ខែតណ្ហា ក្នុងចប្បន្ន មិនក្នុងឧប្បន្នតណ្ហាយ ខែមក្ត
 មិនដល ក្នុងអប្បេក្ខ ឧក្កសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 តែសមុទយសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមិនលេចទៅទេ
 ឧក្កសច្ចំ របស់សត្វនោះទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តណ្ហាយ ខែមក្តដ៏ប្រសើរ

ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរូប
 មត្តស្ស ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ ធុត្តុ-
 សច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សមុទយសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ ។ អត្ថមត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ន ធិរុជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ
 អត្ថមត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្កុ-
 លោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលភិ-
 ស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ អរូប មត្តស្ស
 ច ដលស្ស ច ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ធុត្តុសច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ។

(២០៧) យស្ស ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ មត្តស្ស កង្កក្កុលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ យេ ចញ្ចា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ

និងរាល់សត្វដែលមាន ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំ-
 ដាប់ ដែលក្នុងឈ្មោះ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត មិនកើតឡើងផង សមុទ-
 យសច្ច នឹងមិនលេចនៅផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្តនោះ នឹងកង្កក្កុលោ-
 ទក្កុលោ ខែមគ្គ នឹងដល ក្នុងអប្បកត ។ ឬយាយីនៀត សមុទ-
 យសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិនលេចនៅ ធុត្តុសច្ច របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងមគ្គ-
 ទក្កុលោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន
 ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងមគ្គទក្កុលោ ខែចិត្ត
 នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងមគ្គទក្កុលោ ខែចិត្តនោះ តែធុត្តុសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែនកើតឡើងទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអ-
 រហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា
 ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត នឹងមិនលេចនៅផង ធុត្តុសច្ច មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្តនោះ នឹងក្នុងមគ្គទក្កុលោ ខែមគ្គ នឹងដល
 ក្នុងអប្បកត ។

(២០៨) ធុត្តុសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គសច្ច
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចនៅឬ ។ ធុត្តុសច្ច នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏
 ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែមគ្គ ឬក៏
 ធុត្តុសច្ចដែលបាន នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្តនោះ

តេសំ ធរដ្ឋានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 អរូប មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មគ្គសង្ខំ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ធរដ្ឋានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ អរូប មគ្គស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ទុក្ខសង្ខតា ទុប្បជ្ជតិ មគ្គសង្ខតា
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ មគ្គសង្ខំ ន
 ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ជតិ ។ អរ-
 ហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យេ ច បុថុជ្ជនា
 មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសង្ខំ ន ធិរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ទុក្ខសង្ខំ ទុប្បជ្ជតិ មគ្គ-
 មគ្គស្ស កង្កក្ខណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ធរដ្ឋានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អរូប មគ្គស្ស
 ច ជលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មគ្គសង្ខតា
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ទុក្ខសង្ខតា ទុប្បជ្ជតិ ។

ក្នុងសត្វតាំងនោះ កាលច្បិត ក្នុងវិស្វក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងច្បងច្បង មិន
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គ មិនផល ក្នុងអរូបភព ទុក្ខសង្ខត របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមគ្គសង្ខត របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនរលត់ទៅទេ ទុក្ខសង្ខត របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុថុជ្ជន មិនមែន
 បាន ឆ្លូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត កាលច្បិត មិនកើតឡើងផង
 មគ្គសង្ខត នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុងច្បងច្បង នឹង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គ នឹងផល ក្នុងអរូបភព ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មគ្គសង្ខត របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ទុក្ខសង្ខត របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងឬ ។ មគ្គសង្ខត របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ នឹងរបស់
 ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុថុជ្ជន នឹងមិនបាន ឆ្លូវមគ្គ ក្នុងឧប្បាទក្ខ-
 ណៈ វៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត ក្នុង
 ច្បងច្បង នឹងមិនរលត់ទៅ តែទុក្ខសង្ខត របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ មគ្គសង្ខត របស់ព្រះអរហន្តតាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 វៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ ។ ដែលជាបុថុជ្ជន នឹងមិនបាន
 ឆ្លូវមគ្គ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត កាលច្បិត ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃចិត្ត
 ក្នុងច្បងច្បង នឹងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃមគ្គ នឹងផល ក្នុងអរូបភព នឹង
 មិនរលត់ទៅផង ទុក្ខសង្ខត មិនកើតឡើងផង ។

(២០១) យស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋតិ តស្ស
 មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស ឧប្បា-
 នត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុណោ យេ
 ធម្មោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តុ-
 ណោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ ធិរោធសមាបប្បាធំ
 អសញ្ញសត្តាធំ តេសំ សមុទយសច្ចំ ទុច្ចដ្ឋតិ យោ
 ច តេសំ មគ្គសច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ អគ្គមគ្គស្ស
 កង្កត្តុណោ អរហន្តាធំ យេ ច បុព្វដ្ឋនា មគ្គំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្តុណោ តណ្ហា-
 វិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមានេ ធិរោធសមាបប្បាធំ អសញ្ញ-
 សត្តាធំ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ទុច្ចដ្ឋតិ មគ្គ-
 សច្ចញ្ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មគ្គ-
 សច្ចំ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស សមុទយសច្ចំ ទុច្ច-
 ដ្ឋតិ ។ យេ បុព្វដ្ឋនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ឧប្បាទត្ថុណោ តេសំ មគ្គសច្ចំ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ យោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ
 ទុច្ចដ្ឋតិ អគ្គមគ្គស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តាធំ

(២០២) សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ មិនមែនលក់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ នឹងបាន ឲ្យ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ឬក៏ ពួកសត្វខែណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែ
 ចិត្តនោះ សមុទយសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូលទៅកាន់ខែរោច នឹងរបស់ពួកអសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងក្នុងក្លណៈ ខែតណ្ហា នឹងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ តែមគ្គសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែនលក់
 ទៅទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងក្លណៈ ខែ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុព្វដ្ឋន មិនមែនបាន ឲ្យ
 មគ្គ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលទៅកាន់ខែរោច នឹងរបស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុង
 ក្នុងក្លណៈ ខែតណ្ហា នឹងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច របស់សត្វណា នឹងមិន
 លក់ទៅ សមុទយសច្ច របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកសត្វ
 ណា ជាបុព្វដ្ឋន នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ ។
 នឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែតណ្ហា តែសមុទយសច្ច របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងក្លណៈ ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ

យេ ឥ បុព្វដ្ឋនា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថា យ កត្តត្ថុណោ តត្ថាវិប្បយុត្តចិត្តោ វត្តនា ធន
 ធិរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ មគ្គសច្ចត្ថា
 ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ សមុទយសច្ចត្ថា ទុប្បជ្ឈតិ ។

[២០៩] យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ តត្ថ កា
 តាវ បញ្ចកេតាវ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កត្ត
 ត្ថុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទត្ថុ
 ណោ តេសំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ មគ្គមគ្គស្ស
 កត្តត្ថុណោ អរហន្តានំ ចិត្តស្ស កត្តត្ថុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តកា មគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កត្តត្ថុណោ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស
 ច ឧប្បាទត្ថុណោ អសញ្ញាសន្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ទុក្ខសច្ចត្ថា ទុប្បជ្ឈតិ សមុទយសច្ចត្ថា ន
 ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ
 ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ ។

ដែលជាបុព្វដ្ឋន ខឹងមិនបាន ក្នុងបន្ទុក បិណ្ឌស្រីមួយក្រុម ដែលចូលកាន់
 ទិវោស ខឹងរបស់ក្រុមអសញ្ញាសន្តាទាំងនោះ ខឹងមិនលេចទៅផង សមុទ
 យសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងកត្តត្ថុណា ខែតណ្ហា ខឹងក្នុងកាលដែល
 ចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា ក៏បានប្រព្រឹត្តទៅ ។

[២១៩] ទុក្ខសច្ចំ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២២០] ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សមុទយសច្ចំ របស់សត្វនោះ ខឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ត្រក
 សត្វ កាលច្បុក ចាកចេញពីការភក្តា ខឹងបញ្ចកេតាភក្តា ក្នុងកត្តត្ថុណា
 ខែចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខឹងក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែមគ្គ ខឹងផល ក្នុងអរូប
 ភព ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសមុទយសច្ចំ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាខឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ទុក្ខសច្ចំ
 របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកត្តត្ថុណា ខែមគ្គដ៏ប្រសើរ ខឹងរបស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វខឹងបាន ឧប្បមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែ
 ចិត្តណា ក្នុងកត្តត្ថុណា ខែចិត្ត កាលច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងកត្ត
 ត្ថុណា ខែចិត្តនោះ ខឹងក្នុងឧប្បាទត្ថុណា ខែមគ្គ ខឹងផល ក្នុងអរូបភព
 មិនកើតឡើងផង សមុទយសច្ចំ ខឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សមុទយសច្ចំ របស់សត្វណា ខឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
 ទីណា ទុក្ខសច្ចំ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អត្ថមត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណោ អរហន្តំ ចិត្តស្ស
 ទុប្បាទត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្ត
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណោ
 អសញ្ញាសត្តំ ទុបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ
 ធុប្បជ្ជតិ អត្ថមត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរហន្តំ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្ត បដិ-
 លភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូប មត្តស្ស
 ច ផលស្ស ច ទុប្បាទត្តុណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចញ្ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធុត្តុ-
 សច្ចញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ មត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អត្ថមត្ត
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ យេ
 ចញ្ញា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អរូបេ មត្តស្ស ច ផលស្ស
 ច ទុប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ ធុត្តុសច្ចំ ធុប្បជ្ជតិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ

សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងមត្តសច្ចនោះ ខែមគ្គដ៏
 ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ
 ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងទុប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត កាលចូលទៅកាន់
 អសញ្ញាសត្វ ក្នុងទុប្បាទត្តុណា ខែចិត្តនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
 នោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ សមុទយសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រ-
 សើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត កាលច្បុក ចាក
 អសញ្ញាសត្វ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តនោះ នឹងក្នុងទុប្បាទត្តុណា ខែមគ្គ
 និងផល ក្នុងអរូបភព នឹងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។

[២២១] ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មគ្គសច្ច របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 នឹងបាន ឲ្យមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណា
 ខែមគ្គ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែ
 ចិត្តនោះ ពួកសត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត
 ក្នុងចច្បុន្ត នឹងក្នុងទុប្បាទត្តុណា ខែមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 ទុក្ខសច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមគ្គ-
 សច្ច របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ

អត្តមត្តស្ស ភវន្តត្ថេនា អវហន្តានំ ចិត្តស្ស ភវន្តត្ថេនា
 យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ភវន្តត្ថេនា អរូបេ មត្តស្ស ច
 ជលស្ស ច ឧប្បនិស្សន្ទេនា អនាមា អសញ្ញាសត្តា
 ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចញ្ច ធូប្បជ្ជតិ មត្ត-
 សច្ចញ្ច ន ធូប្បជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 មត្តសច្ចំ ន ធូប្បជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧត្តសច្ចំ
 ធូប្បជ្ជតិ ។ អវហន្តានំ ចិត្តស្ស ឧប្បនិស្សន្ទេនា
 យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បនិស្សន្ទេនា អនាមា
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចំ ន
 ធូប្បជ្ជស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ឧត្តសច្ចំ ធូប្ប-
 ជ្ជតិ អត្តមត្តស្ស ភវន្តត្ថេនា អវហន្តានំ ចិត្តស្ស
 ភវន្តត្ថេនា យេ ច បុគ្គលោ មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភវន្តត្ថេនា អរូបេ
 មត្តស្ស ច ជលស្ស ច ឧប្បនិស្សន្ទេនា អនាមា
 អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ មត្តសច្ចញ្ច ន
 ធូប្បជ្ជស្សតិ ឧត្តសច្ចញ្ច ធូប្បជ្ជតិ ។

ទុក្ខសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងចំណេះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ខ្លីមក ក្នុងក្នុង-
 ចំណេះ នៃចិត្ត កាលច្បុក និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ចាក
 អបាយ និងចាកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច និងមិនលេច
 ទៅផង ក្នុងក្នុងចំណេះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បនិស្សន្ទនោះ នៃ
 មគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច
 របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ទុក្ខសច្ច របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មគ្គសច្ច របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 និងរបស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ខ្លីមក ក្នុងឧប្ប-
 និស្សន្ទនោះ នៃចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ និងរបស់ពួកសត្វនោះ កាល
 ចូលទៅកាន់អបាយ និងកាន់អសញ្ញាសត្វ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងឧប្ប-
 និស្សន្ទនោះ នៃចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងទីនោះ តែទុក្ខសច្ច របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មគ្គសច្ច របស់
 ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងក្នុងចំណេះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួក
 សត្វនោះ ដែលជាបុគ្គល នឹងមិនបាន ខ្លីមក កាលច្បុក និង
 របស់ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ចាកអបាយ និងចាកអសញ្ញាសត្វ
 នឹងមិនលេចទៅផង ទុក្ខសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងចំណេះ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងក្នុងឧប្បនិស្សន្ទនោះ នៃមគ្គ និងផល ក្នុងអរូបភព
 ក្នុងទីនោះ ។

[២២២] យស្ស យត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ បត្តសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ មគ្គមគ្គស្ស
 ទុប្បាទត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា មគ្គមគ្គំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្វលោ យេ
 ចញ្ញា មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តណ្ហាយ កង្ក-
 ត្វលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ តត្ថ
 សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ មគ្គបត្តស្ស កង្កត្វលោ អរ-
 ហន្តានំ យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ កង្កត្វលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ
 វត្តមារេ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គសច្ចញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មគ្គសច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាចារ្យ-
 កានំ យេ 'ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេសំ តណ្ហាយ ទុប្បាទត្វលោ តេសំ តត្ថ មគ្គ-
 សច្ចំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សមុទយ-
 សច្ចំ ទុប្បជ្ឈតិ មគ្គមគ្គស្ស កង្កត្វលោ អរហន្តានំ

[២២២] សមុទយសច្ចំ យេសំសត្វនារា មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិត មគ្គបត្ត យេសំសត្វនារា មិនបិទលើកទៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 ពួកសត្វ រឹងប៉ោ ទ្វីបគ្រប់ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ទុប្បាទក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ឬក៏ ពួកសត្វដទៃណា នឹងបាន ទ្វី-
 បគ្គី ក្នុងទុប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្តនោះ សមុទយសច្ច យេសំសត្វនោះ ។
 មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្នុងនោះ នៃគណ្តា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាក
 គណ្តា កំភាន់ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងជីវិតនោះ តែមគ្គសច្ច យេសំសត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនមែនលើកទៅ ក្នុងជីវិតនោះទេ សមុទយសច្ច យេសំព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងយេសំសត្វទាំង
 នោះ ដែលជាបុថុជ្ជន មិនមែនបាន ទ្វីបគ្គី និងយេសំអសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង មគ្គសច្ច នឹងមិនលើកទៅផង ក្នុងកង្កក្នុងនោះ
 នៃគណ្តា និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកគណ្តា កំភាន់ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 ជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ច យេសំសត្វណា នឹងមិនលើក
 ទៅ ក្នុងជីវិត សមុទយសច្ច យេសំសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វិតនោះឬ ។ មគ្គសច្ច យេសំពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងអបាយ និងយេសំ
 សត្វទាំងនោះ ដែលជាបុថុជ្ជន នឹងមិនបាន ទ្វីបគ្គី និងមិនលើកទៅ
 ក្នុងទុប្បាទក្នុងនោះ នៃគណ្តា ក្នុងជីវិតនោះ តែសមុទយសច្ច យេសំសត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ មគ្គសច្ច យេសំព្រះអរ-
 ហន្តទាំងឡាយ ក្នុងកង្កក្នុងនោះ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងយេសំសត្វទាំងនោះ

យេ ច បុព្វដ្ឋនា បត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 តណ្ហាយ ភន្តត្ថុលោ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តេ វត្តមារេ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មគ្គសច្ចញ្ច ន ជិវុជ្ជិ-
 ស្សតិ សមុទយសច្ចញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

(២២៣) យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ទុប្បជ្ជត្ថ តស្ស សមុទ-
 យសច្ចំ ជិវុជ្ជិស្សតីតិ ។ យថា និរោធការេ អតីតេ-
 ណាតតា^(១) បុច្ឆា អនុលាមម្យំ បច្ចុនិយម្យំ វិគត្ថំ^(២)
 ឯវំ ទុប្បាទនិរោធការេបំ អសន្នោហន្តេន វិគដិកត្វំ ។

ឧប្បាទនិរោធការំ និន្និតំ ។

បរិញ្ញាវិញ ។

បរិញ្ញាវិញ

(២២៤) យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតាតិ សោ សមុទ-
 យសច្ចំ បដិហតីតិ ។ អាមត្តា ។ យោ កំ បន
 សមុទយសច្ចំ បដិហតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតា-
 តីតិ ។ អាមត្តា ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតាតិ
 សោ សមុទយសច្ចំ នប្បដិហតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យោ កំ បន សមុទយសច្ចំ នប្បដិហតិ សោ
 ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតាតីតិ ។ អាមត្តា ។

១ ម. ភតិភាគតា ។ ២ ម. វិញ្ញា ។

ដែលជាបុព្វដ្ឋនា ពឹងលើគ្នា ទៅមក ចំពោះសេចក្តីសង្ខេបនេះ មិន
 មិនលក់ទៅវា សមុទយសច្ច មិនកើតឡើងផង ក្នុងកន្លែងនោះ ខែតណ្ហា
 និងក្នុងកាលដែលចិត្តប្រាសចាកតណ្ហា កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ។

(២២៣) ទុក្ខសច្ច របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សមុទយ-
 សច្ច របស់សត្វនោះ នឹងលក់ទៅឬ ។ បុច្ឆា ជាអតីត និងអនាគត
 ជាអនុលាមក្តី ជាបច្ចុនិយៈក្តី ដែលលោកចែកហើយ ក្នុងនិរោធការៈ
 យ៉ាងណា បណ្ឌិត ដែលមិនវិន័យ គប្បីចែក ក្នុងទុប្បាទនិរោធការៈ
 យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ឧប្បាទនិរោធការៈ ។

ចប់ បរិញ្ញាវិញ ។

បរិញ្ញាវិញ

(២២៤) សត្វណា កំណត់ដឹង ទ្រវែកទុក្ខសច្ច សត្វនោះ លះបង់
 ទ្រវែកសមុទយសច្ច ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា លះបង់ ទ្រវែក
 សមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណត់ដឹង ទ្រវែកទុក្ខសច្ច ។ តើ ។ សត្វ
 ណា មិនកំណត់ដឹង ទ្រវែកទុក្ខសច្ច សត្វនោះ មិនលះបង់ ទ្រវែកសមុទយ-
 សច្ច ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ ទ្រវែកសមុទ-
 យសច្ច សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង ទ្រវែកទុក្ខសច្ច ។ តើ ។

(២២៥) យោ ធុត្តសច្ចំ បរិជាធិត្ថ សោ សមុ-
 ធយសច្ចំ បដហិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យោ វា បទ
 សមុធយសច្ចំ បដហិត្ថ សោ ធុត្តសច្ចំ បរិជា-
 ធិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យោ ធុត្តសច្ចំ ន បរិជាធិត្ថ
 សោ សមុធយសច្ចំ នប្បដហិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។
 យោ វា បទ សមុធយសច្ចំ នប្បដហិត្ថ សោ
 ធុត្តសច្ចំ ន បរិជាធិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៦) យោ ធុត្តសច្ចំ បរិជាធិស្សតិ សោ
 សមុធយសច្ចំ បដហិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យោ វា
 បទ សមុធយសច្ចំ បដហិត្ថ សោ ធុត្តសច្ចំ បរិ-
 ជាធិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យោ ធុត្តសច្ចំ ន បរិ-
 ជាធិស្សតិ សោ សមុធយសច្ចំ នប្បដហិត្ថាតិ ។
 អាមត្តា ។ យោ វា បទ សមុធយសច្ចំ នប្បដហិត្ថ
 សោ ធុត្តសច្ចំ ន បរិជាធិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៧) យោ ធុត្តសច្ចំ បរិជាធាតិ សោ សមុ-
 ធយសច្ចំ បដហិត្ថាតិ ។ នោ ។ យោ វា បទ
 សមុធយសច្ចំ បដហិត្ថ សោ ធុត្តសច្ចំ បរិជា-
 ធាតិ ។ នោ ។ យោ ធុត្តសច្ចំ ន បរិជាធាតិ

(២២៨) សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ សត្វនោះ
 លះបង់ហើយ ឲ្យសមុធយសច្ចុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វ
 ណា លះបង់ហើយ ឲ្យសមុធយសច្ចុ សត្វនោះ កំណត់ដឹងហើយ
 ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ ។ អើ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ
 សត្វនោះ មិនលះបង់ហើយ ឲ្យសមុធយសច្ចុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សត្វណា មិនលះបង់ហើយ ឲ្យសមុធយសច្ចុ សត្វនោះ កំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ ។ អើ ។

(២២៩) សត្វណា នឹងកំណត់ដឹង ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ សត្វនោះ ក៏
 លះបង់ ឲ្យសមុធយសច្ចុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា ក៏
 លះបង់ ឲ្យសមុធយសច្ចុ សត្វនោះ នឹងកំណត់ដឹង ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ ។
 អើ ។ សត្វណា នឹងមិនកំណត់ដឹង ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ សត្វនោះ នឹងលះ
 បង់ ឲ្យសមុធយសច្ចុ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា ក៏
 មិនលះបង់ ឲ្យសមុធយសច្ចុ សត្វនោះ នឹងមិនកំណត់ដឹង ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ
 ។ អើ ។

(២៣០) សត្វណា កំណត់ដឹង ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ សត្វនោះ លះ
 បង់ហើយ ឲ្យសមុធយសច្ចុ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សត្វណា លះបង់ហើយ ឲ្យសមុធយសច្ចុ សត្វនោះ កំណត់ដឹង
 ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង ឲ្យខ្ពុក្ខសច្ចុ

សោ សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ ។ អរហា ទុក្ខសច្ចំ
 ន បរិជាតាតិ ។ នោ ច សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្ត
 មគ្គមគ្គសមន្តិកា អរហន្តកា វេចនា អវសេសា
 បុគ្គលា ទុក្ខសច្ចកា ន បរិជានន្តិ សមុទយសច្ចកា
 ធម្មជហិត្ត ។ យោ វា មន សមុទយសច្ចំ ធម្ម-
 ជហិត្ត សោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជាតាតិ ។ មគ្គ-
 មគ្គសមន្តិ សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្ត នោ ច ទុក្ខ-
 សច្ចំ ន បរិជាតាតិ មគ្គមគ្គសមន្តិកា អរហន្តកា
 វេចនា អវសេសា បុគ្គលា សមុទយសច្ចកា ធម្ម-
 ជហិត្ត ទុក្ខសច្ចកា ន បរិជានន្តិ ។

[២២៨] យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជាតាតិ សោ
 សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា
 មន សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ សោ ទុក្ខសច្ចំ
 បរិជាតាតិ ។ នោ ។ យោ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជា-
 តាតិ សោ សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តាតិ ។ យេ
 មគ្គំ ធម្មជហិត្តន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចំ ន បរិជានន្តិ
 នោ ច សមុទយសច្ចំ ធម្មជហិត្តន្តិ អរហា យេ
 ច បុគ្គលា មគ្គំ ន ធម្មជហិត្តន្តិ តេ ទុក្ខសច្ចកា
 ន បរិជានន្តិ សមុទយសច្ចកា ធម្មជហិត្តន្តិ ។

សត្វានា បិណ្ឌបាតំហិយ ឡូសមុទយសច្ចកា ។ ព្រាហ្មណ្ត វិទក-
 ណតំដឹង ឡូសមុទយសច្ចកា តែបិណ្ឌបាតំហិយ ឡូសមុទយសច្ចកា
 ពួកបុគ្គល ដ៏សេស លើកលែងតែបុគ្គល ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងព្រះអរហន្តចញ្ញ មិនកំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ចកា មិនលះបង់ហើយ
 ឡូសមុទយសច្ចកា ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនលះបង់ហើយ
 ឡូសមុទយសច្ច សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ច ។ បុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនលះបង់ហើយ ឡូសមុទយសច្ច តែ
 មិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ច ពួកបុគ្គលដ៏សេស លើកលែង
 តែបុគ្គលដែលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចញ្ញ មិនលះ
 បង់ហើយ ឡូសមុទយសច្ចកា មិនកំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ចកា ។

[២២៩] សត្វណា កំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ច សត្វនោះ នឹង
 លះបង់ ឡូសមុទយសច្ច ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វ
 ណា នឹងលះបង់ ឡូសមុទយសច្ច សត្វនោះ កំណត់ដឹង ឡូសមុ-
 ទយសច្ច ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង ឡូសមុទយ
 សច្ចនោះ នឹងមិនលះបង់ ឡូសមុទយសច្ច ។ ពួកសត្វណា នឹង
 បាន ឡូមគ្គ ពួកសត្វនោះ មិនកំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ច តែបិណ្ឌបាតំ
 ហិយនឹងមិនលះបង់ ឡូសមុទយសច្ច ព្រះអរហន្ត និងពួកបុគ្គលនោះ មិន
 ណា នឹងមិនបាន ឡូមគ្គ ព្រះអរហន្ត និងពួកបុគ្គលនោះ មិន
 កំណត់ដឹង ឡូសមុទយសច្ចកា នឹងមិនលះបង់ ឡូសមុទយសច្ចកា ។

អធិប្បនិស្សន្ទ យោគី

យោ ភំ បទ សមុទយសច្ចំ នប្បជហិស្សន្តិ សោ ធុត្ត-
 សច្ចំ ន បរិជាតាតិ ។ អត្តមត្តសមន្តី សមុទយ-
 សច្ចំ នប្បជហិស្សន្តិ យោ ច សមុទយសច្ចំ ន បរិ-
 ជាតាតិ អាហា យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិល-
 ភិស្សន្តិ តេ សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ធុត្ត-
 សច្ចញ្ច ន បរិជាតន្តិ ។

[២២៩] យោ ធុត្តសច្ចំ បរិជាតិត្ថ សោ សមុទយ-
 សច្ចំ បដិហិស្សន្តិតិ ។ យោ ។ យោ ភំ បទ សមុទយ-
 សច្ចំ បដិហិស្សន្តិ សោ ធុត្តសច្ចំ បរិជាតិតាតិ ។
 យោ ។ យោ ធុត្តសច្ចំ ន បរិជាតិត្ថ សោ សមុទយ-
 សច្ចំ នប្បជហិស្សន្តិតិ ។ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តេ ធុត្តសច្ចំ ន បរិជាតិត្ថ យោ ច សមុទយសច្ចំ
 នប្បជហិស្សន្តិ អត្តមត្តសមន្តី យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ
 ន បដិលភិស្សន្តិ តេ ធុត្តសច្ចញ្ច ន បរិជាតិត្ថ
 សមុទយសច្ចញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ ។ យោ ភំ បទ

អធិប្បនិស្សន្ទ យោគី

មួយយ៉ាងទៀត សក្ខណា នឹងមិនលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ច សក្ខនោះ
 មិនកំណត់ដឹង ឲ្យខុសច្បាស់ ។ បុគ្គលប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹង
 មិនលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ច តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង ឲ្យសមុទយ-
 សច្ចខេ ព្រះអាហន្ត និងពួកបុត្តជ្ជន ណា នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ ព្រះ
 អាហន្ត និងពួកបុត្តជ្ជន នោះ នឹងមិនលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ចផង មិន
 កំណត់ដឹង ឲ្យខុសច្បាស់ ។

[២២៩] សក្ខណា កំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខុសច្បាស់ សក្ខនោះ
 នឹងលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ច ។ មិនមែនខេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សក្ខណា នឹងលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ច សក្ខនោះ កំណត់ដឹងហើយ ឲ្យ
 ខុសច្បាស់ ។ មិនមែនខេ ។ សក្ខណា មិនកំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខុស-
 ច្បាស់ សក្ខនោះ នឹងមិនលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ច ។ ពួកសក្ខណា
 នឹងបាន ឲ្យមគ្គ ពួកសក្ខនោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខុសច្បាស់ តែ
 មិនមែនជានឹងមិនលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ចខេ បុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុត្តជ្ជន ណា នឹងមិនបាន ឲ្យមគ្គ បុគ្គលប្រកប
 ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកបុត្តជ្ជន នោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ ឲ្យខុស-
 ច្បាស់ នឹងមិនលះបង់ ឲ្យសមុទយសច្ច ។ មួយយ៉ាងទៀត សក្ខណា

សមុទយសច្ចំ នប្បដហិស្សតិ ។ នោ ទុក្ខសច្ចំ ន
 បរិដាធិត្ថានិ ។ អរហន្ត សមុទយសច្ចំ នប្បដ-
 ហិស្សតិ ។ នោ ច ទុក្ខសច្ចំ ន បរិដាធិត្ថ អត្ត-
 បុគ្គសមន្តី យេ ច បុថុជ្ជជា មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 នេ សមុទយសច្ចញ្ច នប្បដហិស្សន្តិ ទុក្ខសច្ចញ្ច
 ន បរិដាធិត្ថ ។

ចរិក្ខារំ និដ្ឋិកំ ។

សច្ចយមា និដ្ឋិកំ ។

សង្ខារយមកំ

បណ្ណតិវារោ

[២៣០] តាយោ សង្ខារោ កាយសង្ខារោ វចី-
 សង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ។ អស្សាសបស្សសា កាយ-
 សង្ខារោ វិតត្តវិចារោ វចីសង្ខារោ សញ្ញា ច វេទនា
 ច ចិត្តសង្ខារោ វេទនា វិតត្តវិចារោ សរេវចំ ចិត្ត-
 សម្មយុត្តតោ នឡា ចិត្តសង្ខារោ ។

ឧទ្ទេសវិវារោ

[២៣១] តាយោ កាយសង្ខារោ កាយសង្ខារោ
 កាយោ ។ វចី វចីសង្ខារោ វចីសង្ខារោ វចី ។ ចិត្តំ
 ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តំ ។

នីតិមិនលះបង់ ទ្វេសមុទយសច្ច សក្កានោះ ឈ្មោះថា មិនកំណត់ដឹង
 ហើយ ទ្វេទុក្ខសច្ច ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនលះបង់ ទ្វេសមុទយសច្ច
 តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ ទ្វេទុក្ខសច្ចទេ ពួកបុគ្គលប្រកបដោយ
 មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកបុថុជ្ជន ណា នឹងមិនបាទ ទ្វេមគ្គ ពួកបុគ្គល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកបុថុជ្ជន នោះ នឹងមិនលះបង់ ទ្វេ
 សមុទយសច្ចផង មិនកំណត់ដឹងហើយ ទ្វេទុក្ខសច្ចផង ។

ចចំ ចរិក្ខារៈ ។

ចចំ សច្ចយមកៈ ។

សង្ខារយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ

[២៣០] សង្ខារោ យ៉ាង គឺ កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ ច
 ចិត្តសង្ខារោ ។ ពួកអស្សាសបស្សសៈ ឈ្មោះថា កាយសង្ខារ ពួក
 វិតត្តវិចារៈ ឈ្មោះថា វចីសង្ខារ សញ្ញានិងវេទនា ឈ្មោះថា ចិត្តសង្ខារ
 ពួកធម៌ទាំងអស់ ដែលសម្បយុត្តដោយចិត្ត វៀរលែងតែពួកវិតត្តៈនិង
 វិចារៈចេញ ឈ្មោះថា ចិត្តសង្ខារវេទ ។

ឧទ្ទេសវិវារៈ

[២៣១] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ កាយសង្ខារ ហៅថា
 កាយ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ វចីសង្ខារ ហៅថា វចី ។ ចិត្ត
 ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា ចិត្ត ។

[២៣២] ន កាយយោ ន កាយសង្ខារោ ន
 កាយសង្ខារោ ន កាយោ ។ ន វចី ន វចី-
 សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន វចី ។ ន ចិត្តំ ន
 ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តំ ។

[២៣៣] កាយោ កាយសង្ខារោ សង្ខារា
 វចីសង្ខារោ ។ កាយោ កាយសង្ខារោ សង្ខារា
 ចិត្តសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោ សង្ខារា កាយ-
 សង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោ សង្ខារា ចិត្តសង្ខារោ ។
 ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោ សង្ខារា កាយសង្ខារោ ។ ចិត្តំ
 ចិត្តសង្ខារោ សង្ខារា វចីសង្ខារោ ។

[២៣៤] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ ន
 សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ។ ន កាយោ ន កាយ-
 សង្ខារោ ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ន វចី ន
 វចីសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន វចី
 ន វចីសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ន ចិត្តំ
 ន ចិត្តសង្ខារោ ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។

[២៣៥] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ មិនមែន
 កាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ
 មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា វចី ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្ត-
 សង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្ត ។

[២៣៦] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅ
 ថា វចីសង្ខារ ។ កាយ ហៅថា កាយសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅ
 ថា ចិត្តសង្ខារ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 កាយសង្ខារ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 កាយសង្ខារ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារ សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ ។

[២៣៧] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ មិនមែនសង្ខារ
 តាំងឡាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយ-
 សង្ខារ មិនមែនសង្ខារតាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែន
 វចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនសង្ខារតាំងឡាយ មិនហៅថា
 កាយសង្ខារ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនសង្ខារ
 តាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា
 ចិត្តសង្ខារ មិនមែនសង្ខារតាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។

ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ ន សង្ខារំ ន វចីសង្ខារោ ។

[២៣៥] កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ វចីសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ។ វចីសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ វចីសង្ខារោ ។

[២៣៦] ន កាយសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ។ ន វចីសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ ។

ឧទ្ទេសវិញ្ញាណ ។

ធិទ្ទេសវិញ្ញាណ

[២៣៧] កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។ នោ ។ កាយសង្ខារោ កាយោតិ ។ នោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។ នោ ។ វចីសង្ខារោ វចីតិ ។ នោ ។ ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោតិ ។ នោ ។ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តតិ ។ នោ ។

មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនសង្ខារវាចិជ្ឈាយ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។

[២៣៨] កាយសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារ វចីសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយសង្ខារ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា វចីសង្ខារ ។

[២៣៩] មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា កាយសង្ខារ ។ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វចីសង្ខារ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវិញ្ញាណ ។

ធិទ្ទេសវិញ្ញាណៈ

[២៤០] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា កាយោ ។ មិនមែនទេ ។ វចី ហៅថា វចីសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា វចី ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា ចិត្តោ ។ មិនមែនទេ ។

[២៣៩] ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ ។
 កាយសង្ខារោ ន កាយោ កាយសង្ខារោ កាយ-
 យត្ថ កាយសង្ខារត្ថ វេយ្យា អវសេសា ន ថេវ
 កាយោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខា-
 រោ ន កាយោតិ ។ កាយោ ន កាយសង្ខារោ
 កាយោ កាយត្ថ កាយសង្ខារត្ថ វេយ្យា អវសេ-
 សា ន ថេវ កាយោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន
 កាយសង្ខារោ ន កាយោតិ ។ កាយោ ន
 កាយសង្ខារោ កាយោ កាយត្ថ កាយសង្ខារត្ថ
 វេយ្យា អវសេសា ន ថេវ កាយោ ន ច
 កាយសង្ខារោ ។ ន វចី ន វចីសង្ខារោតិ ។ វចី-
 សង្ខារោ ន វចី វចីសង្ខារោ វចិត្ថ វចីសង្ខារត្ថ
 វេយ្យា អវសេសា ន ថេវ វចី ន ច វចីសង្ខារោ ។
 ន វចីសង្ខារោ ន វចិតិ ។ វចី ន វចីសង្ខារោ
 វចី វចិត្ថ វចីសង្ខារត្ថ វេយ្យា អវសេសា ន ថេវ
 វចី ន ច វចីសង្ខារោ ។ ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ-
 តិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារត្ថ វេយ្យា អវសេសា ន ថេវ ចិត្តំ ន
 ច ចិត្តសង្ខារោ ។ ន ចិត្តសង្ខារោ ន ចិត្តន្តិ ។

[២៣៩] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយ-
 សង្ខារ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
 ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយឬ ។
 កាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា កាយ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
 ហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា កាយ
 ឬ ។ កាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ហៅថា កាយ ឯពួកធម៌
 ដ៏សេស វៀរលែងតែកាយ និងកាយសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយ
 ផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចី-
 សង្ខារឬ ។ វចីសង្ខារ មិនហៅថា វចីទេ ហៅថា វចីសង្ខារ ឯ
 ពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចី
 ផង មិនហៅថា វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនវចីសង្ខារ មិនហៅថា វចី
 ឬ ។ វចី មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ ហៅថា វចី ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលែងតែវចី និងវចីសង្ខារចេញ មិនហៅថា វចីផង មិនហៅថា
 វចីសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្ត មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្ត-
 សង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តទេ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯពួកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលែងតែចិត្ត និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅ
 ថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តឬ ។

សង្ខារយន្ត បញ្ញត្តិវិស្ស ឧទ្ទេសោ

ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តំ ចិត្តញ្ច ចិត្តសង្ខារញ្ច
វេទេត្តា អវសេសា ន ចេវ ចិត្តំ ន ច ចិត្តសង្ខារោ ។

[២៣៩] កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។ ធមោ ។
សង្ខារា វចីសង្ខារោតិ ។ វចីសង្ខារោ សង្ខារោ
ចេវ វចីសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា សង្ខារា (១)
ន វចីសង្ខារោ ។ កាយោ កាយសង្ខារោតិ ។
ធមោ ។ សង្ខារា ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ
សង្ខារោ ចេវ ចិត្តសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា
សង្ខារា ន ចិត្តសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។
ធមោ ។ សង្ខារា កាយសង្ខារោតិ ។ កាយសង្ខារោ
សង្ខារោ ចេវ កាយសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា
សង្ខារា ន កាយសង្ខារោ ។ វចី វចីសង្ខារោតិ ។
ធមោ ។ សង្ខារា ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ
សង្ខារោ ចេវ ចិត្តសង្ខារោ ច អវសេសា សង្ខារា
សង្ខារា ន ចិត្តសង្ខារោ ។ ចិត្តំ ចិត្តសង្ខារោតិ ។
ធមោ ។ សង្ខារា កាយសង្ខារោតិ ។ កាយ-
សង្ខារោ សង្ខារោ ចេវ កាយសង្ខារោ ច

១ ម. អយំ ធម្មោ នត្ថិ ។ នវំ សុត្តន្ត ។

សង្ខារយន្ត បញ្ញត្តិវិស្ស ឧទ្ទេសោ

ចិត្តំ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ហៅថា ចិត្តំ ឯក្ខតសង្ខារោ ហៅ
សែនតែចិត្តំ និងចិត្តសង្ខារោញ្ច មិនហៅថា ចិត្តផង មិនហៅថា
ចិត្តសង្ខារផង ។

[២៣៩] កាយ ហៅថា កាយសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។
សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា វចីសង្ខារោ ។ វចីសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង
ហៅថា វចីសង្ខារផង ឯក្ខតសង្ខារជីវេសេស ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ
មិនហៅថា វចីសង្ខារទេ ។ កាយ ហៅថា កាយសង្ខារោ ។ មិន
មែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ។ ចិត្តសង្ខារ
ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ឯក្ខតសង្ខារជីវេសេស
ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ។ វចី ហៅថា វចី-
សង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា កាយសង្ខារ-
ោ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា កាយសង្ខារផង ឯក្ខត
សង្ខារជីវេសេស ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសង្ខារទេ ។
វចី ហៅថា វចីសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា ចិត្ត-
សង្ខារោ ។ ចិត្តសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ឯក្ខត
សង្ខារជីវេសេស ហៅថា សង្ខារាំងឡាយ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារទេ ។ ចិត្ត
ហៅថា ចិត្តសង្ខារោ ។ មិនមែនទេ ។ សង្ខារាំងឡាយ ហៅថា កាយ-
សង្ខារោ ។ កាយសង្ខារ ហៅថា សង្ខារផង ហៅថា កាយសង្ខារផង

អវសេសា សម្ពាទ សម្ពាទ ន កាយសម្ពាទេ ។ ចិត្ត
 ចិត្តសម្ពាទេតិ ។ ទេវ ។ សម្ពាទ វចីសម្ពាទេតិ ។
 វចីសម្ពាទេ សម្ពាទេ ទេវ វចីសម្ពាទេ ច អវសេសា
 សម្ពាទ សម្ពាទ ន វចីសម្ពាទេ ។

[២២០] ន កាយោ ន កាយសម្ពាទេតិ ។
 កាយសម្ពាទេ ន កាយោ កាយសម្ពាទេ កា-
 យញ្ច កាយសម្ពាទញ្ច វេចេត្វា អវសេសា ន ទេវ
 កាយោ ន ច កាយសម្ពាទេ ។ ន សម្ពាទ ន
 វចីសម្ពាទេតិ ។ អាមត្តា ។ ន កាយោ ន កា-
 យសម្ពាទេតិ ។ កាយសម្ពាទេ ន កាយោ កាយ-
 សម្ពាទេ កាយញ្ច កាយសម្ពាទញ្ច វេចេត្វា អវសេសា
 ន ទេវ កាយោ ន ច កាយសម្ពាទេ ។ ន
 សម្ពាទ ន ចិត្តសម្ពាទេតិ ។ អាមត្តា ។ ន វចី ន
 វចីសម្ពាទេតិ ។ វចីសម្ពាទេ ន វចី វចីសម្ពាទេ
 វចីញ្ច វចីសម្ពាទញ្ច វេចេត្វា អវសេសា ន ទេវ វចី
 ន ច វចីសម្ពាទេ ។ ន សម្ពាទ ន កាយសម្ពា-
 ទេតិ ។ អាមត្តា ។ ន វចី ន វចីសម្ពាទេតិ ។

ឯត្ថកសម្ពាទេសេស ហៅថា សម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយសម្ពា-
 ទេ ។ ចិត្ត ហៅថា ចិត្តសម្ពាទេ ។ មិនមែនទេ ។ សម្ពាទទាំង-
 ឡាយ ហៅថា វចីសម្ពាទេ ។ វចីសម្ពាទេ ហៅថា សម្ពាទទាំង
 ហៅថា វចីសម្ពាទទាំង ឯត្ថកសម្ពាទេសេស ហៅថា សម្ពាទទាំងឡាយ
 មិនមែនហៅថា វចីសម្ពាទទេ ។

[២២០] មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសម្ពាទេ ។ កាយ-
 សម្ពាទ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសម្ពាទ ឯត្ថកធម៌ដ៏សេស
 វៀរលែងតែកាយ និងកាយសម្ពាទចេញ មិនហៅថា កាយផង មិន
 ហៅថា កាយសម្ពាទផង ។ មិនមែនសម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា
 វចីសម្ពាទេ ។ តើ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយសម្ពាទេ ។
 កាយសម្ពាទ មិនហៅថា កាយទេ ហៅថា កាយសម្ពាទ ឯត្ថកធម៌ដ៏
 សេស វៀរលែងតែកាយ និងកាយសម្ពាទចេញ មិនហៅថា កាយផង
 មិនហៅថា កាយសម្ពាទផង ។ មិនមែនសម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា
 ចិត្តសម្ពាទេ ។ តើ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសម្ពាទេ ។ វចី-
 សម្ពាទ មិនហៅថា វចីទេ ហៅថា វចីសម្ពាទ ឯត្ថកធម៌ដ៏សេស
 លើកលែងតែវចី និងវចីសម្ពាទចេញ មិនហៅថា វចីផង មិន
 ហៅថា វចីសម្ពាទផង ។ មិនមែនសម្ពាទទាំងឡាយ មិនហៅថា
 កាយសម្ពាទេ ។ តើ ។ មិនមែនវចី មិនហៅថា វចីសម្ពាទេ ។

កាយសង្ខារោ វេទិសង្ខារោ វេយ្យា អវសេសា ន
 ចេវ កាយសង្ខារោ ន ច វេទិសង្ខារោ ។ ន វេទិសង្ខា-
 រោ ន កាយសង្ខារោតិ ។ កាយសង្ខារោ ន វេទិ-
 សង្ខារោ កាយសង្ខារោ វេទិសង្ខារោ កាយសង្ខា-
 រោ វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ វេទិសង្ខារោ ន ច
 កាយសង្ខារោ ។ ន កាយសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខា-
 រោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ
 កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ វេយ្យា អវសេសា
 ន ចេវ កាយសង្ខារោ ន ច ចិត្តសង្ខារោ ។
 ន ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោតិ ។ កាយ-
 សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខា-
 រោ កាយសង្ខារោ វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ច កាយសង្ខារោ ។ ន វេទិសង្ខា-
 រោ ន ចិត្តសង្ខារោតិ ។ ចិត្តសង្ខារោ ន វេទិសង្ខា-
 រោ ចិត្តសង្ខារោ វេទិសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ វេយ្យា
 អវសេសា ន ចេវ វេទិសង្ខារោ ន ច ចិត្ត-
 សង្ខារោ ។ ន ចិត្តសង្ខារោ ន វេទិសង្ខារោតិ ។

ឯក្ខតធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែកាយសង្ខារ និងវេទិសង្ខារចេញ មិនហៅ
 ថា កាយសង្ខារផង មិនហៅថា វេទិសង្ខារផង ។ មិនមែនវេទិសង្ខារ
 មិនហៅថា កាយសង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ មិនហៅថា វេទិសង្ខារ
 ហៅថា កាយសង្ខារ ឯក្ខតធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែវេទិសង្ខារ និងកាយ-
 សង្ខារចេញ មិនហៅថា វេទិសង្ខារផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។
 មិនមែនកាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិន
 ហៅថា កាយសង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯក្ខតធម៌ដ៏សេស វៀរ
 លែងតែកាយសង្ខារ និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា កាយសង្ខារផង
 មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា កាយ-
 សង្ខារឬ ។ កាយសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារ ហៅថា កាយ-
 សង្ខារ ឯក្ខតធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែចិត្តសង្ខារ និងកាយសង្ខារចេញ
 មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារផង មិនហៅថា កាយសង្ខារផង ។ មិនមែន
 វេទិសង្ខារ មិនហៅថា ចិត្តសង្ខារឬ ។ ចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វេទិ-
 សង្ខារ ហៅថា ចិត្តសង្ខារ ឯក្ខតធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែវេទិសង្ខារ
 និងចិត្តសង្ខារចេញ មិនហៅថា វេទិសង្ខារផង មិនហៅថា ចិត្ត-
 សង្ខារផង ។ មិនមែនចិត្តសង្ខារ មិនហៅថា វេទិសង្ខារឬ ។

វិចីសម្ពោ ខ វិចីសម្ពោ វិចីសម្ពោ វិចីសម្ពោ-
វោ វិចីសម្ពោវោ វិចីសម្ពោ វិចីសម្ពោ ខ វេវ វិចី-
សម្ពោ ខ វ វិចីសម្ពោ ។

បន្តិក្ខណៈ ។

បទីតិរិក្ខណៈ

[២២៣] យស្ស កាយសម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស វិចីសម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ។ វិចី វិចីត្តវិចីវោ-
ហិ អស្សាសប្បស្សាសាខំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ
កាយសម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ខោ វ តេសំ វិចីសម្ពោ
ឧប្បជ្ជតិ បវេមជ្ឈាខំ សមាប្បាខំ កាមាវចរខំ
អស្សាសប្បស្សាសាខំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ កាយ-
សម្ពោ វ ឧប្បជ្ជតិ វិចីសម្ពោ វ ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស វិ បទ វិចីសម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
កាយសម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ។ វិចី អស្សាសប្ប-
ស្សាសេហិ វិចីត្តវិចីវោខំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ
វិចីសម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ខោ វ តេសំ កាយសម្ពោ
ឧប្បជ្ជតិ បវេមជ្ឈាខំ សមាប្បាខំ កាមាវចរខំ
អស្សាសប្បស្សាសាខំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ វិចី-
សម្ពោ វ ឧប្បជ្ជតិ កាយសម្ពោ វ ឧប្បជ្ជតិ ។

វិចីសម្ពោ មិនហៅថា វិចីសម្ពោ ហៅថា វិចីសម្ពោ ឯក្ខណៈមិន
សេស រឿងដែលវិចីសម្ពោ មិនវិចីសម្ពោវោ មិនហៅថា វិចី-
សម្ពោវោ មិនហៅថា វិចីសម្ពោវោ ។

ចប់ បន្តិក្ខណៈ ។

បទីតិរិក្ខណៈ

[២២៣] កាយសម្ពោ របស់សត្វណា កើតឡើង វិចីសម្ពោ របស់
សត្វនោះ កើតឡើង ។ កាយសម្ពោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែត្តកអស្សាសៈខែបស្សាសៈ ព្រោះរឿង ចាកត្តក
វិចីត្តុខែវិចីវោ ក្នុងវិចីសម្ពោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ពួកតាមវិចីសម្ពោ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាយសម្ពោ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើងផង វិចីសម្ពោ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា
ខែត្តកអស្សាសៈខែបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសម្ពោ របស់សត្វ
ណា កើតឡើង កាយសម្ពោ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ។ វិចី-
សម្ពោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែត្តកវិចីត្តុ
ខែវិចីវោ ព្រោះរឿង ចាកត្តកអស្សាសៈខែបស្សាសៈ ក្នុងកាយសម្ពោ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វជាតាមវិចីវោ ដែលចូល
កាន់បឋមជ្ឈាន វិចីសម្ពោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង កាយ-
សម្ពោ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែត្តកអស្សាសៈខែបស្សាសៈ ។

(២២២) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ វិទា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សន-
 សាទំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៣) យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ វិទា វិតត្តុវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វិតត្តុវិចារាទំ ឧប្បាទត្តុ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២២) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុង
 ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្ត
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(២២៣) វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា កើតឡើង វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្ត
 ព្រោះវិញ ចាកពួកវិតត្តុនិងវិចារៈ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វេទិ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្តវិតត្តុនិងវិចារៈ ។

[២២២] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈា-
 នេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ យត្ថ វា បទ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ វូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ វេ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានេ វូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ ទុតិយជ្ឈានេ តតិ-
 យជ្ឈានេ កាមាវចរេ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៤] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិណា វេទិសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងវិចារោ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ និង
 ក្នុងតតិយជ្ឈានេនោះ តែវេទិសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងឈាននោះទេ
 កាយសង្ខារ កើតឡើងផង វេទិសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈានេ
 និងក្នុងកាមាវចរនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ កើតឡើង ក្នុង
 វិណា កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិចារោ ។ វេទិសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរនោះ តែកាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរនោះទេ វេទិសង្ខារ កើតឡើងផង
 កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈានេ និងក្នុងកាមាវចរនោះ ។

[២២៥] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិណា ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងវិចារោ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ កើតឡើង
 ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិចារោ ។ ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងចក្ខុជ្ឈានេ ក្នុងរូបាវចរេ និងក្នុងអរូបាវចរនោះ តែកាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោទេ ចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈានេ ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ ក្នុងតតិយជ្ឈានេ និងក្នុង
 កាមាវចរនោះ ។

(២២៩) យត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តោ ។ យត្ថ វា បទ
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ-
 តិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ ចតុត្ថជ្ឈានេ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានេ កាមាវចោ រូបាវចោ អរូបា-
 វចោ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ឈតិ ។

(២៣០) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទិសំ ។

(២៣១) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ វិទា អស្សាសប្បស្សា-
 សេហំ វិតត្តវិចារាធំ ទុប្បនត្តនោ តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ វចីសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ សទេសំ ចិត្តស្ស ភវ្គត្តនោ វិទា អស្សាស-
 ប្បស្សសេហំ អវិតត្តវិចារាចិត្តស្ស ទុប្បនត្តនោ
 និរោធសមាប្បធំ អសញ្ញាសន្តាធំ តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈ-
 តិ ។ យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ

(២២៨) វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្តបង្ក កើត
 ឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ រឺ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ កើតឡើង
 ក្នុងជីវិត វចីសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ ចិត្តសង្ខារ កើត
 ឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ក្នុងតតិយជ្ឈាន និងក្នុងចតុត្ថជ្ឈាននោះ តែ
 វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង
 វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងបឋមជ្ឈាន ក្នុងកាមាវចារ ក្នុងរូបាវចារ
 និងក្នុងអរូបាវចារនោះ ។

(២២៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងជីវិត
 ។ បេ ។ ភាស្យថា របស់សត្វណាភ្នំ ថា របស់សត្វណា ក្នុងជីវិតភ្នំ
 ដូចៗគ្នា ។

(២៣០) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តនោះ ខែត្តភវិត្ត និងវិចារៈ ព្រោះវិញ ចាកភ្នំ
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ក្នុងភព្ពត្តនោះ ខែចិត្ត
 និងរបស់ភ្នំសត្វ ដែលចូលកាន់វិចារ ក្នុងទុប្បនត្តនោះ ខែចិត្តដែលមិន
 នាខិត្តភ្នំមិនមានវិចារ ព្រោះវិញ ចាកភ្នំអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិធា វិតត្តវិចារេហិ អស្សាសប្បស្សនាធំ ទុប្បនត្តណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ យោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កត្តត្តណោ វិធា អស្សាសប្បស្សនេហិ អវិតត្តអវិចារចិត្តស្ស ទុប្បនត្តណោ ធិរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ វិចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[២៤០] យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិធា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស ទុប្បនត្តណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ យោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កត្តត្តណោ ធិរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វ បច ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៤១] យស្ស វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ វិធា វិតត្តវិចារេហិ ចិត្តស្ស ទុប្បនត្តណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ

កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ វិចីសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តណោ ខែចិត្តអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ព្រោះវិញ ចាកចូលវិចិត្តនិងវិចារៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ក្នុងកត្តត្តណោ ខែចិត្ត និងរបស់សត្វសត្វ ដែលចូលកាន់ខំរាង ក្នុងទុប្បនត្តណោ ខែចិត្តដែលមិនមានវិចិត្តមិនមានវិចារៈ ព្រោះវិញ ចាកចូលអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។

[២៤២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកចូលអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរាង ក្នុងកត្តត្តណោ ខែចិត្ត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ តើ ។

[២៤៣] វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទុប្បនត្តណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកចូលវិចិត្តនិងវិចារៈ

លោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស
 គន្ធិក្ខណោ ចិរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[២៩៣] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តត្ថ កាយ-
 យសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ ចតុត្ថជ្ឈានេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បទ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ ចតុត្ថជ្ឈានេ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

តៃចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ វចី-
 សង្ខារោ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធក្នុងក្នុងក្នុង មិន
 ចិត្ត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារោ មិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង វចីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៩៣] កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវ-
 ចរោ និងក្នុងអរូបាវចរោនោះ តែវចីសង្ខារោ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានេ និងក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 វចីសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ និងក្នុងតតិយជ្ឈានេនោះ តែ
 កាយសង្ខារោ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារោ មិន
 កើតឡើងផង កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើងផង ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានេ និងក្នុង
 អសញ្ញាសត្វនោះ ។

(២៥២) យត្ថ កាយសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានេ វិចារិចារ
 អវិចារិចារ តត្ថ កាយសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ ឯោ ច
 តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
 កាយសម្មារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសម្មារោ ច ទុប្បជ្ជ-
 តិ ។ យត្ថ វា បទ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 កាយសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៥៣) យត្ថ វិចីសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចិត្ត-
 សម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ
 ចតុត្ថជ្ឈានេ តត្ថ វិចីសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ ឯោ ច តត្ថ
 ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ វិចីសម្មារោ
 ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសម្មារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បទ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ តត្ថ វិចីសម្មារោ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៥៤) យស្ស យត្ថ កាយសម្មារោ
 ទុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ វិចីសម្មារោ ទុប្បជ្ជតិ ។

(២៥៥) កាយសម្មារោ មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា ចិត្តសម្មារោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ កាយសម្មារោ មិនកើតឡើង ក្នុងចតុ-
 ត្ថជ្ឈានេ ក្នុងវិចារិចារ ទីតាំងក្នុងវិចារិចារនោះ តែចិត្តសម្មារោ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប កាយសម្មារោ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សម្មារោ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្តេនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសម្មារោ មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា កាយសម្មារោ មិនកើតឡើង
 ក្នុងវិចារេប្ប ។ តើ ។

(២៥៦) វិចីសម្មារោ មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា ចិត្តសម្មារោ មិន
 កើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ វិចីសម្មារោ មិនកើតឡើង ក្នុងទុតិយជ្ឈានេ
 ក្នុងតតិយជ្ឈានេ ទីតាំងក្នុងចតុត្ថជ្ឈានេនោះ តែចិត្តសម្មារោ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប វិចីសម្មារោ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសម្មារោ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្តេនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មារោ
 មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា វិចីសម្មារោ មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។ តើ ។

(២៥៧) កាយសម្មារោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ណា វិចីសម្មារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងវិចារេប្ប ។

វិនា អស្សាសប្បស្សនេហិ វិច្ឆន្តវិចារណំ ឧប្បន្នត្ថ-
 ណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ ធា ច តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស កម្ពត្ថ-
 ណោ វិនា អស្សាសប្បស្សនេហិ អវិច្ឆន្តអវិចារចិត្តស្ស
 ឧប្បន្នត្ថណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្នតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្នតិ ។
 យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ។ បេ ។ យស្សកម្ម
 យស្សយត្ថកម្ម សនិសំ វិត្តាវេតត្ថំ ។ យស្សយត្ថ-
 កោ និរោធសមាបន្តានន្តិ ន លត្ថតិ ។

[២៩៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បទ វចីសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្នត្ថតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ។ បេ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថតិ ។ អាមត្តា ។

កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បន្នកាលៈ វេលា
 តែក្នុងនឹងវិចារៈ ព្រោះវិញ ចាកក្នុងអស្សាសនិងចស្សាសៈ ក្នុងវិចារៈ តែ
 វេលាសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារៈទេ
 កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង វេលា-
 សង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងកាលៈ វេលាចិត្ត និងក្នុងឧប្បន្នកាលៈ
 វេលាចិត្តដែលមិនមានតែក្នុងមិនមានវិចារៈ ព្រោះវិញ ចាកក្នុងអស្សាសនិង
 ចស្សាសៈ ក្នុងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេលាសង្ខារ របស់សត្វណា
 ។ បេ ។ ភាគរូង របស់សត្វណា ភាគរូង របស់សត្វណា ក្នុង
 វិចារណក្នុង បណ្ឌិត ឧប្បន្នត្ថកាលៈ ដូចជាគ្នាចុះ ។ ភាគរូង របស់សត្វ
 សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធិ បណ្ឌិត មិនបាន (មិនគួរកាល) ក្នុង
 បទថា របស់សត្វណា ក្នុងវិចារឡើយ ។

[២៩៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វេលា-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេលាសង្ខារ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ អើ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ អើ ។ វេលាសង្ខារ របស់សត្វណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ អើ ។

សង្ខារបញ្ចក បរិក្ខេបន្ត ឡាវវង្ស

សង្ខារបញ្ចក បរិក្ខេបន្ត ឡាវវង្ស

យស្ស កំ បទ ចិត្តសម្មារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មារោ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ តើ ។

[២៥៥] យត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិត ។ បេ ។

[២៥៥] កាយសម្មារោ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

យត្ថកម្មិ សត្វត្ថ ឯកាសនិសំ ។

តាមៗ ក្នុងជីវិត ដូចគ្នាតែបែបមួយ ក្នុងទាំងឆ្នាំ ។

[២៥៦] យស្ស យត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិត

[២៥៦] កាយសម្មារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង

តស្ស តត្ថ វចីសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ

ជីវិត វចីសម្មារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសម្មារោ

ត្រួតសត្វ ដែលចូលកាន់ទុក្ខិយដ្ឋាន និងកាន់នក្ខិយដ្ឋាន កាយសម្មារោ

ឧប្បជ្ឈិត ឆោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិត

របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ តែវចីសម្មារោ របស់

បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ

សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ត្រួតសត្វ ជា

កាយសម្មារោ ច ឧប្បជ្ឈិត វចីសម្មារោ ច ឧប្ប

កាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមដ្ឋាន កាយសម្មារោ របស់សត្វទាំង

ជ្ឈិត ។ យស្ស កំ បទ យត្ថ វចីសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិត

នោះ កើតឡើងហើយផង វចីសម្មារោ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

តស្ស តត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អរាវចរានំ

មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្មារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជី

អរាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិត ឆោ

ណា កាយសម្មារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

ច តេសំ តត្ថ កាយសម្មារោ ឧប្បជ្ឈិត បឋមជ្ឈានំ

វចីសម្មារោ របស់ត្រួតសត្វ ជាប្រាវចរ និងជាអប្រាវចរទាំងនោះ កើត

សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ

ឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ តែកាយសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត

ច ឧប្បជ្ឈិត កាយសម្មារោ ច ឧប្បជ្ឈិត ។

ឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ ត្រួតសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់

បឋមដ្ឋាន វចីសម្មារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង

កាយសម្មារោ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ចតុត្ថ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វិទាវចរំ អវិទាវចរំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត មវេមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាហវចរំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[២២១] យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិ-
 យជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុញ្ញាវសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ

[២២០] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវិត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងជីវិត កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វិតនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ជាអ្នកចេះ ដែលចូលកាន់ចក្ខុជ្ឈាន និងពួក
 សត្វ ជាអ្នកចេះ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងជីវិតនោះ កែកាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ។ ក្នុងជីវិតនោះ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់ចម្បជ្ឈាន កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារោ កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

[២២១] វេទិសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ តើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
 វេទិសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារោ
 របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់
 ចក្ខុជ្ឈាន និងរបស់សត្វទាំងសត្វទាំងនោះ ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ កែវេទិសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ឈិតុ បវេមជ្ឈានំ សទាបន្នានំ កាមាវចរានំ
 ឥតរេសំ អរាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ វត្ថុ ចិត្ត-
 សម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ឈិតុ វចីសម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ឈិតុ ។

(២២២) យស្ស កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា
 បន វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស កាយសម្ពាហេ
 ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស កាយសម្ពាហេ
 ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស កាយ-
 សម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វចី-
 សម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ តស្ស ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។
 នត្ថំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(២២៣) យត្ថ កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតុ ។ មេ ។

(២២៤) យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាហេ ទុប្ប-
 ជ្ឈិតុ តស្ស វត្ថុ វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ឈិតាតិ ។

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជំនាន់ៗ ចិត្តសង្ខារ របស់អ្នកសព្វ (វេលា) ចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់អ្នកសព្វ ជាអ្នកចរ មិនជា អ្នកចរចរតាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង វចីសង្ខារ កើត ឡើងហើយផង ក្នុងជំនាន់ ។

(២២៥) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(២២៦) កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ មេ ។

(២២៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវិត វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជំនាន់ឬ ។

អរិយធម៌ អរិយធម៌ តេស៍ តត កាយសង្ឃារ
 ទុក្ខដ្ឋាន ឆោ ច តេស៍ តត វិស្សាយ ទុក្ខដ្ឋាន
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្តានំ សុទ្ធាភិសានំ ទុតិយេ ចិត្ត
 វត្តមានេ អសញ្ញាសន្តានំ តេស៍ តត កាយសង្ឃារ
 ច ទុក្ខដ្ឋាន វិស្សាយ ច ទុក្ខដ្ឋាន ។ យស្ស ភ
 បទ យត្ថ វិស្សាយ ទុក្ខដ្ឋាន តស្ស តត កាយ
 សង្ឃារ ទុក្ខដ្ឋានតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្តានំ តេស៍ តត វិស្សាយ ទុក្ខដ្ឋាន ឆោ
 ច តេស៍ តត កាយសង្ឃារ ទុក្ខដ្ឋាន ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្តានំ សុទ្ធាភិសានំ ទុតិយេ ចិត្ត វត្តមានេ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេស៍ តត វិស្សាយ ច ទុក្ខដ្ឋាន
 កាយសង្ឃារ ច ទុក្ខដ្ឋាន ។

(၆၅၉) ယုဒ၊ ယေရုရှလံ၊ ကောယကဗျာ၊ စသဖြင့်။

ជីវិត តស៊ូ តត ចិត្តសង្ឃឹម ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។

កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាប្បុរាវចរៈ និងជាអប្បប្បវចរៈទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់ចក្ខុវដ្តនេះ និងរបស់តួកសត្វក្នុងសសត្វ ក្នុងចិត្ត ទី ២
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់តួកអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង វេទិសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 វេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ទុក្ខតិរិយដ្ឋាន និងកាន់
 គតិយដ្ឋាន មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ វេទិសង្ខារ
 របស់តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចក្ខុវដ្តនេះ និងរបស់តួកសត្វក្នុងសសត្វ
 ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្ត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

(២៦៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ គួរឱ្យ

ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ គង់ជំនាន់មួយ ។

ឧត្តត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូបាវចរាវចរំ អន្ធាវចរំ
 តេសំ ឧត្ត កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ ឈោ ច តេសំ
 ឧត្ត ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ សុដ្ឋានំសំ ឧបបជ្ឈានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ឧត្ត កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្នត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស ឧត្ត កាយសង្ខារោ
 ឧប្បន្នត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

[២៦៦] យស្ស យត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ
 តស្ស ឧត្ត ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថាតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ ឧត្តត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុដ្ឋានំសំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ ឧត្ត វចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បន្នត្ថ ឈោ ច តេសំ ឧត្ត ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ
 សុដ្ឋានំសំ ឧបបជ្ឈានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ឧត្ត
 វចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នត្ថ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស
 ឧត្ត វចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាត្រូវចែក ដែលចូលកាន់ចុកផ្សំរួម មិន
 របស់ភូតសត្វ ជាត្រូវចែកទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ ភូតសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស្ថន ទីនៃភូតអសញ្ញាសត្វ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៦៦] វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 វចិត្តសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលចូលកាន់ចុកផ្សំរួម កាន់គតិយជ្ឈាន
 ទីនៃកាន់ចុកផ្សំរួម ទីនៃរបស់ភូតសុទ្ធាវស្ថនកាយសង្ខារទាំងនោះ ក្នុងចិត្តទី ២
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ភូតសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស្ថន ទីនៃភូតអសញ្ញាសត្វ វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៧) យស្ស គោយសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វិចីសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ វិចីសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 គោយសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរោ បន្តិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាវ-
 ចរោ អរូចាវចរោ បន្តិមកវិកាតំ យេ ច រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ
 តេសំ វិចីសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ
 គោយសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ វិចីសម្ពុទ្ធារោ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ គោយសម្ពុទ្ធារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២២៨) យស្ស គោយសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 គោយសម្ពុទ្ធារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរោ បន្តិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាវ-
 ចរោ អរូចាវចរោ បន្តិមកវិកាតំ យេ ច រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ

(២២៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វិចីសម្ពុទ្ធ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ភី ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសម្ពុទ្ធ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងតាមាវចរៈ ក្នុងប្រា-
 ថារៈ នឹងក្នុងអរូចាវចរៈ នឹងពួកសត្វទាំងនោះ ដែលជាសត្វចូលទៅ
 កាន់ប្រាថារៈ នឹងកាន់អរូចាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បាស់ វិចី-
 សម្ពុទ្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វិចីសម្ពុទ្ធ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
 នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

(២២៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ។ ភី ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងតាមាវចរៈ ក្នុង
 ប្រាថារៈ នឹងក្នុងអរូចាវចរៈ នឹងពួកសត្វទាំងនោះ ដែលចូលទៅ
 កាន់ប្រាថារៈ នឹងកាន់អរូចាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បាស់

តេសំ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ នោ ច តេសំ
 កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ នតេសំ ចិត្តសម្ពាហេ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសម្ពាហេ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៦៩) យស្ស វចីសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វ
 មន ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវតត្តា-
 អវិចារំ ចច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ ចិត្តសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វចីសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ។ នតេសំ ចិត្តសម្ពាហេ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វចីសម្ពាហេ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៧០) យត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

(២៧១) យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសម្ពាហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពា-
 ហេ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពាហេ

ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែតាមសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសម្ពាហេ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង កាយសម្ពាហេ នឹងកើតឡើងផង ។

(២៦៩) វចីសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ ចិត្តជាវិបស្សនា^(១) ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង តែវចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង វចីសម្ពាហេ កើត
 ឡើងផង ។

(២៧០) កាយសម្ពាហេ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៧១) កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 វចីសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន កាយសម្ពាហេ របស់សត្វ
 នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ

១ បានដល់ចុងចិត្ត របស់រូបវិចារសត្វ ដែលប្រកបដោយទុតិយជ្ឈាន និងចុងចិត្ត របស់
 អរូបវិចារសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្កនិដ្ឋាន ។ អន្តិកថា ។

ឧប្បន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្តានំ កាមាវចរោ
 ចរោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ វច្ឆិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ វច្ឆិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូបាវ-
 ចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ វច្ឆិសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្តានំ ឥតរេសំ កាមាវ-
 ចរោ តេសំ តត្ថ វច្ឆិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ ។

[២៧២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្ស-
 តិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរោ បច្ឆិម-
 ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្តានំ រូបាវចរោ
 អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់
 បឋមជ្ឈាន កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង វច្ឆិ-
 សង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វច្ឆិសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជា
 តាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វច្ឆិសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ជាប្រាវចរ នឹងជាអប្រាវចរ ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វនោះទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ក្រៅនេះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន
 វច្ឆិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះ ។

[២៧២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងជី-
 វនោះ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។
 បើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងជីវនោះ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ពួកសត្វ ជាប្រាវចរ នឹងជាអប្រាវចរ ដែលចូលកាន់
 ចតុត្ថជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ
 តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ។

បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 ឥតវេសំ កាមាវចរំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ច
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសម្មារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២៧៣] យស្ស យត្ថ វចីសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វ ច យត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាវចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចោ
 ច តេសំ តត្ថ វចីសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរំ ឥតវេសំ វូចាវចរំ អរូ-
 ចាវចរំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 វចីសម្មារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[២៧៤] យស្ស កាយសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វចីសម្មារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 វូចាវចរ អរូចាវចរ បច្ឆិមភវិតានំ យេ ច

ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ក្រៅនេះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់
 ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិជ្ជា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិជ្ជា
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
 វិចីដុត ដែលមិនមានវិភក្តិមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 ខែចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និង
 កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងពួកសត្វ
 ជាវូចាវចរ និងអរូចាវចរ ក្រៅនេះ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាវិចីដុត របស់
 ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភក ក្នុងវូចាវចរ និងក្នុងអរូចាវចរ នឹងពួកសត្វនោះ

រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបន្ថិទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ធា ច
 តេសំ វេទិសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ បន្តិមចិត្តសមន្តិទំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិកត្តាអវិចារំ បន្តិមចិត្តំ
 ទុប្បន្និស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ
 វេទិសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វេទិ-
 សង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៥) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា កាមាវចរានំ បន្តិមចិត្តំ ទុប្បន្និស្សតិ រូបា-
 វចរោ អរូបាវចរោ បន្តិមកវិចារំ យេ ច រូបាវចរំ
 អរូបាវចរំ ឧបបន្ថិទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ធា ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ បន្តិមចិត្តសមន្តិទំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

ដែលចូលទៅ កាន់ប្រាថ្នា ចំណង់ប្រាថ្នាហើយ បរិនិព្វាន
 កាលច្បុក កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 វេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិកលភ័យមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វេទិសង្ខារ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៧៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមកក ក្នុងប្រាថ្នា និងក្នុងអប្បាថ្នា និងពួកសត្វនោះ
 ដែលចូលទៅ កាន់ប្រាថ្នា និងកាន់អប្បាថ្នាហើយ នឹងបរិនិព្វាន
 កាលច្បុក កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើងទេ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងមិន
 កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៧២) យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តោ អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ ធា ច តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ឧប្បន្នស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តំ តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ច ឧប្បន្នស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្សតិ ។
 យស្ស កំ បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៣) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ ។ បេ ។

(២៧៤) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្សតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តោ កាយាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ
 រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បន្នស្សតិ ធា ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្ប-
 ន្នស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តោ
 អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ បតុត្តន្តរំ
 សមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ច ឧប្បន្នស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្សតិ ។

(២៧៥) វចីសង្ខារោ បេសំសត្វណា នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ចិត្តសង្ខារ
 បេសំសត្វនោះ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ។ ចិត្តជាវិបុល ដែលមិនមាន
 ភិក្ខុមិនមានវិចារៈ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វចីសង្ខារ
 បេសំសត្វទាំងនោះ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង នៃចិត្តសង្ខារ បេសំសត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានីមិទ្ធិកេតិកឡើងទេ វចីសង្ខារ បេសំសត្វទាំងនោះ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាវិបុល នីមិទ្ធិកេតិកឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នីមិទ្ធិ
 កេតិកឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ បេសំសត្វណា នីមិទ្ធិ
 កេតិកឡើង វចីសង្ខារ បេសំសត្វនោះ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ។ តើ ។

(២៧៦) កាយសង្ខារ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៧៧) កាយសង្ខារ បេសំសត្វណា នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុង
 ទីណា វចីសង្ខារ បេសំសត្វនោះ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងទីនោះ ។
 ចិត្តជាវិបុល បេសំសត្វសត្វ ជាតាមាវចរ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ បេសំសត្វសត្វ ជាតាមាវចរ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង
 ទាំងនោះ នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងទីនោះ នៃវចីសង្ខារ បេសំសត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាវិបុល ដែល
 មិនមានភិក្ខុមិនមានវិចារៈ បេសំសត្វសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិ
 បុល នីមិទ្ធិកេតិកឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សត្វសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចក្ខុដ្បាន នីមិទ្ធិកេតិកឡើង កាយសង្ខារ បេសំសត្វទាំងនោះ
 នីមិទ្ធិកេតិកឡើងផង វចីសង្ខារ នីមិទ្ធិកេតិកឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ វេសិស្វាហេ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ
 វេសិស្វាហេ ទុប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ កា-
 យសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បន្ទិមចិត្តសមន្តិទំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តអវិចារំ បន្ទិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេសិស្វាហេ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៩៩) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាយាវចរានំ បន្ទិមចិត្តំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វិចារាវចរានំ
 អវិចារាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 បន្ទិមចិត្តសមន្តិទំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ

មួយយ៉ាងទៀត វេសិស្វាហេ របស់សត្វណា រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងវិញ្ញាណ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលចូលកាន់ទុគ្គិយជ្ឈាន និងកាន់គតិយជ្ឈាន វេសិស្វាហេ របស់
 សត្វទាំងនោះ រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាទីរឹងមាំកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាទីបំផុត រឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចក្កត្ថជ្ឈាន និងពួកអសញ្ញាសត្វ វេសិស្វាហេ របស់សត្វទាំងនោះ រឹង
 មាំកើតឡើងផង កាយសង្ខារ រឹងមាំកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

(២៩៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ញ្ញាណ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ ចិត្ត
 ជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ រឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃ
 ចិត្តណា ពួកសត្វ ជាវិចារាវចរ និងជាអវិចារាវចរ ដែលចូលកាន់ចក្កត្ថជ្ឈាន
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រឹងមាំកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីរឹងមាំកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ រឹងមាំកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ រឹងមាំកើត
 ឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា

ឧប្បន្នសូត្រ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រ-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៨០) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រ
តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្ន-
សូត្រំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
បច្ឆានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រំ យោ ច
តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រំ បច្ឆិមចិត្តស-
មម្ពីរំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច
ឧប្បន្នសូត្រំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នសូត្រំ ។ យស្ស
វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រំ តស្ស តត្ថ
វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នសូត្រតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៨១) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ តស្ស
វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្ន-
តីតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិចារ អស្សា-
សប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
បច្ឆានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នត្ថ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។

(២៨០) វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត
ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ ចិត្តជា
ច័ប្បុរស ដែលមិនមានវិសក្កៈមិនមានវិហារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា តួសត្វ ដែលចូលកាន់ខ្ពង់ខ្ពស់ កាន់គតិយជ្ឈាន និង
កាន់វត្ថុជ្ឈាន វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ជីវិតនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងជីវិតនោះទេ វចីសង្ខារ របស់តួសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាច័ប្បុរស
នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹង
មិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ អើ ។

(២៨១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់តួសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងភក្តីក្នុងនោះ នៃចិត្ត
នឹងក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សា-
 សប្បស្សនាណំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៨២] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វ
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ វិទា
 អស្សាសប្បសាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អស្សាសប្បស្សនាណំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៨៣] យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វ បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ វិទា
 វិតក្កាវិចារេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បិទកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ វៃឧត្តកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៨៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 វៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកឧត្តកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បិទកើតឡើងទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃឧត្តកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២៨៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ វៃ
 ចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកឧត្តកវិញ្ញាណនិងវិចារៈ

នោ ច តេសំ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ វិតត្តុវិចារាណំ
ឧប្បន្នតុណោ តេសំ ចិត្តសម្ពុរោ ច ឧប្បន្នតុ
វចីសម្ពុរោ ច ឧប្បន្នតិ ។

(២៨២) យត្ថ កាយសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។

(២៨៤) យស្ស យត្ថ កាយសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ
តស្ស តត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិតិ ។ នុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បន្នតុណោ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ ឧប្បន្នតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នតុ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
ឧប្បន្នតុណោ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ ច ឧប្ប-
ន្នតិ វចីសម្ពុរោ ច ឧប្បន្នតុ ។ យស្ស វា បទ
យត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បន្នតុ តស្ស តត្ថ កាយសម្ពុរោ
រោ ឧប្បន្នតិតិ ។ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមា-
វចរានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ភន្តត្តុណោ តេសំ យេវ
វិចារា អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បន្នតុណោ
រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ
ឧប្បន្នតុ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសម្ពុរោ

តៃវចីសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសម្ពុរោ របស់
សត្វតាំងនោះ កើតឡើងហើយផង វចីសម្ពុរោ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បន្នតុណា ខែត្តកត្តិកៈនិងវិចារា ។

(២៨២) កាយសម្ពុរោ កើតឡើង ក្នុងវិចារា ។ បេ ។

(២៨៤) កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងវិចារា
វចីសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារាឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលចូលកាន់ខ្ពស់ដ្ឋាន និងកាន់តិចដ្ឋាន កាយសម្ពុរោ របស់សត្វ
តាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បន្នតុណា ខែត្តកត្តិកៈនិងបស្សាសៈ
ក្នុងវិចារា តៃវចីសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិ-
ចារាទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមដ្ឋាន កាយសម្ពុរោ
របស់សត្វតាំងនោះ កើតឡើងផង វចីសម្ពុរោ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
ឧប្បន្នតុណា ខែត្តកត្តិកៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងវិចារា ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វចីសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារា កាយ-
សម្ពុរោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិចារាឬ ។ ពួកសត្វ ជា
តាមាវចរ ដែលចូលកាន់បឋមដ្ឋាន ក្នុងក្នុងត្តុណា ខែត្តកត្តិកៈនិង
បស្សាសៈ ពួកសត្វ ជាត្រាវចរ និងជាអត្រាវចរតាំងនោះផង ក្នុងឧប្ប-
ន្នតុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ វចីសម្ពុរោ
របស់សត្វតាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែកាយសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្តានំ កាមាវចរានំ
 អស្សាសប្បស្សនាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៨២) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ វិទា អស្សាសប្បស្សនេសិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ធា
 ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សា-
 សប្បស្សនាសានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ឧប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៨៣) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលរលួយសាត់
 បឋមជ្ឈាន វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង កាយ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៤) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី-
 ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកន្លែងណា នៃ
 ចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៥) វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

តស្ស តត្ថ វេសិសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ កាយសង្ខារ ចិត្តសង្ខារ
 កម្មត្ថករណ វិធា វិតត្តវិចារហេតុ ចិត្តសង្ខារ ឧប្បាទក្ខ
 រណ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ វេសិសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ វិតត្តវិចារហេតុ
 ឧប្បាទក្ខរណ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ វេសិសម្ពុរោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៨៨] យស្ស កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេសិសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បទ វេសិសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសម្ពុរោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

[២៨៩] យស្ស កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសម្ពុរោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

[២៩០] យស្ស វេសិសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វេសិសម្ពុរោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

វេសិសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកក្ខតិក្ខណៈនិងវិចារ ក្នុងទី
 នោះ តែវេសិសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាមទេ
 ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង វេសិសម្ពុរោ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃក្ខតិក្ខណៈនិងវិចារ ក្នុងជីវនាម ។

[២៨៨] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេសិសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វេសិសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ-
 សម្ពុរោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ មិនមានទេ ។

[២៨៩] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កាយ-
 សម្ពុរោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ មិនមានទេ ។

[២៩០] វេសិសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វេសិសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ មិនមានទេ ។

[២៩១] យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២៩២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ កាមាវចនំ អស្សាសប្បស្សនាសំ
កត្តត្ថុណោ តេសំយេវ វិធា អស្សាសប្បស្សនសេហិ
ចិត្តស្ស ទុប្បនក្ខណោ រូបាវចនំ អរូបាវចនំ
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សនាសំ កត្តត្ថុណោ តេសំ
យេវ វិធា អស្សាសប្បស្សនសេហិ ចិត្តស្ស ទុប្ប-
នក្ខណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុត្វារាសានំ
ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ តត្ថ
កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ទុប្ប-
ជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ ទុតិយ-
ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សន-
សានំ ទុប្បនក្ខណោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ

[២៩៣] កាយសង្ខារោ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

[២៩៤] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិត
វចីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កាយ-
សង្ខារោ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចារៈ នោះឯង ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន
ក្នុងកត្តត្ថុណា ខែត្វកអស្សាសៈខិនបស្សាសៈ ខិនរបស់តួកសត្វ ជាបុព្វា-
វចារៈ ខិនជាអប្បព្វាវចារៈទាំងនោះ ក្នុងទប្បនក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ
ចាកតួកអស្សាសៈខិនបស្សាសៈ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះទេ កាយ-
សង្ខារោ របស់តួកសត្វទាំងនោះឯង ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ខិនកាន់
តតិយជ្ឈាន ក្នុងកត្តត្ថុណា ខែត្វកអស្សាសៈខិនបស្សាសៈ ខិនរបស់
តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងទប្បនក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះ
វៀរ ចាកតួកអស្សាសៈខិនបស្សាសៈ ខិនរបស់តួកសុត្វារាសសត្វ ក្នុង
ចិត្តទី២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខិនរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ផង វចីសង្ខារោ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
វិតណា កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ខិនកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងទប្បន-
ក្ខណៈ ខែត្វកអស្សាសៈខិនបស្សាសៈ វចីសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុក្ខដ្ឋិតិ ធា ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុក្ខដ្ឋិតិ
 ទុតិយដ្ឋានំ តតិយដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសម្ម-
 ស្សាសាធំ ភត្តត្ថុណោ តេសំយេវ វិទា អស្សាស-
 ម្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ទុក្ខាទត្ថុណោ ចតុត្ថដ្ឋានំ
 សមាបដ្ឋានំ សុទ្ធាភិសាធំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វិចីសង្ខារោ ច ទុក្ខដ្ឋិតិ
 កាយសង្ខារោ ច ទុក្ខដ្ឋិតិ ។

(២៧៣) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុក្ខដ្ឋិតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុក្ខដ្ឋិតិ ។ សេត្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភត្តត្ថុណោ វិទា អស្សាសម្មស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ទុក្ខាទត្ថុណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុក្ខដ្ឋិតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុក្ខដ្ឋិតិ
 សុទ្ធាភិសំ ទុបបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ទុក្ខដ្ឋិតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុក្ខ-
 ដ្ឋិតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុក្ខដ្ឋិតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុក្ខដ្ឋិតិ ។ អាមន្តា ។

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បើ
 មិនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ បើសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូលកាន់ទុក្ខយដ្ឋាន និងកាន់តិយដ្ឋាន ក្នុងគន្លងនោះ ខែត្តក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ដែលចូលកាន់ចតុត្ថដ្ឋាន ក្នុង
 ទុក្ខទុក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់តួកសុទ្ធាភិសសត្វ ក្នុងចិត្តទី ២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង កាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

(២៧៣) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វនា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ ក្នុងគន្លងនោះ ខែចិត្ត និងក្នុង
 ទុក្ខទុក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ កើត
 ឡើង ក្នុងជីវនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ តួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធា-
 ភិស និងតួកអសញ្ញាសត្វ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 វនា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ អើ ។

(២៩២) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ធកំ ចិត្តស្ម
 កង្កត្តុណោ វិទា វិតត្តាវិចារេហិ ចិត្តស្ម ទុប្បា-
 នត្តុណោ ភេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ លោ
 ច ភេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈត្ថ សុត្វាភសំ
 ទុប្បជ្ឈត្ថាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ ភេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស ភ
 មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈត្ថ តស្ស តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៩៥) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 ភ មន វចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខា-
 រោ ទុប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ធកំ ចិត្តស្ម កង្កត្តុណោ
 វិទា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ម ទុប្បានត្តុណោ
 ធំរោនសមាមន្តាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ ភេសំ វចីសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ឈតិ លោ ច ភេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ
 អស្សាសប្បស្សនាធំ ទុប្បានត្តុណោ ភេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ច ទុប្បជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ ។

(២៩២) វចីសង្ខារ យសំសត្វនោ មិនកើតឡើង ក្នុងវិណា
 ចិត្តសង្ខារ យសំសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម ។ វចី-
 សង្ខារ យសំសត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត
 និងក្នុងទុប្បានត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាតត្រួតអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 តែចិត្តសង្ខារ យសំសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជី-
 នាមទេ ពួកសត្វ កាលចូលរះទៅ កាន់សុត្វាភស និងពួកអសញ្ញាសត្វ វចី-
 សង្ខារ យសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងជីវនាម ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ យសំសត្វនា
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា វចីសង្ខារ យសំសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងជីវនាម ។ អើ ។

(២៩៥) កាយសង្ខារ យសំសត្វនា កើតឡើង វចីសង្ខារ
 យសំសត្វនោះ កើតឡើង ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 យសំសត្វនា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ យសំសត្វនោះ កើត
 ឡើង ។ វចីសង្ខារ យសំពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខែរោច
 និងយសំអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត
 និងក្នុងទុប្បានត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាតត្រួតអស្សាសនិងបស្សាសៈ
 តែកាយសង្ខារ យសំសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ យសំ
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុង
 ទុប្បានត្តុណា ខែពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ។

(២៩២) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ វិចា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បានក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៩៣) យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារ-
 បដិមចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ វចីសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បានក្ខណោ
 តេសំ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

(២៩៤) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ កើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់តួសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់
 និរោធនឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 ខៃចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួអស្សាសៈ
 នឹងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខៃតួអស្សាសៈនឹងបស្សាសៈ ។

(២៩៥) វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខៃចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយ
 វិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បានក្ខណៈ ខៃតួវិតក្កៈនឹងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

សង្ខេប ចិត្តសង្ខារ កង្កែបលោក វិទ្យា វិចិត្តវិទ្យា ធម្មបទ
 ចិត្តសង្ខារ ឧប្បន្នកុលោ ធម្មបទសមាប្បដ្ឋានំ អស្សា-
 សន្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ ធម្ម ច
 តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ វិចិត្តវិទ្យា ឧប្ប-
 ន្នកុលោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្មតិ វចី-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្នតិ ។

(២៩៥) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ ។ មេ ។

(២៩៥) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាប្បដ្ឋានំ អស្សាសម្មស្សា-
 សានំ ឧប្បន្នកុលោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បន្នតិ ធម្ម ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្ន-
 ស្មតិ បឋមជ្ឈានំ សមាប្បដ្ឋានំ កាមាវចានំ អស្សា-
 សម្មស្សាសានំ ឧប្បន្នកុលោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្នតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្នស្មតិ ។
 យស្ស វ បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្នស្មតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្នតិ ។ បឋមជ្ឈានំ
 សមាប្បដ្ឋានំ កាមាវចានំ អស្សាសម្មស្សាសានំ
 កង្កែបលោក តេសំ យេវ វិទ្យា អស្សាសម្មស្សាសេហិ

ចិត្តសង្ខារ របស់ភូតសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្កែបលោក ខែចិត្ត និងក្នុង
 ឧប្បន្នកុលា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកច្បាប់នៃក្បួននិងវិចារ តែវចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើងផង វចិត្តសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បន្នកុលា ខែភូត
 នៃក្បួននិងវិចារ ។

(២៩៨) កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងវិទ្យា ។ មេ ។

(២៩៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វលោក កើតឡើង ក្នុងវិទ្យា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងវិទ្យានេះ ។ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្ប-
 ន្នកុលា ខែភូតអស្សាសនិងបស្សាស កើតឡើង ក្នុងវិទ្យានេះ តែវចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិទ្យានេះទេ ភូតសត្វ ជា
 កាមាវចារ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បន្នកុលា ខែភូតអស្សាសៈ
 និងបស្សាស កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វចិត្តសង្ខារ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងវិទ្យានេះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 លោក នឹងកើតឡើង ក្នុងវិទ្យា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងវិទ្យានេះ ។ វចិត្តសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចារនោះផង
 ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងកង្កែបលោក ខែភូតអស្សាសនិងបស្សាសៈ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ រូបាវចរោ ក្បួនាវចរោ
 តេសំ តត្ថ វិចីសម្ពាហេ ឧប្បជ្ជិតិ ធម៌ តេសំ
 តត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ជិតិ មហេជ្ជាជំ សមា-
 មជ្ជាជំ កាខាវចរោ អស្សាសប្បស្សាសាជំ ឧប្បា-
 ទត្តុណោ តេសំ តត្ថ វិចីសម្ពាហេ ធម៌ ឧប្បជ្ជិតិ
 កាយសម្ពាហេ ធម៌ ឧប្បជ្ជិតិ ។

[៣០០] យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ជិតិ ។ អាមត្ថា ។
 យស្ស កំ មធ យត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ឧប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសម្ពាហេ ឧប្បជ្ជិតិ ។ សត្វេសំ
 ចិត្តស្ស កត្តត្តុណោ វិជា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ជិតិ ធម៌ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពាហេ
 ឧប្បជ្ជិតិ អស្សាសប្បស្សាសាជំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធម៌ ឧប្បជ្ជិតិ កាយសម្ពាហេ
 ធម៌ ឧប្បជ្ជិតិ ។

នឹងរបស់តួកសត្វ ជាតាហវចរោ និងជាតាហវចរោ ទាំងនោះ ក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែកាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ តួកសត្វ ជាតាហវចរោ ដែលចូលកាន់បឋមដ្ឋាន ក្នុងឧប្បាទត្តុ-
 ណោ ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ វិចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង កាយសម្ពាហេ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣០០] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 កាយសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់តួកសត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងគង្គត្តុណោ ខែចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែកាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយ-
 សម្ពាហេ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណោ ខែតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

[៣០១] យស្ស យត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតត្តុវិចារ-
 បដិមចិត្តស្ស ឧប្បនត្តុណោ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ ឥតរេសំ វិតត្តុវិចារាធិ ឧប្បនត្តុណោ តេសំ
 តត្ថ វចីសម្ពុរោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ចិត្តសម្ពុរោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ វិចា វិតត្តុវិចារេហំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ វិតត្តុវិចារាធិ ឧប្បនត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សម្ពុរោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វចីសម្ពុរោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០២] យស្ស កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ វិចា អស្សាសម្មស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 នត្តុណោ ធិរោធសមាបន្នាធិ អសញ្ញាសន្តាធិ តេសំ
 កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ វចីសម្ពុរោ

[៣០១] វចីសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងចំណា
 ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ ដឹងកើតឡើង ក្នុងចំណោម ។ វចីសម្ពុរោ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បនត្តុណា វៃចិត្តជាដំបូងដែល
 ប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសម្ពុរោ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងផង ចិត្តសម្ពុរោ មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្ប-
 នត្តុណា វៃចិត្តវិតត្តុនិងវិចារ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងចំណា វចីសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត មិនក្នុងឧប្បនត្តុណា វៃចិត្ត ព្រោះ
 វៀរ ចាកក្នុងវិតត្តុនិងវិចារ ក្នុងទីនោះ តែវចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង វចីសម្ពុរោ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនត្តុណា វៃចិត្តវិតត្តុនិង
 វិចារ ក្នុងទីនោះ ។

[៣០២] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនមែនកើតឡើងឬ ។ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងអស់
 ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត មិនរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់និរោធន ក្នុង
 ឧប្បនត្តុណា វៃចិត្ត ព្រោះវៀរចាកក្នុងអស្សាសនិងបស្សាស មិនរបស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែវចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ

ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិចំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិភត្តា អវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ វិចីសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន វិចីសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(៣០៣) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ សទ្ធវេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណា វិចារ អស្សាសប្បស្សនសេហិ
 ចិត្តស្ស ទុប្បទត្តុណា ឱរោសមាបន្តាធំ អសញ្ញា-
 សន្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ យោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិចំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើត
 មានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងផង វិចីសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៣០៣) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់វិរោធន ក្នុង
 ទុប្បទត្តុណា វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យថា-
មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសប្ប-
ស្សាសានំ កង្កក្កុណោ តេសំយេវ វិជា អស្សាស-
ប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បន្ទក្កុណោ រូបាវចរានំ
អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ចិ-
មចិត្តសមម្ព័នំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាអវិ-
ចារំ បច្ចិមចិត្តំ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈា-
នំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ កង្កក្កុណោ
តេសំយេវ វិជា អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស
ឧប្បន្ទក្កុណោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធូប្បជ្ឈតិ
វចីសង្ខារោ ច ធូប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
ធូប្បជ្ឈតិ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា-
បន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បន្ទក្កុណោ តេសំ
តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ កាយសង្ខារោ ធូប្បជ្ឈតិ ។ បច្ចិមចិត្តសមម្ព័នំ

វចីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ គឺដំបូងកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ។ យស្ស-
សង្ខារោ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរាទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋ-
មជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្កុណៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ជា
រូបាវចរា និងអរូបាវចរាទាំងនោះ ក្នុងឧប្បន្ទក្កុណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ
ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែវចីសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តជាទី
បំផុត ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
ចិត្តជាទីបំផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
ក្នុងកង្កក្កុណៈ នៃតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួកសត្វ ដែល
ចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បន្ទក្កុណៈ
នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើងផង
វចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
ចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បន្ទក្កុណៈ នៃតួក
អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ តែកាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត

យស្ស ចិត្តស្ស អនុត្តរា អវិច្ឆយនិច្ឆយាវ បដិមចិត្ត
 ទុប្បជ្ជិស្សតិ ទុតិយជ្ជានំ តតិយជ្ជានំ សមាបដ្ឋានំ
 អស្សាសប្បស្សានំ កង្កក្ខណោ តេសំយេវ វិចា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខុណោ ចតុ
 ត្ថជ្ជានំ សមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វិចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
 ទុប្បជ្ជតិ ។

(៣០៩) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ សង្ខេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ វិចា អស្សាសប្បស្សានសេហិ
 ចិត្តស្ស ទុប្បាទក្ខុណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 បដិមចិត្តសមផ្តំនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ
 សង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(៣១០) យស្ស យត្ថ វិចិត្តសង្ខារោ ទុប្ប
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

ដែលមិនពេញតែងតែងយោបល់នោះ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត
 ជាប់ផុត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ជាន និងកាន់តតិយជ្ជាន ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ នឹងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្ខុត្ថ-
 ជ្ជាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះ
 វៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(៣១១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិ
 ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ
 នៃចិត្ត និងក្នុងទុប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងជីវនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាប់ផុត នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។ ឬយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។ តើ ។

(៣១២) វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងជីវណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។

សង្ខារំ ចិត្តសង្ខារំ កង្កត្តាណោ វិចារំ វិភត្តសវិចារិយា
 ចិត្តសង្ខារំ ឧប្បាទត្តាណោ តេសំ តត្ថ វិចារិយា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារំ ឧប្បជ្ជសង្ខារំ
 សវិភត្តសវិចារិយា ចិត្តសង្ខារំ កង្កត្តាណោ វិភត្តសវិ-
 ចារិយា ចិត្តសង្ខារំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វិចារិ-
 សង្ខារំ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារំ ច ឧប្បជ្ជសង្ខារំ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារំ ឧប្បជ្ជសង្ខារំ តស្ស
 តត្ថ វិចារិយា ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វិចារិ-
 យសង្ខារំ ឧប្បាទត្តាណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វិចារិយា ឧប្បជ្ជ-
 សង្ខារំ សវិភត្តសវិចារិយា ចិត្តសង្ខារំ កង្កត្តាណោ
 វិភត្តសវិចារិយា ចិត្តសង្ខារំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វិ-
 ចារិយា ចិត្តសង្ខារំ ឧប្បជ្ជសង្ខារំ ។

វិចារិយា របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កត្តាណោ
 ខែចិត្ត និងកង្កត្តាឧប្បាទត្តាណោ ខែចិត្ត ព្រោះវិចារិយា ចាកច្បងវិភត្តនិង
 វិចារិយា ក្នុងទីនោះ ខែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាទីនឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វិចារិយា របស់សត្វទាំងអស់នោះ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភត្តនិងមិនមានវិចារិយា និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងអស់នោះ ក្នុងកង្កត្តាណោ ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភត្ត
 ប្រកបដោយវិចារិយា មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ ទីនឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ ប្លយយ៉ាងនេះទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ ទីនឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា វិចារិយា របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឡើយ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ ទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទត្តាណោ ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារិយា
 ក្នុងទីនោះ តែវិចារិយា របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិភត្តមិនមានវិចារិយា និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងអស់នោះ ក្នុងកង្កត្តា-
 ណោ ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារិយា ទីនឹង
 មិនកើតឡើងផង វិចារិយា មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៩) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមម្ព័ន្ធំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ
 ច តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតុ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣១០) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស-
 មម្ព័ន្ធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៣១១) យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមម្ព័ន្ធំ
 តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ឈិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៣១៩) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បើសត្វ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង នឹងកើតឡើង
 មានវិចារៈ របស់តួសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង នឹងកើតឡើង
 ក្នុងសំដាប់ វៃចិត្តណា កាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយ តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ កាយ-
 សង្ខារោ របស់តួសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង វិចី-
 សង្ខារោ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារោ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣១០) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ កាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង កើតឡើងហើយ តែចិត្តសង្ខារោ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ កាយសង្ខារោ របស់តួសត្វ
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារោ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា (កើតឡើងហើយ) ។ បេ ។ អើ ។

(៣១១) វិចីសង្ខារោ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ វិចីសង្ខារោ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង កើតឡើងហើយ តែវិចីសង្ខារោ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វិចីសង្ខារោ របស់តួសត្វ
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារោ នឹងកើតឡើងផង ។

យស្ស វា មន ចិត្តសង្ខារោ ។ យេ ។ អាមន្តា ។

(៣០២) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ។ យេ ។

(៣០៣) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ
តស្ស តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ ។ កាមា-
វចនេ បដិមចិត្តសមជ្ឈំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ យោ
ច តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ បវេប-
ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតរេសំ កាមាវចនានំ តេសំ
តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ថ វេសិសង្ខារោ ច
ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា មន យត្ថ វេសិសង្ខារោ
ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថា-
តិ ។ អនាវចនានំ អនាវចនានំ តេសំ តត្ថ វេសិ-
សង្ខារោ ឧប្បន្និស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ បវេបជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមា-
វចនានំ តេសំ តត្ថ វេសិសង្ខារោ ច ឧប្បន្និស្សតិ
កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ថ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ។ យេ ។
អើ ។

(៣០៤) កាយសង្ខារ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិណា ។ យេ ។

(៣០៥) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
វិណា វេសិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវនាម ។
កាយសង្ខារ របស់តួសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុងកាមា-
វចនោ នឹងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងកាន់
តតិយជ្ឈាន កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម តែវេសិសង្ខារ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាមទេ កាយសង្ខារ របស់តួសត្វ ដែល
ចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរបស់តួសត្វ ជាកាមាវចនាទាំងនោះ ក្រៅ
នេះ កើតឡើងហើយផង វេសិសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងជីវនាម ។
មួយយ៉ាងទៀត វេសិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិណា
កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនាម ។ វេសិ-
សង្ខារ របស់តួសត្វ ជាប្រាថ្នា និងជាអប្រាថ្នាទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងជីវនាម តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងជីវនាមទេ វេសិសង្ខារ របស់តួសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
នឹងរបស់សត្វ ជាកាមាវចនាទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនាម ។

(៣១៥) យស្ស យត្ថ វិសេដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិតុ
កស្ស កត្ថ ចិត្តសេដ្ឋារោ ឧប្បជ្ជិតុតិ ។

(៣១៥) វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត
ណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឡើយ ។

សវិតត្ថុសវិតារក្ខមិយំ បទ្ធិបទ្ធិសមម្ពីរំ តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ធា ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ឥតរេសំ សវិតត្ថុសវិតារ-
 ក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ថ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ តស្ស តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ។ សវិតត្ថុសវិតារក្ខមិយំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ធា ច តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ សវិតត្ថុសវិតារក្ខមិយំ តេសំ
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ឧប្បន្និត្ថ វចីសង្ខារោ ច
 ឧប្បន្និត្ថ ។

(៣០៦) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ។ ឧត្ថ ។ យស្ស វា
 បទ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ឧប្បន្និត្ថ ។ ឧប្បន្និត្ថ ។

(៣០៧) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ។ ឧត្ថ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បន្និត្ថ ។ ឧប្បន្និត្ថ ។

វចីសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដើម ក្នុងសវិត-
 ត្ថុសវិតារក្ខមិ កើតឡើងហើយ ក្នុងវិធានោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិធានោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ ក្នុងសវិតត្ថុសវិតារក្ខមិ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងវិធានោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងវិធានោះ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងវិធានោះ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុង
 អវតក្កសវិតារក្ខមិ នឹងកើតឡើង ក្នុងវិធានោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងវិធានោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ក្នុងសវិតត្ថុសវិតារក្ខមិ នឹងកើតឡើងផង វចីសង្ខារ កើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងវិធានោះ ។

(៣០៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៣០៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ។ មិនមានទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៣១៨) យស្ស វិស្សាម្ភារោ ទុច្ចរិក្ខត្ថ តស្ស
សង្ខារោ ទុច្ចរិក្ខស្មតីតិ ។ ទត្ថំ ។ យស្ស វិ
ចិត្តសង្ខារោ ទុច្ចរិក្ខស្មតី តស្ស វិស្សាម្ភារោ
ទុច្ចរិក្ខត្ថតិ ។ ទុច្ចរិក្ខត្ថ ។

[၈၀၉]   ယေဘုယျသဘောတရားနှင့်ဆိုင်သော အကျဉ်းချုပ်ချုပ်ချယ်ချက်များ

(៣២០) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈិត្ថ
 វិចីសង្ខារោ នុប្បជ្ឈិត្ថតិ ។ រូបាវចារាជំ
 ភាវាវចារាជំ ភេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈិត្ថ
 ច ភេសំ តត្ថ វិចីសង្ខារោ នុប្បជ្ឈិត្ថ រូបាវ-
 ចារាវចារា សវិតត្តសវិចារាបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តា-
 វា អវិតត្តាអវិចារាបច្ឆិមចិត្តសមង្កំនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 ន្តរា អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ នុប្បជ្ឈិត្ថ ពត្ថ-
 រាជំ សមាបយ្ហានំ អសញ្ញាសត្តានំ ភេសំ តត្ថ
 យសង្ខារោ ច នុប្បជ្ឈិត្ថ វិចីសង្ខារោ ច នុប្បជ្ឈិ-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វិចីសង្ខារោ នុប្បជ្ឈិ-
 តិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈិត្ថតិ ។

(៣១៨) ថ្ងៃសង្ការ របស់សត្វលោក ពុំកើតឡើងហើយ ចិត្តសង្ការ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ការ របស់សត្វលោក នឹងមិនកើតឡើង ថ្ងៃសង្ការ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(ព្រទសៈ) កាយសុភ័វៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិត ។ លេ ។

(៣២០) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ជីវិតវិញ វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វ ជាប្បបូរណៈ និងជាអប្បបូរណៈទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះ តែវិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា
 ក្នុងកត្តក្លណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
 វិចារៈ ក្នុងប្បបូរណៈ និងក្នុងអប្បបូរណៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
 នោះ ដែលចូល កាន់ចក្កត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង វិចីសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។

កាយវិចារ បដិមចិត្តសមដ្ឋានំ មុតិយជ្ឈានំ តតិយ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិ-
 ស្មតិ ខោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិត្ត
 រូបាវចរេ អរូបាវចរេ សវិតក្កសវិចារបដិមចិត្តស្ម
 ភន្តត្ថណោ អវិតក្កអវិចារបដិមចិត្តសមដ្ឋានំ យស្ម
 ចិត្តស្ម អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បដិមចិត្តំ ធុប្បជ្ជិ-
 ស្មតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធុប្បជ្ជិស្មតិ កាយសង្ខារោ
 ច ធុប្បជ្ជិត្ត ។

(៣២០) យស្ម យត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ម តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិស្មតិ ។ ចតុត្ថ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិត្ត ខោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ធុប្បជ្ជិស្មតិ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បដិ-
 មចិត្តសមដ្ឋានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធុប្បជ្ជិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ធុប្បជ្ជិស្មតិ ។

វចីសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុងកាលាវចរៈ
 និងរបស់សត្វតាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 និងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ទាំងកើតឡើង ក្នុងវិចារ ទៃចិត្តណា ក្នុង
 ភន្តត្ថណៈ ទៃចិត្តជាដំបូងដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ក្នុង
 រូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ វចីសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ ទាំងមិនកើតឡើងផង
 កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

(៣២១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងជីវណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ទាំងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ
 ទេ ។ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាវិចារ ទាំងអរូបាវចរៈតាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ
 ទេ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង ក្នុង
 រូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ ទាំងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

យស្ស កំ ជន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។ កាមា-
 វចនេ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បន្និត្ថ វុចាវចនេ អវុចាវចនេ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ
 អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បន្និ-
 ស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ថ ។

(១២២) យស្ស យត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ។ អវិភក្កិ-
 អវិចារក្ខមិយេ តេសំ តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ អវិភក្កិអ-
 វិចារក្ខមិយេ បច្ឆិមចិត្តសមន្តីធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ
 តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ច ទុប្បន្និត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ទុប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស កំ ជន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ទុប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ទុប្បន្និត្ថាតិ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិជ្ជា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 ភាវាវចនៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងវុចាវចនៈ និងក្នុងអវុចា-
 វចនៈ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង កាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងជីវនោះ ។

(៣២២) វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 វិជ្ជា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះឬ ។
 វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិភក្កិក្ខមាវចនៈ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងជីវនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងជីវនោះទេ វចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងអវិភក្កិក្ខមាវចនៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិ-
 ជ្ជា វចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជីវនោះឬ ។

សវិតក្កសវិតារក្ខម័យំ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិធំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសម្ពុរោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ
 រោ ទុប្បជ្ជិត្ថ អវិតក្កអវិតារក្ខម័យំ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិធំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ច ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ វចីសម្ពុរោ ច ទុប្បជ្ជិត្ថ ។

ឡោកិវំ ឱម្ពិវំ ។

[៣២៣] យស្ស កាយសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈតិវិ ។ វិចា វិតក្កវិចារហិ អស្សា-
 សប្បស្សាសាធំ កង្កក្កុលោ តេសំ កាយសម្ពុរោ
 ធិរុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ វចីសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈតិ បដ-
 មជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវចានំ អស្សាសប្បស្សា-
 សាធំ កង្កក្កុលោ តេសំ កាយសម្ពុរោ ច ធិរុជ្ឈតិ
 វចីសម្ពុរោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ វចីសម្ពុរោ
 ធិរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈតិវិ ។ វិចា អស្សា-
 សប្បស្សាសេហិ វិតក្កវិចារាធំ កង្កក្កុលោ តេសំ
 វចីសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ កាយសម្ពុរោ

ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិបដុត ក្នុង
 សវិតក្កសវិតារក្ខម័យំ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជំនោះ តែវចីសម្ពុរោ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងជំនោះទេ ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិបដុត ក្នុងសវិតក្កសវិតារក្ខម័យំ
 នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងឡើយ វចីសម្ពុរោ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងជំនោះ ។

ចប់ ឡោកិវំ ។

[៣២៣] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា លេខ៧ វចីសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ លេខ៧ ។ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ
 លេខ៧ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែត្តកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ព្រោះវៀរ
 ចាកតួកវិតក្កនិងវិចារ តែវចីសម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ មិនលេខ
 ទៅទេ កាយសម្ពុរោ របស់តួកសត្វជាតាមវិចារតាំងនោះ ដែលចូល
 កាន់បឋមជ្ឈាន លេខ៧ផង វចីសម្ពុរោ លេខ៧ផង ក្នុងកង្កក្កុលោ
 ខែត្តកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពុរោ របស់សត្វ
 ណា លេខ៧ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ លេខ៧ ។ វចី-
 សម្ពុរោ របស់សត្វតាំងនោះ លេខ៧ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែត្តកវិតក្កនិង
 វិចារ ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសម្ពុរោ

ធិរុជ្ឈតិ បឋមជ្ឈានំ សឃរុជ្ឈានំ កាមាវចរាធិ
 អស្សាសប្បស្សនាសាធិ កង្កក្កុណ តេសំ វចីសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣២២] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតីតិ ។ វិមុត្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
 ធិរុជ្ឈតីតិ ។ វិចា អស្សាសប្បស្សនាសេហិ ចិត្តស្ស
 កង្កក្កុណ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ វោ ច
 តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ អស្សាសប្បស្សនាសាធិ
 កង្កក្កុណ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣២៣] យស្ស វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតីតិ ។ វិមុត្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ វិចា វិគក្កវិចារហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ វោ ច តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ វិគក្កវិចារាធិ កង្កក្កុណ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។

របស់សត្វទាំងនោះ ទំនលេត់ទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វជាតាតាវចរ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន លេត់ទៅផង កាយសង្ខារ លេត់
 ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃព្វកកស្សសៈនិងបស្សសៈ ។

[៣២៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា លេត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកព្វកកស្សសៈនិងបស្សសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ទំនលេត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ លេត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃព្វកកស្សសៈនិង
 បស្សសៈ ។

[៣២៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា លេត់ទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកព្វកកស្សសៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 ទំនលេត់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅផង វចី-
 សង្ខារ លេត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណៈ វៃព្វកកស្សសៈនិងវិចារៈ ។

វិបាក វិភត្តវិចារេហំ អស្សាសប្បស្សនេហំ កង្កត្តុលោ
 តេសំ វចីសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ កាយ-
 សម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ សឡេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុ-
 លោ វិបាក អស្សាសប្បស្សនេហំ អវិភត្តអវិចារ-
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ ឈិរេនសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
 សន្តានំ តេសំ វចីសម្ពុរោ ច ឈ ឈិរុជ្ឈតិ កាយ-
 សម្ពុរោ ច ឈ ឈិរុជ្ឈតិ ។

[៣២៩] យស្ស កាយសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចិត្តសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ ។ វិបាក អស្សា-
 សប្បស្សនេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ តេសំ កាយ-
 សម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ ចិត្តសម្ពុរោ
 ឈ ឈិរុជ្ឈតិ សឡេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្ថុលោ ឈិរេ-
 នសមាបន្នានំ អសញ្ញសន្តានំ តេសំ កាយសម្ពុរោ
 ច ឈ ឈិរុជ្ឈតិ ចិត្តសម្ពុរោ ច ឈ ឈិរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បឈ ចិត្តសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ តស្ស
 កាយសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។

[៣៣០] យស្ស វចីសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ ។ វិបាក វិភត្តវិចារេហំ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុលោ តេសំ វចីសម្ពុរោ ឈ ឈិរុជ្ឈតិ

វចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្ត
 អស្សាសនិងបស្សសៈ ព្រោះវិញ ចាកភូតភិក្ខុនិងវិហារ តែកាយ-
 សម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ វចីសម្ពុរោ របស់
 សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរោត និងរបស់អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅផង កាយសម្ពុរោ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្ថុលោ ខែចិត្ត
 និងកង្កត្តុលោ ខែចិត្តដែលមិនមានវិភត្តមិនមានវិចារ ព្រោះវិញ
 ចាកភូតអស្សាសនិងបស្សសៈ ។

[៣២៩] កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកភូតអស្សាសនិង
 បស្សសៈ តែចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ
 ទេ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរោត និងរបស់
 អសញ្ញសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្តសម្ពុរោ មិនលេចទៅផង ក្នុង
 ឧប្បាទត្ថុលោ ខែចិត្ត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វណា
 មិនលេចទៅ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ អើ ។

[៣៣០] វចីសម្ពុរោ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ចិត្តសម្ពុរោ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ វចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកភូតភិក្ខុនិងវិហារ

យោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ធម្មជ្ឈតិ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា
 សត្តានំ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ន ធម្មជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន ធម្មជ្ឈតិ ។ យស្ស វ បន ចិត្តសង្ខារោ ន
 ធម្មជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣១] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៣៣២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិតិ ។ វិទា
 អស្សាសប្បស្សនសេហំ វិតត្តវិចារាវំ កង្កក្កុណោ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធម្មជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បនគ្គុណោ វិទា អស្សាសប្បស្សនសេហំ អវិតត្ត-
 អវិចារចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន ធម្មជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច
 ន ធម្មជ្ឈតិ ។ យស្ស វ បន យត្ថ វចីសង្ខារោ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មិ យស្សយត្ថកម្មិ សនិសំ
 វិត្តារតត្ថំ ។ យស្សយត្ថកេ និរោធសមាបន្នានន្តិ
 ន កាកតត្ថំ ។

តៃចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទេ វិទា វិទា
 របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ ធម៌របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 មិនលេចទៅផង ចិត្តសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃ
 ចិត្ត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ អើ ។

[៣៣៣] កាយសង្ខារ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៣៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុណៈ នៃពួកវិតត្តុនិងវិចារ
 ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តៃវិចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទៅផង វិចីសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បនគ្គុណៈ នៃចិត្ត និង
 កង្កក្កុណៈ នៃចិត្តដែលមិនមានវិតត្តុនិងមិនមានវិចារ ព្រោះវៀរ ចាក
 ពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់
 សត្វណា ក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូចៗគ្នា បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។ ពាក្យថា របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
 បណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ ក្នុងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាទេ ។

(៣៣៥) យស្ស វេសិស្វរោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ

តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វ បទ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
កាយសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរោ បច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរោ អរូ-
បាវចរោ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូបាវចរោ អរូបាវចរោ
ឧបបជ្ឈិតោ បរិជ្ជាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ កាយ-
សង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
ជំរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៣៦] យស្ស វេសិស្វរោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វ បទ
ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេសិស្វរោ ជំរុជ្ឈិ-
ស្សតិ ។ អវិគត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វលោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិគត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ រោ ច
តេសំ វេសិស្វរោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ច ជំរុជ្ឈិស្សតិ វេសិស្វរោ ច ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៣៧) កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ចិត្តសង្ខារោ
របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ
របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់
ទៅ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរោ នឹងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្វលោ វៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារោ
របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរោ នឹងលេច់ទៅ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព
ក្នុងរូបាវចរោ និងក្នុងអរូបាវចរោ នឹងលេច់ទៅ ដែលចូល
ក្នុងរូបាវចរោ នឹងកាន់អរូបាវចរោហើយ នឹងបរិវិវាទ កាលច្បួត នឹង
លេច់ទៅ តែកាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច់ទៅទេ
ចិត្តសង្ខារោ របស់ភូតសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង កាយសង្ខារោ នឹង
លេច់ទៅផង ។

[៣៣៨] វេសិស្វរោ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ចិត្តសង្ខារោ
របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ
របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ វេសិស្វរោ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ
។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិក្កុមមានវិចារោ នឹងកើតឡើង
ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទត្វលោ វៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
មានវិក្កុមមានវិចារោ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេច់
ទៅ តែវេសិស្វរោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារោ
របស់ភូតសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង វេសិស្វរោ នឹងលេច់ទៅផង ។

(៣៣៧) យត្ថ បទយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ
។ មេ ។

(៣៣៨) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិ-
ស្សតិ វស្ស វត្ថុ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
នុតិយជ្ឈានំ វត្ថុយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ វត្ថុ
កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ វត្ថុ
វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
កាមាវចរានំ តេសំ វត្ថុ កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិ-
ស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
យត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ វស្ស វត្ថុ កាយ-
សង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស
ឧប្បនេក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមា-
វចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ វិញាវចរានំ អរូបា-
វចរានំ តេសំ វត្ថុ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច
តេសំ វត្ថុ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ វត្ថុតេសំ កាមាវចរានំ តេសំ វត្ថុ
វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច
ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៣៩) កាយសង្ខារ ធិរុលេត្ថេវ ក្នុងទីណា ។ មេ ។

(៣៣៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា ធិរុលេត្ថេវ ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ ធិរុលេត្ថេវ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុក្ខយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ធិរុ
លេត្ថេវ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ធិរុមិនលេត្ថេវ
ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
និងរបស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះ ធិរុលេត្ថេវផង វចីសង្ខារ
ធិរុលេត្ថេវផង ក្នុងទីនោះ ។ ឬយយ៉ាងរឿង វចីសង្ខារ របស់
សត្វណា ធិរុលេត្ថេវ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ធិរុ
លេត្ថេវ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ
ធិរុកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងប្បទានក្នុង ខែចិត្តជាទី
បំផុត វចីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ និងរបស់តួកសត្វ ជា
វិញាវចរ ធិរុជាវិញាវចរទាំងនោះ ធិរុលេត្ថេវ ក្នុងទីនោះ តែកាយ-
សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ធិរុមិនលេត្ថេវ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ
របស់សត្វជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន
ធិរុលេត្ថេវផង កាយសង្ខារ ធិរុលេត្ថេវផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៣៩) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្ស-
 តីតិ ។ កាមាវចរោ បដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក កាមាវចរោ បដិមចិត្ត
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វូចាវចរោ អរូ-
 ចាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ
 ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ វតេសំ
 កាមាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ជំរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៤០) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ជំរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អវិគត្ត-
 អវិចារបដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តក អវិគត្តអវិចារ បដិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

(៣៣៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តជាទី
 បំផុត របស់ភ្នែកសត្វ ជាតាមាវចរ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ របស់ភ្នែកសត្វ ជា
 តាមាវចរ ខឹងរបស់សត្វជាតាមាវចរ ខឹងជាអត្រាវចរទាំងនោះ ដែល
 ចូល កាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម តែកាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ខឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុ-
 តិយជ្ឈាន ខឹងកាន់តតិយជ្ឈាន ខឹងរលត់ទៅផង កាយសង្ខារ ខឹង
 រលត់ទៅផង ក្នុងជីវនាម ។

(៣៤០) វចីសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវណា វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិក្កុះមិនមានវិចារ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិក្កុះមិនមានវិចារ

តុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ តតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 តេសំ តតុ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ហោ ច តេសំ
 តតុ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 តាមាវចរំ ឥតរេសំ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ តេសំ
 តតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៤០) យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ តាមាវចរំ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បន្នត្ថុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 តាមាវចរំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ រូបាវចរោ អរូបា-
 វចរោ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 ឧបបន្និទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរុន្នានំ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ហោ ច តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កត្ថុណោ អវិតក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ

ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ ដែលចូល កាន់រូតិយជ្ឈាន កាន់តិ-
 យជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន និងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ
 របស់សត្វតាំងនោះ និងមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចរ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន និងរបស់សត្វជា
 រូបាវចរ និងជាអរូបាវចរតាំងនោះ ក្រៅនេះ និងលេត់ទៅផង វចី-
 សង្ខារ និងលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៤១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា និងមិនលេត់ទៅ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ និងមិនលេត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់តួក
 សត្វ ជាតាមាវចរ និងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្ប-
 ន្នក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរ
 និងរបស់តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបាវចរ និងក្នុងអរូបាវចរ
 និងរបស់តួកសត្វនោះ ដែលចូល កាន់រូបាវចរ និងកាន់អរូបាវចរ
 ហើយ និងបរិនិព្វាន កាលច្បុក និងមិនលេត់ទៅ តែវចីសង្ខារ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេត់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ និងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងកង្កត្ថុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វតាំងនោះ និងមិនលេត់ទៅផង វចីសង្ខារ

ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ក បទ វចិសម្ពុរោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២២] យស្ស កាយសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ តាមាវចរាធំ
 បដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 តាមាវចរាធំ បដិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរា អរូបា-
 វចរា បដិមគវិកាធំ យេ ច រូបាវចរា អរូបាវចរា
 ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តាធំ តេសំ
 កាយសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ កាយសម្ពុរោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្ត-
 សម្ពុរោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស ក បទ
 ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសម្ពុរោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៣] យស្ស វចិសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសម្ពុរោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អវិគក្កាអវិ-
 ចារបដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិគក្កាអវិចារី បដិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

នីតិមិនលេត់ទៅផង ។ ប្បយយ៉ាងទៀត វិសេស្តរ របស់សត្វណា មិន
 មិនលេត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនមិនលេត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣២៤] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេត់ទៅ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចរា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតា-
 មាវចរា នឹងរបស់តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបដិមកក ក្នុងរូបាវចរា នឹងក្នុង
 អរូបាវចរា នឹងរបស់តួកសត្វនោះ ។ ដែលចូល គាត់រូបាវចរា នឹងគាត់
 អរូបាវចរាហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បង នឹងមិនលេត់ទៅ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេត់ទៅទេ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេត់ទៅ
 ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ ប្បយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងមិនលេត់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលេត់ទៅឬ ។ អើ ។

[៣២៥] វចិសម្ពុរោ របស់សត្វណា នឹងមិនលេត់ទៅ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែល
 មិនមានវិកក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិកក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ។

ច ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា មន យត្ថ
 វចិសដ្ឋារោ ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយ-
 សដ្ឋារោ ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ មុតិយដ្ឋានំ តតិ-
 យដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វចិសដ្ឋារោ ធន
 ធិរុជ្ជិស្សតិ ធា ច តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ធន
 ធិរុជ្ជិស្សតិ សវិតត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កត្តត្ថុណា
 អវិតត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តិំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចតុត្ថដ្ឋានំ
 សមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចិសដ្ឋារោ
 ច ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ កាយសដ្ឋារោ ច ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។

(៣៤៦) យស្ស យត្ថ កាយសដ្ឋារោ ធន ធិរុជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។
 កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បទត្តណា យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ចតុត្ថដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសដ្ឋារោ ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ ធា
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធន ធិរុជ្ជិស្សតិ

នីតិមិទលេត៍ទៅផង ក្នុងវិចារោះ ។ ធូលកើតឡើង វិចារក្នុង របស់
 សត្វណា នីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិចារ កាយសត្វក្នុង របស់សត្វនោះ
 នីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិចារោះឬ ។ វិចារក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 ចូលកាន់ ទុក្ខិយដ្ឋាន និងកាន់ភិក្ខុយដ្ឋាន នីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិចារោះ
 តែកាយសត្វក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិ-
 ចារោះ ចិត្តជាវិចារផុត ដែលមិនមានវិកត្តាមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាវិចារផុតដែលមិនមានវិកត្តាមិនមានវិចារ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកត្តត្តណា នៃចិត្តជាវិចារផុតដែល
 ប្រកបដោយវិកត្តាប្រកបដោយវិចារ វិចារក្នុង របស់តួកសត្វ ដែល
 ចូល កាន់ចក្ខុដ្ឋាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នីតិមិទលេត៍ទៅ
 ផង កាយសត្វក្នុង នីតិមិទលេត៍ទៅផង ក្នុងវិចារោះ ។

(៣៤៦) កាយសត្វក្នុង របស់សត្វណា នីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិ-
 ចារ ចិត្តសត្វក្នុង របស់សត្វនោះ នីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិចារោះឬ ។
 ចិត្តជាវិចារផុត របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បទត្តណា នៃចិត្តជាវិចារផុត កាយសត្វក្នុង របស់តួក
 សត្វ ជាតាមាវចរា និងរបស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរា និងជាអរូបាវចរា
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចក្ខុដ្ឋាន និងមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិចារោះ តែ
 ចិត្តសត្វក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានីតិមិទលេត៍ទៅ ក្នុងវិចារោះទេ

បដិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៣២៧) យស្ស យត្ថ វេសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អវិតក្កាអវិចារបដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កាអវិចារំ បដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វេសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 បដិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

កាយសង្ខារ លេសអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ លេសសត្វណា នឹងមិនលេច
 ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ លេសសត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣២៨) វេសង្ខារ លេសសត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ លេសសត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តិមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្កុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិភក្តិមិន
 មានវិចារៈ វេសង្ខារ លេសសត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់គតិយជ្ឈាន
 កាន់គតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ចិត្តសង្ខារ លេសសត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ វេសង្ខារ លេសអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង
 ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ លេសសត្វណា នឹងមិនលេច
 ទៅ ក្នុងទីណា វេសង្ខារ លេសសត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។

(៣២៨) យស្ស កាយសង្ខារោ វិរុជ្ឈតិ តស្ស
 វេទិសង្ខារោ វិរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ វេទិសង្ខារោ វិរុជ្ឈត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ
 វិរុជ្ឈត្ត ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 វិទា អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 វិរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 វិរុជ្ឈត្ត ធា ច តេសំ កាយសង្ខារោ វិរុជ្ឈតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ កង្កក្ខណោ តេសំ វេទិសង្ខារោ
 ច វិរុជ្ឈត្ត កាយសង្ខារោ ច វិរុជ្ឈតិ ។

(៣២៩) យស្ស កាយសង្ខារោ វិរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈត្ត តស្ស កាយសង្ខារោ វិរុជ្ឈ-
 ត្តិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិទា
 អស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ វិរោធស-
 មាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 វិរុជ្ឈត្ត ធា ច តេសំ កាយសង្ខារោ វិរុជ្ឈតិ
 អស្សាសប្បស្សាសានំ កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច វិរុជ្ឈត្ត កាយសង្ខារោ ច វិរុជ្ឈតិ ។

(៣២៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេច់ទៅ វិចារណៈ
 របស់សត្វនោះ លេច់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចារណៈ
 របស់សត្វណា លេច់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេច់ទៅ
 ឬ ។ វិចារណៈ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធន៍
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេច់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកក្ខណៈស្សសៈនិងបស្សសៈ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច់ទៅទេ វិចារណៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ លេច់ហើយផង កាយសង្ខារ លេច់ទៅផង ក្នុងកង្ក-
 ក្ខណៈ នៃក្ខណៈស្សសៈនិងបស្សសៈ ។

(៣២៩) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេច់ទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ លេច់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា លេច់ហើយ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេច់ទៅ
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធន៍
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេច់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកក្ខណៈស្សសៈនិងបស្សសៈ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច់ទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ លេច់ហើយផង កាយសង្ខារ លេច់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ក-
 ណៈ នៃក្ខណៈស្សសៈនិងបស្សសៈ ។

[៣៩០] យស្ស វេសិសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស
 ចិត្តសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតុ តស្ស វេសិសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋ-
 តតិ ។ សទ្ធវេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ វិជា វិតក្កា-
 វិជារហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ ជិវោទសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ចិត្តសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតុ យោ
 ច តេសំ វេសិសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតិ វិតក្កាវិជារាជំ កង្ក-
 ក្កុណោ តេសំ ចិត្តសម្ពាហេ ច ធិរុដ្ឋតុ វេសិសម្ពាហេ
 ច ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៩១] យត្ថ កាយសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតិ ។ បេ ។

[៣៩២] យស្ស យត្ថ កាយសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋ-
 តិ តស្ស តត្ថ វេសិសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋតាតិ ។ ធុតិ-
 យជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសម្ម-
 ស្សាសានំ កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ កាយសម្ពា-
 ហេ ធិរុដ្ឋតិ យោ ច តេសំ តត្ថ វេសិសម្ពាហេ
 ធិរុដ្ឋតុ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាយាវចរាជំ
 អស្សាសម្មស្សាសានំ កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសម្ពាហេ ច ធិរុដ្ឋតិ វេសិសម្ពាហេ ច
 ធិរុដ្ឋតុ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ វេសិសម្ពាហេ

[៣៩០] វេសិសម្ពាហេ របស់សត្វណា លេងវេស ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ លេងហើយឬ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ
 របស់សត្វណា លេងហើយ វេសិសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ លេងទៅឬ ។
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់ខំរកធន និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ លេងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្កុណោ ខែចិត្ត និងក្នុងកង្កក្កុ-
 ណោ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កុនិងវិជារាជ តែវេសិសម្ពាហេ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេងទៅទេ ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ លេង
 ហើយផង វេសិសម្ពាហេ លេងទៅផង ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែពួកវិតក្កុនិងវិជារាជ ។

[៣៩១] កាយសម្ពាហេ លេងទៅ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

[៣៩២] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា លេងទៅ ក្នុងជីវិត វេសិ-
 សម្ពាហេ របស់សត្វនោះ លេងហើយ ក្នុងជីវិតទៅឬ ។ កាយសម្ពាហេ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន លេង
 ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងជីវិតនោះ តែវេសិ-
 សម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេងហើយ ក្នុងជីវិតទេ កាយសម្ពាហេ
 របស់ពួកសត្វ ជាការវិចារទាំងនោះ ដែលចូលកាន់បឋមជ្ឈាន លេង
 ទៅផង វេសិសម្ពាហេ លេងហើយផង ក្នុងកង្កក្កុណោ ខែពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងជីវិត ។ មួយយ៉ាងទៀត វេសិសម្ពាហេ របស់សត្វណា

ធិរុដ្ឋិត តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ ។ បឋមដ្ឋានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសឃ្មស្សាសានំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំយេវ វិចា អស្សាសឃ្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត យោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ បឋមដ្ឋានំ សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ អស្សាសឃ្មស្សាសានំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិត កាយសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិតិ ។

(៣៩៣) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ វិចា អស្សាសឃ្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិត យោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋិតិ អស្សាសឃ្មស្សាសានំ កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិតិ កាយសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋិតិ ។

លេតហើយ ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេតទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វេទិសង្ខារ របស់តួតសត្វ ជាតាមាវចរៈពាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃតួតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់តួតសត្វ ជាតាមាវចរៈ និងជាអប្បាវចរៈពាំងនោះ ក្នុង កង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ លេត ហើយ ក្នុងទីនោះ នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វពាំងនោះ មិនលេតទៅ ក្នុងទីនោះឬ វេទិសង្ខារ របស់តួតសត្វ ជាតាមាវចរៈពាំងនោះ ដែល ចូល កាន់បឋមដ្ឋាន លេតហើយផង កាយសង្ខារ លេតទៅផង ក្នុង កង្កត្តុណាៈ នៃតួតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

(៣៩៣) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេតទៅ ក្នុងវិណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេតហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេតហើយ ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេតទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វពាំងអស់នោះ លេតហើយ ក្នុងឧប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្ត និង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វពាំងនោះ មិនលេតទៅ ក្នុងទី នោះឬ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វពាំងនោះ លេតហើយផង កាយសង្ខារ លេតទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃតួតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥២] យស្ស យត្ថ វចីសដ្ឋារោ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធិរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធិរុជ្ឈត្ថ តស្ស
 តត្ថ វចីសដ្ឋារោ ធិរុជ្ឈត្តិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្តុណោ វិហា វិតត្តាវិចារេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ធិរុជ្ឈត្ថ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសដ្ឋារោ ធិរុជ្ឈតិ វិតត្តាវិចារាធិ
 កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសដ្ឋារោ ច ធិរុជ្ឈត្ថ
 វចីសដ្ឋារោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៥៣] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស វចីសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈត្តាតិ ។ ធិរុជ្ឈត្ថ ។
 យស្ស វា បទ វចីសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈត្ថ តស្ស
 កាយសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈត្តិ ។ នត្ថិ ។

[៣៥៤] យស្ស កាយសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចិត្តសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈត្តាតិ ។ ធិរុជ្ឈត្ថ ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈត្ថ តស្ស
 កាយសដ្ឋារោ ន ធិរុជ្ឈត្តិ ។ នត្ថិ ។

[៣៥៥] វចីសដ្ឋារ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសដ្ឋារ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ តើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសដ្ឋារ របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងទីណា វចី-
 សដ្ឋារ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសដ្ឋារ របស់
 សត្វទាំងអស់នោះ លេត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត និងក្នុង
 កង្កត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្ថកវិត្តុនិងវិចារ ក្នុងទីនោះ
 តែវចីសដ្ឋារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្ត-
 សដ្ឋារ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយផង វចីសដ្ឋារ លេត់ទៅផង
 ក្នុងកង្កត្តុណា ខែត្ថកវិត្តុនិងវិចារ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥៦] កាយសដ្ឋារ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ វចីសដ្ឋារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយឬ ។ លេត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសដ្ឋារ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ កាយសដ្ឋារ របស់សត្វ
 នោះ មិនលេត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៥៧] កាយសដ្ឋារ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ ចិត្តសដ្ឋារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយឬ ។ លេត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសដ្ឋារ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ កាយសដ្ឋារ របស់សត្វ
 នោះ មិនលេត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។

ណា វិចីសន្តិក របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 កាយសន្តិក របស់ត្រកូសត្វ ជាតាមាវចរៈទាំងនោះឯង ដែលចូល
 កាន់បឋមជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ នៃត្រកូសស្សសៈនិងបស្សសៈ និង
 របស់ត្រកូសត្វ ជាប្រាវចរៈ និងជាសម្បាវចរៈទាំងនោះ ក្នុងក្នុងត្ថណៈ
 នៃចិត្ត ប្រោសវៀរ ចាកត្រកូសស្សសៈនិងបស្សសៈ មិនលេចទៅ ក្នុង
 ជីវិតនោះ នៃវិចីសន្តិក របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ
 ក្នុងជីវិតនោះទេ កាយសន្តិក របស់សត្វទាំងនោះឯង ដែលចូល កាន់ឧ-
 ប្បាទ ក្នុងតាមាវចរៈនិងតាមាវចរៈ ក្នុងឧប្បាទត្ថណៈ នៃត្រកូសស្សសៈនិង
 បស្សសៈ និងរបស់ត្រកូសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្ខុត្ថជ្ឈាន ក្នុងក្នុងត្ថ-
 ណៈ នៃចិត្ត ប្រោសវៀរ ចាកត្រកូសស្សសៈនិងបស្សសៈ និងរបស់ត្រកូស
 សុទ្ធាវស្សសត្វ ក្នុងចិត្តទី២ កំណត់ប្រព្រឹត្តទៅ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនលេចទៅផង វិចីសន្តិក មិនលេចហើយផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

យស្ស ក ធន យត្ថ វេសិយស្មារោ ធន ធិរុជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ធន ធិរុជ្ឈិតិ ។ ធុតិ-
 យជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សាសម្មស្សា-
 សានំ កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ វេសិយស្មារោ ធន
 ធិរុជ្ឈិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ធន ធិរុជ្ឈិតុ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ
 អស្សាសម្មស្សាសានំ ឧប្បាទក្កុណោ តេសំយេវ
 វិធា អស្សាសម្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ
 ចត្ថត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ សុទ្ធាភសានំ ធុតិយេ ចិត្ត
 វត្តមារេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេសិយស្មារោ ច
 ធន ធិរុជ្ឈិតុ កាយសង្ខារោ ច ធន ធិរុជ្ឈិតុ ។

[៣៦០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធន
 ធិរុជ្ឈិតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុជ្ឈិតិ ។
 សទ្ធជេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ វិធា អស្សា-
 សម្មស្សាសេហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ធន ធិរុជ្ឈិតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុជ្ឈិតុ សុទ្ធាភសំ ឧបបដ្ឋានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច

មួយយ៉ាងទៀត វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងវិ-
 ណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទេ ក្នុងវិទ្យានេះ ។
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុក្ខិយជ្ឈាន និងកាន់
 តតិយជ្ឈាន មិនលេចហើយ ក្នុងកង្កក្កុណៈ ខែត្វកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ ក្នុងវិទ្យានេះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនលេចទេ ក្នុងវិទ្យានេះទេ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូល កាន់ទុក្ខិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងឧប្បាទក្កុណៈ
 ខែត្វកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់
 ចត្ថត្ថជ្ឈាន ក្នុងកង្កក្កុណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ និងរបស់ពួកសុទ្ធាភសសត្វ ក្នុងចិត្តទី២ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយផង កាយសង្ខារ មិន
 លេចទៅផង ក្នុងវិទ្យានេះ ។

[៣៦១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទេ ក្នុង
 វិណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងវិទ្យានេះ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទេ ក្នុងឧប្បាទក្កុណៈ
 ខែចិត្ត និងកង្កក្កុណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ ក្នុងវិទ្យានេះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនលេចហើយ ក្នុងវិទ្យានេះទេ កាយសង្ខារ របស់ពួក
 សត្វ ដែលចូល កាន់សុទ្ធាភស និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ

ន ធិរុជ្ជតិ ចិត្តសម្មាហេ ព ន ធិរុជ្ជតិ ។ យស្ស
 ក បទ យត្ថ ចិត្តសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦០] យស្ស យត្ថ វចីសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិចា វិតត្តវិចារេហិ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ វចីសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ សុទ្ធាភិសំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្មាហេ
 ព ន ធិរុជ្ជតិ ចិត្តសម្មាហេ ន ន ធិរុជ្ជតិ ។
 យស្ស ក បទ យត្ថ ចិត្តសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ វចីសម្មាហេ ន ធិរុជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦២] យស្ស កាយសម្មាហេ ធិរុជ្ជតិ តស្ស
 វចីសម្មាហេ ធិរុជ្ជស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ក បទ
 វចីសម្មាហេ ធិរុជ្ជស្សតិ តស្ស កាយសម្មាហេ ធិរុជ្ជ-
 តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វិចា អសញ្ញា-
 សប្បស្សាសហិ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ចំរោទសមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វចីសម្មាហេ ធិរុជ្ជស្សតិ

មិនលេចទៅផង ចិត្តសម្មាហេ មិនលេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មាហេ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា
 កាយសម្មាហេ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦១] វចីសម្មាហេ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសម្មាហេ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចី-
 សម្មាហេ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតត្តវិចារេ ក្នុង
 ទីនោះ នៃចិត្តសម្មាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ វចីសម្មាហេ របស់ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាភិស-
 នំរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្តសម្មាហេ មិនលេច
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្មាហេ របស់សត្វ
 ណា មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា វចីសម្មាហេ របស់សត្វនោះ មិន
 លេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦២] កាយសម្មាហេ របស់សត្វណា លេចទៅ វចីសម្មាហេ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្មាហេ
 របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ កាយសម្មាហេ របស់សត្វនោះ លេច
 ទៅឬ ។ វចីសម្មាហេ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល កាន់និរោធ
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ អស្សា-
សប្បស្សនាសាធំ ភន្តត្ថុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ច
ធិរុដ្ឋតិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ តស្ស កាយ-
សង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ ។ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស ទយ្យនត្ថុ-
ណោ វិបា អស្សាសប្បស្សនសេហំ ចិត្តស្ស ភន្តត្ថុ-
ណោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ
ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
សង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ អស្សាសប្បស្សនាសាធំ ភន្តត្ថុណោ
តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិស្សតិ កាយសង្ខារោ
ច ធិរុដ្ឋតិ ។

[៣៦៤] យស្ស វិចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។ សវិតត្តាសវិចារបច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ភន្តត្ថុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិ
នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុដ្ឋតិស្សតិ វត្ថុរេសំ
វិតត្តាវិចារធំ ភន្តត្ថុណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ
ច ធិរុដ្ឋតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុដ្ឋតិស្សតិ ។

តៃកាយសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅទេ វិចីសង្ខារោ បេសំ
សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅផង កាយសង្ខារោ លេចទៅផង ក្នុងក្នុង-
ក្ខណៈ វៃទ្វក្ខអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៦៥] កាយសង្ខារោ បេសំសត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារោ
បេសំសត្វនោះ មិនលេចទៅទេ ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ
បេសំសត្វណា មិនលេចទៅ កាយសង្ខារោ បេសំសត្វនោះ លេច
ទៅទេ ។ ចិត្តសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងអស់ ដែលចូល កាន់ខំរោង
និងបេសំសត្វសត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទយ្យទ្វក្ខណៈ វៃទ្វក្ខ
និងក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃទ្វក្ខ ព្រោះវៀរ ចាកទ្វក្ខអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
តៃកាយសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារោ បេសំ
សត្វតាំងនោះ មិនលេចទៅផង កាយសង្ខារោ លេចទៅផង ក្នុងក្នុង-
ក្ខណៈ វៃទ្វក្ខអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[៣៦៦] វិចីសង្ខារោ បេសំសត្វណា លេចទៅ ចិត្តសង្ខារោ
បេសំសត្វនោះ មិនលេចទៅទេ ។ វិចីសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ
លេចទៅ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃទ្វក្ខជាច្រើន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ តៃចិត្តសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ មិនមិនលេច
ទៅទេ វិចីសង្ខារោ បេសំសត្វតាំងនោះ ក្រៅនេះ លេចទៅផង
ចិត្តសង្ខារោ មិនលេចទៅផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វៃទ្វក្ខវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចី-
 សង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ ។ សង្ខេសំ ចិត្តស្ស ធិប្ប-
 ទក្ខណោ វិជារ វិតត្តវិចារោហំ ចិត្តស្ស ភន្តត្តណោ
 ជិរោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ ចោ ច តេសំ វចីសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិ-
 វិតត្តវិចារោ ភន្តត្តណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ធូរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ធូរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៦៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

[៣៦៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្ស-
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ ។ ទុតិយ-
 ជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសម្មស្សា-
 សានំ ភន្តត្តណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិ-
 តិ ចោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ
 បរមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាយាវចារំ អស្សា-
 សម្មស្សាសានំ ភន្តត្តណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធូរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ធូរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ ធូរុជ្ឈិស្សតិ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ លេចនៅឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូល
 កាន់ខំរោច នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងឧប្បទ-
 ក្ខណៈ ខែចិត្ត នឹងក្នុងកន្លង្គណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកក្នុងវិភក្កៈ
 និងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចនៅទេ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅផង វចីសង្ខារ លេចនៅផង
 ក្នុងកន្លង្គណៈ ខែក្នុងវិភក្កៈនិងវិចារៈ ។

[៣៦៥] កាយសង្ខារ លេចនៅ ក្នុងជីវិត ។ បេ ។

[៣៦៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចនៅ ក្នុងជីវិត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តិ-
 យជ្ឈាន លេចនៅ ក្នុងកន្លង្គណៈ ខែក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុង
 ជីវិតនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចនៅ ក្នុងជីវិត
 ទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់បរមជ្ឈាន នឹងរបស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចារៈទាំងនោះ លេចនៅផង វចីសង្ខារ នឹងលេច
 នៅផង ក្នុងកន្លង្គណៈ ខែក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងជីវិតនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ ក្នុងជីវិត

[៣៦៦] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតីតិ ។ សវិ-
 តក្កសវិចារបច្ចមចិត្តស្ស កង្កក្កណោ តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតិ ឥតរេសំ វិតក្កវិចារាធិ កង្ក-
 ក្កណោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ ធិរុជ្ឈតីតិ ។ សច្ចេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្កណោ វិចា វិតក្កវិចារេហិ ចិត្តស្ស កង្កក្កណោ
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតិ យោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ វិតក្កវិចារាធិ កង្ក-
 ក្កណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈស្សតិ
 វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៦៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ធិរុជ្ឈស្សតីតិ ។ សច្ចេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កណោ វិចា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស
 កង្កក្កណោ ធិរុជ្ឈសមាបន្នាធិ អស្សាសត្តាធិ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចីសង្ខារោ

[៣៦៨] វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងវិចារា
 ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងវិចារាឬ ។ វចីសង្ខារោ
 របស់សត្វតាំងនោះ លេត់ទៅ ក្នុងកង្កក្កណា ខែចិត្តជាដំបូងដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ក្នុងវិចារ តែចិត្តសង្ខារោ របស់
 សត្វតាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងវិចារទេ វចីសង្ខារោ របស់
 សត្វតាំងនោះ ក្រៅនេះ លេត់ទៅផង ចិត្តសង្ខារោ នឹងលេត់ទៅផង
 ក្នុងកង្កក្កណា ខែចិត្តវិតក្កនិងវិចារ ក្នុងវិចារ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ក្នុងវិចារ វចីសង្ខារោ របស់
 សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងវិចារឬ ។ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ
 នឹងលេត់ទៅ ក្នុងឧប្បាទក្កណា ខែចិត្ត នឹងក្នុងកង្កក្កណា ខែចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកច្បងវិតក្កនិងវិចារ ក្នុងវិចារ តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងវិចារទេ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ
 នឹងលេត់ទៅផង វចីសង្ខារោ លេត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កណា ខែចិត្តវិតក្ក
 និងវិចារ ក្នុងវិចារ ។

[៣៦៩] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ វចីសង្ខារោ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេត់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ
 ដែលចូល កាន់និរោធន៍ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ មិនលេត់ទៅ
 ក្នុងឧប្បាទក្កណា ខែចិត្ត នឹងក្នុងកង្កក្កណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ
 ចាកច្បងអស្សាសនិងចស្សាស តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វតាំងនោះ

ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ សវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ អវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តិចំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតក្កាសវិចារ បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ន
 ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ ន
 ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតីតិ ។
 អាមន្តា ។

(៣៧០) យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនគ្គុណោ វិចារ អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ ចំរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញា-
 សត្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតិ នោ ច
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិតិ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បទ ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចៗទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិន
 មានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុ-
 ណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចៗទេ វចីសង្ខារ នឹងមិនលេច
 ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេច
 ទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចៗទេ ។ អើ ។

(៣៧១) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចៗ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចៗទេ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់និរោធិ៍ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទេ ក្នុងឧប្បនគ្គុណាៈ នៃចិត្ត នឹងក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិជ្ជា
 ពាក្យកម្មស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាទីនឹងមិនលេចៗទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេច
 ទេ ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេចៗទេ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទី
 បំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៣៧០] យស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សត្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វុណោ វិនា វិតត្តាវិចារេហំ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ ឯវេទសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្វាធំ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អវិតត្តាអវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្ក-
 ត្វុណោ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈតីតិ ។ សវិតត្តាសវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ អវិតត្តាអវិចារេបច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៧២] យត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ
 ។ បេ ។

[៣៧៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

[៣៧១] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូល កាន់និរោធិ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
 ក្នុងឧប្បាទត្វុណៈ នៃចិត្ត នឹងក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក
 ត្អូកវិតត្តានិងវិចារៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនមែន
 លេចទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិន
 មានវិតត្តាមិនមានវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា
 នឹងមិនលេចទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណៈ នៃចិត្ត
 ជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតត្តាប្រកបដោយវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង វចីសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតត្តាមិនមានវិចារៈ ។

[៣៧២] កាយសង្ខារ មិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៧៣] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទី
 ណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

បឋមជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ កោលាវចនំ អស្សា-
 សប្បស្សនាសំ ឧប្បាទត្តរណោ តេសំយេវ វិចារ-
 អស្សាសប្បស្សនសេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តរណោ វិចារ-
 ចនំ អរូចាវចនំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតត្តុអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្ត-
 រណោ អវិតត្តុអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អវិតត្តុអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អស្សា-
 សប្បស្សនាសំ ឧប្បាទត្តរណោ តេសំយេវ វិចារ-
 អស្សាសប្បស្សនសេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តរណោ បត្តត្ត-
 ជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ច ធិរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ វចីសង្ខា-
 រោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈតិ ។ នុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបដ្ឋានំ អស្សាសប្បស្សនាសំ កង្កត្តរណោ
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈតិ

កាយសង្ខារ របស់ត្ថកសត្វ យោគយោបរាជានិរោធនំ ដែលចូល របស់
 បឋមជ្ឈាន និងរបស់ត្ថកសត្វ ជាត្រូវចែក និងជាត្រូវចែកទាំងនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្តរណៈ នៃត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និង
 ក្នុងកង្កត្តរណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ្ញាណ ចាកត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែវិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេច
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានភិក្ខុមិនមានវិចារ
 របស់ត្ថកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានភិក្ខុមិនមាន
 វិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តរណៈ នៃ
 ចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយភិក្ខុប្រកបដោយវិចារ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះនឹង ដែលចូល កាន់ទុក្ខិយជ្ឈាន និងកាន់ភតិយជ្ឈាន
 និងរបស់ត្ថកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្កជ្ឈាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនលេចទៅនឹង វិចីសង្ខារ និងមិនលេចទៅនឹង ក្នុងឧប្បាទត្តរណៈ
 នៃត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងកង្កត្តរណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ្ញាណ
 ចាកត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចី-
 សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វិចីសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ទុក្ខិយជ្ឈាន និងកាន់ភតិយជ្ឈាន នឹងមិន
 លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តរណៈ នៃត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ តែ
 កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ

សវិតត្ថុសវិចារបដិបត្តិស្ម កង្កត្តុណោ អវិតត្ថុអ-
 វិចារបដិបត្តិសមម្ពីរំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តត្ថុអវិចារំ បដិបត្តិ ឧប្បន្និស្សតិ ពុតិយន្ត្រាចំ តតិ-
 យន្ត្រាចំ សមាបន្នាចំ អស្សាសប្បស្សនាចំ ឧប្បា-
 នត្តុណោ តេសំយេវ វិចា អស្សាសប្បស្សន្ត្រាសេហំ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ ឧត្តន្ត្រាចំ សមាបន្នាចំ អសញ្ញា-
 សត្តាចំ តេសំ តត្ថ វេសិសម្ព័ន្ធព ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសម្ព័ន្ធព ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៧២) យស្ស យត្ថ កាយសម្ព័ន្ធព ន ធិ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសម្ព័ន្ធព ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បានត្តុណោ វិចា អស្សា-
 សប្បស្សនេហំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ
 កាយសម្ព័ន្ធព ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសម្ព័ន្ធព ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បដិបត្តិស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ អសញ្ញាសត្តាចំ តេសំ តត្ថ កាយសម្ព័ន្ធព
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសម្ព័ន្ធព ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសម្ព័ន្ធព ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសម្ព័ន្ធព ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវត្ថុបំបែកបែក លាស់ក្លាយ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវត្ថុបំបែកបែក ទើបកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារ៖ វេសិស្វរ របស់សត្វទាំងនោះឯង
 ដែលចូល កាន់ខ្ពតិយដ្ឋាន និងកាន់គតិយដ្ឋាន និងរបស់តួកសត្វ
 ដែលចូល កាន់ចក្ខុដ្ឋាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ទើបមិនលក់
 ទៅផង កាយសម្ព័ន្ធ មិនលក់ទៅផង ក្នុងឧប្បទានៈ នៃតួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សសៈ និងក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សសៈ ក្នុងទីនោះ ។

(៣៧២) កាយសម្ព័ន្ធ របស់សត្វណា មិនលក់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសម្ព័ន្ធ របស់សត្វនោះ ទើបមិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាយសម្ព័ន្ធ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលក់ទៅ ក្នុងឧប្បទានៈ
 នៃចិត្ត និងក្នុងកង្កត្តុណា៖ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកតួកអស្សាសៈនិង
 បស្សសៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសម្ព័ន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីមិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសម្ព័ន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនលក់ទៅផង ចិត្តសម្ព័ន្ធ ទើបមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណា៖
 នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ព័ន្ធ របស់
 សត្វណា ទើបមិនលក់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសម្ព័ន្ធ របស់សត្វនោះ
 មិនលក់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧៥] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សាធូសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនិគ្គលោ វិចា វិតក្កវិចារោ ចិត្តស្ស
 កង្កត្តលោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ ធមោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ អវិ-
 តក្កអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តលោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វ មន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន
 ធិរុជ្ឈតីតិ ។ សវិតក្កសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តលោ
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ធមោ ច
 តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ អវិតក្កអវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តលោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ន
 ធិរុជ្ឈតិ ។

[៣៧៦] យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈតិ

[៣៧៥] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនាម ។ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បនិគ្គលាៈ ខែចិត្ត នឹង
 ក្នុងកង្កត្តលាៈ ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកច្បកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក្នុងជីវនាម
 តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជី-
 នាមទេ វចីសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ចិត្ត-
 សង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តលាៈ ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងជីវនាម ។ ប្បយហានិទ្យត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងវិញ្ញាណ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តលាៈ ខែចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងជីវនាម តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងជីវនាមទេ ចិត្តសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង វចីសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តលាៈ
 ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងជីវនាម ។

[៣៧៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ

តស្ស វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សវិតត្តសវិចារ-
 បដិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អវិតត្តអវិចារបដិមចិត្ត-
 សមន្តីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តអវិចារ
 បដិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត
 នោ ច តេសំ វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 កាយសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិត្ត វេសិស្វារោ ច ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ វេសិស្វារោ ។ បេ ។
 អាមន្តា ។

(៣៧៩) យស្ស កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បដិមចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ កាយសង្ខារោ
 ច ធិរុជ្ឈិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៣៨០) យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(៣៨១) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ វេសិស្វារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

វេសិស្វារោ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅឬ ។ ចិត្តជាដំបូង ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដំបូង
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាដំបូង ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយ តែថេ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វ ក្រៅនេះ លេចហើយផង វេសិស្វារោ នឹងលេចទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេសិស្វារោ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(៣៨២) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 លេចហើយ ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាដំបូង តែចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
 នេះ លេចហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(៣៨៣) កាយសង្ខារ លេចហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៣៨៤) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុង
 ទីណា វេសិស្វារោ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។

កាមាវចរេ បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ធុរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិតុ វចី-
 សង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 វចីសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ធុរុជ្ឈិតាតិ ។ អូរាវចរានំ អូរាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 វចីសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ធុរុជ្ឈិតុ បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នានំ កាមាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិតុ ។

[៣៨០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធុរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ចិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ធុរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ធុរុជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិតុ ចិត្តសង្ខារោ ច ធុរុជ្ឈិស្សតិ ។

កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខ្ពស់យដ្ឋាន អំពីការ
 តតិយជ្ឈាន លេចហើយ ក្នុងក្នុងក្លាយៈ វៃចិត្តជាច្រើន ក្នុងកាមា-
 វចរៈ ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ គឺមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វជាតាមាវចរៈទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន លេចហើយផង វចីសង្ខារ
 នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់
 សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ
 នឹងជាអប្បាវចរៈទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វជាតាមាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន នឹងរលត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ លេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងក្នុងក្លាយៈ វៃចិត្តជាច្រើន ក្នុង
 កាមាវចរៈ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ខ្ពស់យដ្ឋាន នឹងកាន់តតិ-
 យជ្ឈាន លេចហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ វិរុជ្ឈិតាតិ ។ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ វិរុជ្ឈិតុ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 សមាបន្នានំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច វិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច វិរុជ្ឈិតុ ។

(៣៨០) យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ វិរុជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈិស្សតិ ។ សវិ-
 តត្តាសវិចារក្ខមិយំ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តណោ តេសំ
 តត្ថ វចីសង្ខារោ វិរុជ្ឈិតុ យោ ច តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ សវិតត្តាសវិចារ-
 ក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច វិរុជ្ឈិតុ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច វិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ វិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ
 វិរុជ្ឈិតាតិ ។ អវិតត្តាសវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ វិរុជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ វចី-
 សង្ខារោ វិរុជ្ឈិតុ សវិតត្តាសវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ
 ចិត្តសង្ខារោ ច វិរុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច វិរុជ្ឈិតុ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា រើសរើសទៅ ក្នុងទីណា
 កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារ
 របស់តួកសត្វ ជាប្រាថ្នា ទាំងអស់ប្រាថ្នាទាំងនោះ ដែលចូល កាន់
 បក្កុជ្ឈាន ទីនេះរស់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វជាតាមាថ្វោះ
 ទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន ទីនេះកតិ-
 យជ្ឈាន ទីនេះរស់ទៅផង កាយសង្ខារ លេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨១) វចីសង្ខារ របស់សត្វណា លេចហើយ ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ទីនេះរស់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ វចីសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ ក្នុងកង្កត្តណា វៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុង
 សវិតត្តាសវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទីនេះ
 មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 លេចហើយផង ចិត្តសង្ខារ ទីនេះរស់ទៅផង ក្នុងសវិតត្តាសវិចារក្ខមិ ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ទីនេះរស់ទៅ
 ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទីនេះរស់ទៅ ក្នុងអវិតត្តាសវិចារក្ខមិ ក្នុង
 ទីនោះ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ទីនេះរស់ទៅផង វចីសង្ខារ លេច
 ហើយផង ក្នុងសវិតត្តាសវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨២] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា មន វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតី តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៨៣] យស្ស កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។
 យស្ស វា មន ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតី តស្ស
 កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៨៤] យស្ស វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស
 វា មន ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតី តស្ស វចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុតាតិ ។ ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៨៥] យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 ។ មេ ។

[៣៨៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន
 ធិរុដ្ឋិតុ តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតីតិ ។
 រូបាវចរាធិ អរូបាវចរាធិ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិតុ ខោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ន

[៣៨៦] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ វិចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 នោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[៣៨៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[៣៨៨] វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ វិចីសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ មិនលេចទៅហើយឬ ។ លេចហើយ ។

[៣៨៩] កាយសង្ខារ មិនលេចហើយ ក្នុងជីវិត ។ មេ ។

[៣៩០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុង
 ជីវិត វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងជីវិតនោះឬ ។
 កាយសង្ខារ របស់សត្វសត្វ ជាប្រាជ្ញាវចរ នឹងជាអប្រាជ្ញាវចរ ទាំងនោះ
 មិនលេចហើយ ក្នុងជីវិតនោះ តែវិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិន

ធិរុដ្ឋស្សតិ រូបាវចរ អរូបាវចរ សវិតត្តសវិចារ-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ អវិតត្តាវចារបច្ឆិមចិត្ត-
 សមម្ពីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាវចារ
 បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច
 ន ធិរុដ្ឋត្ថ វចីសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វចីសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋត្ថាតិ ។
 កាមាវចរ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ បោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខា-
 រោ ន ធិរុដ្ឋត្ថ រូបាវចរ អរូបាវចរ សវិតត្តស-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណ អវិតត្តាវចារបច្ឆិម-
 ចិត្តសមម្ពីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាវចារ
 បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
 ច ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋត្ថ ។

មិនជាដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវិតនោះ ចិត្តជាដ៏បំផុត ដែលប្រកបដោយ
 វិត្តៈមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដ៏បំផុតដែល
 មិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារ ដឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 កង្កក្កុណ នៃចិត្តជាដ៏បំផុត ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារ
 ក្នុងប្រាវចរ និងអរូបាវចរ កាយសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់ចក្កផ្សាន និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលក់ ហើយ
 ផង វចីសង្ខារ ដឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងជីវិតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វចីសង្ខារ របស់សត្វណា ដឹងមិនលក់ទៅ ក្នុងជីវិត កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលក់ហើយ ក្នុងជីវិតនោះ ។ វចីសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ចក្កផ្សាន និងកាន់តិរិយផ្សាន និងបិទ
 លក់ទៅ ក្នុងកង្កក្កុណ នៃចិត្តជាដ៏បំផុត ក្នុងកាមាវចរ ក្នុងជីវិត
 តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលក់ហើយ ក្នុងជី-
 វិតនោះទេ ចិត្តជាដ៏បំផុត ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារ របស់តួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាដ៏បំផុត ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារ ដឹង
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុណនៃចិត្តជាដ៏បំផុត ដែល
 ប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារ ក្នុងប្រាវចរ និងក្នុងអរូបាវចរ
 វចីសង្ខារ របស់តួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្កផ្សាន និងរបស់អសញ្ញា-
 សត្វទាំងនោះ ដឹងមិនលក់ទៅផង កាយសង្ខារ មិនលក់ហើយ
 ផង ក្នុងជីវិតនោះ ។

[៣៨៩] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិ-
 រុដ្ឋិតុ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ ។
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូបាវចរោ ន អរូបាវចរោ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ រូបាវចរ
 អរូបាវចរ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ
 តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិតុ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ ។ យស្ស វា បទ
 យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ តស្ស តត្ថ កា-
 យសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុតិ ។ កាមាវចរោ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន
 ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋិតុ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ន ធិរុដ្ឋិតុ ។

[៣៩០] យស្ស យត្ថ វចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋិតុស្សតិ ។

[៣៨៧] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុង
 ទីណា ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 កាយសង្ខារោ របស់សត្វសត្វ ជាត្រាចរោ នឹងជាអត្រាចរោ ទាំងនោះ
 ដែលចូល កាន់ឧត្តក្កណៈ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសង្ខារោ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយ-
 សង្ខារោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយផង ចិត្តសង្ខារោ មិន
 លេចទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងត្រាចរោ នឹងក្នុង
 អត្រាចរោ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារោ របស់សត្វនោះ មិន
 លេចហើយ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងកាមាវចរោ ក្នុងទី
 នោះ តែកាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ
 ផង កាយសង្ខារោ មិនលេចហើយផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត
 ក្នុងត្រាចរោ នឹងក្នុងអត្រាចរោ ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៨] វចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងទី
 ណា ចិត្តសង្ខារោ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។

អវិចិត្តអវិចារក្ខមិយំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ ធន ធិរុជ្ឈិត
នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ធន ធិរុជ្ឈិត
អវិចិត្តអវិចារក្ខមិយំ បច្ឆមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ អ-
សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ ធន ធិរុជ្ឈិត
ចិត្តសម្ពុរោ ច ធន ធិរុជ្ឈិត ។ យស្ស វា បធន
យត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ធន ធិរុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ
វចីសម្ពុរោ ធន ធិរុជ្ឈិត ។ សវិចិត្តអវិចារក្ខមិយំ
បច្ឆមចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ
ធន ធិរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ វចីសម្ពុរោ
ធន ធិរុជ្ឈិត អវិចិត្តអវិចារក្ខមិយំ បច្ឆមចិត្តស្ស កង្ក-
ត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពុរោ ច
ធន ធិរុជ្ឈិត វចីសម្ពុរោ ច ធន ធិរុជ្ឈិត ។

និពន្ធនិ ឧទ្ទិស ។

(៣៨៩) យស្ស កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
វចីសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈិត ។ នោ ។ យស្ស វា បធន
វចីសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈិត តស្ស កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈ-
ិត ។ នោ ។ យស្ស កាយសម្ពុរោ ឧប្បជ្ឈ-
ិត តស្ស ចិត្តសម្ពុរោ ធិរុជ្ឈិត ។ នោ ។

សំណុំរឿង ០០២/២០០៧
វចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ ក្នុងអវិចិត្តអវិចារក្ខមិ មិនលេចហើយ
ក្នុងទីនោះ តែចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេច
ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វចីសម្ពុរោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេច
ហើយផង ចិត្តសម្ពុរោ ទីនឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តជា
ទីបំផុត ក្នុងអវិចិត្តអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
សម្ពុរោ របស់សត្វណា ទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា វចីសម្ពុរោ របស់
សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វ
ទាំងនោះ ទីនឹងមិនលេចទៅ ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងសវិ-
ត្តអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ តែវចីសម្ពុរោ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តសម្ពុរោ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
ទីនឹងមិនលេចទៅផង វចីសម្ពុរោ មិនលេចហើយផង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែ
ចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងអវិចិត្តអវិចារក្ខមិ ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ និពន្ធនិ ។

(៣៩០) កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសម្ពុរោ
របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
វចីសម្ពុរោ របស់សត្វណា លេចទៅ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ កាយសម្ពុរោ របស់សត្វណា កើត
ឡើង ចិត្តសម្ពុរោ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ ។ មិនមែនទេ ។

យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តុជ្ឈតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ឯ ។ យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តុជ្ឈតីតិ ។ ឯ ។ យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ចិត្តុជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ឯ ។ យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ វចីសង្ខារោ ចិត្តុជ្ឈតីតិ ។ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ឯ ។ តត្ថ វចីសង្ខារោ ចិត្តុជ្ឈតិ ។ បេ ។ ឥតវេសំ យត្ថកាខំ សទិសំ ។ យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ យស្សតត្ថ យស្សយត្ថតត្ថ យស្ស សទិសំ ។

[៣៩០] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វចីសង្ខារោ ច ចិត្តុជ្ឈតីតិ ។ វិគត្តាវិចារាខំ ភន្តគូណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ឯ ។ តេសំ វចីសង្ខារោ ច ចិត្តុជ្ឈតិ វិចា វស្សាសប្បស្សាសេហំ ចិត្តុស្ស ឧប្បាទគូណោ វិចា វិគត្តាវិចារេហំ ចិត្តុស្ស ភន្តគូណោ ចំរោទសមាបន្នាខំ អសញ្ញាសន្តាខំ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ច ចិត្តុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បទ វចីសង្ខារោ

មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ មិនមែនទេ ។ វចីសង្ខារ លេចទៅ កាយសង្ខារ កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចទៅឬ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា លេចទៅ វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ មិនមែនទេ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទីណា វចីសង្ខារ លេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងទុក្ខតិយដ្ឋាន និងក្នុងកតិយដ្ឋាននោះ តែវចីសង្ខារ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វក្រៅនេះ ដូចគ្នាទឹង ពាក្យថា ក្នុងទីណា ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គា ។

[៣៩០] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅទេ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកន្លែងណា ខែត្តកវិភក្តៈនិងវិចារៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទក្នុងណា ខែចិត្ត ព្រោះវិវិចាកក្កតអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ និងក្នុងកន្លែងណា ខែចិត្ត ព្រោះវិវិចាកក្កតវិភក្តៈនិងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា

សង្ខារយោគៈ បរិក្ខាវិទ្យា ឧប្បាទនិយមវិទ្យា

ន ធិរុដ្ឋតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។
 អស្សាសប្បស្សាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ វិចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ
 ទុប្បជ្ជតិ វិធា អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទត្តុណោ វិធា វិតត្តុវិចារហិ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ
 ធិរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ វិចីសង្ខារោ
 ច ន ធិរុដ្ឋតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[៣៩០] យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតីតិ ។ សៈត្វសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ វិធា អស្សាសប្បស្សាសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ធិរោធសមាបន្នាធំ អសញ្ញា-
 សត្តាធំ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខា-
 រោ ច ន ធិរុដ្ឋតិ ។ យស្ស ន បទ ចិត្តសង្ខារោ
 ន ធិរុដ្ឋតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជតីតិ ។
 អស្សាសប្បស្សាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ន ធិរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ

សង្ខារយោគៈ បរិក្ខាវិទ្យា ឧប្បាទនិយមវិទ្យា

មិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ វិចី-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែត្តក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ វិចីសង្ខារ របស់ត្ថកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេចទៅផង កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 និងក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកត្ថកវិតត្តុនិងវិចារៈ ។

[៣៩១] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កត្តុណា ខែចិត្ត តែចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅទេ កាយសង្ខារ របស់ត្ថកសត្វ
 ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 ចិត្តសង្ខារ មិនលេចទៅផង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវៀរ
 ចាកត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា មិនលេចទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ឬ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា
 ខែត្ថកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បជ្ជតិ វិទា អស្សាសញ្ញាស្ស ឧប្បជ្ជតិ ឧប្ប-
 នក្ខណោ និរោធសមាប្បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ចិច្ចសង្ខារោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ កាយសង្ខារោ ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៩២) យស្ស វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិច្ចសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ ។ សរេសំ ចិច្ចស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ យោ ច
 តេសំ ចិច្ចសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈតិ វិទា វិតក្កវិចារោហិ
 ចិច្ចស្ស ឧប្បនក្ខណោ និរោធសមាប្បដ្ឋានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ វិចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិច្ចសង្ខា-
 រោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា មន ចិច្ចសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈតិ តស្ស វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ។ វិតក្ក-
 វិចារានំ ឧប្បនក្ខណោ តេសំ ចិច្ចសង្ខារោ ន ធិ-
 រុជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វិចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ វិទា
 វិតក្កវិចារោហិ ចិច្ចស្ស ឧប្បនក្ខណោ និរោធសមា-
 ប្បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិច្ចសង្ខារោ ច ន
 ធិរុជ្ឈតិ វិចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៩៣) យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ មិនរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនលេចនៅផង កាយសង្ខារ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សសៈ ។

(៣៩៤) វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ មិនលេចនៅឡើយ ។ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនលេចនៅទេ វិចីសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់
 និរោធន៍ មិនរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
 មិនលេចនៅផង ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈ
 និងវិចារៈ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា មិនលេច
 នៅ វិចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឡើយ ។ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេចនៅ ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ
 តែវិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ មិនរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 លេចនៅផង វិចីសង្ខារ មិនកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ព្រោះវៀរ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។

(៣៩៥) កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៩៤] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ។ មេ ។ យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទិសំ ។
 យស្សយត្ថកេ ជំរេនសមាបដ្ឋានន្តិ ន លត្តតិ ។

[៣៩៥] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ថ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ អតីតា បុច្ឆា
 ឧប្បាទករេមិ ជំរេនករេមិ ឧប្បាទជំរេនករេមិ សទិ-
 សំ វិត្តារេតន្តំ^(១) ។

[៣៩៦] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស ក បទ វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរោ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ឧប្បាទកុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក
 កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរោ អរូ-
 បាវចរោ បច្ឆិមភវិតានំ យេ ច រូបាវចរោ អរូបាវចរោ
 ឧបបជ្ឈិត្វា មរិទិញាយស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ តេសំ
 វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ វចីសង្ខារោ ច
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

១ ម. វិញ្ញាណេត្តា ។

[៣៩៧] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងវិលាហ
 ។ មេ ។ ពាក្យថា របស់សត្វណា ពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងវិលាហ
 ដូច ។ គ្នា ។ ពាក្យថា របស់ភ្នកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធបណ្ឌិតមិន
 បាន (មិនគួរពោល) ក្នុងពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងវិលាហឡើយ ។

[៣៩៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ លេចហើយឬ ។ អើ ។ បុច្ឆា ជាអតីត
 បណ្ឌិត ឧប្បិទ្ធវតិស្តារ ដូច ។ គ្នា ក្នុងឧប្បាទករៈផង ក្នុងនិរោធករៈ
 ផង ក្នុងឧប្បាទនិរោធករៈផង ។

[៣៩៩] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វចីសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ភ្នកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទកុណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត
 វចីសង្ខារ របស់ភ្នកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងរបស់ភ្នកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ឆិមភក្ត ក្នុងរូបាវចរៈ នឹងក្នុងអរូបាវចរៈ នឹងរបស់ភ្នកសត្វនោះ ។
 ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ នឹងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន
 កាលច្បួត នឹងលេចនៅ នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ វចីសង្ខារ របស់ភ្នកសត្វព្រាហ្មណ៍នោះ នឹងលេចនៅផង
 កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៩៧] យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ តាមាវចរោ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 តាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរោ អរូ-
 បាវចរោ បច្ឆិមភវិតោ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 ឧបបជ្ឈិតា បរិចិត្តាយិស្សន្តិ តេសំ ចវត្ថោ តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៩៨] យស្ស វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទិសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កមវចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទិ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ វេទិសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៩៧] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជា
 ទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងប្រាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ និងរបស់ពួក
 សត្វនោះ។ ដែលចូលទៅ កាន់ប្រាវចរៈ និងកាន់អរូបាវចរៈហើយ នឹង
 បរិចិត្តាទ នឹងលេច់ទៅ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង
 កាយសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៩៨] វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
 ឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិបាកៈ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេច់ទៅ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង
 វេទិសង្ខារ នឹងកើតឡើងផង ។

សង្ខេបបទ បទដ្ឋកថា ឧប្បន្ទសូត្រ

[៣៩៩] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ ។ ឬ ។

[៤០០] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ

តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ ។ ឧតិយ-
ដ្ឋានំ តតិយដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ ធា ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ
ឧប្បន្ទសូត្រិ បឋមដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ កាមាវចរានំ
តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្ទសូត្រិ វចីសង្ខារោ
ច ឧប្បន្ទសូត្រិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ វចីសង្ខារោ
ឧប្បន្ទសូត្រិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ-
តីតិ ។ កាមាវចរានំ បដិមចិត្តស្ស ឧប្បន្ទត្ថណោ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បដិមចិត្ត
ឧប្បន្ទសូត្រិ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ
វចីសង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ ធា ច តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ឧប្បន្ទសូត្រិ បឋមដ្ឋានំ សមាបដ្ឋានំ
ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច
ឧប្បន្ទសូត្រិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បន្ទសូត្រិ ។

សង្ខេបបទ បទដ្ឋកថា ឧប្បន្ទសូត្រ

[៣៩៩] កាយសង្ខារោ វិធីកើតឡើង ក្នុងវិណា ។ ឬ ។

[៤០០] កាយសង្ខារោ របស់សត្វណា វិធីកើតឡើង ក្នុងវិ-

ណា វចីសង្ខារោ របស់សត្វនោះ វិធីលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
កាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ឥតិយដ្ឋាន វិធី
កាន់ឥតិយដ្ឋាន វិធីកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវចីសង្ខារោ របស់សត្វ
ទាំងនោះ វិធីមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ កាយសង្ខារោ របស់ត្រក
សត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន វិធីកើត
ឡើងផង វចីសង្ខារោ វិធីលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
វចីសង្ខារោ របស់សត្វណា វិធីលេត់ទៅ ក្នុងវិណា កាយសង្ខារោ
របស់សត្វនោះ វិធីកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តជាវិបដ្ឋត របស់
ត្រកសត្វ ជាតាមាវចរ វិធីកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុង
ច្បាប់ត្រកណៈ វៃចិត្តជាវិបដ្ឋត របស់ត្រកសត្វ ជាតាមាវចរ វចីសង្ខារោ
របស់ត្រកសត្វ ជាតាមាវចរ វិធីជាតាមាវចរទាំងនោះ វិធីលេត់ទៅ
ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារោ របស់សត្វទាំងនោះ វិធីមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ វចីសង្ខារោ របស់ត្រកសត្វ ដែលចូល កាន់បឋមដ្ឋាន វិធីត្រក
សត្វ ជាតាមាវចរទាំងនោះ ក្រៅនេះ វិធីលេត់ទៅផង កាយសង្ខារោ
វិធីកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០១) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរោ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទត្វុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក
 កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ ស
 មាបន្នានំ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា
 រោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្ប
 ជ្ឈិស្សតិ បឋមជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ សមា
 បន្នានំ វេទកេសំ កាមាវចរោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខា
 រោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ វេទិសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទត្វុណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក អវតក្កអវិចារ
 បច្ឆិមចិត្ត ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
 ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ

(២០១) កាយសង្ខារ របស់សត្វលោក នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វលោក នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត កាយ
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ ចិត្តជាទីផុត
 របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តលោក ក្នុង
 ឧប្បាទត្វុណៈ នៃចិត្តជាទីផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ ចិត្តសង្ខារ
 របស់ពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ នឹងជាប្រាវចរៈទាំងនោះ ដែលចូល កាន់
 ចិត្តក្នុងជីវិត នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត នៃកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវិតនោះ ចិត្តសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែលចូល
 កាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងរបស់ពួកសត្វ
 ជាតាមាវចរៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងលេច់ទៅផង កាយសង្ខារ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងជីវិត ។

(២០២) វេទិសង្ខារ របស់សត្វលោក នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត ចិត្ត
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វលោក នឹងលេច់ទៅ ក្នុងជីវិត វេទិ
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងជីវិត ។ ចិត្តជាទីផុត
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 លោក ក្នុងឧប្បាទត្វុណៈ នៃចិត្តជាទីផុត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន

(២០២) យស្ស វេសស្វាភោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ តាមាវច-
 រាធិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណា យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា តាមាវចរាធិ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ឈិស្សតិ រូបា-
 វចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមកវិកាធិ យេ ច រូបាវចរ
 អរូបាវចរ ទុបបដ្ឋិតា បរិវេទ្យាយស្សន្តិ តេសំ ចវន្តាធិ
 តេសំ តាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា
 តេសំ តាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ
 ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(២០៣) យស្ស វេសស្វាភោ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អវិកត្តាអវិចារបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ទុប្បាទត្តុណា យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 កត្តាអវិចារ បច្ឆិមចិត្ត ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តេសំ វេសស្វាភោ
 ទុប្បជ្ឈិស្សតិ យោ ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា តេសំ វេសស្វាភោ
 ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ប ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តសង្ខារោ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

(២០៤) តាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត របស់
 តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុង
 ទុប្បាទត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់តួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ តាយសង្ខារ
 របស់តួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមគតា ក្នុងរូបាវចរៈ និងក្នុងអរូបាវចរៈ
 និងរបស់តួកសត្វនោះ ។ ដែលចូលទៅ កាន់រូបាវចរៈ និងកាន់អរូបា-
 វចរៈហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលច្បួន នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលក់ទៅទេ តាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលក់ទៅផង
 ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(២០៥) វេសសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិកត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងទុប្បាទត្តុណាៈ
 នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិកត្តៈមិនមានវិចារៈ វេសសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនឹងមិនលក់ទៅទេ វេសសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កត្តុណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

(២០២) យេត្ត កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ។ មេ ។

(២០៣) យេស្ស យេត្ត កាយសង្ខារោ ទុប្បន្និ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទិសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តស្ស ទុប្បន្នត្ថុណោ យេស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរោ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បន្និ-
ស្សតិ រូបាវចរោ អរូបាវចរោ តេសំ តត្ថ កាយ-
សង្ខារោ ទុប្បន្និស្សតិ ថោ ច តេសំ តត្ថ វេទិ-
សង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ សវិតត្តុអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
កត្តត្ថុណោ អវិតត្តុអវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្និទំ យេស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តុអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បន្និ-
ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេ-
សំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បន្និស្សតិ វេទិសង្ខារោ
ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យេស្ស វា មន យេត្ត វេទិ-
សង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខា-
រោ ទុប្បន្និស្សតិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ
សមាបន្នានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ

(២០៤) កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងវិណា ។ មេ ។

(២០៥) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
វិណា វេទិសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។
ចិត្តជាទីបំផុត របស់ភូតសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បទត្តណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ភូតសត្វ ជាតា-
មាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ជាប្រាវចរៈ នឹងជាអប្រាវចរៈទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែវេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
មានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ របស់ភូតសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
ណា ក្នុងកត្តក្តណាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកប
ដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់ភូតសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្ខុផ្សាន
នឹងរបស់សញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វេទិសង្ខារ នឹងមិន
លេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទិសង្ខារ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងវិណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វេទិសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
ចូល កាន់ទុក្ខិយផ្សាន នឹងកាន់តិយផ្សាន នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ

នោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 សវិតត្តសវិចារបដិមចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ អវិតត្តអ-
 វិចារបដិមចិត្តសមង្កំនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តត្តអវិចារំ បដិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច
 ន ធិរុជ្ជិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២០៦] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។
 កាមាវចរានំ បដិមចិត្តស្ស ទុប្បនិក្ខុលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា កាមាវចរានំ បដិមចិត្តំ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបដ្ឋានំ រូបាវចរានំ អរូបាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ជិស្សតិ បដិ-
 មចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ន ធិរុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[២០៧] យស្ស យត្ថ វេទិសង្ខារោ ទុប្បជ្ជិស្សតិ

តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វនោះទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ របស់ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងកង្កក្កុលាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វេទិសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូល កាន់ចក្កក្នុងរូង នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចរត់ទៅ
 ផង កាយសង្ខារ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងជីវនោះ ។

[២០៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជី-
 វណា ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចរត់ទៅ ក្នុងជីវនោះឬ ។
 ចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងទ្យាងក្នុងរូងៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត របស់ពួកសត្វ ជាតា-
 មាវចរៈ កាយសង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ នឹងជាអប្បាវចរៈទាំង
 នោះ ដែលចូល កាន់ចក្កក្នុងរូង នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនោះ តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចរត់ទៅ ក្នុងជីវនោះទេ
 កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ
 នឹងមិនលេចរត់ទៅផង ក្នុងកង្កក្កុលាៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងជីវនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ក្នុងជីវណា ។ បេ ។ អើ ។

[២០៩] វេទិសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវណា

តស្ម តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ន ធិរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អវិតត្តាអវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតត្តាអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្ន-
 ស្សតិ នុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ វចីសម្ពាហេ នុប្បន្នស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ន ធិរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កត្តត្តុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វចីសម្ពាហេ ច នុប្បន្នស្សតិ ចិត្តសម្ពាហេ ច ន
 ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា មន យត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ
 ។ បេ ។ អាមត្តា ។

[២១០] យស្ស កាយសម្ពាហេ ឧប្បន្នតិ តស្ស
 វចីសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 មន វចីសម្ពាហេ ធិរុដ្ឋិត្ត តស្ស កាយសម្ពាហេ
 ឧប្បន្នតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កត្តត្តុណោ វិចា
 អស្សាសប្បស្សាសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ធិរុ-
 ចសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ វចីសម្ពាហេ ធិ-
 រុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ កាយសម្ពាហេ ឧប្បន្នតិ អស្សា-
 សប្បស្សាសានំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ វចីសម្ពាហេ
 ច ធិរុដ្ឋិត្ត កាយសម្ពាហេ ច ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។

ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេច់ទៅ ក្នុងជីវនាម ។ ចិត្តជា
 ទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ វចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់គតិយជ្ឈាន
 កាន់គតិយជ្ឈាន និងកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងជីវនាម តែ
 ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនលេច់ទៅ ក្នុងជីវនាម
 ទេ វចីសម្ពាហេ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សម្ពាហេ នឹងមិនលេច់ទៅផង ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងជី-
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វណា ក្នុងជីវនាម
 ។ បេ ។ អើ ។

[២១១] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា កើតឡើង វចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ លេច់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វណា លេច់ហើយ កាយសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ វចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ លេច់ហើយ ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិង
 បស្សាសៈ តែកាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 វចីសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ លេច់ហើយផង កាយសម្ពាហេ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។ បេ ។

យថា ឧប្បាទកថា មច្ចុប្បន្នោនិកា បុត្តា អនុ-
 លោមម្បិ មច្ចុនិយម្បិ វិកត្តំ ឯវំ ឧប្បាទនិកោនិកា មច្ចុ
 មច្ចុប្បន្នោនិកា បុត្តា អនុលោមម្បិ មច្ចុនិយម្បិ
 វិកត្តំ ។

(២០០) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វស្ស
 វស្សសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា មន វស្សសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតី វស្ស កាយសង្ខា-
 រោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិបា មស្សា-
 សម្មស្សសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ ជិវេនសមា-
 មញ្ញំ អសញ្ញាសត្តំ តេសំ វស្សសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតី ធា ច
 តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសម្មស្សសាធំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ វស្សសង្ខា-
 រោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតី កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០១) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា មន
 ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតី វស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ វិបា អស្សា-
 សម្មស្សសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ ជិវេនសមា-
 មញ្ញំ អសញ្ញាសត្តំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតី

អនុលោមតី មច្ចុនិយម្បិ ជាមច្ចុប្បន្នបុត្តា និងជាអតីតបុត្តា ដែលថែក
 ហើយ ក្នុងឧប្បាទនិកា យ៉ាងណា ក៏អនុលោមតី មច្ចុនិយម្បិ ជា
 មច្ចុប្បន្នបុត្តា និងជាអតីតបុត្តា ក្នុងឧប្បាទនិកោនិកា បណ្ឌិត គប្បី
 ថែក យ៉ាងនោះដែរ ។

(២០២) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង វិចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វិចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងកន្លែងណា
 ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈ
 និងបស្សាសៈ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 វិចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅផង កាយសង្ខារ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

(២០៣) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចនៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចនៅ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចនៅ ក្នុងកន្លែងណា ខែចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ

បោ ច តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សា-
 សម្មស្សាសាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
 ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២០៣] យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 មន ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សទ្យេសំ ចិត្តស្ស កង្កត្តុណោ វិបា
 វិតក្កាវិបារោ ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណោ ជិវុជ្ឈិសមា-
 បន្ទាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បោ ច តេសំ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ វិតក្កា-
 វិបារាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ ចិត្តសង្ខារោ ច
 ជិវុជ្ឈិស្សតិ វចីសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២០៤] យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២០៥] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ ធុតិយ-
 ជ្ឈាធំ តតិយជ្ឈាធំ សមាបន្ទាធំ អស្សាសម្មស្សា-
 សាធំ ឧប្បាទត្តុណោ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ
 ឧប្បជ្ឈតិ បោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ

តៃកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចរំពេច កាយសង្ខារ កើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃទ្វកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ។

[២០៦] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងលេចរំពេច ។ តើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វណា នឹងលេចរំពេច វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ ខឹងពួកអសញ្ញាសត្វ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចរំពេច ក្នុងកង្កត្តុណា វៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃចិត្ត ប្រារបៀវ ចាកពួកវិតក្កៈនិងវិបារៈ តៃ
 វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចិត្តសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងលេចរំពេច វចីសង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទត្តុណា វៃទ្វកវិតក្កៈនិងវិបារៈ ។

[២០៧] កាយសង្ខារ កើតឡើង ក្នុងជីវណា ។ បេ ។

[២០៨] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងជីវណា
 វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចរំពេច ក្នុងជីវនោះឬ ។ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទត្តុណា វៃទ្វកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងជីវនោះ
 តៃវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចរំពេច ក្នុងជីវនោះទេ

បឋមជ្ឈិមំ សមាបន្តាធំ កាយាវចរំ អស្ស-
 សប្បស្សនាធំ ឧប្បនិក្ខណោ តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទិសង្ខារោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេទិសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បឋមជ្ឈិមំ
 សមាបន្តាធំ កាយាវចរំ អស្សសប្បស្សនាធំ
 កត្តក្ខណោ តេសំយេវ វិធា អស្សសប្បស្សនសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បនិក្ខណោ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ
 តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ បឋមជ្ឈិមំ សមា-
 បន្តាធំ កាយាវចរំ អស្សសប្បស្សនាធំ ឧប្ប-
 និក្ខណោ តេសំ តត្ថ វេទិសង្ខារោ ច ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 កាយសង្ខារោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៦) យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ជិវុជ្ឈិស្ស-
 តិ តស្ស តត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈតិ ។

ត្ថកសត្វជាតាវចរោ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈិម កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វិចីសង្ខារ ខឹងរលត់ទៅផង ក្នុងឧប្ប-
 និក្ខណៈ ខែត្ថកអស្សសៈនិងបស្សសៈ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វិចីសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា កាយសង្ខារ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ វិចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ
 ផង ជាតាវចរោ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈិម ក្នុងកត្តក្ខណៈ ខែត្ថក
 អស្សសៈនិងបស្សសៈ និងរបស់ត្ថកសត្វ ជាតាវចរោ និងជាអត្ថាវចរោ
 ទាំងនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងឧប្បនិក្ខណៈ ខែចិត្ត ព្រោះរឿ ចាក
 ត្ថកអស្សសៈនិងបស្សសៈ ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វិចីសង្ខារ របស់ត្ថកសត្វ ជាតា-
 វចរោទាំងនោះ ដែលចូល កាន់បឋមជ្ឈិម ខឹងរលត់ទៅផង កាយ-
 សង្ខារ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បនិក្ខណៈ ខែត្ថកអស្សសៈនិងបស្សសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

(២២៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ ខឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា ខឹងរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សង្ខារេ ចិត្តសង្ខារេ កង្កក្កុលោ វិជានា អស្សាសប្បសង្ខារេ
 សេហិ ចិត្តសង្ខារេ ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារេ ធិរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ កាយ-
 សង្ខារេ ឧប្បជ្ឈតិ អស្សាសប្បសង្ខារសាធំ ឧប្បាទក្កុ-
 លោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារេ ច ធិរុដ្ឋិស្សតិ កាយ-
 សង្ខារេ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ វេសីសង្ខារេ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារេ ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសង្ខារេ ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេសីសង្ខារេ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សង្ខារេ
 ចិត្តសង្ខារេ កង្កក្កុលោ វិជានា វិតត្តវិចារេហិ ចិត្តសង្ខារេ
 ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារេ ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 ចោ ច តេសំ តត្ថ វេសីសង្ខារេ ឧប្បជ្ឈតិ វិតត្ត-
 វិចារាធំ ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ ចិត្តសង្ខារេ
 ច ធិរុដ្ឋិស្សតិ វេសីសង្ខារេ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ចិត្តសង្ខារេ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុលោ ហើយ
 នឹងក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ តែកាយសង្ខារេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ចិត្តសង្ខារេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង កាយ-
 សង្ខារេ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែក្នុងអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ
 ក្នុងទីនោះ ។

(២០៨) វេសីសង្ខារេ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចិត្តសង្ខារេ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារេ របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា
 វេសីសង្ខារេ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចិត្តសង្ខារេ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត នឹងក្នុង
 ឧប្បាទក្កុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកក្នុងអស្សាសៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ
 តែវេសីសង្ខារេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចិត្ត-
 សង្ខារេ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង វេសីសង្ខារេ កើតឡើង
 ផង ក្នុងឧប្បាទក្កុលោ ខែក្នុងអស្សាសៈនិងវិចារៈ ក្នុងទីនោះ ។

(២០៥) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វចីសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ វិបា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស
 ទុប្បនក្ខណោ ធិរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច តេសំ វចី-
 សង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ សវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ អវិតក្កាសវិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្នំនំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិតក្កាសវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ទុប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ
 ច ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វចីសង្ខារោ
 ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។
 អាមត្តា ។

(២០៦) យស្ស កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ វិបា អស្សាសប្បស្សនេហិ ចិត្តស្ស
 ទុប្បនក្ខណោ ធិរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កាយសង្ខារោ ទុប្បជ្ឈតិ យោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ន ធិរុជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ច ទុប្បជ្ឈតិ

(២០៧) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ច្រើនថ្ងៃ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 អស់ ដែលចូលកាន់ទិវេទ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងកន្លែងណាៈ វៃចិត្ត នឹងក្នុងទុប្បនក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនឹងមិនលក់ទៅទេ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ
 របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមាន
 វិចារៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វៃចិត្តណា ក្នុងកន្លែងណាៈ វៃចិត្ត
 ជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ កាយសង្ខារ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ នឹងមិនលក់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលក់ទៅ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

(២០៨) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនលក់ទៅឬ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
 ដែលចូលកាន់ទិវេទ នឹងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 កន្លែងណាៈ វៃចិត្ត នឹងក្នុងទុប្បនក្ខណៈ វៃចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួក
 អស្សាសៈនិងបស្សាសៈ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 ទីនឹងមិនលក់ទៅទេ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង

សង្ខារយមពេ បវត្តិវស្ស ឡោវនិពេលវេ

ចិត្តសង្ខារោ ច ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា មធន
ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស កាយសង្ខារោ
នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២២០] យស្ស វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
កង្កកុណោ វិធា វិតត្តវិចារហោ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
នក្កុណោ ធិរោធសមាបន្នាធំ អស្សាសត្តាធំ តេសំ
វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ ចិត្តសង្ខារោ
ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កកុណោ តេសំ វចី-
សង្ខារោ ច នុប្បជ្ឈតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ធន ធិរុដ្ឋិ-
ស្សតិ ។ យស្ស វា មធន ចិត្តសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិ-
ស្សតិ តស្ស វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២២១] យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២២២] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។
បឋមជ្ឈានំ សមាបន្នាធំ កាមាវចរានំ អស្សាស-
ស្សាសាធំ កង្កកុណោ តេសំយេវ វិធា អស្សាស-
ប្បស្សសេហំ ចិត្តស្ស ឧប្បនក្កុណោ រូបាវចរានំ
អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ឈតិ

សង្ខារយមពេ បវត្តិវស្ស ឡោវនិពេលវេ

ចិត្តសង្ខារោ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កកុណោ ដែលចូលជាប់ដុត ។
មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ កាយ-
សង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ តើ ។

[២២០] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចិត្តសង្ខារ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់
ដែលចូលកាន់និរោធនំ នឹងរបស់អស្សាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
កង្កកុណោ ដែលចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បនក្កុណោ ដែលចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាក
ពួកវិតត្តុនិងវិចារ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹង
មិនលេចទៅទេ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
សង្ខារ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងកង្កកុណោ ដែលចិត្តជាប់ដុត ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ វចីសង្ខារ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ តើ ។

[២២១] កាយសង្ខារ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២២២] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
វចីសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។ កាយ-
សង្ខារ របស់ពួកសត្វ ជាតាមវិចារទាំងនោះផង ដែលចូល កាន់បឋ-
មជ្ឈាន ក្នុងកង្កកុណោ ដែលពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ នឹងរបស់ពួក
សត្វ ជាប្រាវចរ និងជាអប្រាវចរទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បន-
កុណោ ដែលចិត្ត ព្រោះវៀរ ចាកពួកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ក្នុងទីនោះ

លោ ច តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 សវិតត្តសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា អវិតត្តអ-
 វិចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អវិតត្តអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធុតិយជ្ឈានំ
 តតិយជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ
 កង្កត្តុណា តេសំ យេវ វិចារ អស្សាសប្បស្សាសាហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តុណា ចត្តត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធុប្ប-
 ជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ ច ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស ក-
 បន យត្ថ វចីសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ឈតិ ។ ធុតិយជ្ឈានំ តតិយ-
 ជ្ឈានំ សមាបន្នានំ អស្សាសប្បស្សាសានំ ឧប្បា-
 ទត្តុណា តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធន ធិរុដ្ឋិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ធុប្បជ្ឈតិ
 សវិតត្តសវិចារបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កត្តុណា អវិតត្តអវិ-
 ចារបច្ឆិមចិត្តសមន្តីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អវិ-
 តត្តអវិចារំ បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធុតិយជ្ឈានំ

តែវចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ បិទបែបវាដឹងបិទលេចវា ក្នុងវិចារោទ
 ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចិត្តជាទីបំផុតដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ទីនេះកើតឡើង ក្នុង
 លំដាប់ ខែចិត្តណា ក្នុងភក្តីទូណា ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយ
 វិភក្តៈនិងប្រកបដោយវិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះនិង ដែល
 ចូល កាន់ខុតិយជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន ក្នុងភក្តីទូណា ខែពួកអស្សា-
 សៈនិងបស្សាសៈ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលចូល កាន់ចក្កជ្ឈាន និង
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាក
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ មិនកើតឡើងផង វចីសង្ខារ និងមិនលេច
 ទៅផង ក្នុងវិចារ ។ បូយយ៉ាងនេះទៀត វចីសង្ខារ របស់សត្វណា
 នឹងមិនលេចវា ក្នុងវិចារ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងវិចារោទ ។ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលចូល កាន់ខុតិ-
 យជ្ឈាន និងកាន់តតិយជ្ឈាន នឹងមិនលេចវា ក្នុងឧប្បាទត្តុណា ខែ
 ពួកអស្សាសៈនិងបស្សាសៈ ក្នុងវិចារ តែកាយសង្ខារ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងវិចារោទ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ទីនេះកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែចិត្ត
 ណា ក្នុងភក្តីទូណា ខែចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយ
 វិចារ វចីសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះនិង ដែលចូល កាន់ខុតិយជ្ឈាន

តតិយជ្ឈានំ សមាបទ្ទានំ អស្សាសប្បស្សនានំ
 កង្កក្កុលោ តេសំយេវ វិបា អស្សាសប្បស្សនសេហិ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ ធនុត្តជ្ឈានំ សមាបទ្ទានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ច ធនុ
 ជុវ្មស្សតិ កាយសង្ខារោ ច ធនុប្បជ្ជតិ ។

[២២៣] យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ ធនុប្បជ្ជ-
 តិ តស្ស តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធនុជុវ្មស្សតិ ។
 សទ្ទេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ វិបា អស្សាសប្ប-
 ស្សនសេហិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ធនុប្បជ្ជតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ចិត្ត-
 សង្ខារោ ធនុជុវ្មស្សតិ បដិមចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កាយសង្ខារោ ច ធនុប្ប-
 ជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ ច ធនុជុវ្មស្សតិ ។ យស្ស វា
 បធន យត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធនុជុវ្មស្សតិ តស្ស តត្ថ
 កាយសង្ខារោ ធនុប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

[២២៤] យស្ស យត្ថ វចីសង្ខារោ ធនុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ធនុជុវ្មស្សតិ ។ សទ្ទេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុលោ វិបា វិតក្កវិបារហិ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កុលោ តេសំ តត្ថ វចីសង្ខារោ ធនុប្បជ្ជតិ

និងកាន់តិយជ្ឈាន និងរបស់ត្ថានុប្ប ដែលប្រើប្រាស់ កាន់ត្ថុជ្ឈាន បំរើ
 របស់អសញ្ញាសត្ថាននោះ នឹងមិនលេចវេជ្ជ កាយសង្ខារ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែត្ថកអស្សាសនិងបស្សាសៈ និងកង្កក្កុលោ
 ខែត្ថក្កុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្ថកអស្សាសនិងបស្សាសៈ ក្នុងខ្លី
 នោះ ។

[២២៥] កាយសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងខណ្ឌ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចវេជ្ជ ក្នុងខ្លីនោះឬ ។ កាយ-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត
 និងកង្កក្កុលោខែត្ថក្កុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្ថកអស្សាសនិងបស្សា-
 សៈ ក្នុងខ្លីនោះ តែចិត្តសង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាខ្លី នឹង មិន
 លេចវេជ្ជ ក្នុងខ្លីនោះឬ កាយសង្ខារ របស់អសញ្ញាសត្ថាននោះ មិន
 កើតឡើងផង ចិត្តសង្ខារ នឹងមិនលេចវេជ្ជ ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត
 ជាទីបំផុត ក្នុងខ្លីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនលេចវេជ្ជ ក្នុងខណ្ឌ កាយសង្ខារ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងខ្លីនោះឬ ។ អើ ។

[២២៦] វចីសង្ខារ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងខណ្ឌ
 ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចវេជ្ជ ក្នុងខ្លីនោះឬ ។ វចី-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្កុលោ ខែចិត្ត
 និងកង្កក្កុលោខែត្ថក្កុលោ ខែចិត្ត ព្រោះវិញ ចាកត្ថកវិតក្កុលោនិងវិបារៈ ក្នុងខ្លីនោះ

នោ ច តេសំ តត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធន ធិរុជ្ឈិស្សតិ
 បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វចីសម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ជតិ ចិត្តសម្ពាហេ ច ធន ធិរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ ចិត្តសម្ពាហេ ធន
 ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វចីសម្ពាហេ ទុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

[២២៥] យស្ស កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ សវិតត្តាសវិចារបដិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អវិតត្តាអវិចារបដិមចិត្តសមមន្តិទំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តក អវិតត្តាអវិចារ បដិមចិត្ត
 ទុប្បជ្ជិត្ត តេសំ កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ជិត្ត នោ
 ច តេសំ វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតតេសំ កាយ-
 សម្ពាហេ ច ទុប្បជ្ជិត្ត វចីសម្ពាហេ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បទ វចីសម្ពាហេ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 កាយសម្ពាហេ ទុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

តៃចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាដឹងមិនរលត់ទេ ក្នុងវិ-
 ធានាទេ វចីសម្ពាហេ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចិត្ត-
 សម្ពាហេ នឹងមិនលក់ទៅផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុត ក្នុងវិ-
 ធានា ។ មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងមិនលក់
 ទៅ ក្នុងទីណា វចីសម្ពាហេ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ។ តើ ។

[២២៥] កាយសម្ពាហេ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វចី-
 សម្ពាហេ របស់សត្វនោះ នឹងលក់ទៅ ។ ចិត្តជាទីបំផុត ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារ របស់ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្តជាទីបំផុត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្តជាទីបំផុតដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារ
 កាយសម្ពាហេ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ តៃវចីសម្ពាហេ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលក់ទៅទេ កាយសម្ពាហេ របស់ពួកសត្វ
 ក្រៅនេះ មិនកើតឡើងហើយផង វចីសម្ពាហេ នឹងលក់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វចីសម្ពាហេ របស់សត្វណា នឹងលក់ទៅ កាយសម្ពាហេ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ។ តើ ។

(២២២) យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស គង្គត្តិ-
 ណោ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្ត ខោ ច តេសំ
 ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ វតហសំ កាយសង្ខារោ
 ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ចិត្តសង្ខារោ ច ធិរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បទ ចិត្តសង្ខារោ ធិរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស កាយ-
 សង្ខារោ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាបន្តា ។ បេ ។

យថា ជិវេកជវារ អតីតនាគតតា បុត្តា អនុ-
 លោមម្យិ បច្ឆនិយម្យិ វិភត្តំ វរំ ឧប្បាទជិវេកជវារមិ
 អតីតនាគតតា បុត្តា អនុលោមម្យិ បច្ឆនិយម្យិ
 វិភជិតតំ អសម្មោហន្តេន ។ ជិវេកជវារ សទិសំ ។
 នត្ថិ នាគតារណំ ។

ឧប្បទានិកេយ្យំ និដ្ឋិតំ ។

បរិវត្តិវារ ។

(២២៦) កាយសង្ខារ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វនោះ នឹងលេចៗ ។ កាយសង្ខារ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃចិត្តជាដំបូង តែចិត្ត-
 សង្ខារ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចៗទេ កាយសង្ខារ របស់
 ពួកសត្វក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ចិត្តសង្ខារ នឹងលេចៗផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ចិត្តសង្ខារ របស់សត្វណា នឹងលេចៗ កាយសង្ខារ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ បេ ។

អនុលោមក្តី បច្ឆនិយៈក្តី ជាអតីតបុព្វ នឹងជាអនាគតបុព្វ ដែល
 លោកចែកហើយ ក្នុងនិកេយ្យនេះ យ៉ាងណា អនុលោមក្តី បច្ឆនិយៈក្តី
 ជាអតីតបុព្វ នឹងជាអនាគតបុព្វ បណ្ឌិត ដែលមិនឆ្កែង គប្បីចែក
 ក្នុងឧប្បទានិកេយ្យនេះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ពាក្យ ក្នុងនិកេយ្យនេះ ដូច ។
 គ្នា ។ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗ គ្នា មិនមានឡើយ ។

ចប់ ឧប្បទានិកេយ្យ ។

ចប់ បរិវត្តិវារ ។

អភិធម្មបំណង យមកំ

បរិញ្ញាវិវាទ

[២២៧] យោ កាយសង្ខារំ បរិជាធាតិ សោ
វចីសង្ខារំ បរិជាធាតិតិ ។ អាមត្តា ។ យោ វ បទ
វចីសង្ខារំ បរិជាធាតិ សោ កាយសង្ខារំ បរិជាធា-
តិតិ ។ អាមត្តា ។

យថា ឧទ្ធចយមកេ បរិញ្ញាកំ វិភត្តំ ឯវំ សង្ខារ-
យមកេបិ បរិញ្ញាកំ វិភជិតត្វំ ។

បរិញ្ញាកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្ខារយមកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបំណង យមកំ

បរិញ្ញាវិវាទ

[២២៨] សត្វណ កំណត់ដឹង ខ្ញុំកាយសង្ខារ សត្វនោះ
ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង ខ្ញុំវិចីសង្ខារឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សត្វណ កំណត់ដឹង ខ្ញុំវិចីសង្ខារ សត្វនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង
ខ្ញុំកាយសង្ខារឬ ។ អើ ។ បរិញ្ញាកំ ក្នុងឧទ្ធចយមកៈ ដែលលោក
ចែកហើយ យ៉ាងណា បរិញ្ញាកំ ក្នុងសង្ខារយមកៈ បណ្ឌិត គប្បី
ចែក យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ បរិញ្ញាវិវាទ ។

ចប់ សង្ខារយមកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស ទុតិយោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	ធាតុយមកំ	អង្ក
បណ្ណតិវរ្ម័ន		១
ទេវទូសវរ្ម័ន		"
និរទូសវរ្ម័ន		៤
បទវសាធនវរ្ម័ន		"
បទវសាធនមូលចក្ខុវរ្ម័ន		៧
សុទ្ធាតុវរ្ម័ន		១០
សុទ្ធាតុមូលចក្ខុវរ្ម័ន		១២
បវត្តិវរ្ម័ន		១៣
ទប្បាទវរ្ម័ន		"
បរិញ្ញាវរ្ម័ន		១៦
សប្បាយមកំ		
បណ្ណតិវរ្ម័ន		១៦
ទេវទូសវរ្ម័ន		"

អភិធម្មបិដក

យមកៈ ទុតិយភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ធាតុយមកៈ	ទំព័រ
បណ្ណតិវរ្ម័ន		១
ទេវទូសវរ្ម័ន		"
និរទូសវរ្ម័ន		៤
បទវសាធនវរ្ម័ន		"
បទវសាធនមូលចក្ខុវរ្ម័ន		៧
សុទ្ធាតុវរ្ម័ន		១០
សុទ្ធាតុមូលចក្ខុវរ្ម័ន		១២
បវត្តិវរ្ម័ន		១៣
ទប្បាទវរ្ម័ន		"
បរិញ្ញាវរ្ម័ន		១៦
សប្បាយមកៈ		
បណ្ណតិវរ្ម័ន		១៦
ទេវទូសវរ្ម័ន		"

ពេទ្យាប្បវត្តិ

មាតិកា

អង្គ

និទ្ទេសព័រ	២០
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	២២
សុទ្ធសច្ចព័រ	២២
សុទ្ធសច្ចមូលចក្កព័រ	២៥
បរិក្ខិតព័រ	២៧
ឧប្បទព័រ	"
និរោធព័រ	៣៧
ឧប្បទនិរោធព័រ	១១៨
បរិញ្ញាព័រ	១២១

សង្ខារយមកិ

បណ្ឌិតិព័រ	១២៥
និទ្ទេសព័រ	"
និទ្ទេសព័រ	១២៧
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	១២៨

សង្ខារប្បវត្តិ

មាតិកា

ទំព័រ

និទ្ទេសព័រ	២០
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	២២
សុទ្ធសច្ចព័រ	២២
សុទ្ធសច្ចមូលចក្កព័រ	២៥
បរិក្ខិតព័រ	២៧
ឧប្បទព័រ	"
និរោធព័រ	៣៧
ឧប្បទនិរោធព័រ	១១៨
បរិញ្ញាព័រ	១២១

សង្ខារយមកិ

បណ្ឌិតិព័រ	១២៥
និទ្ទេសព័រ	"
និទ្ទេសព័រ	១២៧
បទសោធនព័រ	"
បទសោធនមូលចក្កព័រ	១២៨

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
សូចស្តង្គីកំរង	១៥១
បវត្តិកំរង	១៥៣
ឧប្បន្តកំរង	"
និរោធកំរង	១៥៧
ឧប្បន្តនិរោធកំរង	២៣៣
បរិញ្ញាគំរង	២៥៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សូចស្តង្គីកំរង	១៥១
បវត្តិកំរង	១៥៣
ឧប្បន្តកំរង	"
និរោធកំរង	១៥៧
ឧប្បន្តនិរោធកំរង	២៣៣
បរិញ្ញាគំរង	២៥៦

វិញ្ញាបនបត្រ

វិញ្ញាបនបត្រ	អវិញ្ញាបនបត្រ	អត្រា រដ្ឋលេខាធិការ	
ធាតុ	ធាតុ	១២	១៧
មនោ វិញ្ញាណ ធាតុ	មនោ វិញ្ញាណ ធាតុ	១៥	៨
វិចីស្វភារ	វិចីស្វភារ ។	១៥១	៣
ច ៩	៩	២២៣	១៦

សញ្ញាបត្របណ្ឌិត

សញ្ញាបត្រ	សញ្ញាបត្រ	ទំព័រ	បណ្ណា
មិនហៅថាសធាតុផង	មិនហៅថាសធាតុផង ។	៨	១០
មិនហៅថាធាតុខេ ។	មិនហៅថាធម្មធាតុខេ ។	១២	៧
មិនហៅថាសច្ចៈផង	មិនហៅថាសច្ចៈផង ។	២២	១៥
មគ្គដ៏ប្រសើរ	មគ្គ	២២	១៦
មិនកើតឡើងផង	នឹងមិនកើតឡើងផង	,,	២០
មិនកើតឡើងហើយ	មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ៥២	១៣	
បាទ	មិនបាទ	៦៨	៥
នឹងបាទ	នឹងមិនបាទ	,,	១១
មិនកើតឡើងឬ ។	នឹងមិនកើតឡើងឬ ។	៧៦	៣
មិនកើតឡើងហើយ ។	កើតឡើងហើយ ។	,,	៥
មិនកើតឡើងផង	មិនកើតឡើងហើយផង	៧៧	៥
។ មគ្គសច្ចៈ	។ មួយយ៉ាងទៀត មគ្គសច្ចៈ	៧៨	១៥
នឹងមិនលេច	នឹងមិនលេច	១១០	១៨
លេចនៅផង ។	មិនលេចនៅផង ។	១២០	១៣
មិនមែនជាមិនលេចនៅខេ	មិនមែនមិនកើតឡើងខេ	,,	១៧
ចិត្តសង្ខារ ។	វិចីស្វភារ ។	១២៦	១២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ បន្ទាត់	
កើតឡើងហើយ	កើតឡើង	១៧៥	១៥
ចាកច្បួតអស្សាសៈខឹង	ចាកច្បួតអស្សាសៈខឹង		
បស្សាសៈ ។	បស្សាសៈ ខឹងមិនកើតឡើងផង		
	កាយសង្ខារ មិនកើតឡើងផង	១៨៨	៧
កើតឡើងហើយ	(កើតឡើងហើយ)	១៩១	៤
ខែចិត្ត	ខែចិត្ត	២២១	៤
អប្បបរមៈ	អប្បបរមៈ	២៣០	១៧
ចិត្តជាវិជ្ជុត	ចិត្តជាវិប័ជ្ជុត	២៤០	៥